

TOPOPREST

MARIUS-
VASILE
RIPAN

Digitally signed
by MARIUS-
VASILE RIPAN
Date: 2026.08.26
12:39:06 +03'00'

PLAN URBANISTIC GENERAL **VOLUMUL I MEMORIU GENERAL**

MUNICIPIUL VATRA DORNEI **JUDEȚUL SUCEAVA**

PROIECT NR. 16099/25 DIN 16.06.2023

CUPRINS

1. INTRODUCERE	4
1.1 DATE DE RECUNOAȘTERE A PLANULUI URBANISTIC GENERAL	4
2. SINTEZA STUDIILOR ANALITICE ȘI PROSPECTIVE, DIAGNOSTICUL GENERAL ȘI PROSPECTIV - STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII.....	23
2.1 EVOLUȚIE.....	23
2.1.1 <i>Scurt istoric cu privire la vechimea satelor, a comunei cât și a teritoriului locuit</i>	<i>27</i>
2.2 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	30
2.2.1 <i>Considerații generale</i>	<i>30</i>
2.2.2 <i>Geologie și Relief.....</i>	<i>31</i>
2.2.2.1 Geologie.....	31
2.2.2.2 Relief și caracterizare morfologică și morfometrică	34
2.2.5 <i>Climatologie</i>	<i>42</i>
2.2.6 <i>Hidrografie și elemente hidrologice.....</i>	<i>44</i>
2.2.6.1 Apele subterane	44
2.2.6.2 Apele de suprafață	46
2.2.7 <i>Vegetația și fauna</i>	<i>50</i>
2.2.8 <i>Pedologie.....</i>	<i>56</i>
2.3 ELEMENTE DE MOBILITATE URBANĂ – EXISTENTE – RELAȚII ÎN TERITORIU.....	58
2.4 POTENȚIAL ECONOMIC.....	62
2.5 POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE	65
2.5.1. <i>Numarul și evoluția populației</i>	<i>66</i>
2.5.2. <i>Densitate.....</i>	<i>68</i>
2.5.3. <i>Creșterea naturala a populației</i>	<i>68</i>
2.5.4. <i>Structura pe sexe si grupe de vârstă</i>	<i>71</i>
2.5.5. <i>Caracteristici ale șomajului in municipiul Vatra Dornei – impact economic.....</i>	<i>73</i>
2.5.6. <i>Nivelul educațional al populației.....</i>	<i>76</i>
2.5.7. <i>Disfuncționalități privind evoluția demografică</i>	<i>76</i>
2.6 CIRCULAȚIA	78
2.7 INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL	92
2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE	102
2.8.1. <i>Riscuri naturale</i>	<i>102</i>
2.8.2. <i>Riscurile antropice</i>	<i>106</i>
2.9 ECHIPARE EDILITARĂ	114
2.9.1 <i>Gospodărirea apelor</i>	<i>114</i>
2.9.2 <i>Alimentarea cu apă.....</i>	<i>114</i>
2.9.3 <i>Canalizare</i>	<i>118</i>
2.9.4 <i>Alimentarea cu energie electrică</i>	<i>121</i>
2.9.5 <i>Telecomunicații.....</i>	<i>125</i>
2.9.6 <i>Alimentarea cu energie termică</i>	<i>127</i>
2.9.7 <i>Alimentarea cu gaze naturale</i>	<i>128</i>
2.9.8 <i>Gospodărire municipală.....</i>	<i>130</i>
2.10 PROBLEME DE MEDIU	133

2.12 POTENTIALUL TURISTIC AL MUNICIPIULUI	136
2.13 DISFUNCTİONALITĂȚI (LA NIVELUL TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚII)	149

3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ - PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ	159
3.1 STUDII DE FUNDAMENTARE	159
3.2 POLITICI ȘI PROGRAME DE INVESTIȚII PUBLICE NECESARE PENTRU IMPLEMENTARE - EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI	160
3.3 ELEMENTE DE MOBILITATE URBANĂ – PROPUSE - OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU	161
3.4 DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE	163
3.5 EVOLUȚIA POPULAȚIEI	165
3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI	166
3.6.1 Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun	166
3.7 INTRAVILAN PROPUȘ. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL	170
3.8 MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE	180
3.9 DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE	182
3.9.1 Gospodărirea apelor	182
3.9.2 Alimentarea cu apă	183
3.9.3 Canalizare	183
3.9.4 Alimentare cu energie electrică	184
3.9.5 Telefonie	185
3.9.6 Alimentare cu energie termică	185
3.9.7 Alimentare cu gaze naturale	186
3.9.8 Gospodărire comunală	186
3.10 PROTECȚIA MEDIULUI	188
3.10.1 Protecția biodiversității, florei și faunei	188
3.10.2 Protecția pădurilor și a altor forme de vegetație	190
3.10.3 Protecția populației și sănătatea umană	190
3.10.4 Protecția solului	191
3.10.5 Protecția apelor	192
3.10.6 Gestionarea deșeurilor	194
3.10.7. Protecția calității aerului	195
3.10.8 Protecția așezărilor umane	196
3.10.9 Protejarea valorilor materiale, patrimonial cultural, inclusiv cel arhitectonic arheologic și peisagistic	198
3.11 REGLEMENTĂRI URBANISTICE	228
3.12 LISTA PRINCIPALELOR PROIECTE DE DEZVOLTARE ȘI RESTRUCTURARE	233
OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ	233

4. PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI - CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE	235
--	------------

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General

1.1.1 Denumirea lucrării

Plan Urbanistic General al municipiului Vatra Dornei, județul Suceava

1.1.2 Beneficiar

Consiliul Local al municipiului Vatra Dornei

1.1.3 Proiectant general

S.C. TOPOPREST S.R.L. Piatra Neamț, B-dul Dacia, nr. 6A, Bloc Unic, parter, Piatra Neamț, județul Neamț

1.1.4 Subproiectanți, colaboratori

Sef de proiect - Biroul individual de arhitectură Eugen Alexandru Micșa, cu sediul în Piatra Neamț, str. Mihai Eminescu nr. 2, bloc D1, scara B, ap. 37, județul Neamț

Manager de proiect – Diaconescu Iulian

Specialist echipare edilitara – Burghilea Angelica Stefanica

Expert calitatea mediului – Gusa Delia Nicoleta

Expert studii de istorie urbana – Polizu Virgil

Lector universitar dr. Arh. - Köllő Miklós

1.1.5 Data elaborării

August 2026

1.2 Obiectul Planului Urbanistic General

Planurile urbanistice generale (P.U.G.) au caracter de reglementare (caracter operațional) și răspund programului de amenajare spațială a teritoriului și de dezvoltare al localităților care compun unitatea teritorial – administrativă de bază.

P.U.G.-ul se elaborează în scopul:

- stabilirii direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localităților;

- utilizării raționale și echilibrate a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;

- precizării zonelor cu riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, neomogenități geologice, reducerea vulnerabilității fondului construit existent);

- evidențierii fondului valoros și al modului de valorificare al acestuia în folosul localității;

- creșterii calității vieții, cu precădere în domeniile locuirii, dotărilor aferente locuirii și serviciilor;

- fundamentării realizării unor investiții de utilitate publică;

- asigurării suportului reglementar (operațional) pentru eliberarea certificatelor de

urbanism și autorizațiilor de construire;

- corelării intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

Materializarea propunerilor de amenajare spațială și dezvoltare urbanistică, reglementate prin P.U.G., se face în timp, în funcție de fondurile prevăzute din bugetul propriu unităților teritoriale administrative de bază, în corelare cu fondurile alocate de la bugetul statului sau ale unor întreprinzători.

Dintre principalele obiective urmărite în cadrul Reactualizării Planului Urbanistic General se menționează:

- optimizarea relațiilor localităților cu teritoriul lor administrativ și județean;
- valorificarea superioară a potențialului natural, economic și uman;
- organizarea și dezvoltarea căilor de comunicații existente;
- stabilirea și delimitarea unui nou intravilan care să corespundă necesităților viitoare de dezvoltare;
- stabilirea și delimitarea de noi zone construibile;
- stabilirea și delimitarea de noi zone funcționale;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;
- stabilirea și delimitarea zonelor protejate și de protecție a acestora;
- modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- evidențierea deținătorilor terenurilor din intravilan;
- stabilirea noilor obiective de utilitate publică;
- stabilirea unui mod superior de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor.

1.2.1 Solicitări ale temei – program

Actualizarea Planului Urbanistic General al municipiului Vatra Dornei, județul Suceava.

Prin realizarea prezentei lucrări se dorește actualizarea bazei legale urbanistice aferente teritoriului administrativ Vatra Dornei, prezentându-se și impunându-se reglementări urbanistice care să conducă la o dezvoltare economică și socială a zonei, conform tuturor proiectelor care urmează a se efectua în zonă.

Se propune realizarea unui suport topografic real care să ofere posibilitatea materializării întregii gândiri de dezvoltare a zonei și care să fie ușor de exploatat.

Planul Urbanistic General al municipiului Vatra Dornei este documentul coordonator principal în contextul constituirii unei dezvoltări armonioase și corelate a elementelor structurale ale mediului urban, centrului administrativ și civil, teritoriilor locuibile, zonelor industriale și de agrement, sistemului de deservire al populației și infrastructurii tehnice adecvate.

Problema de bază a proiectului P.U.G. este pronosticul și determinarea parametrilor - cheie pentru dezvoltarea teritoriului, potențialului socio - economic, pentru optimizarea rețelei stradale, transportului public, pentru amenajarea edilitară a comunei.

Zonificarea funcțională a teritoriului comunei, cu considerarea factorilor de mediu, exigențelor ecologice, relațiilor economice și sociale în baza analizei și evaluării situației existente este tema pentru un pronostic optimal și eficient în format complex.

1.2.2 Necesitatea și scopul lucrării

Actualizarea Planului Urbanistic General al Municipiului Vatra Dornei reprezintă revizuirea reglementărilor urbanistice, a indicatorilor urbanistici propuși și a prevederilor planului inițial aprobat prin H.C.L. nr.102/30.11.1999 prin aducerea acestora în acord cu legislația în vigoare, tendințele de dezvoltare și cerințele de dezvoltare durabilă socio-economice și de mediu actuale, precum și actualizarea listei de proiecte de investiții necesare pentru implementarea viziunii de dezvoltare, în baza unor studii de specialitate și a analizei gradului de implementare a planului urbanistic în vigoare.

Lucrarea are ca scop evidențierea situației actuale, a problemelor și propunerilor de dezvoltare urbanistică a municipiului Vatra Dornei și al localităților componente, din punct de vedere al amenajării teritoriului, în corelare cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Suceava (P.A.T.J.), cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Zonal Regional - Regiunea de Nord - Est și cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) - secțiunile I ÷ V.

Integrarea tehnologiei informației specifică GIS în procesul de gestiune și control a dezvoltării municipiului Vatra Dornei, va permite o aplicare corectă și ușoară a prevederilor documentațiilor de urbanism în procedura de autorizare și eficientizarea procesului decizional, stocarea datelor în format analogic nemaiputând asigura o administrare eficientă a teritoriului.

1.2.3 Domenii de utilizare

Lucrarea se va constitui într-un instrument operațional practic aflat la îndemâna Consiliului Local și al Primăriei municipiului Vatra Dornei, care hotărăsc strategiile de dezvoltare și amenajare a teritoriului pe care îl administrează.

Regulamentul aferent lucrării va sta la baza elaborării tuturor documentelor și documentațiilor pentru aprobarea construcțiilor de locuințe și a celorlalte obiective de utilitate publică.

1.2.4 Efecte economice și sociale scontate

Lucrarea va putea contribui, indirect, la creșterea nivelului de trai al populației prin găsirea unor soluții de amenajare a teritoriului care să asigure un grad de confort acceptabil, o sumă de utilități și obiective de utilitate publică care să satisfacă nevoile colective în spațiul administrativ.

1.2.5 Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților, inițiat și aprobat de Consiliul Local

Obiective specifice

OB1. VATRA DORNEI – MUNICIPIU VERDE ȘI SUSTENABIL

Obs1.1 Protejarea biodiversității și conservarea ecosistemelor

- Amenajarea malurilor râului Dorna, în special cele din zona centrală, d.p.d.v. estetic cu respectarea protejării biodiversității și a ecosistemelor
- Desfășurarea de campanii de conștientizare cu privire la importanța protecției biodiversității în cadrul tuturor sectoarelor de activitate locale (educație, agricultură, silvicultură, cinegetică, turism, organizarea teritoriului, transporturi

și energie, etc.), în contextul preocupărilor pentru dezvoltarea ecoturismului local

- Protejarea vânatului și sancționarea braconajului
- Amenajarea teritoriului și gestionarea utilizării terenurilor astfel încât să nu existe nicio pierdere netă de biodiversitate
- Refacerea zonelor despădurite și/sau crearea de noi parcuri, mini-păduri în interiorul municipiului și suprafețe cu vegetație forestieră în zonele vulnerabile
- Măsuri locale în complementaritate cu SMID Suceava, pentru gestiunea deșeurilor

Obs1.2 Creșterea calității spațiilor verzi actuale, reconversia spațiilor publice neutilizate corespunzător în spații verzi și încurajarea extinderii spațiilor verzi private

- Inventarierea și gestiunea în timp real a disponibilului de spații verzi existent
- Asigurarea distribuției echilibrate a spațiilor verzi la nivelul municipiului
- Valorificarea adecvată a tuturor parcurilor existente la nivelul municipiului, inclusiv a celor mai mici
- Asigurarea stocării/colectării/tratării în condiții de eficacitate și eficiență economică a deșeurilor verzi provenite din grădinile private

Obs1.3 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (în contextul măsurilor și a legilor de la nivel european și național)

- Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor: îmbunătățirea eficienței energetice și renovarea integrate a clădirilor publice; realizare de intervenții și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice; îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale
- Îmbunătățirea eficienței energetice a sistemului de iluminat public
- Modernizarea parcului auto public
- Promovarea și încurajarea utilizării surselor de energie regenerabilă (ex.: solar, geotermală, eoliană etc.)
- Descurajarea încălzirii locuințelor cu ajutorul lemnului
- Creșterea gradului de colectare selectivă și reciclarea deșeurilor prin realizarea de investiții necesare procesului de colectare și tratare a deșeurilor
- Promovarea conceptului de economie circulară în rândul cetățenilor și a producătorilor locali
- Informarea IMM-urilor cu privire la legislația, măsurile, programele și beneficiile investițiilor realizate în domeniul creșterii eficienței energetice

Obs1.4 Creșterea rezilienței și adaptarea la schimbările climatice

- Asigurarea sustenabilă a apei prin valorificarea surselor alternative de apă potabilă
- Îmbunătățirea dotării cu echipamente pentru intervenții în situații de urgență
- Implementarea sistemului de monitorizare în timp real a calității aerului

OB2. VATRA DORNEI – SPAȚII PUBLICE REGENERATE ȘI PLINE DE VIAȚĂ

Obs2.1 Reamenajare urbanistică completă și unitară a zonei centrale și a celor cu circulație turistică ridicată

- Elaborarea și implementarea unui proiect de amenajare și reabilitare arhitecturală a zonei centrale și promovarea acestuia în rândul proprietarilor de locuințe sau altor categorii de clădiri (ex.: gări, unități de producție sau de prestări servicii, etc.)

- Revizuirea/ Completarea RLU astfel încât să asigure aplicarea pe viitor a unui stil arhitectural unitar precum și îmbunătățirea amenajării teritoriului; stabilirea de proceduri simplificate și digitalizate de amenajare a teritoriului pentru conformarea la prevederile Codului amenajării teritoriului și urbanismului
- Reamenajarea și dotarea spațiilor publice care să încurajeze mersul pe jos, petrecerea timpului în natură, interacțiunile sociale (trotuare accesibile, mobilier urban adaptat condițiilor climatice (vânt, frig, ploaie), parcuri amenajate peisagistic, etc.)

Obs2.2 Implementarea unei abordări peisagistice unitare și identitare

- Elaborarea și implementarea unui proiect unitar și sustenabil de amenajare peisagistică a municipiului cu integrarea tuturor tipurilor de spații publice verzi (parcuri, grădini, scuaruri publice de aliniament, spații verzi pentru sport și agrement, spații verzi aferente dotărilor de sănătate, învățământ, administrație, cimitire, așezăminte pentru animalele fără stăpân, spații din extravilan non-agricole, etc.)
- Controlul/îmbunătățirea imaginii intrărilor în municipiu și revizuirea și montarea indicatoarelor pentru obiective turistice

Obs2.3 Creșterea accesibilității populației la infrastructura de utilitate publică, a ofertei de petrecere a timpului liber și crearea spațiilor publice pline de viață

- Asigurarea/facilitarea accesului populației și vizitatorilor la resursele naturale sau antropice locale
- Asigurarea unor servicii și utilități de bază populației și vizitatorilor (facilități pentru practicarea sportului/mișcării, cișmele, toalete publice, zone cu Wi-Fi Gratuit, panouri de informare, etc.)
- Încurajarea și sprijinirea de către administrația locală a desfășurării diverselor evenimente/acțiuni cultural-artistice inițiate atât de către instituțiile cultural-artistice locale cât și de către orice alți actori
- Amenajarea de skatepark-uri pentru tineri și alte facilități destinate petrecerii timpului liber și socializării, având ca segment țintă principal tinerii

OB3. VATRA DORNEI – MUNICIPIU AL ANTREPRENORIALITĂȚII INTELIGENT, INOVATIV ȘI NON-POLUANT

Obs3.1 Sprijinirea dezvoltării economiei non-poluante productive și în mod deosebit a activităților din sectorul terțiar și cuaternar

- Promovarea oportunităților de dezvoltare a agriculturii ecologice la nivelul zonei și comercializarea produselor agricole prin intermediul lanțului scurt de aprovizionare (Farm to Fork)
- Înființarea structurilor de sprijin pentru mediul de afaceri (incubatoare de afaceri/parc industrial dedicat activităților non-poluante/centre pentru evenimente/etc.)
- Derularea de campanii de promovare a oportunităților potențiale/existente la nivel local în rândul mediului de afaceri național sau internațional în scopul dezvoltării de investiții brownfield/greenfield în Vatra Dornei și/sau în comunele învecinate

Obs3.2 Sprijinirea dezvoltării micilor antreprenori și a proiectelor de tip start up (micro-finanțare)

- Realizarea de acțiuni de promovare și formare în domeniul antreprenoriatului, ca măsură de ocupare a populației, inclusiv a grupurilor vulnerabile
- Realizarea de proiecte (în calitate de lider/partener) pentru atragerea și micro-

Obs3.3 Dezvoltarea dinamică și funcțională a pieței locale a muncii, prin eliminarea lacunelor în materie de competente, anticiparea schimbărilor, garantarea tranzițiilor și promovarea mobilității, sprijinirea creării de locuri de muncă și creșterea calității datelor

- Dezvoltarea unui parteneriat real și continuu cu mediul de afaceri local în vederea identificării de către tinerii din Vatra Dornei a unor oportunități reale de dezvoltare în cadrul economiei sau instituțiilor locale (ex.: evaluări continue ale nevoilor de forță de muncă, Ziua porților deschise, stagii de practică/ucenicie, etc)
- Pregătirea forței de muncă locale în concordanță cu specificul economic local, respectând cererea de pe piața muncii, și prin extinderea parteneriatului cu sistemul de învățământ local, mediul academic județean, organizațiile de formare profesională, instituții publice relevante, ONG, etc.

Obs3.4 Poziționarea stațiunii ca centru național de sprijinire a inovației și competitivității IMM-urilor prin crearea de evenimente anuale complexe și de anvergură națională

- Proiectarea (inclusiv în cadrul unui PPP), găzduirea și dezvoltarea unui eveniment anual de talie națională în domeniul sprijinirii a inovației și competitivității IMM-urilor regionale și naționale, cu caracter sectorial sau general

Obs3.5 Dezvoltarea unui sistem alimentar local durabil cu produse alimentare suficiente, convenabile ca preț și de calitate, prin încurajarea lanțurilor scurte de aprovizionare

- Crearea unei structuri juridice parteneriale (producători, mediul academic, administrația publică, catalizatori - firme de consultanță/promovare, etc.) de promovare a produselor zonei, cu accent pe dezvoltarea lanțurilor scurte de aprovizionare
- Crearea unui brand zonal pentru produsele (alimentare) locale, înregistrarea acestui brand și elaborarea și implementarea planului de promovare pe termen mediu și lung a acestui brand

OB4. VATRA DORNEI – STAȚIUNE TURISTICĂ ATRACTIVĂ LA NIVEL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Obs4.1 Configurarea și promovarea de produse turistice targetate pe nevoile specifice ale diferitelor grupuri țintă/ pe sezoane/ pe tipuri de turiști (ex.: pachet de activități specifice turismului activ/ turismului gastronomic/ turismului etnografic/ ecoturism/ etc., și sau combinații de activități compatibile)

- Proiectarea și promovarea unor pachete “standard” de activități de petrecere a sejurului/vacanței astfel încât să se plieze pe specificul fiecărei categorii de turiști și să stimuleze circulația
- Consilierea actorilor din sector pentru creșterea atractivității evenimentelor/acțiunilor organizate precum și pentru monetizarea superioară a acestora
- Sprijinirea agenților de turism și a diferiților agenți care generează circulație turistică (ex.: organizatori de evenimente) în configurarea unor pachete de activități atractive pentru vizitatori sau participanții la diferitele evenimente organizate la nivel local

Obs4.2 Creșterea calității resursei umane din sectorul turistic prin formare profesională continuă, calificare, recalificare a personalului, cât și integrarea și reinsertia pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și promovarea participării active a femeilor pe piața muncii

- Implementarea de către administrația publică locală, în calitate de lider sau de partener, a proiectelor cu finanțare nerambursabilă în domeniul creșterii calității resurselor umane
- Încurajarea asocierii actorilor din sectorul turistic local în scopul organizării de cursuri de formare/specializare în domeniul ospitalității prin atragerea unor traineri/specialiști de renume în domeniu în vederea creșterii “standardului” general de calitate perceput

Obs4.3 Promovarea calității în domeniul serviciilor de cazare și alimentație publică și consilierea actorilor turistici locali în adaptarea la noile cerințe/tendențe

- Consilierea agenților economici în adaptarea serviciilor și infrastructurii la noile nevoi și comportamente ale turiștilor; implementarea de soluții moderne de promovare și atragere a turiștilor; promovarea comportamentului pro-activ de atragere a turiștilor

Obs4.4 Crearea și dezvoltarea infrastructurii turistice (publice) care să crească gradul de atractivitate al stațiunii și care să genereze o circulație turistică variată, superioară și uniform

- Extinderea/Modernizarea infrastructurii de ski (pârtie+instalație de transport+parcare)
- Crearea de investiții publice și/sau în PPP care să genereze un flux de vizitatori superior și uniform (exemplu: sanie pe șine, drumuri/instalații de transport pentru valorificarea unor noi zone/puncte de atracție, etc)
- Restaurarea/Reabilitatea/modernizarea și accesibilizarea obiectivelor turistice locale (exemplu: Muzeele, Cazinoul, etc.)
- Modernizarea/extinderea în parteneriat cu comunele învecinate a traseelor de cicloturism
- Îmbunătățirea sistemului de indicatoare rutiere și a celor de informare turistică

Obs4.5 Îmbunătățirea aspectului municipiului, atât a spațiilor publice cât și a celor private

- Îmbunătățirea aspectului municipiului prin reabilitarea clădirilor și spațiilor publice degradate, în mod special a celor amplasate în proximitatea intrărilor în municipiu precum și încurajarea cetățenilor pentru refacerea/desființarea gardurilor degradate și îngrijirea spațiilor verzi din fața locuințelor

Obs4.6 Promovarea integrată și coordonată a brand-ului zonei prin dezvoltarea de parteneriate și asocieri intercomunitare cu comunele turistice din zonă care să sprijine dezvoltarea turistică a întregii zone, în coordonarea Centrului de Informare Turistică Vatra Dornei

- Dezvoltarea unei asocieri intercomunitare (cu personalitate juridică) cu comunele turistice din zonă pentru derularea de proiecte comune la nivelul zonei, precum, și dezvoltarea de parteneriate cu alte instituțiile publice, societatea civilă și mediul privat, etc.
- Sprijinirea/ mandatarea Centrului de Informare Turistică Vatra Dornei în elaborarea Master plan-ului de dezvoltare turistică a stațiunii și a zonei, pe termen lung, elaborarea și implementarea planurilor de acțiune anuale pentru gestiunea integrată și coordonată a dezvoltării sectorului turistic
- Creșterea capacității operaționale a Centrului de Informare Turistică Vatra Dornei
- Crearea și distribuirea către actorii din sectorul turistic a materialelor de promovare

cu caracter general (ex.: hărți ale zonei, pachete de activități, liste de evenimente, etc.)

- Centralizarea sau facilitarea accesului la diversele informații/ portaluri/ aplicații informatice/etc. ale diferiților actori turistici, pentru îmbunătățirea gradului de informare a turiștilor
- Înființarea și funcționalizarea Organizației de Management a Destinației “Țara Dornelor”

OB5. VATRA DORNEI – MUNICIPIU INCLUZIV, SIGUR ȘI SĂNĂTOS

Obs5.1 Crearea unui mecanism partenerial pentru identificarea situațiilor de vulnerabilitate socială și gestionarea integrată a acestora

- Cartografierea la nivel comunitar a situațiilor de risc (de exemplu, sărăcie, probleme de sănătate, izolare, grad ridicat de dependență, etc.) în vederea stabilirii tipului de servicii de îngrijire pe termen lung necesare; dezvoltarea serviciilor cu caracter integrat în comunitate (servicii de asistență socială, asistență medicală comunitară, suport educațional)
- Dezvoltarea de servicii de îngrijire/ reabilitare de zi destinate copiilor cu dizabilități (fie în centre, fie prin echipe pluridisciplinare mobile)
- Servicii integrate pentru victimele violenței domestice și a traficului de persoane, cum ar fi cazare în centre, atât pentru victime, cât și pentru minorii aflați în îngrijire, locuințe protejate/ vouchere chirie, consiliere psihologică, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază
- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități care doresc să trăiască independent în comunitate, în parteneriat cu autoritățile județene sau organisme private (centre de zi, locuințe protejate cu servicii de consiliere, orientare în carieră, dezvoltare personală și dezvoltarea de abilități de viață independentă, monitorizare post-intervenție, asigurarea locuinței gratuite prin plata chiriei)
- Promovarea îmbătrânirii active a vârstnicilor (monitorizarea stării de sănătate a vârstnicilor prin callcenter de urgență și dispozitive, brățări pentru asistarea persoanelor dependente) și dezvoltarea de programe inter-generaționale, prin acțiuni de voluntariat care permit implicarea seniorilor și schimburile dintre generații, acțiuni care contribuie la menținerea stării de sănătate a persoanelor vârstnice, cât și transferul de cunoștințe și experiențe către noile generații
- Pregătirea suplimentară a specialiștilor care lucrează cu diferite categorii sociale aflate în evidența serviciilor sociale

Obs5.2 Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți

- Creșterea accesibilității copiilor și tinerilor la servicii de calitate în comunitate, cât mai aproape de domiciliu, sprijin și dotare necesară pentru asigurarea învățământului în siguranță
- Consolidarea serviciilor destinate prevenirii separării copilului de părinți, de tip Centru de Zi, care oferă servicii de asistență și îngrijire copiilor, pe durata zilei, informare, consiliere și asistență pentru copiii care provin din familii vulnerabile și pentru copiii a căror părinți sunt plecați în străinătate și membrii familiilor acestora

- Servicii de educație și îngrijire pentru copii, servicii de tip before și afterschool, servicii de suport educațional pentru copiii la risc de abandon școlar, servicii de sprijin educațional pentru adulți
- Dezvoltarea serviciilor specializate pentru copiii și tinerii cu tulburări de comportament (construirea/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea unor centre de zi pentru copiii și adolescenții cu tulburări de comportament, bullying, violență, precum și servicii de terapie) în parteneriat public-privat
- Promovarea egalității de șanse și a participării active în societate și îmbunătățirea accesului unor grupuri marginalizate, cum ar fi romii, la educație și locuri de muncă și pentru promovarea incluziunii sociale a acestora

Obs5.3 Adaptarea și/ sau proiectarea infrastructurii și serviciilor publice sau private de utilitate publică la nevoile persoanelor cu dizabilități

- Accesibilitate în mijloacele de transport, locul în mijloacele de transport, accesul în instituții/ a clădirilor publice la nevoile persoanelor cu dizabilități
- Accesibilitate în parcuri, spații destinate relaxării, treceri de pietoni pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități, care să dispună de mobilier urban în locul în care se așteaptă sau facilități pentru nevăzători, etc.)
- Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la programele de antreprenoriat social, valorificând potențialul lucrativ al acestora în sistemul economiei sociale
- Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități la echipamente, mijloace și tehnologii asistive, pentru incluziune socială și participare activă la viața comunității

Obs5.4 Îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, persoane cu dizabilități

- Acordarea unui pachet integrat pentru susținerea încadrării pe piața muncii sau a creșterii angajabilității persoanelor cu dizabilități
- Dezvoltarea și menținerea unui mediu de lucru sănătos și bine adaptat, inclusiv promovarea activității fizice, care să abordeze riscurile pentru sănătate, promovând egalitatea de șanse și participării activă în societate, înființarea unei platforme pentru integrarea și reintegrarea în muncă a persoanelor dezavantajate
- Desfășurarea de campanii de creștere a nivelului de alfabetizare digitală, a competențelor digitale, a competențelor în materie de securitate cibernetică și a e-incluziunii ale grupurilor marginalizate, elevilor și studenților, cât și ale actorilor publici și privați; promovarea SPV în rândul IMM-urilor locale
- Dezvoltarea serviciilor de suport și sprijin personalizat pentru ocupare, de acces pe piața muncii a tuturor persoanelor care aparțin unor grupuri vulnerabile sau care locuiesc în comunitățile marginalizate din zonele urbane
- Promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale

Obs5.5 Îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate și diminuarea conflictelor stradale/comunitare și a faptelor antisociale

- Crearea unui sistem de identificare și evaluare a situației cetățenilor cu probleme locative informale și instabile, pauperitate și sărăcie, în vederea clarificării și reglementării acestora (identificare, evaluarea situației, cadastrare, suport social și administrativ)
- Sprijinirea pentru persoanele fără locuință, evacuate sau victimele dezastrelor naturale în privința soluțiilor de locuire post-dezastru și crearea infrastructurii pentru

Obs5.6 Crearea infrastructurii pentru gestiunea pe termen scurt a câinilor comunitari și implementarea de campanii continue de conștientizare a populației în ceea ce privește necesitatea sterilizării animalelor de companie

- Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a canisei existente
- Crearea unui sistem de evaluare și de pregătire a patrupedelor pentru un plasament sigur la stăpâni iubitori de animale
- Parteneriat public –privat cu ONG – uri și cu cabinete medicale veterinare și încurajarea voluntariatului prin implicarea copiilor și tinerilor în activitățile de îngrijire a animalelor asistate de Adăpost

OB6. VATRA DORNEI – MOBILITATE INTELIGENTĂ, SIGURĂ ȘI INCLUZIVĂ

Obs6.1 Identificarea și implementarea de soluții de deviere a traficului de tranzit și/sau a traficului greu

- Construirea variantei ocolitoare a municipiului
- Reorganizarea traseelor pentru circulația vehiculelor cu masa maximă autorizată mai mare de 3,5 tone

Obs6.2 Adaptarea infrastructurii pentru încurajarea deplasărilor pietonale sau cu ajutorul bicicletei și accesibilizarea deplasărilor persoanelor cu dizabilități

- Investiții în căile de acces pietonale, extinderea și modernizarea zonelor pietonale
- Accesibilizarea spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități
- Înființarea de piste de biciclete continue și sigure, precum și infrastructura de bike-sharing

Obs6.3 Dezvoltarea serviciului de transport public local de călători pentru creșterea accesibilității diferitelor zone precum și pentru descurajarea transportului cu autoturismul propriu

- Înființarea sistemului de transport public local de călători și informatizarea acestuia (depou, mijloace de transport, stații de transport, sistem de e-ticketing, etc.)
- Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere care deservește rutele transportului public de călători
- Amenajarea/modernizarea stațiilor de transport public

Obs6.4 Încurajarea transportului electric și dezvoltarea infrastructurii necesare utilizării vehiculelor electrice și a celor electrice-hibride

- Dezvoltarea infrastructurii de încărcare a vehiculelor electrice și electrice-hibride
- Modernizarea parcului auto al primăriei și al instituțiilor aflate în subordinea sa prin achiziționarea de vehicule electrice sau electrice-hibride
- Desfășurarea de campanii de promovare a utilizării vehiculelor electrice, inclusiv în cadrul companiilor private
- Desfășurarea de campanii de promovare a înființării de puncte/stații de încărcare rapidă de către marile companii/retail-eri în beneficiul populației
- Încurajarea, prin modificarea regulamentelor locale, a transportului urban în regim de taxi cu autoturisme electrice sau hibride

Obs6.5 Creșterea siguranței circulației rutiere

- Îmbunătățirea sistemului de semnalizare rutieră precum și reproiectarea circulației în zonele în care se impune (ex.: sensuri unice, interzicerea circulației pe anumite străzi/zone ale nerezidenților, îmbunătățirea sistemului de indicatoare rutiere, indicatoare turistice, etc.)
- Implementarea de măsuri și desfășurarea de campanii pentru creșterea siguranței circulației pe drumurile publice, adresate în special celor mai afectate categorii
- Implementarea de restricții de viteză în zonele vulnerabile și intensificarea executării sancțiunilor aplicate pentru încălcări
- Crearea unui centru de control al traficului (monitorizarea traficului, a parcarilor, controlul vitezei, gestiunea semaforizării, monitorizarea transportului public, informarea cetățenilor, etc.)

Obs6.6 Elaborarea și implementarea unei politici a parcarilor la nivelul întregului municipiu, inclusiv infrastructura și logistica necesare implementării și gestiunii acestora

- Elaborarea și implementarea graduală a unei politici a parcarilor destinată descurajării transportului cu autoturismul propriu și în mod special a autoturismelor cu motoare termice
- Realizarea de investiții publice în construirea parcarilor
- Achiziționarea infrastructurii TIC pentru gestionarea utilizării parcarilor la nivelul întregului municipiu

OB7. VATRA DORNEI – INFRASTRUCTURI DURABILE ȘI SUSTENABILE, SERVICII PUBLICE DE CALITATE

Obs7.1 Asigurarea accesului în sistem centralizat la apă potabilă, canalizare, energie termică, energie electrică, gaze naturale pentru toți locuitorii municipiului

- Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată
- Acoperirea integrală a municipiului cu rețeaua de furnizare a gazelor naturale prin reabilitarea/modernizarea/extinderea rețelei actuale
- Acoperirea integrală a municipiului cu rețeaua de furnizare a energiei electrice prin reabilitarea/modernizarea/extinderea rețelei actuale
- Modernizarea/ extinderea/diversificarea, creșterea competitivității și decarbonizarea capacităților de producție a energiei termice
- Modernizarea/extinderea sistemului de iluminat public

Obs7.2 Modernizarea infrastructurii rutiere

- Modernizarea integrală a infrastructurii rutiere (trama stradală, trotuare, semnalizare, reglementare, etc.)

Obs7.3 Creșterea calității și accesibilității serviciilor de sănătate

- Digitalizarea sistemului de comunicare în relație cu populația, pentru a asigura accesul rapid la informații și servicii medicale de specialitate de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor
- Organizarea de caravane medicale pentru efectuarea de activități de screening pentru cancerul mamar, cancerul de col uterin, etc., în zone cu acces limitat la servicii medicale specializate
- Dotarea cu echipamente și aparatură medicală și modernizarea/ extinderea infrastructurii spitalicești

Obs7.4 Creșterea calității și accesibilității serviciilor de educație

- Creșterea calității și accesibilității serviciilor de educație incluzivă și de calitate, inclusiv prin îmbunătățirea confortului elevului și a curriculumului bazat pe competențe, implementarea pachetului social garantat
- Implementarea de acțiuni pentru reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Promovarea culturii antreprenoriale și a deprinderilor necesare în tot sistemul de educație prin reînființarea și/sau modernizarea atelierelor școlare în învățământul profesional și tehnologic
- Încurajarea activităților de mentorat voluntar și a parteneriatelor cu mediul de afaceri pe plan local
- Extinderea societăților antreprenoriale studențești și încurajarea conlucrării acestora cu agenții economici pe bază de contract prin dezvoltarea de parteneriate între universități și reprezentanții mediului antreprenorial
- Dezvoltarea și capacitatea procesului de învățământ prin programe educaționale extrașcolare și extracurriculare care să asigure educația pentru sănătate, educația civică, cultural-artistică, științifică, ecologică și educația prin sport
- Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii educaționale; echiparea adecvată a laboratoarelor școlare

Obs7.5 Creșterea calității și diversității ofertei culturale, valorificarea puterii culturii pentru coeziunea și bunăstarea socială a populației, sprijinirea creativității bazate pe cultură

- Promovarea activității artiștilor, muzicienilor, arhitecților, scriitorilor și a celor care lucrează în domeniul patrimoniului cultural
- Promovarea dialogului intercultural
- Reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii instituțiilor culturale
- Îmbunătățirea competențelor digitale de bază și schimbarea/modernizarea echipamentelor informatice ale instituțiilor de cultură

OB8. VATRA DORNEI – o administrație în serviciul cetățenilor (smartcity/digitalizare)

Obs8.1 Implementarea unui instrument de tip e-Administrație, securizat din punct de vedere cibernetic, asigurând astfel premisele evoluției către un municipiu inteligent care să permită gestionarea relației cu cetățenii și reprezentanții mediului de afaceri

- Informatizarea relației cu cetățeanul pentru gestiunea principalelor evenimente de viață: stare civilă, acte de identitate, activitatea agenților economici, taxe și impozite, urbanism, asistență socială, etc.
- Implementarea unui sistem de comunicare eficient și civilizat cu cetățenii pentru cunoașterea nevoilor/priorităților acestora precum și facilitatea participării acestora actul de guvernare local
- Implementarea unui sistem de management al incidentelor în spațiul comunitar și conectarea directă cu serviciilor primăriei sau serviciile partajate
- Crearea unui structuri dedicate și a unei platforme digitale pentru furnizarea de servicii publice simplificate pentru întreprinderi

Obs8.2 Implementarea unei infrastructuri digitale integrate, bazate pe cloud și implementarea sistemului de management performant al administrației

- Dezvoltarea și utilizarea de instrumente TIC la nivelul administrației locale ca alternativă la procesul classic de planificare-implementare-control-monitorizare; automatizarea proceselor de lucru; elaborarea/actualizarea în format GIS a documentelor de amenajare a teritoriului și de urbanism
- Implementarea sistemului de management electronic al documentelor pentru eficientizarea activității proprii dar și pentru simplificarea procesului de furnizare a serviciilor publice către toate categoriile de beneficiari
- Adaptarea și/sau pregătirea infrastructurii, proceselor și resurselor umane interne la noile provocări și cerințe generate de digitalizare și securitate cibernetică

Obs8.3 Abordarea integrată a problemelor comunității prin dezvoltarea structurilor parteneriale locale cu partenerii publici și privați, în baza unor planuri de acțiune sectoriale concrete și asumate

- Elaborarea planurilor de acțiune sectoriale cuprinzând intervențiile ce pot fi realizate prin PPP precum și a metodologiei și instrumentelor necesare punerii în practică a inițiativelor de acest tip

Obs8.4 Ajustarea structurii de organizare internă a primăriei la noile provocări societale precum și la noile obligații ce decurg din implementarea reformelor din sectorul „Bunei Guvernanțe” (ex.: digitalizarea, tranziția verde, adaptarea la schimbările climatice, etica și integritatea, în funcția publică, etc.)

- Refacerea organigramei, a ROF și a altor documente/coduri/regulamente interne în concordanță cu noile cerințe și preocupări ale societății, în acord cu obiectivele prezentei strategii, cu prevederile legale în vigoare, precum și cu cele viitoare rezultate din planul de reforme prevăzut în PNRR

1.2.6 Ediții anterioare ale P.U.G., modificări sau completări necesare

Planul Urbanistic General municipiul Vatra Dornei, elaborat în 1998 de către S.C. PROIECT BUCOVINA S.A. SUCEAVA, proiect cu nr. 8626/1998.

Planul Urbanistic General anterior a fost elaborat în anul 1998, proiect nr. 8626/1998, de către S.C. TOPOPREST Piatra Neamț. Datorită modificării cerințelor din punct de vedere urbanistic și al amenajării teritoriului s-a impus realizarea prezentului Plan Urbanistic General pentru municipiul Vatra Dornei.

1.3 Surse de documentare

- Planul Urbanistic General municipiul Vatra Dornei, elaborat în 1998 de către S.C. PROIECT BUCOVINA S.A. SUCEAVA, proiect cu nr. 8626/1998;
- Documentare și consultare efectuată la Primăria municipiului Vatra Dornei, județul Suceava;
- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Vatra Dornei 2021-2027;
- www.cultura.ro, Ministerul Culturii și Cultelor secțiunile:
- -Patrimoniul Cultural Național – Monumente istorice – Lista monumentelor istorice.
- -Arheologie – Repertoriul arheologic național.

- <https://patrimoniu.ro/monumente-istorice/lista-monumentelor-istorice>;
- Lista monumentelor istorice din anul 1991-1992;
- Lista Monumentelor Istorice 2004 - Monumente dispărute;
- Lista Monumentelor Istorice 2015;
- <http://cartipostale.cimec.ro>;
- www.icpa.ro – Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie – Comune vulnerabile la poluarea cu nitrați în România;
- www.cimec.ro – Institutul de Memorie Culturală;
- www.culte.ro – Ministerul Culturii și Cultelor - Secretariatul de Stat pentru Culte, lăcașuri de cult din România - bază de date;
- www.insse.ro, www.neamt.insse.ro – Institutul Național de Statistică, Direcția Regională de Statistică Suceava;
- TEMPO-Online (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>);
- Recensământul populației și locuințelor 2021 (<https://www.recensamantromania.ro/>);
- www.edrc.ro – Centrul de resurse pentru diversitate etno – culturală;
- www.cimec.ro – Institutul de Memorie Culturală;
- Registrul Spațiilor Verzi al Municipiului Vatra Dornei;
- Planul de Analiză și acoperire a riscurilor 2016, Primăria Municipiului Vatra Dornei – Comitetul Local pentru Situații de Urgență;
- Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Suceava;
- Strategia națională de dezvoltare a turismului pentru perioada 2025-2035;
- Strategia pentru dezvoltarea turismului balnear;
- Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României 2030;
- “Municipiul verde – Mobilitate urbană durabilă în Vatra Dornei”, elaborat în anul 2020;
- Depresiunea Dornelor – Studiu fizico-geografic – autor Viorel Chiriță , Editura Universității Suceava, 2003, ISBN 973-666-009-5;
- România — harta fizică, autor Prof. Univ. Dr. Mihai Ielenicz;
- Enciclopedia Geografică a României, Mircea MACIU, Aurora CHIOREANU, Vasile VACARU, Ed. Științifică și Enciclopedică, Buc. 1982;
- Mecanica rocilor, Mircea N. FLOREA, Ed. Tehnică, Buc. 1983;
- Geotectonica României — autor Mircea Săndulescu, Editura tehnică, București 1984;
- Geologia României, Mircea Mutihac, Maria Iuliana Stratulat, Roxana Magdalena Fechet, Editura didactică și pedagogică, Buc. 2007;
- Studii geotehnice - S.C. GEOFORAJ S.R.L. Botosani, S.C. PROCONRIM S.R.L.;
- Extinderea și Reabilitarea Infrastructurii de apă și apă uzată în județul Suceava – S.C. ACET S.A.;
- Studiul de fezabilitate pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată;
- “Reabilitarea Sistemului de Iluminat Public în municipiul Vatra Dornei”;
- Înființare sistem distribuție gaze naturale în localitățile Vatra Dornei și Roșu, aparținătoare Municipiului Vatra Dornei;
- Raportul privind starea economică, socială și de mediu a municipiului Vatra Dornei pe anul 2019;
- Vatra Dornei - 10 Monumente uitate, Asociația Pro Civis Dorna, 2018.

1.3.1 Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior

În perioada întocmirii prezentului Plan Urbanistic General, dar și anterior lui, pentru municipiul Vatra Dornei au fost întocmite mai multe proiecte de modernizare și dezvoltare a infrastructurii, dintre care amintim, structurate pe următoarele domenii:

- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport:
 - Reabilitare și modernizare infrastructură rutieră în stațiunea balneoclimaterică Vatra Dornei
 - Modernizare străzi de acces și locuri de recreere în stațiunea balneoclimaterică Vatra Dornei
- Dezvoltarea infrastructurii edilitare prin:
 - Înființare sistem distribuție gaze naturale în localitățile Vatra Dornei și Roșu, aparținătoare Municipiului Vatra Dornei
 - Reabilitarea sistemului de alimentare centralizată cu căldură a Municipiului Vatra Dornei – etapa II
 - Reabilitarea sursei și a rețelei de transport și distribuție energie termică în Municipiul Vatra Dornei
- Dezvoltarea infrastructurii educaționale prin:
 - Extindere și modernizare Școala Gimnazială Nr. 2
- Dezvoltarea infrastructurii de sănătate prin:
 - Reabilitarea Secției de obstetrică ginecologie a Spitalului Municipal Vatra Dornei
- Dezvoltarea infrastructurii de turism:
 - Modernizare străzi de acces și locuri de recreere în stațiunea balneoclimaterică Vatra Dornei
 - Crearea unui spațiu de agrement și loisir în stațiunea balneo-climaterică Vatra Dornei
- Dezvoltarea infrastructurii administrative:
 - Management performant și proceduri simplificate pentru competențele exclusive la nivelul Municipiului Vatra Dornei
 - Simplificarea procedurilor administrative la nivelul Municipiului Vatra Dornei
 - Reabilitare fațadă imobil, amplasament str. Mihai Eminescu nr. 17, mun. Vatra Dornei (sediu Primărie)
- Dezvoltarea infrastructurii sociale:
 - Construirea a două blocuri de locuințe sociale în regim de înălțime P+3 în Municipiul Vatra Dornei pe strada Mălinilor

1.3.2. Lista studiilor de fundamentare întocmite concomitent cu P.U.G.

- Municipiu Verde - Mobilitate Urbană Durabilă în Vatra Dornei/ POR – Axa 3.2 – Reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane bazată pe planurile de mobilitate urbană durabilă;
- Revitalizarea infrastructurii economice și sociale în municipiul Vatra Dornei POR 2014-2020 - Axa 13 - Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii
- Extindere, modernizare și dotare cu echipamente și aparatură medicală a Ambulatoriului Spitalului Municipal Vatra Dornei POR 2014-2020– Axa 8.1 –

Creșterea accesibilității serviciilor de sănătate, comunitare și a celor de nivel secundar, în special pentru zonele sărace și izolate

- Reabilitarea sistemului de iluminat public în municipiul Vatra Dornei POR – Axa. 3 - Prioritatea 3.1, Operațiunea C - Iluminat Public
- Construcția și echiparea infrastructurii educaționale a unui corp de clădire nou al Liceului Tehnologic Vasile Deac din Vatra Dornei, județul Suceava - POR – Axa 10.2 - Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții
- Eficientizarea energetică a clădirii - Liceul Teoretic Ion Luca din municipiul Vatra Dornei - POR AXA 3 Sprijinirea eficienței energetice a gestionării inteligente a energiei și autilizării energiei din surse regenerabile
- Consolidarea capacității unităților de învățământ de stat din Vatra Dornei, de gestionare a situației de pandemie POIM - AXA 9
- Creșterea siguranței pacienților Spitalului Municipal Vatra Dornei
- Management performant și proceduri simplificate pentru competențele exclusive la nivelul Municipiului Vatra Dornei
- Extindere sistem de canalizare și extindere sistem de alimentare cu apă în Municipiul Vatra Dornei, județul Suceava
- Modernizarea infrastructurii rutiere în municipiul Vatra Dornei, județul Suceava
- Bazin de înot, municipiul Vatra Dornei, zona Lunca Dornei, județul Suceava
- Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public în municipiul Vatra Dornei - AFM - Program Iluminat public
- Dotarea Municipiului Vatra Dornei cu stații de încărcare rapidă pentru vehicule electrice
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice - Liceul Tehnologic Vasile Deac
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice - GPN Licuricii , Vatra Dornei
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice - GPP Albă ca Zăpada , Vatra Dornei
- Construirea a două blocuri de locuințe sociale în regim de înălțime P+3 str. Mălinilor în baza OMDRAP 1906/2019

1.3.2.1 Studii de fundamentare cu caracter analitic

- Actualizarea suportului topografic
 - Planuri topografice scara 1:5000, editate de Institutul de Geodezie, Fotogrametrie, Cartografie și Organizarea Teritoriului;
 - Ortofotoplan color UAT Vatra Dornei, rezoluție 50 cm, editie 2012;
 - Ortofotoplan color Intravilan Municipiu Vatra Dornei, rezoluție 2 cm, editie 2023;
 - Amenajament silvic O.S. Vatra Dornei;
 - Amenajament silvic O.S. Iacobenii;
 - Amenajament silvic O.S. Dorna Candrenii;
 - Măsurători G.N.S.S. executate în anul 2023;
 - Colectare date G.I.S., etapa de teren iunie-august 2023;
 - Identificare zone cu destinație specială aparținând MAPN;

- Identificare trasee cursuri de apa, permanente si temporare – 2023;
- Identificare trasee electrice aeriene de medie si de inalta tensiune (LEA);
- Identificare cai de transport rutier, categorii, viabilitate;
- Identificare cai de transport feroviar;
- Identificare monumente istorice inscrise in Lista Monumentelor Istorice, stabilirea si marcarea zonelor de protectie pe criterii de importanta, limite de parcele, vizibilitate, arhitectura, stare de conservare si proiecte de modernizare si reabilitare;
- Documentatii cadastrale aflate in baza de date a A.N.C.P.I., interogare Eterra -iunie-august 2023;
- Aarii naturale protejate Natura 2000.

Procesarea datelor în formă finală în GIS.

- Stabilirea condițiilor geotehnice
 - Condiții geotehnice și hidrogeologice
- Circulația în localități și în teritoriul de influență al acestora
 - Relații perirubane
 - Organizarea circulației și transporturilor
- Protecția mediului
 - Protecția mediului, riscuri naturale și antropice
- Regimul juridic al terenurilor
 - Tipuri de proprietate
- Identificarea și protejarea ansamblurilor arhitecturale – urbanistice cu valoare deosebită.
 - Studiu istoric, studiu peisagistic
- Infrastructură tehnico-edilitară.
- Potențial balnear sau turistic.

1.3.2.2 Studii de fundamentare cu caracter consultativ

Ancheta socio – urbanistică privind opțiunile populației.

Ancheta sociologică a avut ca obiectiv principal determinarea caracteristicilor locuirii în municipiul Vatra Dornei. Ca obiective specifice, s-a urmărit investigarea percepțiilor și motivațiilor locuitorilor zonei de referință atât în ceea ce privește orașul ca ansamblu, vecinătatea, cât și propriile locuințe.

În cadrul ședințelor Consiliului Local s-au prezentat, de către proiectant, posibile scenarii privind evoluția localității și s-au conturat, pe baza opțiunilor populației, informații și date privind configurarea ulterioară a țesutului urban.

1.3.2.3 Studii de fundamentare cu caracter prospectiv

- Evoluția activităților economice
- Evoluția socio-demografică
- Mobilitate și transport
- Impactul schimbărilor climatice

Aceste tipuri de studii sunt reprezentate prin elaborarea unor prognoze pentru diferite domenii sectoriale, privind evoluția populației, evoluția mișcării în teritoriu, a mobilității și a

unei serii întregi de factori care țin de geodemografia zonei luate în discuție, evoluția activităților economice, etc. Studiile reflectă o analiză atentă a situației existente și o evidențiere a disfuncționalităților și priorităților care trebuiesc luate în seamă.

Se știe foarte bine că prognozele sunt binevenite în cadrul socio - economic prin prisma fluctuațiilor în timp și spațiu a indicatorilor. Spre exemplu, evoluția spațială și temporală a populației unei zone face obiectul unor studii foarte complexe care trebuie să reflecte tendințele de dezvoltare a unei zone analizând mișcarea populației, natalitatea, mortalitatea, gradul de îmbătrânire al populației, speranța de viață la naștere, emigrarea și imigrarea, etc. Toți acești indicatori sunt în strânsă corelație cu indicatorii de ordin economic. Interacțiunea între social și economic este evidentă printr-o dependență în ambele sensuri. Atunci când sunt creșteri la așa-ziii indicatori pozitivi ai demografiei de regulă ele cauzează creșteri ale factorilor economici. Ori, o scădere din punct de vedere economic are o puternică repercusiune asupra evoluției demografice. Se poate spune deci că, orice fluctuație din demografie se reflectă printr-o altă fluctuație pe plan economic chiar dacă nu imediat (aceasta putând fi observată după o anumită perioadă de timp).

Iar această interacțiune a acestor factori se răsfrânge, în modul cel mai evident, asupra amenajării teritoriului prin modificări care schimbă peisajul natural. Politica de dezvoltare locală urmărită prin lucrări cum este și Planul Urbanistic General urmărește tocmai aceste modificări prin valorificarea potențialului de orice fel, fie el natural, social sau economic. Din acest motiv considerăm, de o importanță majoră, introducerea datelor evidențiate prin astfel de studii într-un capitol separat al prezentei lucrări.

1.3.3 Date statistice furnizate de Comisia Națională de Statistică, surse județene sau locale

Datele prezentate sunt în conformitate cu baza de date online (Indicatori de statistică regională Tempo) a Institutului Național de Statistică – Direcția Regională de Statistică Suceava;

1.3.4 Proiecte de investiții elaborate în domenii care privesc dezvoltarea localităților

În perioada întocmirii prezentului P.U.G. au fost finalizate proiecte de alimentare cu apă, canalizare, gaze naturale și sunt în curs de derulare proiecte de modernizare a drumurilor, proiecte de mobilitate urbană, de dezvoltare turistică și instituțională .

1.3.5. Suportul topografic al P.U.G.

- Planuri topografice scara 1:5000, editate de Institutul de Geodezie, Fotogrametrie, Cartografie și Organizarea Teritoriului;
- Ortofotoplan color UAT Vatra Dornei, rezoluție 50 cm, editie 2012;
- Ortofotoplan color Intravilan Municipiu Vatra Dornei, rezoluție 2 cm, editie 2023;
- Amenajament silvic O.S. Vatra Dornei;
- Amenajament silvic O.S. Iacobenii;
- Amenajament silvic O.S. Dorna Candrenii;
- Măsurători G.N.S.S. executate în anul 2023;
- Colectare date G.I.S., etapa de teren iunie-august 2023;
- Identificare zone cu destinație specială aparținând MAPN;
- Identificare trasee cursuri de apă, permanente și temporare – 2023;
- Identificare trasee electrice aeriene de medie și de înaltă tensiune (LEA);
- Identificare cai de transport rutier, categorii, viabilitate;
- Identificare cai de transport feroviar;

- Identificare monumente istorice inscrise in Lista Monumentelor Istorice, stabilirea si marcarea zonelor de protectie pe criterii de importanta, limite de parcele, vizibilitate, arhitectura, stare de conservare si proiecte de modernizare si reabilitare;
- Documentatii cadastrale aflate in baza de date a A.N.C.P.I., interogare Eterra -iunie-august 2023;
- Aarii naturale protejate Natura 2000.

Actualizarea și corectarea detaliilor planimetrice vectorizate pe baza ortofotoplanurilor, precum și a măsurătorilor G.P.S. în teren.

Scanarea și georeferențierea planurilor topografice scara 1:25000 si 1:5000. Scanarea și georeferențierea planșelor vechiului P.U.G. precum și a P.U.Z. elaborate. Vectorizarea curbilor de nivel de pe planurile topografice scara 1:5000 cu echidistanța de 10 metri. Vectorizarea tuturor elementelor planimetrice necesare de pe planurile topografice 1:25000, 1:5000 precum și de pe ortofotoplanuri. Actualizarea și corectarea detaliilor planimetrice vectorizate pe baza ortofotoplanurilor precum și a măsurătorilor G.P.S. în teren. Procesarea datelor în formă finală în ArcGIS.

2. SINTEZA STUDIILOR ANALITICE ȘI PROSPECTIVE, DIAGNOSTICUL GENERAL ȘI PROSPECTIV - STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1 Evoluție

Existența Dornei este atestată încă de pe vremea întemeierii statului Moldova, conform unei legende care leagă numele localității de o dragoste tragică a întemeietorului Dragoș Vodă. Acesta s-ar fi îndrăgostit de păstorița localnică Dorina, pe care a ucis-o dintr-o greșală și, în amintirea ei, a decis ca apa lângă care s-a petrecut drama să poarte numele ei.

O explicație științifică a toponimicului “Dorna” este greu de oferit. Dicționarul limbii române editat de Academia R.P.R. În anul 1958, explică noțiunea “dornă” prin bulboană sau vale cu apă. Slavii au numit așezarea mlăștinoasă “dolină”, romanii au numit-o “durnacum”, iar la români a ajuns “Dorina”, care prin eliminarea vocalei “i” și prin rotacismul specific limbii române, a devenit Dorna.

Prima atestare documentară a localității datează din anul 1592 (punct de vamă).

La 14 mai 1600 Mihai Viteazul, a trimis spre Moldova armata condusă de generalul său Baba Novac. Acesta a urmat drumul prin Cândreni, peste Mestecăniș, spre Câmpulung și apoi spre Suceava, în urmărirea domnului Moldovei Ieremia Movilă.

După anul 1775, Dorna intră sub stăpânire austriacă, împreună cu restul Bucovinei, iar locuitorii din Dorna au devenit iobagi ai domeniului împărătesc Câmpulung. Faptul a generat conflicte care au durat aproape un secol. Locuitorilor li s-au luat drepturile la cârciumărit, pescuit, morărit, li s-au pus taxe pe fânețe și păduri și au fost obligați să presteze munci neplătite la diferite lucrări edilitare inițiate de coroană. De asemenea, ei trebuiau să dea autorității biruri în natură (găini, lână și lemne). Pe teritoriul târgului Dornei s-au desfășurat numeroase conflicte sângeroase care au sfârșit prin însemnate pierderi de vieți omenești. În 1884, o sentință a autorităților austriece pedepsea formal pe unul dintre opresorii locali cu o “dojană severă”.

Locuitorii Dornelor au încercat să pună capăt opresiunilor și nemulțumirilor prin plângeri repetate la împărat și la autoritățile locale dar ele n-au putut fi soluționate până în jurul anului 1850, când a fost abrogată vechea constituție austriacă și a început perioada de 11 ani a absolutismului monarhic.

Evoluția edilitară și urbanistică a localității Dorna a fost puternic marcată de descoperirea uriașelor rezerve de ape minerale răspândite pe o suprafață de mai multe zeci de kilometri pătrați și cunoscute de ciobanii locului încă din anul 1750, care le-au botezat izvoare cu “burcuț” – nume împrumutat probabil din maghiarul “borviz”. O cercetare științifică a apelor minerale din ținutul Dornelor este cunoscută în literatura de specialitate în jurul anului 1790. Chimistul Hacquette de Nürnberg a realizat în această perioadă o analiză relativ completă a apelor din Dorna și din localitățile limitrofe Cândreni și Șar. Recunoașterea oficială a importanței izvoarelor minerale și o analiză completă a lor, se datorează studiilor din anul 1805 ale doctorului Ignatzu Plusch. Acesta s-a ocupat mai întâi de apele minerale din Poiana Negri pentru ca apoi, din anul 1810, să înainteze autorităților

de la Viena primele semnale despre starea dezastruoasă a băilor din Vatra Dornei și a izvorului din Poiana Negri, cu o propunere de relativă sistematizare a lor.

Din scrierile și rapoartele doctorului Plusch aflăm că în forma lor primară, băile se făceau cu apă scoasă de bolnavi din fântâna Izvorului Ioan, situată la numai 200 de pași de drumul împărătesc. Prepararea băilor se făcea la domiciliul bolnavilor. Din acest motiv doctorul Plusch propune amenajarea stațiunii pe proprietatea particulară a numitului Cratzer, cu ajutorul tehnic și material al proprietarului minelor din Iacobenii – Manz de Mariense.

Proiectul de amenajare al băilor propus de doctorul Plusch, a fost aprobat prin decretul administrației din 17 ianuarie 1811 iar inginerul Buholzer a primit ordinul să construiască o clădire cu șase căzi de baie la care apa minerală era adusă printr-o țevă și continua să curgă prin jgheaburi.

În anul 1870 Fondul Bisericesc Român a cumpărat Băile Vatra Dornei, cunoscute sub numele de Institutul Balnear, împreună cu dreptul de proprietate asupra apelor minerale. Pentru bolnavi s-a zidit un imobil cu 20 de cabine, pe locul unde ulterior s-a construit Hotelul Nr. 1 și Cazinoul Vatra Dornei.

O descriere a stațiunii în jurul anilor 1880-1895 o aflăm din însemnările inginerului Crasuschi, fost director al minelor din Iacobenii. Izvoarele erau captate în mod primitiv. Acestea prezentau niște găuri pătrate împrejmuite cu bârne și acoperite cu coajă de brad, fără nici o izolare. Aceste gropi erau umplute cu apă cu rugină murdară, în care cântau broaștele. Din aceste izvoare curgea apa prin niște jgheaburi, în butoaie deschise așezate pe bârne. Din aceste butoaie apa curgea prin țevi de metal spre locul unde era încălzită și de acolo la căzi. În total pe teritoriul localității Vatra Dornei au fost puse în valoare 15 izvoare de ape minerale.

O etapă nouă în dezvoltarea stațiunii balneare s-a înregistrat în anul 1895. La această dată geologul Stur a întreprins un studiu geologic al stațiunii Vatra Dornei și al terenului pe care era amplasată. În baza acestui studiu s-a proiectat și dezvoltat stațiunea după 1895.

În anul 1899, principalele obiective ale stațiunii balneoclimaterice Vatra Dornei au fost terminate și inaugurate. Între acestea s-au numărat Izvorul Ioan botezat în timp Izvorul Unirea, Izvorul Ferdinand și Izvorul Sentinela aflate în vecinătatea Cazinoului. Descoperit în anul 1871, actualul Izvor Sentinela a fost amenajat de fostul director al minelor din Iacobenii în anul 1897. Inițial, el a purtat numele fostului ministru al agriculturii al Imperiului Habsburgic numindu-se Izvorul Falkenheim, dar românii din Dorna constituiți între 1898-1901 în Societatea culturală patriotică Sentinela hotărâsc să acorde numele instituției lor acestui izvor renumit. După 1948 izvorul s-a numit "23 August" și a revenit la vechiul sau nume Sentinela după evenimentele din decembrie 1989.

Printre edificiile devenite monumente arhitectonice ale localității se numără și stabilimentul balnear construit în anul 1895, în care se executau proceduri cu ape carbogazoase și nămol de Dorna. Localitatea Vatra Dornei s-a dezvoltat începând din secolul al XVIII-lea în jurul stațiunii balneare și concomitent cu aceasta. Până în anul 1774 Dorna a fost dependentă de Ocolul Câmpulung și din această cauză nu avea nici sigiliu, nici vornic. Dreptul de a avea sigiliu și vornic sau primar a fost dobândit abia în anul 1823, dar localitatea a continuat să existe sub suzeranitatea vornicului de Câmpulung până în 1853.

În anii de după 1853 surse scrise ale istoriei locale pomenesc despre răscoalele dornenilor împotriva recrutării cu silă, despre construcția în 1830 a Podului Armeanului care traversa Râul Bistrița în zona Chilia și despre nenumărate persecuții la care au fost supuși locuitorii ținutului Dornei de către stăpânirea habsburgică.

În anul 1848, în perioada când primar era George Burcă, s-a construit în locul

actualului pod de la piață, un pod care s-a numit “al vicilicilor” (participanții dorneni la evenimentele revoluționare de la sfârșitul secolului al XVIII-lea).

Un an mai târziu, în 1849, Bucovina a fost dezlipită de Galiția și ridicată la rangul de ducat. Această acțiune a permis ridicarea satului Dorna la rangul de târg în 1855 și înscrierea sa în actele oficiale ale stăpânirii habsburgice sub numele Vatra Dornei. La 9 septembrie al aceluiași an s-a înființat la Vatra Dornei Oficiul Mixt de Județ Dorna similar cu instituția prefecturii.

În anii următori istoria locului pomenește tot mai des despre nemulțumirile dornenilor, despre înfățișările lor cu plângeri la împăratul Franz Joseph, despre implicarea unor mari personalități ale vremii ca de pildă Eudoxiu Hurmuzachi în lupta lor pentru emancipare socială și administrativă.

După anul 1872, când a fost desființat Domeniul Imperial Câmpulung și se crease, cu patru ani în urma, Prefectura Câmpulungului, a început dezvoltarea administrativă a localității în strânsă legătură cu dezvoltarea stațiunii balneare.

Între 1850 și 1875 la Dorna s-au perindat mai mulți vornici și primari. “În anul 1875 – scrie ziarul Deșteptarea din Cernăuți – Vatra Dornei nu mai era un sat ci târg și noul comitet comunal de acolo era în mare încurcătură fiindcă nu avea nici un om potrivit de primar. În ziua alegerii primarului căpitanul vine la Vatra Dornei, cheamă noul comitet ales și îi spune că ar fi bine să aleagă primar un om cu carte, pentru că Vatra Dornei îi acum târg și un om fără carte n-ar putea cârmui o comună ca aceasta. Toți cărturarii din noul comitet au spus la vorba căpitanului Amin, numai Vasile Deac a zis fără sfiala Nu deși el a fost și este om fără carte. Întrebându-l căpitanul pe Deac cine socoate că ar fi bun de primar, Deac a răspuns: Eu socot că așa fi cel mai bun! Și știți ce s-a întâmplat? Toți cărturarii din comună au strigat Da! Dacă Deac se primește să fie primar, apoi el îi cel mai bun!”

Instalarea lui Vasile Deac în funcția de primar al orașului, a coincis cu perioada când se studia de către oamenii de știință ai vremii și de către administrația Bucovinei și a Câmpulungului dezvoltarea stațiunii balneare Vatra Dornei.

În deceniul următor instalării lui Deac, Fondul Bisericesc din Cernăuți devine proprietarul izvoarelor de ape minerale și al așa-zisului institut balnear. În această conjunctură se pune tot mai acut problema dezvoltării băilor la nivelul edilitar al stațiunilor cunoscute deja în Europa. Ajutat de arhitecți și oameni de știință, proprietarul băilor a întocmit un proiect pentru construirea unor edificii de tratament, cazare și petrecere a timpului liber, pe care dorea să-l materializeze în afara dezvoltării urbanistice a localității.

Proiectul Fondului Bisericesc a fost supus în anul 1883 aprobării împăratului Franz Joseph și prin aprobarea acestuia, proiectul a căpătat posibilitatea intrării în execuție. Primarului Vasile Deac modul de a gândi al autorităților Fondului Bisericesc nu i-a convenit și, consultându-se cu arhitecți și oameni de știință recunoscuți în epocă, a ajuns la concluzia că singura posibilitate de a forța dezvoltarea târgului concomitent cu stațiunea balneară, era solicitarea unei audiențe la împăratul Franz Joseph. A obținut audiența la împărat în anul 1886 și odată cu aceasta aprobarea pentru dezvoltarea urbanistică a localității Vatra Dornei, pe teritoriul central al căreia urmau să fie instalate Palatul Comunal, Palatul Național, clădirea școlii primare, Gara Mare și Gara Băi, Biserica romano-catolică și Templul Evreiesc.

Pentru început și având rezervată suma de 60.000 de coroane pentru construirea Palatului Comunal și 30.000 de coroane pentru zidirea unei școli românești de trei clase, el a trecut la execuția proiectelor. Lucrările construcțiilor aprobate de împărat au fost conduse de un meșter italian care s-a instalat în Vatra Dornei pe cheltuiala primăriei și în anul 1895 s-au început lucrările de construcție a Palatului Comunal care s-au desfășurat în același timp cu lucrările de construcție ale școlii generale. În localul Palatului Comunal funcționa și un han, în locul hanurilor care au dispărut până la finele deceniului al 8-lea și un restaurant,

care a dăinuit până în anul 1938.

În toamna anului 1897 a fost dată în folosință și clădirea Școlii Generale (astăzi Școala nr. 1). Înainte de a se încheia lucrările de construcții ale Palatului Comunal, Vasile Deac a început lucrările de construcție a Palatului Național, care urma să adăpostească sediul Societății culturale și al cabinetului de citire "Sentinela". "Sentinela" a fost prima asociație patriotică a românilor din Vatra Dornei și a acționat consecvent pentru izbândirea idealurilor naționale. În timpul mandatului lui Vasile Deac s-au construit de asemenea, în anul 1902, gara cunoscută sub numele de Gara Mare (stația C.F.R. Vatra Dornei) care a legat pentru prima dată Suceava de Vatra Dornei și s-a început construcția Gării Vatra Dornei Băi, care a fost dată în folosință după decesul primarului. Tot în timpul mandatului lui Vasile Deac au fost concepute și parțial demarate lucrările Templului Evreiesc și a Bisericii romano-catolice. Aceasta a fost lovită de două obuze în timpul Primului Război Mondial, care sunt vizibile și astăzi în peretele estic.

Vatra Dornei a fost declarat oraș al imperiului austro-ungar la 17 decembrie 1907. Primul Război Mondial a adus luptele pe creasta munților din jurul orașului Vatra Dornei transformându-l pe acesta și stațiunea într-o fortăreață armată a austro-ungarilor. Staționarea trupelor la Vatra Dornei a durat aproape doi ani, timp în care au fost distruse și orașul și stațiunea, dar după unirea Bucovinei cu Regatul României s-a pus problema refacerii și administrării băilor. În anul 1919 s-a format un consorțiu care a luat în arendă stabilimentele balneare pe termen de un an. Acțiunea s-a repetat în anii 1920, 1921 și 1922 dar condițiile de arendare erau nefavorabile administratorului (Fondului Bisericesc) pentru că ofereau arendașilor venituri uriașe în timp ce câștigul proprietarului era derizoriu.

Ulterior, s-a stabilit printr-o licitație trecerea în administrarea aceluiași consorțiu a băilor pe termen de 20 de ani, dar câștigătorul licitației nu și-a îndeplinit obligațiile ci, dimpotrivă, a inițiat câteva acțiuni pentru repudierea drepturilor Fondului Bisericesc. Litigiul a fost terminat prin intervenția ministrului agriculturii de atunci, prof. dr. Iancu Nistor, care a determinat Statul Român să permită Fondului Bisericesc exploatarea băilor în regie, oferindu-i trei milioane de lei avans pentru reabilitarea stabilimentelor și restaurarea daunelor aduse în timpul războiului.

Primarul Petru Forfotă îi prezenta voievodului Mihai, devenit Regele Mihai I, stabilimentele stațiunii balneare în următorii termeni: "Publicul ce a vizitat această stațiune în anii de după război a putut fi pe deplin satisfăcut în așteptările sale de ceea ce i se oferea. Bineînțeles că au existat și lipsuri în dezvoltarea stațiunii. Lipsește canalizarea, apeductul, asfaltarea sau pavarea străzilor orașului, etc. Aceste lucrări nu au putut fi executate până acum, din cauză că au lipsit fondurile necesare. Trebuie știut că administrația comunală a acestui oraș luptă cu mari greutăți financiare din cauză că veniturile curente nu curg în visteria comunală, după cum aproape toți vizitatorii care vin la Vatra Dornei cred. Veniturile directe aduse de stațiune aparțin Fondului Bisericesc care a fost și înainte de război și este și astăzi proprietarul stabilimentului de băi. Ori, Fondul Bisericesc nu a contribuit niciodată cu venituri realizate din stabilimentele balneare, cu nimic la lucrările edilitare ale orașului. În același timp nici taxele de cură încasate de către forțele comisiei balneare nu intră în visteria administrației comunale ci sunt folosite în alte scopuri. Administrația comunală a fost și este și azi obligată să acopere nevoile edilitare ale orașului și stațiunii balneare Vatra Dornei numai prin mijloace proprii. Cu toate greutățile acestea nedrepte și ingrate, administrația comunală pe care am cinstea să o conduc este în prezent pe punctul culminant al eforturilor sale de a înființa apeductul și canalizarea. Îmi fac o prea plăcută datorie să arat că numai grație înțelegerii pe care am găsit-o la membrii guvernului în frunte cu primul ministru și ministrul de interne Gheorghe Tătărăscu și ministrul agriculturii prof. dr. Iancu Nistor, am primit cel mai larg concurs ca în următorii trei ani apeductul și canalizarea să fie realizate."

În acest fel orașul Vatra Dornei și stațiunea balneară intrau în perioada lor de emancipare edilitară modernă.

În timpul celui de-al doilea război și în special în a doua sa parte, anii 1943-1944, stațiunea balneară Vatra Dornei a suferit nenumărate distrugerii. Orânduirea instalată după 1945 a preluat băile prin actul naționalizării de la 11 iunie 1948 și a început o vastă campanie de refacere și modernizare a tuturor obiectivelor care constituiau averea stațiunii. Imediat după 1950, stațiunea balneară Vatra Dornei a intrat în exploatare la întreaga capacitate și până în 1989 a continuat să se dezvolte în toate planurile: medical, de agrement, de odihnă, etc. În anul 2000, orașul este ridicat la rangul de municipiu.

2.1.1 Scurt istoric cu privire la vechimea satelor, a comunei cât și a teritoriului locuit

Prin legea de unificare administrativă adoptată la 14 iunie 1925, Bucovina a fost împărțită în 5 județe: Cernăuți, Câmpulung, Rădăuți, Storojeneț și Suceava, această situație menținându-se până în pe 28 iunie 1940, când partea sa de nord a trecut sub administrare sovietică.

Între 1925 și 1950, județul Câmpulung, cel mai întins ca suprafață din Bucovina, a avut următoarea împărțire administrativă:

- una comună urbană – reședință: Câmpulung Moldovenesc
- trei comune urbane – nereședință: Gura Humorului, Vatra Dornei și Vama
- 39 comune rurale repartizate în trei plase: plasa Moldova cu 13 comune rurale, o comuna urbană nereședință (Vama) și cu reședința la Câmpulung Moldovenesc, plasa Dorna cu 11 comune rurale și cu reședința la Vatra Dornei, precum și plasa Humor cu 15 comune rurale și cu reședința la Gura Humorului.

În 1950 este legiferată o nouă împărțire administrativă, după model sovietic. Astfel comuna urbană Vatra Dornei devine centru raional în cadrul regiunii Suceava. Noua regiune avea în componența sa 12 raioane: Botoșani, Câmpulung, Darabani, Dorohoi, Fălticeni, Gura Humorului, Rădăuți, Săveni, Siret, Suceava, Trușești și Vatra Dornei.

Din 1950 și până în anul 1968, anul reorganizării teritorial-administrative a țării, pe lângă funcția industrială și balneară, precum și cea de important nod rutier pe care și-o menține și astăzi, orașul Vatra Dornei a mai îndeplinit și funcția administrativă de centru de raion¹. Astăzi funcția administrativă se rezumă doar la coordonarea activităților celor 3 localități aparținătoare (Argestru, Roșu și Todireni).

Din punct de vedere al relațiilor teritoriale și al evoluției structurilor administrative, orașul Vatra Dornei și comunele din zona sa de influență nu au depins administrativ de municipiul Suceava decât după al II-lea Război Mondial. Până atunci aceste teritorii au aparținut de județul Câmpulung. Chiar și în perioada 1950-1968, când orașul Vatra Dornei a aparținut de regiunea Suceava, centrul administrative al regiunii era tot Câmpulung. Încă și în prezent se mai constată existența unor relații cu orașele și comunele din această zonă.

Configurația, suprafața și limitele administrative actuale au fost stabilite prin Legea nr.2/1968 când s-a aplicat noua împărțire administrativ-teritorială a țării.

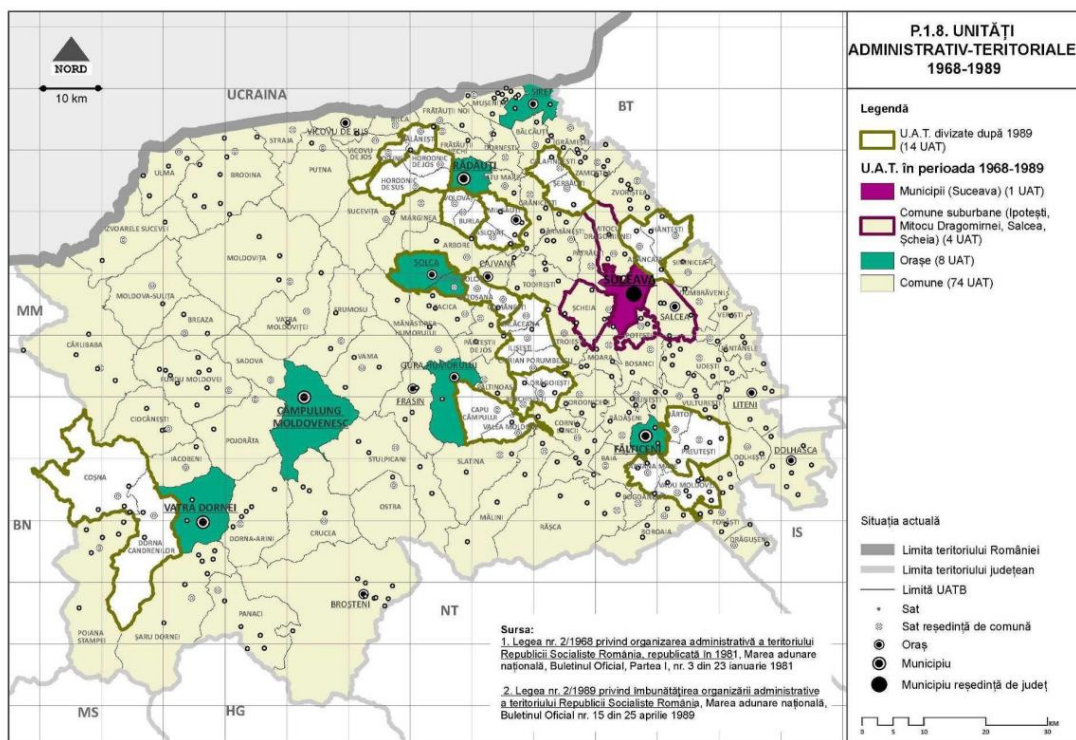
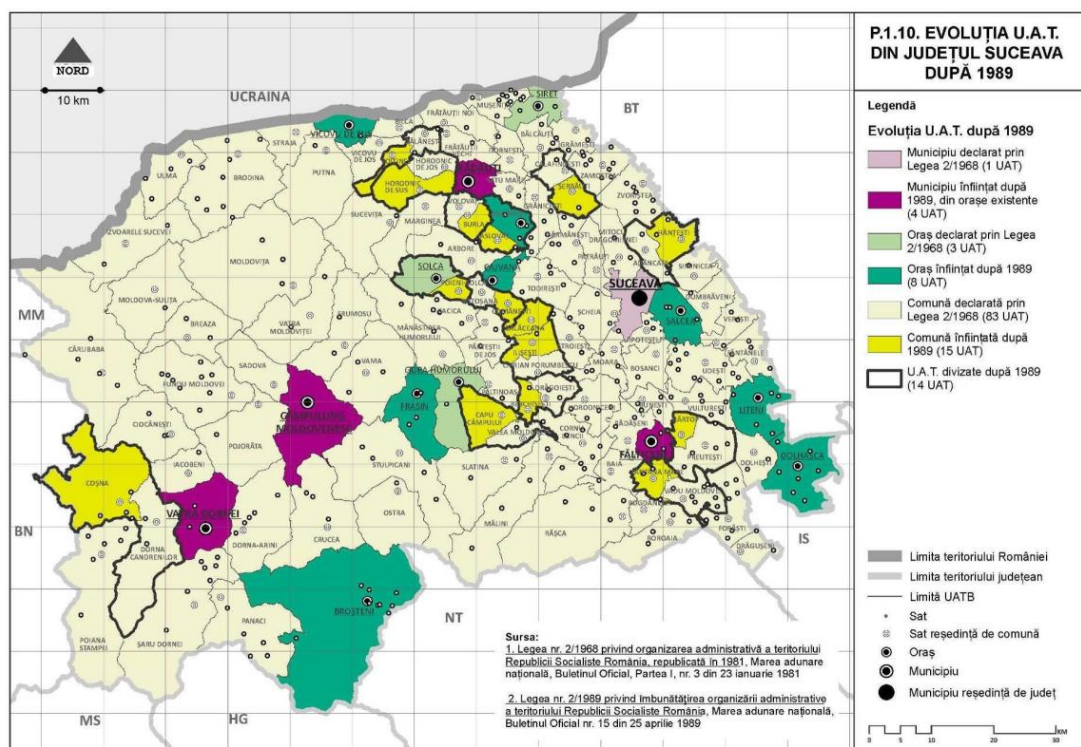

Fig. 3 si 4 Evolutia Unitatilor administrativ-teritoriale din judetul Suceava 1968-1989 si dupa 1989
(Sursa: PATJ SV)

2.1.2 Evoluția localităților după 1990

În conformitate cu pr. nr. A9/1997 "P.A.T.J. Suceava", municipiul Vatra Dornei are funcția de "sistem județean de sprijin", reprezentând centrul urban cu rol de echilibru în dezvoltarea zonelor județului, datorită faptului că este un important centru economic, demografic, cu un număr însemnat de locuri de muncă, echipări și servicii diversificate.

Din anul 2000 orașul Vatra Dornei devine municipiu.

În comparație cu prevederile Legii sistematizării nr. 58/1974 de desființare a unor localități, sau de reducere a suprafețelor intravilane în altele, care obliga dezvoltarea localităților pe suprafețe restrânse, indiferent de dinamica și potențialul propriu, după 1990, mai exact din momentul aplicării Legii nr. 18/1991 și a legilor reformei economice, se constată o abordare diferită, determinată de apariția proprietății private asupra terenurilor și încurajării inițiativei particulare prin apariția I.M.M.-urilor.

Punerea în posesie a terenurilor către proprietari a fost momentul care, printre altele, a relansat activitatea de construcții de locuințe individuale, reprezentând o presiune puternică asupra administrației locale cu privire la extinderea intravilanelor localităților, precum și intervenții în zonele de locuințe cu obiective incompatibile din punct de vedere funcțional.

De regulă aceste construcții noi s-au amplasat în lungul drumurilor (naționale,, comunale), prelungind tentacular intrările în localități, departe de rețelele tehnico-edilitare, contrar principiilor urbanistice de dezvoltare durabilă.

2.2 Elemente ale cadrului natural

2.2.1 Considerații generale

Municipiul Vatra Dornei este situat în partea sud-vestică a județului Suceava, în Depresiunea Dornelor.

Vecinii orașului sunt următoarele comune: Pojorâta (la nord), Iacobenii (la nord-vest), Dorna Candrenilor (la vest), Șaru Dornei (la sud) și Dorna-Arini (la est).

Localitatea Vatra Dornei este traversată de șoseaua europeană E58 (DN 17), importantă cale rutieră care leagă Bucovina de Transilvania. Distanțele din Vatra Dornei până la cele mai apropiate orașe pe această șosea sunt următoarele: 110 km până în municipiul Suceava (reședința județului cu același nume), 43 km până în municipiul Câmpulung Moldovenesc, 84 km până municipiul Bistrița, 74 km până în orașul Gura Humorului și 66 km până în orașul Frasin.

Altă cale rutieră importantă care străbate Vatra Dornei este șoseaua națională DN 17B, care asigură legătura cu județul Neamț. Pe această șosea, Vatra Dornei se află la 156 km de municipiul Piatra Neamț, 52 km de orașul Broșteni și 130 km de orașul Bicăz.

Vatra Dornei reprezintă o așezare depresionară tipic montană, fiind situată în partea de nord a Carpaților Orientali, la o altitudine medie de aproximativ 800 de metri.

Municipiul Vatra Dornei este dispus în Depresiunea Dornelor care are următoarele limite: Munții Rarău și Giumalău la nord-est (cu Vârful Bărnărel – 1.321 metri); Munții Călimani la sud (cu Vârful Dealu Negru – 1.302 metri) și Munții Suhard la nord (cu Vârful Runc – 1.149 metri). Geologia teritoriului este formată din șisturi cristaline (Munții Suhard, în partea de nord) și din roci de natură vulcanică (Munții Călimăni, în partea de sud).

2.2.2 Geologie și Relief

2.2.2.1 Geologie

Geologic, zona se încadrează în partea terminală nord-vestică a Platformei Moldovenești (Podisul Sucevei), limitrofa cu orogenul carpatic: zona flisului extern și de molasă, poziție care influențează în mod direct aspectul reliefului, climatului, dispunerea rețelei hidrografice, hidrogeologie, solurile, vegetația etc. în care formațiunile geologice ale cuverturii sedimentare sunt necutate, însă ușor înclinate spre orogen (în adâncime), și spre SE (la suprafață), stratele fund cvasi- orizontale și aparțin la vârsta intervalului Proterozoic superior— Cuaternar.

Aspectul general și caracteristicile structurale ale Podisului Sucevei, în care este localizată și municipiul Vatra Dornei, se individualizează printr-o îndelungată evoluție geologică, ce se înscrie printre unitățile cele mai vechi ale vorlandului carpatic.

Din această cauză, rezultatul interacțiunii permanente dintre factorii dinamicii interne și a celei externe, regimul geotectonic diferențiat în timp și spațiu, ciclurile de sedimentare (reprezentate prin transgresiuni și regresii marine, repetate), precum și a evoluțiilor subaeriene, au avut o deosebită importanță în configurația reliefului.

În adâncime se află soclul rigid (fundamentul platformei), alcătuit din formațiuni cristaline de vârstă precambriană, cutate și metamorfozate la începutul proterozoicului mediu.

De asemenea, structura de ansamblu a acestui soclu, indică existența îndelungată a unui regim de geosinclinal, caracterizat prin mișcări orogenetice și apariția unor fracturi crustale, care au permis producerea unor erupții de vârstă paleozoică, ce încheie acest regim tectonic (teritoriul s-a transformat într-o unitate de platformă, cu o mobilitate extrem de redusă).

Rocile principale care compun acest soclu rigid, sunt formate din următoarele tipuri: gnaise granitoide, paragneise plagioclastice, șisturi migmatice, granite roz cu biotit și muscovit etc.

Odată cu exondarea soclului, ca urmare a denudației active intense, orogenul acestuia a fost transformat într-o suprafață structurală, puțin accidentată, denumită și peneplena soclului cristalin precambrian care a fost acoperită prin trei cicluri de sedimentare, formând cuvertura sedimentară a acestuia.

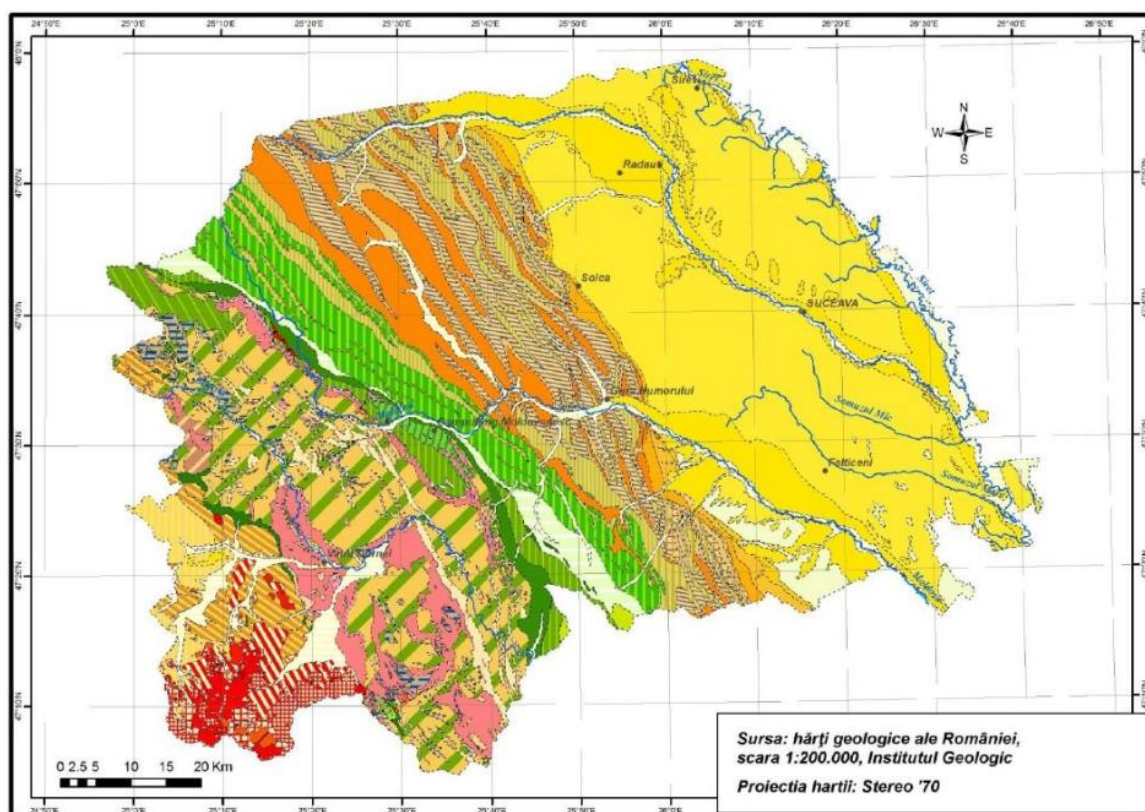
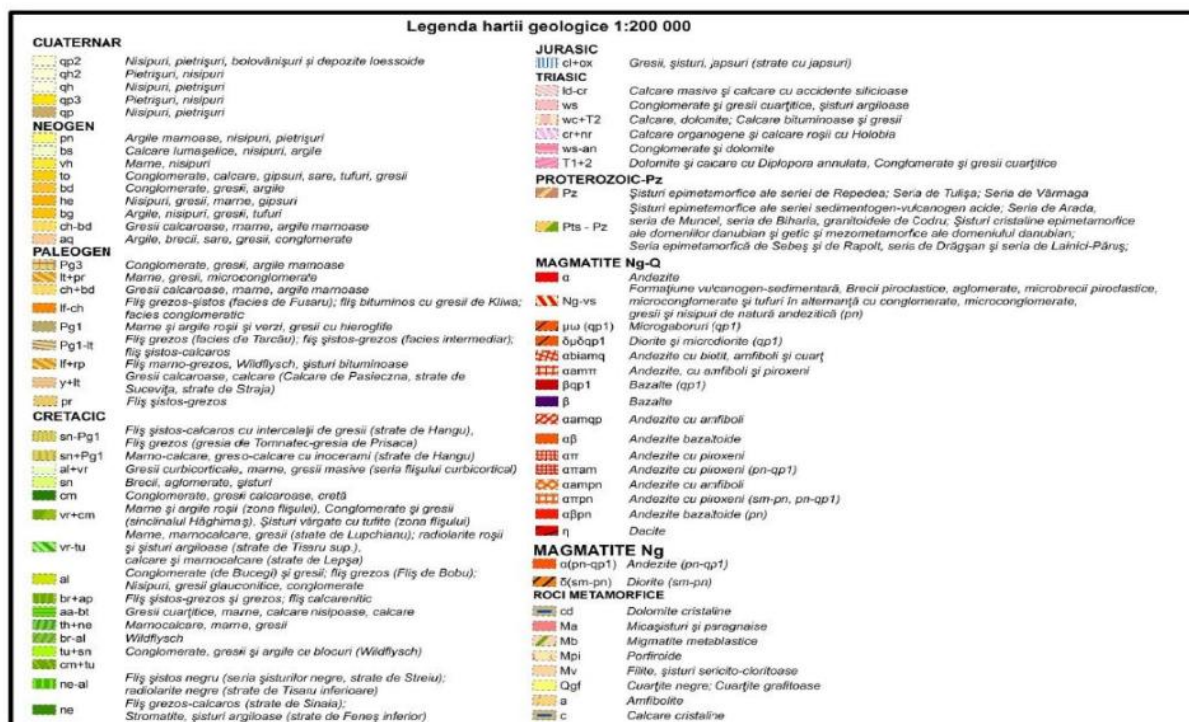

Fig. 5 Harta geologica a judetului Suceava
(Sursa: Studiu privind eroziunea solului din judetul Suceava, 2013)

Aparitia cuverturii sedimentare este un efect al cratonizarii treptate a domeniului pedolic, și instalarea regimului tectonic de platforma, determinand ca incepand de la sfarsitul proterozoicului și până astăzi, zona sa fie afectata doar de mișcări epirogenetice, cu amplitudini reduse, dar cu o largă desfășurare în suprafață, timp și spațiu. Aceste miscari au determinat formarea numeroaselor transgresiuni și regresii marine, prin acțiunea cărora s-a format etajul structural superior al platformei, constituit dintr-o stivă groasă de roci sedimentare, necutate și dispuse discordant, ca urmare a celor trei cicluri de sedimentare mari din zonă, care s-au produs în următoarele etaje geologice:

- Ciclul de sedimentare Proterozoic superior Silurian, aparut ca urmare a scufundarii generate a soclului cristalin și acoperirea acestuia de către marea epicontinentală, retrasă la sfârșitul silurianului, ca urmare a unei miscari epirogenetice pozitive, care a cauzat și prima regresie marină. Astfel, s-a format o câmpie de acumulare marină, transformată ulterior de către factorii denudaționali externi, într-o suprafață sculpturală, derivată, postsiluriană.

Relieful generat de micările orogenetice din Proterozoic inferior, au fost regenerate în cel mediu, iar orogenul soclului astfel format, a fost intens modelat de factorii externi, care l-au transformat în suprafața structurală puțin accidentată, denumită și peneplena soclului cristalin precambrian (mobilitate redusă și denudație activă).

- Ciclul de sedimentare Cretacic, aparut ca urmare a unor noi miscari epirogenetice negative, survenite după o perioadă îndelungată emersă, în cea mai mare parte (Devonian-Jurassic-Cretacic inferior), care formează și prima lacună stratigrafică importantă. Transgresiunea mării mezocretacice, are loc spre sfârșitul cretacului inferior (Aptian), având ca efect acumularea unor formațiuni geologice, depuse peste câmpia sculpturală postsiluriană.

Formațiunile geologice apar în cea varstă etajelor Aptian și Albian, iar încontinuitate de sedimentare urmează cele depuse în Cretacic superior (Cenomanian-Senonian).

Zona a fost exondată de la sfârșitul cretacului și până în Badenian, evoluând în condiții continentale și ca urmare a fost intens modelată de eroziune, aparând relieful câmpiei sculpturale joase.

- Ciclul de sedimentare Badenian superior — Sarmatian inferior, începe prin transgresiunea puternică a mării miocene și în care formațiunile geologice s-au depus într-un climat cald și arid, continuat și la etajele următoare, însă în condițiile unei câmpii litorale.
- Ciclul de sedimentare continuă și în Sarmatian inferior (Bugboian și Volhinian inferior), având condiții de sedimentare specifice unei zone litorale și sublitorale, care a favorizat diferențieri litologice (material detritiv grosier, de natură carpatică). Astfel, bugboianul prezintă un litofacies argilo-marnos specific, datorat condițiilor de sedimentare, existente în zona litorală și sublitorală (ape cu adâncimi sub 200 m), care au favorizat și diferențieri litologice, impuse de formațiunile organogene și terigene, iar grosimea complexului ajunge la cca. 1011 m.

Formațiunile litologice sedimentate în Volhinlan inferior se remarcă prin existența rocilor detritice (alternante de argile, marne, nisipuri, gresii, calcare roscate oolitice, lentile de prundisuri, inclusiv conglomerate), ale caror straturi prezintă inclinații mici și direcții spre SE, ca urmare a sensului de retragere a apelor mării sarmatice. În acest etaj, condițiile de sedimentare s-au diferențiat, fapt confirmat atât de litologie (datorită apropierii zonei litorale, cu ape puțin adânci), cât și de asociațiile micro și macro faunistice.

Zona a beneficiat de un aport substanțial de material detritic grosier, provenit din regiunea carpatică, iar diversitatea formațiunilor litologice (alternante argilo-nisipoase, nisipuri, orizonturi calcaro-gresoase, uneori oolitice), indică existența înaintărilor și retragerilor repetate ale Liniei de țărm, și care în general formează o stivă de sedimente, importantă și pe care a fost sculptat relieful actual.

Marea volhinlană a prezentat regresii și transgresii spre zona orogenului carpatic, fapt dedus și din dispunerea transgresivă a formațiunilor, peste aceasta, datorită și altitudinii (energiei) reduse a reliefului, ca urmare rețeaua hidrografică nu era încă organizată în rețele importante, capabile să transporte și să depună materialele fluvio-deltaice mai groasere, în zona de țărm (baza volhinlanului de contact este formată din depozite psamito-oolitice, cu rare elemente de pietris, pe o grosime de cca 130m).

Schimbările paleogeografice produse în acest ciclu de sedimentare, și-au lăsat amprenta asupra caracteristicilor litologice ale rocilor, astfel: nisipurile silicioase sedimentate în cantități mari, provin din dezagregarea puternică a rocilor (în perioada de evoluție continentală, anterioară), urmată de sortarea, și sedimentarea acestora în apele puțin adânci ale mării miocene, iar conglomeratele cu elemente de silex (structură criptocristalină), au o altă geneză.

De asemenea, concomitent cu depunerea conglomeratelor și nisipurilor silicioase în zonele lagunare, învecinate platformei continentale s-au format gipsuri și anhidrite, datorită existenței mediului lagunar, cu ape puțin adânci și în care s-a produs o evaporare intensă, favorabilă precipitării sulfatilor de calciu (aparitia depozitului de precipitare pe suprafața platformei continentale, cu aspect de arhipelag, s-a datorat și concentrației mari în CaSO_4 a apelor marine). În continuare trecerea la etajul cuaternar, marchează începutul unei noi etape de evoluție a zonei, care continuă să evolueze în concordanță cu factorii denudaționali, și care desăvârșesc înfățișarea actuală a reliefului.

2.2.2.2 Relief și caracterizare morfologică și morfometrică

Din punct de vedere geomorfologic zona este situată în extremitatea nord – estică a Carpatilor Orientali aparținând Depresiunii Dornelor.

Depresiunea Dornelor este amplasată în zona cristalino-mezozoică ce alcătuiește axul central al Carpatilor Orientali, formând substratul munților Maramures, Rodnei, Bistriței Aurii (Suhard, Culmea Tapului, Obcina Mestecanisului), Rarau, Giumalau, Bistriței Mijlocii, Giurgeu, Haghimas și Persani.

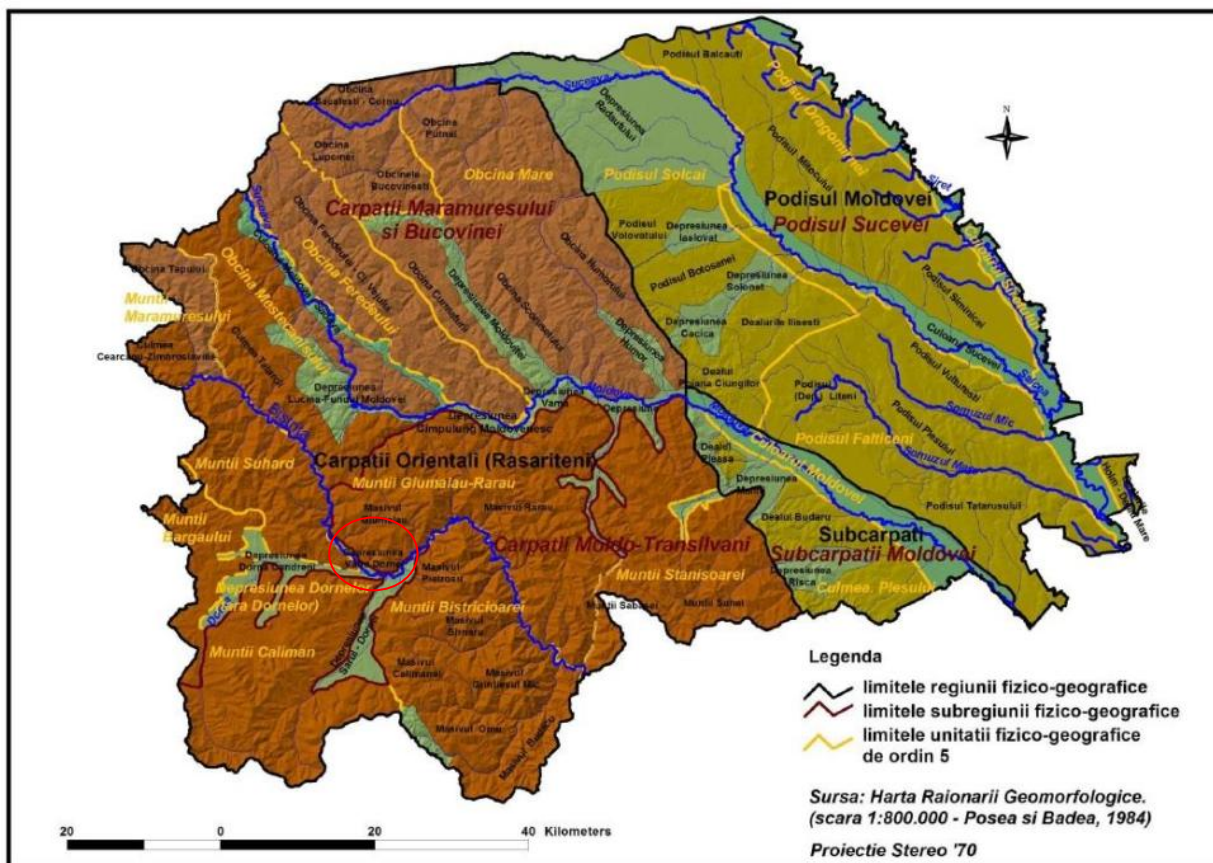

Fig. 6 Harta raionarii geomorfologice a județului Suceava (Sursa: Posea și Badea, 1984)

Altitudinea medie a reliefului în teritoriul administrativ al orașului Vatra Dornei este de circa 1.015 metri, cu un minim consemnat de 800 metri în zona centrală și extremitatea estică a localității Vatra Dornei la confluența văilor Dornei cu Bistrița și un maxim altitudinal de 1.638 de metri în Vârful Oușorul ce aparține de Munții Suhard, masiv localizat în extremitatea nord-vestică a unității administrativ-teritoriale. Conform figurii următoare (harta modelului numeric al terenului – municipiul Vatra Dornei, județul Suceava) amplitudinea de relief este de peste 800 metri, un ecart altimetric considerabil.

Zona depresionară consemnată între altitudinile de 800-900 metri are o pondere de 30 % din totalul înălțimilor. Această valoare constituie premise favorabile pentru organizarea spațiului locuibil. Clasa altitudinală de 900-1.000 metri deține un procentaj de 23 % din total, iar altitudinile între 1.000-1.100 metri au o valoare procentuală de 24 %. Între 1.100 m – 1.250 m se înregistrează doar 21 % iar peste 1.250 metri avem o valoare de doar 2% ce evidențiază faptul că teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei are valori reduse ale munților înalți.

Depresiunea Dornelor reprezintă zona favorabilă dezvoltării sitului urban. Panta de scurgere a rețelei hidrografice reprezentate de râul Dorna și Bistrița imprimă „reliefului local” o diferență altitudinală pe o direcție generală de la vest către est de circa 35-50 metri.

O altă secțiune, de data aceasta pe o direcție nord-nord-est spre sud-sud-vest evidențiază zona montană ce este secționată de rețeaua hidrografică. Astfel pe o lungime de peste 17 kilometri pâraul Argeștru secționează Masivul Giumalău între Muntele Oalei și Culmea Drăncani (1.231,2 metri) iar râul Bistrița separă Masivul Giumalău de Muntele

Suhard-Oușoru. Culmea Runcului ce face parte din Muntele Runcului reprezintă extremitatea sud-estică a muntelui Suhard dar și "trecerea" dintre cele două depresiuni respectiv între Depresiunea Vatra Dornei și Depresiunea Dorna Cândreni. Partea sud-vestică a unității administrativ-teritoriale reprezentate de municipiul Vatra Dornei este "drenată" de pârâul Roșu din masivul Călimani.

Un alt indicator morfometric util este reprezentat de declivitatea terenului. Având în vedere relieful montan destul de accidentat, declivitatea terenului este accentuată. Zona depresionară în care se află localitățile componente ale unității administrativ-teritoriale municipiul Vatra Dornei corespunde zonei cvasi-planiforme unde pantele sunt de sub 5°. Panta medie a reliefului în arealul supus analizei este de 14°. Pantele cele mai accentuate se consemnează în Masivul Călimani pe Muntele Colăcelului (peste 25°), Masivul Suhard în Muntele Runcului (versantul sudic), Muntele Oușorului (între 25° și 35°), dar în Masivul Giumalău. În cadrul Masivului Giumalău declivitățile cele mai pronunțate se înregistrează pe versantul nord-vestic și sud-estic al Bărnărelului, versantul sudic al Culmii Drăncani precum și versantul sudic, sud-vestic și sud-estic al Muntelui Arșiței.

Alături de declivitate, un alt indicator morfometric caracteristic este adâncimea fragmentării. Acest indicator evidențiază în ce măsură eroziunea liniară (în mod deosebit determinată de rețeaua hidrografică) imprimă modificări în relieful local. Harta adâncimii fragmentării reliefului determină cât de evoluat este relieful.

În cadrul arealului analizat, respectiv municipiul Vatra Dornei conform hărții din Figura nr. 9 observăm că adâncimea fragmentării reliefului variază de la valori de 0 metri la circa 550 metri. Adâncimea fragmentării reliefului medie este de 200 metri la 1 kmp. Trebuie precizat faptul că analiza morfometrică a utilizat metoda pătratelor și s-a ales o celulă glisantă de 1.000 metri. Cu alte cuvinte valorile acestui indicator se vor raporta la o suprafață totală de 1.000 metri.

Așa cum era de așteptat cele mai reduse valori și implicit cel mai "domol" tip de relief se întâlnește în zona depresionară unde avem valori de sub 50 m/1.000 m. În această zonă rețeaua hidrografică a modelat cel mai ușor relieful imprimând un caracter planimetric zonei depresionare. La extremitatea cealaltă, fragmentarea reliefului cea mai pronunțată de 350-550 m/1.000 m se înregistrează pe piemonturile cele mai pronunțate respectiv în Vârful Oușorul (1.638,7 metri).

Indicatorul morfografic ce completează analiza reliefului este și expoziția versanților. Acest indicator surprinde orientarea versanților față de punctele cardinale. Orientarea versanților are importanță asupra radiației solare, a temperaturilor precum și a precipitațiilor. Expoziția versanților influențează regimul caloric, umiditatea precum și caracteristicile biopedogeografice. Harta expoziției versanților poate fi un bun indicator pentru determinarea radiației globale. Cunoașterea radiației globale este indispensabilă în domeniul agricol.

Pentru arealul de interes (conform reprezentării cartografice din Figura nr. 6) s-au utilizat culorile specifice orientării versanților respectiv culori din spectrul albastru pentru versanții nordici – mai reci și culori din gama galbenului pentru versanții calzi – versanții sudici. Se observă că versanții nordici sunt reprezentați de partea nord-estică a Munților Călimani, extremitatea estică a Munților Suhard-Oușoru, precum și culmile Drăncani și Bărnărelul care reprezintă extremităților sud-vestice ale Munților Giumalău. Faptul că Dealul Negru are cea mai mare expunere nordică imprimă și o particularitate care este exploatată în interes turistic. În această zonă se află domeniul schiabil ce-i imprimă caracterul de stațiune montană municipiului Vatra Dornei. În schimb, versanții însoriți sunt cei cu expunere sudică, sud-estică și sud-vestică. Aceștia sunt reprezentați de versantul sudic al Muntelui Runcului, versantul sudic, sud-estic și sud-vestic al Culmii Drăncani precum și de versantul sudic al Muntelui Oalei și Muntelui Arșiței.

Tipuri genetice de relief

Relieful derivat și rezultat în urma acțiunii agenților externi determină o serie de forme specifice de relief. În cadrul zonei montane și în special a arealului geografic analizat este prezent relieful glaciuar, relieful tectono-vulcanic, relieful fluvial, relieful denudativ.

Relieful glaciuar

Trebuie precizat faptul că formele de relief glaciuar se întâlnesc pe înălțimile carpatice la peste 2.000 metri altitudine. Deși în cadrul zonei studiate nu avem înălțimi de peste 2.000 metri, există masive montane învecinate ce prezintă relief glaciuar. Astfel, Munții Călimani, în cadrul cărora este prezent relieful glaciuar, se extind și în unitatea administrativ-teritorială a municipiului Vatra Dornei. În formațiunea muntoasă Călimani relieful glaciuar este bine reprezentat pe versantul nordic unde sunt prezente mari depresiuni care la origine, conform cercetărilor, ar fi vechi circuri glaciare. Cuvertura de blocuri eratice “care parazitează povârnișurile înălțimilor demonstrează intensitatea activității proceselor periglaciare”⁸ în această zonă. Specific reliefului glaciuar sunt formele de relief de tipul circurilor glaciare și al văilor glaciare. Conform unor cercetări mai vechi în munții Călimani ar fi doar două (2) cicluri glaciare. Cercetările mai recente (Mândrescu M, 2011)⁹ identifică patru (4) circuri glaciare medii.

Relieful vulcanic

Relieful vulcanic este reprezentativ în Munții Călimani. printr-un crater vulcanic care a devenit zona de obârșie a râului Neagra Șarului. În urma eroziunii aeriene, pe marginea craterului cu un diametru de circa 10 km, apar ca niște proeminențe cele mai înalte piscuri : Pietrosu (2.100 metri), Izvor (2.032 metri), Rățiș (2.021 metri), Cerbul (2.013 metri), Tămău (1.882 metri). Relieful vulcanic este mai bine conservat deoarece vârsta munților Călimani spre deosebire a Munților Mureșului este de dată mai recentă. Prin urmare conurile vulcanice din acest areal sunt mai bine conturate. În cadrul acestui masiv muntos regăsim și forme complementare de tipul treptelor de altiplanație specifice reliefului periglaciuar.

Relieful fluvial

Acest tip de relief genetic este mai slab reprezentat în zona montană. Cu toate acestea există cele două artere hidrografice reprezentative (Bistrița și Dorna) care fragmentează și imprimă reliefului elemente naturale de tip fluvial.

Relieful denudativ

Conform celor mai recente cercetări în cadrul Depresiunii Dorna și implicit Depresiunii Vatra Dornei au fost identificate terasele râului Bistrița. Acestea sunt în număr de șapte.

2.2.3 Date seismice

Din punct de vedere seismic, teritoriul studiat se află în zona de influență a cutremurelor de tip moldavic cu epicentrul în zona Vrancea, la adâncimi de 90 - 150 km, și se încadrează în macrozona de intensitate seismică “6” (conform STAS 11100/93: “Zonare seismică – Macrozonarea teritoriului României”).

Conform Normativului P 100 - 1/2006 (Reglementări tehnice, Cod de proiectare seismică -Partea I - Prevederi de proiectare pentru clădiri), teritoriul municipiului Vatra Dornei se situează, din punct de vedere al accelerației terenului pentru proiectare, în zona corespunzătoare valorii $a_g = 0,08$ pentru cutremure având intervalul mediu de recurență $IMR = 100$ ani.

Condițiile locale de teren sunt descrise prin valorile perioadei de control (colț) T_c a spectrului de răspuns pentru zona amplasamentului considerat. Pentru teritoriul municipiului Vatra Dornei valoarea perioadei de colț T_c are valoarea de 0,7 secunde.

Zonarea teritoriului României conform STAS 10101/21-92, "Încărcări date de zăpadă", teritoriul municipiului Vatra Dornei se încadrează în zona E din punct de vedere al încărcării cu zăpadă, valoarea încărcării normate fiind de 1,7 KN / m², în cazul unei perioade de revenire de 10 ani.

Zonarea teritoriului României conform CR-1-1-4/2012, "Încărcări date de vânt", teritoriul municipiului Vatra Dornei se încadrează în zona C din punct de vedere al încărcării din vânt, valoarea presiunii dinamice de bază la înălțimea de 10 m deasupra terenului fiind de 0,4 KN / m².

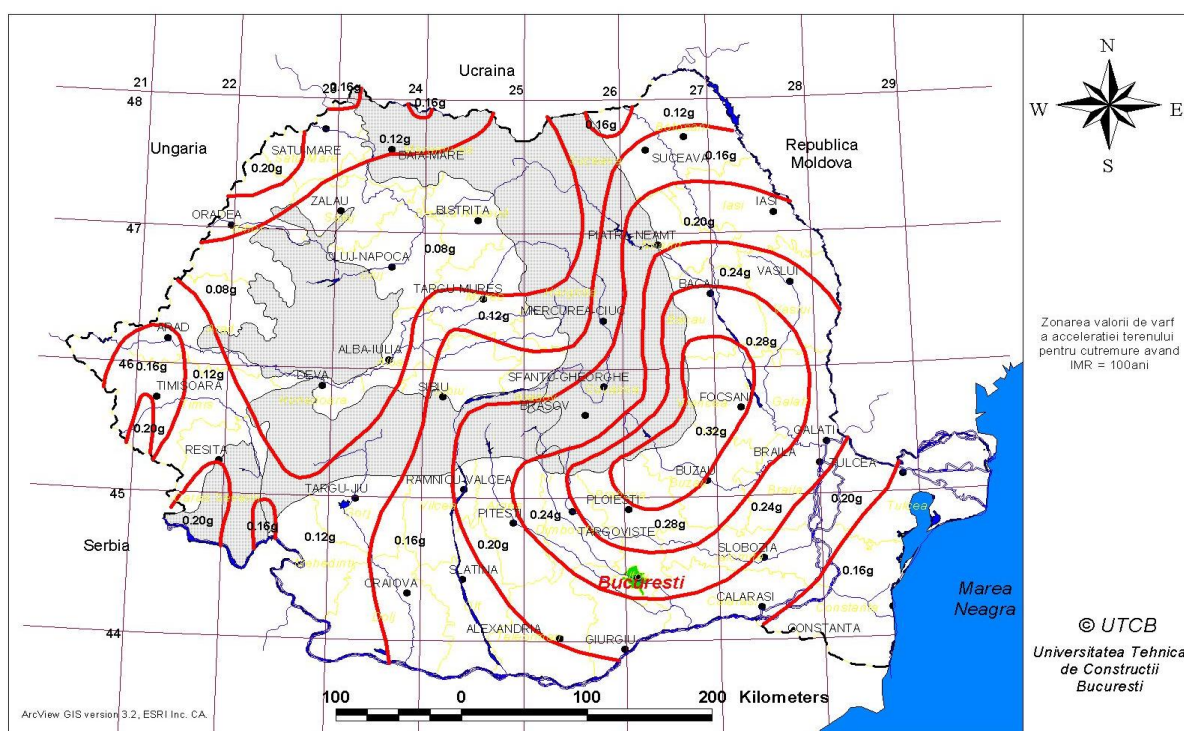

Fig. 7 Zonarea teritoriului României în termeni de valori de vârf ale accelerației terenului pentru proiectare ag pentru cutremure, având intervalul mediu de recurență IMR = 100 ani

Conform ISU Suceava, Municipiul Vatra Dornei se încadrează în zona cu risc scăzut seismic – Zona extrema de S-SV a județului, care cuprinde localitățile dispuse în raionul de intervenție al Detasamentului Vatra Dornei cu Punctul de lucru Poiana Stampei.

2.2.4 Resurse naturale

Resursele naturale principale sunt climatul tonic, de adăpost, resursele forestiere și peisajele montane.

Resurse ale subsolului

Apele minerale

Apariția apelor minerale este determinată de prezența faliilor de adâncime, de existența lanțului muntos de natură vulcanică dar și zăcămintele de petrol, gaz metan, cărbuni și sare. Pe teritoriul țării, în anii '70 existau peste 2000 de izvoare și zăcămintele de ape minerale puse în evidență prin apariții la zi și în foraje. Aceste izvoare sunt de tip hidrochimic, predominând cele clorosodice, sulfuroase-sulfatate și carbogazoase. În arealul delimitat de depresiunea intracarpatică Vatra Dornei și masivele montane înconjurătoare se întâlnesc următoarele tipuri de ape minerale:

- Apele carbogazoase simple ce sunt răspândite în aureola mofetică a Carpaților Orientali

- Apele bicarbonatate carbogazoase ce apar pe flancul sud-estic al Munților Rodnei (Valea Vinului, Parva, Sângeorz)

- Apele feruginoase carbogazoase au o mare răspândire în aureola mofetică a Carpaților Orientali printre care se află și Vatra Dornei și Poiana Negrii.

Resurse de suprafață

Se evidențiază mai ales pădurile, pășunile, fânețele și apele de suprafață.

Râurile care străbat teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei fac parte din grupa sistemelor hidrografice estice ce cuprind bazinele Siretului și Prutului. Râul Bistrița care este tributar râului Siret are un bazin hidrografic alungit.

Conform celor mai recente informații pădurile ocupă 5502 hectare din teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei. Astfel, pădurile ocupă 55,12 % din teritoriul municipiului Vatra Dornei.

Majoritatea pajiștilor, respectiv cele din zonele și etajele de pădure, sunt formate pe locul pădurilor ce s-au defrișat iar păstrarea suprafețelor constante acoperite cu acest tip de vegetație este datorată acțiunii antropice prin care omul taie periodic vegetația lemnoasă (arbuști și arbori). Prin urmare, pajiștile spontane cresc în suprafață. Acestea sunt folosite ca pășuni sau fânețe. Structura acestora depinde în mare măsură de modul de utilizare. Astfel fânețele sunt compuse dintr-un număr mai mare de specii și au o alcătuire spațială mai variată decât pășunile rezultând o productivitate corespunzător mai mare.

Municipiul Vatra Dornei deține 1.764 ha de fânețe, 1.215 ha de pășuni și doar 253 ha de teren arabil, marea majoritate a terenurilor fiind ocupate de păduri și vegetație forestieră. Conform datelor existente la Primăria Municipiului Vatra Dornei, din cele 3.232 ha de teren agricol de la nivel local, 73% are clasa V de bonitare (solurile cu fertilitate foarte slabă), 21% se încadrează în clasa IV (solurile cu fertilitate slabă) și 6% în clasa III (solurile cu fertilitate mijlocie).

O altă resursă importantă însă, este constituită de existența ariilor naturale protejate de pe teritoriul Municipiului Vatra Dornei.

Rezervații și monumente ale naturii

Conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate pe teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei se află următoarele rezervații:

- Cheile Zugrenilor
- Jnepeniș cu Pinus cembra-Calimani (PN-K)

Deși cele două rezervații naturale nu se află în teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei, importanța și atractivitatea lor națională are implicații inclusive pe plan local.

Conform Listei consolidate a ariilor naturale protejate din România, Anexa 1, RONPA0745 Cheile Zugrenilor se afla în județul Suceava, pe raza U.A.T.-urilor Câmpulung Moldovenesc, Crucea și Dorna-Arini.

Cheile Zugrenilor este o rezervație naturală cu o suprafață de 150,1 hectare și este cunoscută prin cursul pitoresc al Bistriței care a săpat o vale pe o lățime între 150 și 200 m și sculptat pereții reliefați prin versanți foarte abrupti având înălțimi ce variază între 200 și 300 m.

Conform Listei consolidate a ariilor naturale protejate din România, Anexa 1, RONPA0747 Jnepenișul cu Pinus cembra - Călimani se afla în județul Suceava, pe raza U.A.T. Șaru Dornei.

Rezervația naturală Jnepeniș cu Pinus cembra (PN-K) are o suprafață de 384,2 hectare și a fost instituită ca urmare a existenței unui arboret natural de amestec între molid (Picea abies), zâmbrul (Pinus cembra) și jneapăn (Pinus mugo), care a fost descris pentru prima dată în literatură în Munții Călimani.

Arii naturale protejate NATURA 2000

Pe teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei se află aria naturală protejată ROSCI0010 Bistrița Aurie. Această zonă protejată a fost înființată prin Ordinul MMP nr.776/2007 din 05/05/2007 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. ROSCI0010 Bistrița Aurie este situată în sectorul superior al râului Bistrița, respectiv pe cursul Bistriței Aurii. Sectorul Bistriței Aurii se desfășoară între „casele Rotunda” și Vatra Dornei, pe o lungime de 45 km. Suprafața totală a ariei naturale protejate este de 320 hectare, din care doar **11,66 hectare se află pe teritoriul municipiului Vatra Dornei. Extremitatea sudică a ariei protejate ce reprezintă doar 3,36 % din toată aria se află în partea de nord a unității administrativ-teritoriale, la nord de localitatea Argeștru.**

Instituirea ariei protejate a avut în vedere protejarea unor habitate de importanță comunitară Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior (cod 91EO*) și vegetație lemnoasă cu Salix eleagnos de-a lungul râurilor montane (cod 3240), precum și a unor specii menționate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, respectiv Bombina variegata, și Hucho hucho. În partea inferioară a versanților limitrofi Râului Bistrița Aurie, în amestec cu molidul se întâlnesc și alte specii de foioase (paltin, ulm de munte) iar în lungul apei se găsesc esențe moi (mai ales arin, plop, salcie). De asemenea, se întâlnește vegetație ierboasă mezofilă formând pajiști de diferite dimensiuni. Evaluarea globală a

valorii sitului din punct de vedere al conservării habitatelor existente în acesta, denotă o valoare bună atât pentru habitatul păduri aluviale cu arin cât și pentru habitatul vegetației lemnoase cu *Salix eleagnos*.

Evaluarea globală a valorii sitului din punct de vedere al conservării habitatelor existente în acesta, denotă o valoare bună atât pentru habitatul păduri aluviale cu arin cât și pentru habitatul vegetației lemnoase cu *Salix eleagnos*.

Aria protejată dispune de Plan de Management, elaborat în anul 2015.

Depresiunea Vatra Dornei cuprinde limita sudică a sitului ROSCI0010 Bistrița Aurie. Depresiunea își definește profilul prin anumite particularități generate de condițiile fizice în primul rând, fiind delimitată spre sud-est de rama Munților Bistriței, la nord-est de Masivul Giumalău, la sud de peretele Călimanului și la nord de Munții Suhard, iar spre vest de Munții Bârgăului. Perspectiva asupra întregii zone arată un relief vălurit cu o altitudine medie de 800 m. Prezintă o treaptă mai înaltă de tip colinar cu altitudini între 800-1000 m situată la contactul cu zona montană împădurită și, o treaptă inferioară formată din terase și lunci de-a lungul bazinelor râurilor.

SITE DISPLAY

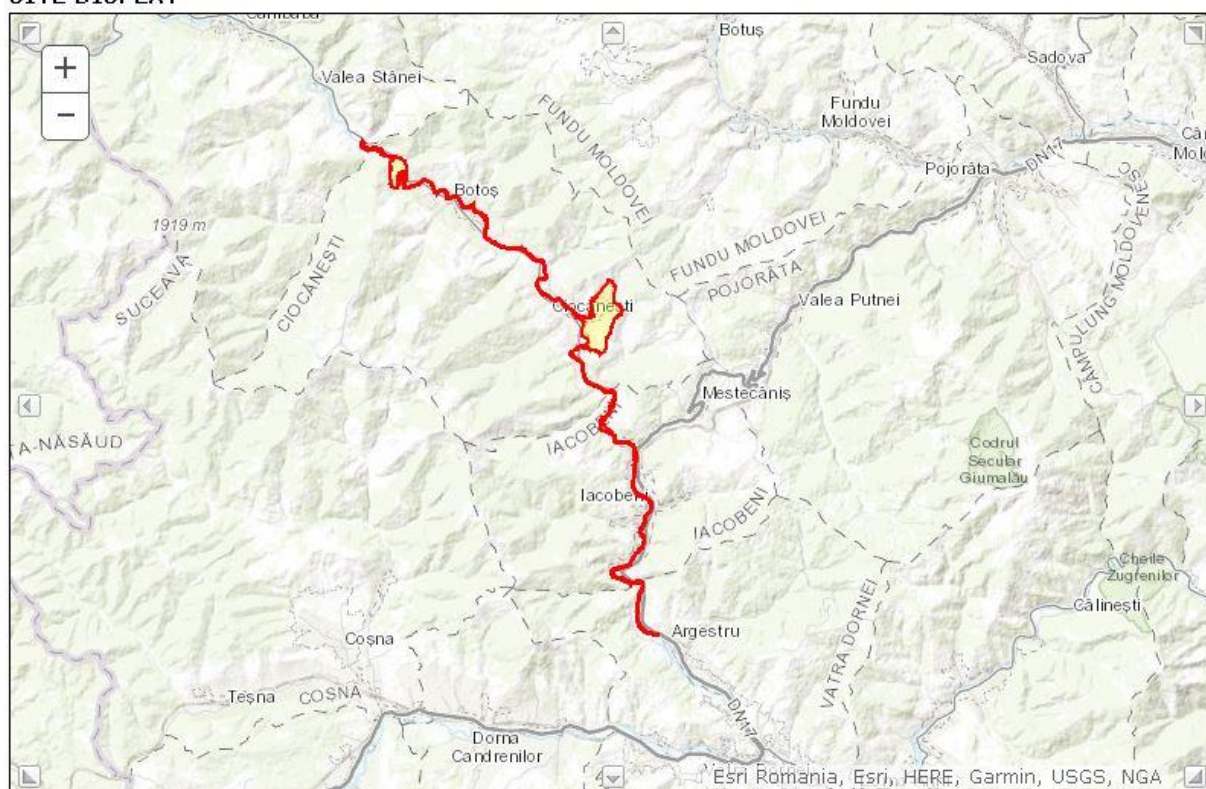

Fig. 8 ROSCI0010 Bistrița Aurie (Sursa: <https://natura2000.eea.europa.eu/>)

2.2.5 Climatologie

Depresiunea Dornelor are un climat montan subalpin. Aerul este curat, ozonat, bogat în aerosoli terapeutici, cu predominanța esențelor volatile de brad. Munții care formează rama montană a Depresiunii Dornelor protejează Depresiunea Dornelor de curenții de aer de la nord și răsărit. Vânturile care bat sunt mai cu seamă cele din sectorul vestic.

Zilele calme au o frecvență mare iar presiunea atmosferică este scăzută, media anuală fiind de 692,4 mm coloană de mercur. Presiunea atmosferică este de 690 mm coloană Hg în ianuarie respectiv 694 în luna septembrie.

Clima este temperat – continentală cu temperaturi medii anuale de 5,20 C. Temperaturile extreme înregistrate la Vatra Dornei sunt următoarele : +36,40 C (în data de 18 iulie 1904), respectiv -36,50 C (în data de 13 ianuarie 1950).

Precipitațiile sunt abundente și ating aproximativ 800 mm/an. Numarul de zile cu zăpadă într-un an ajung aproximativ la 120 zile/an. Cea mai lungă perioadă ploioasă înregistrată la Vatra Dornei a fost în august 1908 (14 zile). Precipitațiile sub formă de (ninsoare) zăpadă cad iarna dar și toamna și uneori primăvara, în amestec cu lapoviță.

Țara Dornelor, fiind destul de întinsă ca suprafață și diferită ca altitudine constituie, din punct de vedere climatic o unitate complexă astfel, avem un microclimat al fundului depresiunii, unul al pantelor, altul al munților cu înălțimi mijlocii și altul al munților înalți.

În Depresiunea Șar, mediile anuale oscilează între 40 și 60 C, mediile lunare de vară sunt de 15,20 C, iar cele de iarna -15,10 C și se caracterizează prin inversiuni de temperatură.

În Munții Bistriței media anuală oscilează între 0,60 C și 2,80 C, vara mediile lunare ating 14,10 C iar iarna -14,10 C.

În Călimani temperatura variază în raport cu altitudinea : la peste 1600 m se înregistrează medii anuale de aproximativ -20 C iar zona periferică este intersectată de izoterma de 40 C.

În Munții Bistriței grosimea stratului de zăpadă oscilează între 140 și 300 cm anual, în cadrul depresiunii, la Vatra Dornei este de 74 cm iar în bazinele Poienii și Șarului de cca 130 m.

Zona montană se caracterizează prin precipitații solide și lichide abundente : Munții Bistriței până la 1194 mm/an , Munții Bărgăului până la 1053 mm/an, Munții Călimani până la 1400 mm/an, uneori chiar până la 1600 mm/an.

Vara au loc furtuni cu vânturi puternice, tornade sau vârtejuri. De regulă predomină vânturile care bat din direcția VNV și SV precum și ENE (iarna) a căror viteză este în general redusă, de circa 20 m/s. În zonele montane : Bărgău, Bistrița, predomină vânturile de NV iar în Călimani predomină tot vânturi din direcția dominantă de NV dar care depășesc 6-7 m/s, cu maxime până la 40 – 50 m/s.

Un alt element important al climei zonei orașului Vatra Dornei este și stratul de zăpadă. Urmărind durata de acoperire a solului, constatăm ca stratul persistent de zăpadă începe în luna noiembrie (în mod excepțional în luna octombrie) și durează până la finele lunii martie. Pentru luna aprilie nu au fost înregistrate zile cu sol acoperit, deși sunt zile cu ninsoare. În luna noiembrie nu există în fiecare an un strat persistent de zăpadă. Lunile decembrie, ianuarie și februarie sunt caracterizate prin prezența, în cea mai mare parte a lor, a stratului de zăpadă. Grosimea stratului de zăpadă variază mult, ajungând la maximum 47 cm în luna noiembrie, 73 cm în luna decembrie, 113 în luna ianuarie, 89 cm în luna februarie și 52 cm în luna martie.

Durata de aproape 5 luni de acoperire a solului în unii ani și grosimea mare a stratului situează zona orașului Vatra Dornei în climatul tipic de depresiune intramontană.

Circulația aerului în Depresiunea Dornelor până la altitudinea relativă de 150 m reflectă influența pregnantă a orientării vânturilor pe culoarul văilor. Astfel, pe valea râului Dorna direcția dominantă a vântului o formează componentele de vest, după care urmează, cu un procent apropiat, componentele de est, ceea ce corespunde cu orientarea ei. Aici trebuie însă subliniat faptul că și direcția generală a maselor de aer care circula pe deasupra părții de nord a țării este aproape aceeași. De remarcat este apoi faptul că în cadrul procentajelor calculate privind dinamica aerului la Vatra Dornei, se observă că pentru sectorul cu altitudine relativă mică (100 m) predomină calmul, ceea ce indică nuanța de climat adăpostit.

În zona orașului Vatra Dornei, direcția dominantă a vântului pe valea Bistritei este NNV-SSE. Aici se resimte însă și circulația din V și E a maselor de aer.

Datorită încălzirii puternice a spațiului clădit din oraș se creează condiții pentru mișcarea convectivă mai accentuată a aerului în sectorul de vale, iar la întâlnirea curenților de pe valea Dornei cu cei de pe valea Bistriței, mișcarea devine turbulent și ascensională formând "vârtejurile" bine cunoscute de localnici.

Forma de orientare a reliefului din zona orașului Vatra Dornei, gradul diferit de acoperire cu vegetație arborescentă, determină existența diferențierilor de la un loc la altul a condițiilor climatice. Aceste diferențieri rezultate din expunerea diferită a versanților față de direcția razelor solare sunt în parte atenuate de circulația aerului care, fiind orientată după relief, duce în parte la o uniformizare a valorilor elementelor meteorologice pe versanții expuși și cei opuși.

Totuși, în funcție de altitudine, expunerea față de Soare și gradul de acoperire cu vegetație se pun în evidență deosebiri microclimatice.

Astfel, versantul stâng al râului Dorna este mai bine încălzit datorită expunerii la Soare. Aceasta reiese și din profilele termice transversale efectuate în luna iulie, când valorile înregistrate pe versantul stâng erau cu 1-2 °C mai ridicate decât pe cel drept. În același timp, valea Dornei prezintă o temperatură mai ridicată în timpul verii, fapt reeșit atât din profilele termice cât și din analiza stadiilor de dezvoltare a diferitelor plante.

Prin temperatura medie, prin temperaturile extreme absolute, prin cantitatea și felul precipitațiilor, ca și prin rezultatul îmbinării acestora - complexul vegetației spontane alcătuit predominant din conifer, din care nu lipsesc foioasele (mesteacan, frasin, tei, plop, etc.) - zona orașului Vatra Dornei are o climă temperată de adăpost montan. Se remarcă diferența termică între fundul depresiunii și versanți - fundul depresiunii fiind vara mai cald (fapt la care contribuie și microclima orașului Vatra Dornei), ceea ce face să se dezvolte aici liliacul (*Syringa vulgaris*), teiul (*Tilia cordata*) s.a.

Prin faptul că în lunile iulie și august insolația se apropie de 50 % (în august predomină zilele senine, iar în iulie zile noroase), iar ploile cad în aceste luni mai ales sub formă de averse, toate acestea, ca și existența izvoarelor minerale, creează condiții pentru dezvoltarea stațiunii balneo-climaterice, astfel încât orașul Vatra Dornei să devină un centru important de turism.

Temperatura medie anuală la nivelul orașului Vatra Dornei este de 5,2 °C. Media anuală a temperaturii prezintă valori din ce în ce mai mici pe măsură ce altitudinea crește. Cele mai scăzute temperaturi medii lunare se înregistrează în lunile ianuarie și februarie, temperaturi ce oscilează între -4 °C și -7 °C.

În sezonul cald, luna cea mai călduroasă este iulie, cu temperaturi medii lunare de 15,5 °C. Lunile de toamnă au temperaturi medii cu valori cuprinse între 2 °C și 12 °C.

Prima zi cu îngheț apare la început de octombrie, iar ultima zi cu îngheț se înregistrează către sfârșitul lunii aprilie.

Precipitațiile sunt influențate în mare măsură de caracterul musonic al circulației vestice, de origine atlantică, a curenților de aer. Valoarea precipitațiilor medii anuale se situează în jur de 700,0 mm/an. Cantitatea cea mai mare de precipitații cade în intervalul mai-august. Numărul mediu anual de zile cu precipitații este de 140 zile, iar cel al zilelor cu strat de zăpadă este de peste 120 zile. Grosimea medie a stratului de zăpadă este cuprinsă între 30 și 50 cm. Cantitatea maximă de precipitații căzută la Vatra Dornei în 24 de ore a fost de 260 mm, în ziua de 5 septembrie 1912. Inundații Se produc primăvara din cauza topirii zăpezilor de pe masivele muntoase și a formării podurilor de gheață.

Presiunea atmosferică în luna ianuarie este în medie de 693 mm col. Hg, iar în septembrie 694 mm col. Hg.

Vânturile. Depresiunea Dornelor este expusă circulației predominant vestice, cu frecvența maximă a vânturilor dinspre nord-vest, mai puțin dinspre nord-est. Viteza medie a vântului este de 3,5 - 4 m/s, iar cea maximă depășește 35 m/s. Frecvența cea mai mare a vânturilor se înregistrează în lunile februarie și aprilie. Vara se formează brizele de munte și de vale, care bat dimineața dinspre vale spre înălțimi, iar seara invers. În timp ce vânturile de nord-est prevestesc vreme rece, cele dinspre nord-vest aduc timp frumos. Vânturile de vest și de nord sunt, în general, însoțite de ploaie.

Vânturile cu caracter de uragan sunt rare și s-au înregistrat în perioadele decembrie – ianuarie 1947-1948, iulie 1955, iunie 1969 și iulie 1970.

În zona orașului Vatra Dornei se pot deosebi câteva subzone cu microclimate proprii:

- **Microclima versantului stâng** expus la Soare cu temperaturi medii mai ridicate decât ale versantului drept (1-2 °C). Evoluția temperaturii pe acest versant, cu valori apropiate de regiuni cu latitudine și altitudine mai joasă, i-a determinat pe silvicultori să planteze stejarul.

- **Microclima versantului drept** al râului Dorna are o încălzire mai slabă decât versantul stâng, deoarece nu este expus razelor solare. Totuși în anumite locuri se creează condiții de microclimă adăpostită cu expunere mai bună spre Soare.

Pe valea râului Bistrița se pot deosebi de asemenea trei subzone microclimatice (a versanților și a fundului văii), dar datorită orientării NNV-SSE a reliefului diferențele climatice între versanți sunt mai puțin clar exprimate decât pe râul Dorna.

2.2.6 Hidrografie și elemente hidrologice

2.2.6.1 Apele subterane

După geneză și condițiile hidrogeologice de înmagazinare, apele subterane se împart în freatice și de adâncime.

Apele freatice

Apele freatice în spațiul montan circulă rapid și se acumulează în scoarța de alterare și în fisurile rocilor compacte.

Apele freatice ce se întâlnesc în zona montană au trăsături distincte față de regiunile intra și extracarpatică. Declivitatea reliefului mai pronunțată conferă un drenaj intens al apelor freatice de pe interfluvii, fiind stocate mai ales în scoarța de alterare. În arealele geografice cu roci cristaline și magmatice intrusive, rezerve mai importante de ape freatice se întâlnesc în zonele cu fisurație subaeriană intensă. În schimb, rocile de tip gresii și

conglomerate, prin gradul mai mare de fisurare, oferă posibilități mai bune de acumulare a apei.

Pe rocile eruptive, acumularea apelor este influențată de piroclastite, mai ales în zonele unde în stratificația lor se întâlnesc și intercalații impermeabile de argilă sau de roci cimentate. Gradul de mineralizare este cuprins între 50 și 250 mg/l în zonele rocilor eruptive și cristaline, ajungând până la 500 mg/l în arealul gresiilor și conglomeratelor, predominând apele carbonatate.¹⁶ În schimb, apele freatice din depresiunile intracarpatiche cum este și cazul depresiunii Vatra Dornei se acumulează îndeosebi în depozitele cuaternare, având o mineralizare medie (400-800 g/l) de tip bicarbonatat calcic.

Acviferul freatic

Unitatea hidrogeologică de șes este localizată de o parte și de alta a râurilor Bistrița, Dorna și a văilor afluate principale, Chilia și Negrești, ocupând circa 25 % din suprafața teritoriului studiat.

Aceasta unitate hidrogeologică este constituită din depozite fluviale de prundișuri cu intercalații de nisipuri și uneori cu lentile argilo-nisipoase ce conțin cantități mari de apă. Stratul acvifer este situat la adâncimi variate, între 1 și 3 metri, în raport de micromorfologia șesului. Alimentarea lui se face atât direct din precipitațiile ce cad pe suprafața șesului, din scurgerile de pantă cât și din râuri, îndeosebi la nivele ridicate peste etiaj. De altfel între stratul acvifer de șes și rețeaua hidrografică există un schimb activ de apă, alimentându-se reciproc în funcție de anotimp. Pe Bistrița, în aval de Podul Verde și pe stânga Dornei, în aval de confluența cu pâraul Roșu, se pot observa izvoare ce apar în albiile minore ale acestora.

Predominarea elementelor litologice de calibru mare favorizează o circulație ușoară a apei, ceea ce are drept consecință variații relativ mari ale nivelului hidrostatic (de peste 1 m), la intervale mici de timp.

Prezența lentilelor argilo-nisipoase în structura șesului permite menținerea apei mai la suprafață, în unele puncte, explicând existența zonelor mlăștinoase, dezvoltate mai ales în șesul Bistriței și îndeosebi, în aval de confluența cu Dorna. Apa în această unitate este de bună calitate.

Unitatea hidrogeologică de glacis și terase joase ocupă circa 25 % din teritoriul orașului Vatra Dornei, fiind dezvoltată mai ales pe dreapta râurilor Dorna și Bistrița.

Stratul acvifer s-a format în depozitele acumulative proluvio-coluviale și fluviale alcătuite din nisipuri argiloase cu intercalații de pietrișuri uneori acoperite cu luturi nisipoase. Apa se găsește la adâncimi foarte variate, între 0 și 10 m, mai frecvent între 0 și 5 m, dar putând să depășească uneori chiar 10 m, ca în sectorul sud-estic al orașului.

Variația așa de mare a adâncimii stratului acvifer se explică prin faptul că depozitele acumulative proluvio-coluviale, care parazitează pe suprafețe întinse terasele joase (de 10-13 m), permit în unele sectoare infiltrarea apei până la baza depozitelor de terasă, în timp ce acolo unde se găsesc lentile mai puțin permeabile, apa se menține la adâncimi mai mici.

În sectoarele în care terasa de 10-13 m nu este parazitată de glacisuri, ca de exemplu pe dreapta Dornei, sau pe dreapta Bistriței, apa se găsește frecvent în jur de 4 m. **Aici, pe suprafața terasei, se întâlnesc și zone umede, alimentate de apele ce apar la zi în fruntea conurilor de dejecție, favorizând formarea mlaștinilor și a turbăriilor.**

În această unitate hidrogeologică se găsesc două strate acvifere - unul de terasă și altul de glacis - datorită însă structurii lor petrografice și raportului dintre cele două unități, în unele sectoare, prin drenarea stratului acvifer de glacis în adâncime, se formează un singur strat acvifer - de terasă. Exemple de acest fel se găsesc în sud-estul orașului sau în unele puncte din sud-vest și în aceste cazuri suprafața glacisului apare uscată.

Unitatea hidrogeologică de glaciș și terase joase, puternic alimentată de scurgerile de pantă, conține cantități mari de apă care, datorită valorii ridicate a coeficientului de restituire, poate fi mai ușor valorificată.

Oscilațiile nivelului hidrostatic sunt relative mici (sub un metru), variind în raport de grosimea stratului de aeriație.

Temperatura apei este în jur de 11 °C (iulie), iar pH-ul are valori mici, între 5 și 6, și aceasta datorită în special existenței turbăriilor. În sectoarele în care apa se găsește aproape de suprafață, variațiile termice sezoniere se resimt puternic și ca atare fenomenul de îngheț-dezghet dăunează mult construcțiilor.

Unitatea hidrogeologică a teraselor înalte este situată pe stânga Dornei și a Bistriței, ocupând circa 10% din teritoriul orașului.

Această unitate este constituită din pietrișuri, cu grosimi până la 10 m, acoperite în cea mai mare parte de o manta de luturi nisipoase. Apa se găsește la adâncimi mari, peste 10 m, putând să atingă chiar 20 m, acolo unde mantaua de luturi s-a păstrat mai bine. Ca urmare a grosimii mari a zonei de aeriație nivelul hidrostatic este relativ constant. În ce privește calitățile fizico-chimice, menționăm că temperatura apei este coborâtă, între 7 °C și 9 °C, iar pH-ul în jur de 6 (în luna iulie).

Unitatea hidrogeologică deluvială ocupă suprafețe întinse de circa 40 %, fiind localizată pe versanții văilor Dorna și Bistrița. Apa este înmagazinată în fisurile șisturilor cristaline și mai ales în depozitele deluviale, constituite din bolovănișuri, nisipuri și argile nisipoase.

În această unitate hidrogeologică, spre deosebire de cele tratate anterior, apa nu formează un strat acvifer continuu, ci se canalizează pe anumite direcții în funcție de panta și microrelieful terenului. Ca urmare a faptului că mantaua are grosimi mici, apa se găsește aproape de suprafață, în general până la 1 m adâncime. Ph-ul este între 6 și 7,5, iar temperatura apei între 9 °C și 16 °C (iulie) și aceasta în raport de complexul de condiții locale (grosimea deluviului, valoarea pantei, expoziția versantului, acoperirea cu vegetație etc.).

Apele minerale

Apariția apelor minerale este determinată de prezența faliilor de adâncime, de existența lanțului muntos de natură vulcanică dar și zăcămintele de petrol, gaz metan, cărbuni și sare. Pe teritoriul țării, în anii '70 existau peste 2000 de izvoare și zăcămintele de ape minerale puse în evidență prin apariții la zi și în foraje. Aceste izvoare sunt de tip hidrochimic, predominând cele clorosodice, sulfuroase-sulfatate și carbogazoase. În arealul delimitat de depresiunea intracarpatică Vatra Dornei și masivele montane înconjurătoare se întâlnesc următoarele tipuri de ape minerale:

-Apele carbogazoase simple ce sunt răspândite în aureola mofetică a Carpaților Orientali

-Apele bicarbonatate carbogazoase ce apar pe flancul sud-estic al Munților Rodnei (Valea Vinului, Parva, Sângeorz)

-Apele feruginoase carbogazoase au o mare răspândire în aureola mofetică a Carpaților Orientali printre care se află și Vatra Dornei și Poiana Negrii.

2.2.6.2 Apele de suprafață

Râurile constituie categoria cea mai importantă a resurselor de apă.

Rețeaua hidrografică este reprezentată la nivelul unității administrativ-teritoriale a municipiului Vatra Dornei de următoarele râuri și pâraie:

- Râul Bistrița (cod cadastral XII_1.53...) are o lungime totală de 298,1 kilometri din care 11,7 kilometri sunt pe teritoriul unității administrative a municipiului Vatra Dornei. Afluenții pe partea dreaptă sunt reprezentați de Pârâul Haju, Pârâul Bodeni, Râul Dorna și Râul Neagra. Pe partea stângă primește afluenții Argestru și pârâul Chilia.

- Râul Dorna (cod cadastral XII_1.53.16...) este principalul afluent de dreapta al râului Bistrița și traversează localitățile Roșu și Vatra Dornei pe o direcție generală vest-est.

- Pârâul Argestru (cod cadastral XII_1.53.15...) are o lungime de 8,1 kilometri și izvorăște din Masivul Giumalău, la nord de Poiana Runcului. Cei mai importanți afluenți pe partea dreapta sunt pâraiele Oala, pârâul Strâmt, Pârlitura, Bucșa și Pârâul Bursucilor. Afluenții pe partea stângă sunt reprezentați de pârâul Runcu, Țibău și Jibău. Pârâul Argestru este afluent de stânga al râului Bistrița cu care confluează pe raza localității Argestru.

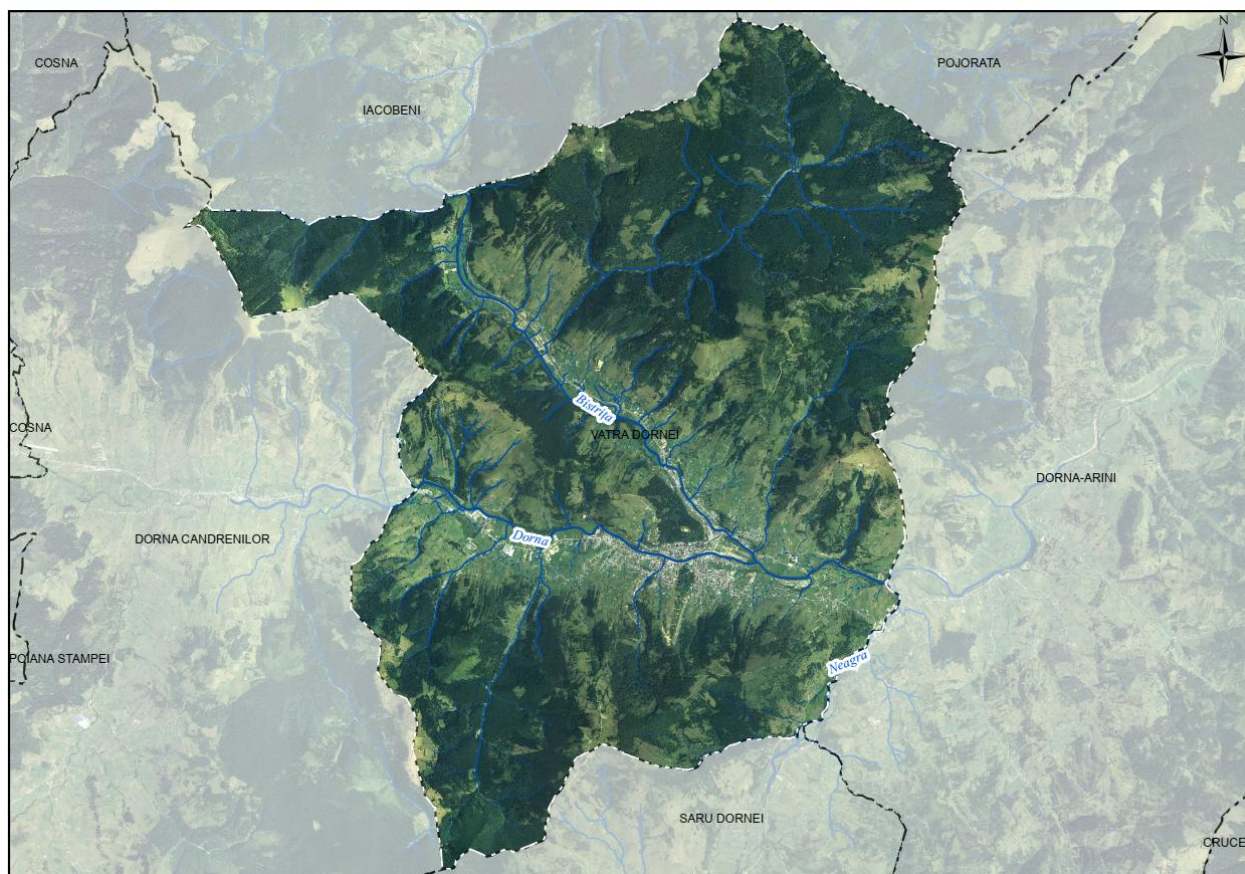

Fig. 9 Reteaua hidrografică a municipiului Vatra Dornei

Caracteristicile morfometrice

Configurația rețelei hidrografice și modul ei de organizare

În funcție de parametri precum tectonică, litologie, dar și de factorii fizico-geografici, pe teritoriul țării se disting o serie de tipuri de rețele hidrografice. În arealul înconjurător zonei de studiu avem două tipuri de rețele hidrografice, respective rețeaua rectangulară și rețeaua radiară.

Rețeaua rectangulară are confluențe sub un unghi cuprins între 65 și 90 ° și este specifică regiunilor cristaline în cursurile superioare ale râului Bistrița cu afluentul său Neagra.

Rețeaua radiară este specifică reliefului vulcanic (Pietrosul din munții Călimani).

Râurile care străbat teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei fac parte din grupa sistemelor hidrografice estice ce cuprind bazinele Siretului și Prutului. Râul Bistrița care este tributar râului Siret are un bazin hidrografic alungit.

Densitatea rețelei hidrografice

În regiunea de munte unde se află și arealul supus analizei precipitațiile depășesc evaporația potențială, rocile au o permeabilitate mică sau sunt impermeabile, astfel că procesul scurgerii superficiale este foarte activ. Toate aceste elemente determină o densitate a rețelei hidrografice ridicată.

Valori mari ale densității rețelei hidrografice cuprinse între 0,7 și 1,0 km/km² se întâlnesc în Carpații Orientali în munții Rodnei și Călimani. În arealul depresionar al depresiunii intracarpatică Dorna densitatea rețelei hidrografice are valori între 0,6 și 0,8 km/km².

Profilele longitudinale

Particularitățile principale ale profilelor longitudinale ale rețelei hidrografice din țara noastră sunt direct corelate cu evoluția unităților de relief, de rezistența rocilor și de mișcările tectonice. O caracteristică demnă de menționat este aceea că majoritatea cursurilor principale își au originea în regiunea montană și străbat pe distanțe de maximum 80-100 kilometri cele trei trepte majore de relief. Această caracteristică, corelată cu trecerea de la rocile dure, din regiunea de munte, la cele mai puțin rezistente din zona subcarpatică sau de câmpie, conferă profilelor o concavitate accentuată.

Astfel, în arealul montan, aproape de obârșie, declivitatea, în profil longitudinal al cursurilor de apă, atinge, pe zone restrânse, valori de până la 300 m/km și scade treptat spre vărsare unde ajunge chiar sub 1‰. Profilele longitudinale ale râurilor din Carpații Orientali au valori medii reduse. Este și cazul râului Bistrița care are o pantă medie de 12,6 ‰. După configurație Bistrița are un profil longitudinal în trepte, caracteristic văilor transversale.

Scurgerea apei - caracteristicile generale

“Scurgerea apei râurilor din România este produsul climei temperat-continentale în condițiile fizico- geografice specifice ale spațiului carpato-danubian. Ea are o variație în timp, legată de evoluția factorilor climatici și una spațială, dependentă de condițiile de relief, rocă, sol, vegetație și de activitatea omului. Variația spațială a scurgerii medii a apei este în mod evident legată de altitudine, ca expresie sintetică a zonalității verticale a factorilor determinanți și condiționali. Principalele caracteristici ale scurgerii sunt determinate de variațiile ei anotimpuale, altitudinale, latitudinale și longitudinale, de torențialitate și de factorii azonali.”

Variația anotimpuală a scurgerii este influențată de particularitățile climatice de bază și reprezintă caracteristica dominantă a scurgerii râurilor din țara noastră. Intensitatea și frecvența fenomenelor climatice anotimpuală determină și specificul scurgerii.

În anotimpul de iarnă, în zona montană precipitațiile cad majoritar sub formă de zăpadă și rămân stocate la suprafața solului. Temperaturile negative ale aerului conservă stratul de zăpadă și provoacă înghețul pe râuri conducând la scoaterea din circuit a unor cantități mari de apă. Prin urmare, în acest interval se produc apele mici de iarnă iar scurgerea medie specifică atinge valori mici. Ponderea cu care participă anotimpul de iarnă la realizarea volumului anual al scurgerii medii diferă foarte mult în funcție de înălțime și de dispunerea versanților față de direcțiile dominante de deplasare a maselor de aer. Pentru râurile din Carpații Orientali, ca urmare a accentuării gradului de continentalism, aceste valori nu ajung decât la 10-15%.

Primăvara, odată cu trecerea la temperaturile pozitive ale aerului, începe fenomenul de topire a zăpezilor ce se reflectă în scurgere prin apele mari de primăvară. Ploile care cad în acest interval împreună cu topirea zăpezilor determină un volum mediu al scurgerii destul de mare de peste 40-50% din volumul scurgerii medii anuale.

În anotimpul de vară scurgerea medie în zona montană este de 30% din total ca urmare a ploilor frecvente din acest areal.

Toamna, deși evapotranspirația începe să scadă și apar ploile de toamnă, rezervele de apă subterane sunt încă epuizate și nerefăcute, încât în prima parte a acestui anotimp sunt specifice apele mici de toamnă. La munte, scurgerea medie de toamnă constituie 15% din scurgerea medie anuală.

Scurgerea medie

Scurgerea medie este cel mai general indice al resurselor de apă din râuri. Acest indice reprezintă măsura potențialului de apă al râurilor dintr-un spațiu geografic dat, fiind deosebit de utilă în activitatea de dimensionare a planurilor de gospodărire a apelor.

Repartiția scurgerii medii a râurilor pe teritoriul României. Scurgerea medie specifică reprezintă cantitatea de apă scursă de pe unitatea de suprafață (km²) în timp de o secundă (s). ea se obține raportând debitul râului (în l/s) într-un punct dat la suprafața de bazin aferentă (km²). În partea de nord a Carpaților Orientali și implicit în arealul supus analizei se consemnează cele mai mari valori ale scurgerii medii, de 20-40 l/s.km². aceste valori sunt generate de o cantitate mare de precipitații căzute pe un substrat de roci impermeabile, pe un relief fragmentat și cu pante foarte accentuate.

În ceea ce privește debitul de apă, sectorul de apă asupra căroră există informații înregistrate este râul Bistrița. În urma înregistrărilor din perioada 1950-1980 la stația hidrometrică de la Frumosu putem preciza următoarele caracteristici hidrografice despre râul Bistrița. La un bazin hidrografic de 2.816 km² și o altitudine de 1.172 m s-a consemnat un debit mediu de circa 38,2 m³/s respectiv 13,6 l/s.km². debitul maxim înregistrat a fost de 772 m³/s și s-a consemnat în 13.05.1970.

Tipurile de regim

Structura regimului hidric al cursurilor de apă are o importanță din ce în ce mai mare în etapă actuală când intervențiile omului afectează arealele genetice ale resurselor de apă. Regimul hidric a fost ierarhizat după caracteristici precum ape mari, viituri, apel mici, repartiția scurgerii sezoniere și sursele de alimentare (I. Ujvári, 1980). Arealul supus analizei se încadrează în tipul carpatic estic. Acest tip de regim de scurgere se remarcă prin ape mari de primăvara-vară și cu alimentare pluvial-moderată. Viiturile din august au o frecvență de 30-40%, însă în unii ani (de exemplu, în 1955) apar cu pondere dominantă. Apele mici au durată lungă în perioada rece a anului când se produc de obicei și debitele minime.

Scurgerea aluviunilor

În zona montană ca urmare a substratului destul de dur, eroziunea este redusă astfel că și aluviunile în suspensie sunt destul de sărace. Astfel, scurgerea medie specifică de aluviuni în suspensie (calculată în tone/hectar.an) are valori mici de 0,5 – 1 tone/ha.an.

În ceea ce privește turbiditatea medie, cele mai mici valori se consemnează în zona montană ca urmare a alcătuirii petrografice. Astfel, în arealul analizat (depresiunea Dornelor) acest indice are valori între 100 și 250 g/m³.

Lacurile

O caracteristică a lacurilor naturale o reprezintă diversitatea tipurilor genetice de depresiuni lacustre și răspândirea lor în toate unitățile mari de relief.

În arealul studiat și masivele montane învecinate se întâlnesc în special în etajul alpin lacurile situate în circuri și văi glaciare. Astfel, în munții Rodnei se întâlnesc 23 de lacuri de

dimensiuni mici dintre care Lala Mare și Buhăescu sunt mai importante), iar în munții Călimani avem 1 lac glaciari, respectiv lezer. Lacurile artificiale, denumite și antropice sunt reduse în zona învecinată. Cel mai reprezentativ este lacul Colibița, aflat la poalele munților Călimani.

2.2.7 Vegetația și fauna

Vegetația

Analiza areal-geografică a florei și regiunii fitogeografice

În arealul delimitat de unitatea administrativ-teritorială a municipiului Vatra Dornei întâlnim elemente floristice nordice (boreal și alpin). Numărul speciilor boreale nu este mare, ele fiind localizate în zona imediat învecinată zonei analizate, respectiv a munților înalți și a mlaștinilor de turbă. Unele dintre specii sunt relict glaciare. Este cazul speciei *Betula humilis* (mesteacăn pitic), care se regăsește în mlaștinile de turbă de la Poiana Stampei (Tinovul Poiana Stampei). Flora Tinovului Poiana Stampei care este și arie de rezervație protejată are în componență și arbori și arbuști cu specii de: pin de pădure (*Pinus sylvestris*), molid (*Picea abies*), salcie aurită (*Salix aurita*), salcie târătoare (*Salix rosmarinifolia*), merișor (*Vaccinium vitis idaea*), afin (*Vaccinium myrtillus*) sau cununiță (*Spiraea chamaedrifolia*).

La nivelul ierburilor sunt prezente mai multe plante rare (printre care unele protejate la nivel european) din speciile: churechi de munte (*Ligularia sibirica*), gălbenuș (*Crepis paludosa*), călțunul doamnei (*Geum rivale*), iarba ciutei (*Doronicum austriacum*), crețușcă (*Filipendula ulmaria*), clopoțelul de munte (*Campanula serrata*), clopoței (*Campanula patula* ssp. *abietina*), poroinic (*Dactylorhiza maculata*), toporaș galben de munte (*Viola biflora*), orhidee (*Dactylorhiza majalis*, *Gymnadenia conopsea*), sânzâiene (*Galium uliginosum*), buhai (*Listera ovata*), dumbrăviță de baltă (*Epipactis palustris*), limba cucului (*Botrychium multifidum*), oușor (*Streptopus amplexifolius*), trifoi de baltă (*Menyanthes trifoliata*), trestioară (*Calamagrostis neglecta*), ferigă de mlaștină (*Dryopteris cristata*), coada-calului (*Equisetum sylvaticum*), rogozuri (*Carex curta*, *Carex rostrata*); precum și câteva specii de mușchi de turbă (*Sphagnum wulfianum*, *Dicranum viride*, *Campylopus pyriformis*, *Sphagnum capillifolium* și *Drepanocladus vernicosus*).

În ceea ce privește repartitia geografică a diferitelor elemente floristice, a gradului lor de participare în formarea covorului vegetal, mai mulți autori au efectuat regionări fitogeografice ale întregii țări. Deși regionările fitogeografice diferă de la autor la autor, toate regionările au la origine faptul că România este poziționată la intersecția a trei mari regiuni fitogeografice ale Europei: centrală, estică și sudică.

Arealul studiat, respectiv unitatea administrativ-teritorială Vatra Dornei se află integral în Regiunea Central-Europeană – Provincia Est-Carpatică. Principalele formațiuni vegetale sunt pădure alcătuite din *Picea abies*, *Abies alba*, *Pinus sylvestris*. În partea superioară de vegetație se găsesc tufărișuri de *Pinus mugo*, *Rhododendron kotschy* și pajiști arctic-alpine. În această regiune sunt prezente relict preglaciare balcanice și elemente glaciare, cum sunt: *Ranunculus carpaticus*, *Hepatica transsilvanica*, *Achillea schurii*, *Dianthus kitaibelii* ssp. *Corona-sancti-stephani*. În cadrul provinciei Est-Carpatică se află Subprovincia Carpaților Orientali.²¹ În cadrul acestei subprovincii au fost delimitate următoarele districte pe masive muntoase în cadrul arealului analizat:

1. Districtul Munților Maramureșului și al Munților Rodnei. Acest areal formează limita nordică pentru numeroase plante est-carpătice-balcanice: *Ranunculus crenatus*, *Anthemis carpatica*, *Veronica baumgartenii*, *Soldanella pusilla*, specii endemice ca *Lychnis nivalis*, *Festuca porcii* etc;

2. Districtul munților Bistriței, Bârgăului și Călimanului este caracterizat prin prezența stejărișelor relictare postglaciare. În Pietrosul Broștenilor crește *Hieracium levitomentosum* în unica stațiune, de asemenea în perimetrul localităților Ilva, Poiana Stampei și Borsec se găsesc întinse turbării;

3. Districtul Obcinelor Bucovinei și al munților Stânișoarei se caracterizează prin întinsele păduri de amestec (molid, brad, fag).

Distribuția geografică a vegetației

Vegetația pe teritoriul țării noastre este condiționată de variațiile căldurii și umidității în funcție de latitudine, altitudine și longitudine. Aceste caracteristici ale repartiției vegetației determină ierarhizarea unităților de vegetație zonale, pe latitudine și pe altitudine, precum și a celor regionale.

Zonalitatea latitudinală

Conform celor mai recente informații s-au identificat cinci (5) tipuri de vegetație zonală. În arealul studiat inclusiv în zona montană se remarcă vegetația zonală specifică domeniului deluros-muntos.

Zonalitatea altitudinală

Creșterea rapidă a altitudinii determină o scădere în consecință a căldurii precum și o creștere a cantității de precipitații. În consecință apare o zonă a vegetației pe altitudine – o etajare a vegetației. Având în vedere faptul că arealul studiat se încadrează în integralitate în zona montană și că altitudinea medie în zonă este de peste 1.000 metri sunt prezente pădurile de molid. Astfel, unitatea administrativ-teritorială a municipiului Vatra Dornei se regăsește în etajul boreal al pădurilor de molid. Pădurile de molid au o uniformitate pronunțată astfel că în etajul pe care-l caracterizează nu au fost separate subetaje.

Vegetația intrazonală

În afară de unitățile de vegetație latitudinală și altitudinală, învelișul vegetal al țării cuprinde și alte unități. Aceste unități se întâlnesc, în general, pe suprafețe reduse, cu condiții microclimatice sau edafice speciale, în cadrul zonelor și etajelor de vegetație și reprezintă vegetația intrazonală. Acest tip de vegetație cuprinde, în arealul lărgit al zonei de interes, asociațiile de stâncării, de grohotișuri, de izvoare și pâraie de munte, de mlaștini oligotrofe și eutrofe și de terenuri salinizate. Vegetația de stâncării, grohotișuri, izvoare și pâraie este răspândită în mod deosebit în etajele alpin, subalpin, iar în parte și în etajele boreal și nemoral. Mlaștinile oligotrofe se întâlnesc preponderent în etajul boreal și în teritoriile limitrofe ale etajului subalpin și nemoral. Mlaștinile eutrofe se găsesc în marile depresiuni din etajul nemoral.

Regiunile geobotanice

Stabilirea unei clasificări/regionări din perspectiva floristică (geobotanică) a fost un demers evolutiv. Un tip de regionare geobotanică a fost întreprinsă de N. Doniță și colab., 1980 pentru nevoile silviculturii. Cu toate că această lucrare se referă la teritoriile ce aparțin zonelor și etajelor cu păduri, această clasificare poate reprezenta o bază pentru regionarea botanică a întregului teritoriu național. Astfel au fost individualizate cinci mai unități regionale. Arealul de studiu se încadrează în regiunea carpatică în care este inclusă și Transilvania.

Regiunea carpatică este cea mai întinsă regiune li cuprinde întreg teritoriul muntos dar și dealurile ce au originea genetică a Carpaților. În acest teritoriu se remarcă ecosistemele forestiere central-europene la care se adaugă ecosistemele boreale. În această regiune se manifestă în special zonalitatea altitudinală, excepție făcând doar partea centrală a Podișului Transilvaniei.

Tipurile de vegetație

Pădurile

Așa cum s-a precizat anterior, în arealul geografic determinat de unitatea administrativ-teritorială a municipiului Vatra Dornei sunt prezente pădurile de molid.

Conform celor mai recente informații²⁴ pădurile ocupă 5502 hectare din teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei. Astfel, pădurile ocupă 55,12 % din teritoriul municipiului Vatra Dornei.

Molidișurile (pădurile pure de molid) reprezintă etajul boreal care este corespunzător munților mijlocii și se situează între altitudinile medii de 1.200 – 1.700 metri în nordul țării și implicit arealul de studiu. Extrazonal, molidișurile se întâlnesc ca urmare a inversiunilor termice și în depresiunile intramontane (coborând până la altitudinea de 800 metri) dar și pe fundul văilor montane înguste, în mod deosebit în chei.

Structura pădurilor de molid este relativ simplă, fiind formată aproape exclusiv din molid (*Picea abies*), asociat cu rare exemplare de scoruș (*Sorbus aucuparia*), mesteacăn (*Betula pendula*), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*), ulm de munte (*Ulmus glabra*), uneori brad (*Abies alba*) și fag (*Fagus sylvatica* var. *sylvatica*). Speciile de arbuști lipsesc sau sunt reprezentați prin rare exemplare de caprifoi (*Lonicera sylostium*, *L. nigra*), cununiță (*Spiraea ulmifolia*), coacăz (*Ribes petraeum*). Stratul ierbos este, în general, slab dezvoltat și cuprinde un număr redus de plante superioare (*Oxalis acetosella*, *Orthilia secunda*, *Moneses uniflora*, *Sondanella hungarica*, *Hieracium transsilvanicum*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea* ș.a.). În multe molidișuri se întâlnesc un înveliș, mai mult sau mai puțin continuu, de mușchi din specii precum *Hylocomium splendens*, *Rhitiadiadelphus triquetrus*, *Pleurozium schreberi*, *Eurichium striatum*, *Dicranum scoparium*, specii de *Polytrichum*.

Referitor la producția de biomasă, aceasta variază între 3 și 6 tone/an/hectar în funcție de troficitatea învelișului pedologic și de termicitatea biotopurilor. Din aceasta, 2-5 tone reprezintă acumularea de lemn de molid (circa 5-14 m³).

Pajiștile

Majoritatea pajiștilor, respectiv cele din zonele și etajele de pădure, sunt formate pe locul pădurilor ce s-au defrișat iar păstrarea suprafețelor constante acoperite cu acest tip de vegetație este datorată acțiunii antropice prin care omul taie periodic vegetația lemnoasă (arbuști și arbori). Prin urmare, pajiștile spontane cresc în suprafață. Acestea sunt folosite ca pășuni sau fânețe. Structura acestora depinde în mare măsură de modul de utilizare. Astfel fânețele sunt compuse dintr-un număr mai mare de specii și au o alcătuire spațială mai variată decât pășunile rezultând o productivitate corespunzător mai mare.

Conform informațiilor prelucrate după Corine Land Cover 2012, pășunile au o suprafață de circa 2211 hectare reprezentând 22,14 % din terenurile agricole.

Pajiștile din România sunt, precum pădurile, foarte diversificate din perspectiva elementelor fitogeografice și ecologice ce intră în alcătuirea lor.

În cadrul arealului studiat se întâlnesc doar pajiștile montane.

Pajiștile montane

Acest tip de vegetație s-a format pe și în locul pădurilor defrișate de om de-a lungul timpului. Pajiștile montane din zona de studiu au luat locul molidișurilor ce au fost defrișate.

Speciile care compun acest tip vegetal includ ierburile de talie medie și talie înaltă. Pajiștile montane sunt alcătuite din *Festuca rubra* ssp. *rubra* și ssp. *commutata*, *Agrostis tenuis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Cynosurus cristatus*, *Deschampsia caespitosa*, *Sieglingia decumbens*, *Nardus stricta*, *Poa pratensis*, *Festuca pratensis*, *Trifolium pratense*, *T. repens*, *T. alpestre*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Carex leporina*, *Campanula abietina*, *C. glomerata*, *Hypochoeris maculata*, *Arnica montana*, *Potentilla thuringiaca*, *Achillea millefolium*, *Carum carvi*, *Viola declinata* și multe altele. Pe areale geografice restrânse se mai pot afla pajiști cu *Arrhenatherum elatius* (pe locuri îngrășate), pajiști cu *Festuca pratensis* (în livezi și lunci), pajiști cu *Deschampsia caespitosa* (pe locuri umede).

Pajiștile de *Festuca rubra* ssp. *commutata*, ce se regăsește în etajul molidișurilor, pătrund și în partea inferioară a etajului subalpin și sunt compuse dintr-un număr mare de specii (circa 350). Pe lângă specia edificatoare se regăsesc și specii precum *Agrostis tenuis*, *Cynosurus cristatus*, *Briza media*, *Phleum montanum*, *Poa pratensis*, *Trifolium pratense*, *T. medium*, *T. repens*, *T. alpestre*, *Lotus corniculatus*, *Genista oligosperma*, *Achillea millefolium*, *Centaurea austriaca*, *C. mollis*, *Hieracium aurantiacum*, *Campanula abietina*, *C. cochlearifolia*, *Viola declinata* și altele. Țăpoșica (*Nardus stricta*) apare sporadic în fânețe, dar este prezentă în mod frecvent în pășune. În cazul unui pășunat excesiv, această specie poate să domine absolut astfel că numărul de specii din asociație se reduce mult.

Producția de masă vegetală a speciilor din pajiștile montane este în medie de 2,5 tone/an/hectar.

Asociațiile cu biodiversitate redusă, respectiv nardetele, se regăsesc într-o pondere destul de mare pe versantul vestic al Carpaților Orientali. Productivitatea acestora nu depășește 1,5 tone/an/hectar.

Tufărișurile

Tufărișurile subalpine

Tufărișurile subalpine din arealul carpatic sunt alcătuite îndeosebi din jneapăn, ienupăr, anin verde și Tufărișurile de jneapăn reprezintă formațiunea zonală principală a etajului subalpin. În trecut ocupau suprafețe extinse în arcul carpatic însă datorită defrișărilor se mai întâlnesc doar pe areale restrânse sau sub formă de pâlcuri în locurile stâncoase sau pe versanții abrupti. În zona Carpaților Orientali se întâlnesc în ecartul altitudinal 1450-1900 altitudine. În zonele cu mlaștini și văi umbrite pot coborî și la înălțimi mai mici de până în 1.000 metri.

Tufărișurile sunt dominate de jneapăn (*Pinus mugo*) în mod exclusiv care formează stratul superior înalt de 1,5 – 2,0 m. În stratul ierbos speciile care se găsesc sunt reduse numeric (*Soldanella hungarica*, *Homogyne alpina*, *Oxalis acetosella*, *Deschampsia flexuosa*, *Luzula sylvatica*, *Calamagrostis arundinacea*, *Doronicum austriacum*, *Gentiana punctata*). Se întâlnește frecvent *Vaccinium myrtillus* în acest strat.

Din perspectiva producției de biomasă a jnepenișului, aceasta este destul de ridicată cu toate că specificul climatic nu este tocmai favorabil. Astfel se pot înregistra producții de biomasă de 6 tone/an/hectar din care 4 tone la jnepeniș.

Tufărișurile de ienupăr se întâlnesc în arealul jnepenișurilor, fără a forma o unitate zonală de sine stătătoare. Sunt localizate în partea inferioară a etajului subalpin în cuprinsul rariștilor de arbori sau la obârșia văilor între 1.450 și 1.700 metri altitudine.

Tufărișul are o "talie" mică, nedepășind 50-60 cm în înălțime și este dominat de ienupăr (*Juniperus communis* ssp. *nana*), uneori și de *Vaccinium myrtillus*. Se întâlnesc specii ierboase de pajiști de tipul : *Nardus stricta*, *Campanula abietina*, *Potentilla ternata*, *Deschampsia flexuosa*, *Geum montanum*, *Anthoxanthum odoratum*, *Hieracium*

aurantiacum, Festuca rubra ssp. commutata ș.a. În stratul de la sol apar frecvent și mușchi (Polytrichum juniperinum).

Mlaștinile

Vegetația specifică mlaștinilor este prezentă în zone bioclimatice diverse precum și în condiții hidrice deosebite (surplus continuu de apă și lipsă de aerisire). Pe teritoriul țării noastre există o mare varietate de mlaștini și de zăcăminte de turbă. După condițiile de alimentație se diferențiază trei tipuri de mlaștini: eutrofe, oligotrofe și mezotrofe.

Mlaștinile eutrofe (bahne) se formează la înălțimi diverse. Substratul saturat de apă este bogat în substanțe nutritive, provenind din apele de infiltrație.

Vegetația este compusă din numeroase specii fanerogame acvatice, higrofile sau higrofile eutrofe de tipul : Phragmites, Typha, Scirpus, Juncus, Carex, Glyceria, Schoenus, Dryopteris, Equisetum, Mentha, Caltha, Lycopus, Eriophorum, Parnassia. Adesea sunt prezente și specii lemnoase din genurile Salix, Alnus, Betula, Rhamnus, Populus.

Turba mlaștinilor eutrofe se formează sub nivelul apei de infiltrație și este bogată în cenușă (peste 10 %, uneori peste 50%). În regiunile înalte, cum este cazul Depresiunii Dornelor, se observă transformarea mlaștinilor eutrofe în tinoave (mlaștini oligotrofe). În mlaștinile eutrofe s-au găsit relice, îndeosebi cele de origine glaciară. În cadrul zăcămintelor de turbă ale mlaștinilor eutrofe se găsește polen, astfel că este prezent un material prețios în domeniul palinologiei, în scopul descifrării evoluției diacronice a vegetației de pe teritoriul țării noastre.

Tinoavele (mlaștinile oligotrofe) sunt caracterizate de sărăcirea în substanțe nutritive. Acestea sunt sărace în specii. Se întâlnesc pe rocile silicioase (șisturi cristaline, eruptiv, gresie, aluviuni).

Flora tinovului este alcătuită din fangroame oligotrofe ce au creștere înceată mai ales din specii ca Sphagnum (Sph. Medium, Sph. rubellum) ce produc acidifierea solului și apei mlaștinii.

Tinoavele se formează numai în regiuni cu precipitații bogate, respectiv de peste 600 mm. Cele mai mari suprafețe cu tinoave se găsesc în regiunea muntoasă. În arealul studiat cele mai reprezentative tinoave sunt Tinovul Mare Poiana Stampei, Rezervația naturală Tinovul Șaru Dornei precum și Tinovul de la Românești.

Mlaștinile mezotrofe reprezintă un tip de tranziție între mlaștinile eutrofe și cele oligotrofe. Frecvent, acestea apar asociate, fie cu mlaștini eutrofe, fie cu tinoave, respectiv unele porțiuni ale unei mlaștini prezintă caractere de tranziție, pe când altele au caracter net oligotrof sau eutrof.

Compoziția floristică a mlaștinilor mezotrofe este foarte diversă în funcție de gradul de sfagnetizare, altitudine, regiune geografică.

Mlaștinile mezotrofe sunt destul de larg răspândite și ocupă suprafețe apreciabile în depresiunile intracarpătice, cum este și cazul arealului studiat reprezentat de Depresiunea Dornelor.

Fauna

Fauna terestră

Regionarea zoogeografică pe baza faunei terestre a suscitat dispute și încă există dezbateri cu privire la criteriile după care să fie delimitate unitățile teritoriale ale lumii animale. Unii cercetători au luat în calcul corelarea faunei cu limitele climatice, barierele orografice iar alții au ținut cont de împărțirea pe genuri sau specii.

Una dintre cele mai agreate regionări biogeografice este cea elaborată pe baza elementelor floristice de R. Călinescu, în Biogeografia României (C. Antonescu și colab.,

1969).26 Arealul analizat, conform regiunii biogeografice face parte din Provincia dacică. Acest areal are o faună central-europeană și include majoritatea teritoriului României, inclusiv teritoriul montan. În această provincie sunt incluse specii precum : *Microtus arvalis* heptneri, *Spalax graecus antiquus* (mamifere); *Parus montanus transsylvanicus* (Aves); *Triturus montandoni* (Amphibia); *Erebia pronoe regalis*, *Parnassius Apollo transsylvanicus* (Lepidoptera); *Lytopenia lotrensis* (Gasteropoda); *Mitostoma romanicum* (Opiliona).

Repartiția faunei terestre Etajarea faunei

Diferențele altitudinale ale climei și vegetației imprimă o etajare diferită. Arealul analizat reprezentat de Depresiunea Dornelor se încadrează în două etaje ale faunei. Într-o mică măsură este reprezentat etajul faunistic al pajiștilor alpine și al tufărișurilor subalpine și într-o pondere mai mare etajul faunistic al pădurilor de conifere.

Etajul faunistic al pajiștilor alpine și al tufărișurilor subalpine este foarte slab reprezentat ca urmare a altitudinii maxime de 1638 metri din Vârful Oușoru. Cu toate acestea, deși mamiferele mari nu sunt prezente, o serie de nevertebrate pot fi întâlnite. Mai frecvent se întâlnesc specii precum *Vertigo alpestris*, *Pupilla alpicola*, *Truncatallina cylindrica*. Pot fi prezente și *Columella edentata columella*, *Lacinaria canafarta* (gasteropode, *Erebia neleus tyndarus*, *Glacies noricana carpathica*, *Pieris napi bryoniae*, *Psodos caracina* (lepidoptere); *Bembidium glaciale*, *Alcypes alpicola* (coleoptere).

Etajul faunistic al pădurilor de conifere găzduiește o serie de specii destul de diverse. Astfel, există condiții ca specii precum negrică (Dryocopus martius), cucuveaua încălțată (Aegolius funereus), pițigoiul de brădet (Parus ater), pițigoiul moțat (Parus cristatus), forfecuța (Loxia curvirostra), găta de munte (Nucifraga caryocatactes), reptile precum șopârla de munte (Lacerta vivipara) dar și amfibieni ca tritonul de munte (Triturus alpestris). Nevertebratele sunt bine reprezentate în acest etaj faunistic. Insectele sunt prezente cu specii de scutitide ca Ips typographus (croitorul mare), Molites germanus (trombarul puieților de molid) Dendroctonus micans (pe molid), cerambicide (croitori) ca Tetropium castaneum, Monochamus sartor, Hylotrupes bajulus (coleoptere), lepidopterul Lymantria monacha (omida păroasă a molidului), dipterul Cecidomyia pini (musculița de gogoși) dar și himenopterele Diprion pini și Cephalaria abietis (viespea țesătoare a molidului).

Gasteropodele sunt reprezentate de Retinella pura, Vitrea diafana, Clausilia dubia și Oxychilus glaber (întâlnită în litiera pădurii de molid).

Fauna azonală

În cadrul arealului studiat și împrejurimilor se remarcă fauna terestră a tinoavelor.

Dintre nevertebrate se remarcă himenopterele Morulina gigantea și Formica fusca picea; arahnidele Theridium undulatum, Aranea multipunctata, Drassides cognatus și Xysticus pini. Se întâlnesc în mod frecvent și coleopterele Thamnotettix tornellus, T. biguttatus și Coeliodon nigriventris. Coleopterele sunt întâlnite în mod frecvent cu speciile Colias palaeno, Ancylos bucovinella, Philodone goringana, Epinotia sordidana. Specii de vertebrate sunt reprezentate de păsări ca Anthus trivialis (fâsa de pădure), Dendrocopos major (ciocănitoarea pestriță mare) și Anthus pratensis (fâsa de luncă).

Fauna acvatică (ape interioare)

Având în vedere faptul că rețeaua hidrografică din arealul analizat nu este una dezvoltată prin debit și adâncime, prin urmare fauna de pe apele interioare prezintă în mod preponderent pe Bistrița și secundar pe râul Dorna, este una destul de săracă. Efective mai numeroase și diverse se întâlnesc în suprafețele lacustre din tinoave.

Speciile acvatice întâlnite în arealul larg de analiză fac parte din elementul zoogeografic de tip european, respectiv dunărean. Pe Bistrița se pot întâlni specii de tipul ciclostomului Eudontomyzon danfordi și Cottus poecilogus (zglăvoaca răsăriteană). Pe lângă speciile de

pești se pot întâlni și specii de insecte acvatice precum plecopterele *Capnia atra* și *Arcynopteryx compacta*.

Particularitățile regionale în fauna de apă dulce

Arealul studiat și împrejurimile acestuia sunt incluse în totalitate în arealul montan. Prin urmare zona ecologică incluse specii de faună acvatică specifică zonei muntoase.

Din perspectiva zonelor piscicole, bazinul superior al Bistriței este dominat de zona păstrăvului, iar pe măsură ce râul Bistrița coboară spre confluența cu Dorna și alți afluenții ulteriori, se individualizează zona speciilor de pești precum lipanul și moioaga.

Mediile de viață acvatică și lumea lor animală

Apele curgătoare din interiorul țării se împart în două mari categorii: curgătoare (domeniul sau biotopul lotic) și stătătoare (domeniul lentic).

Domeniul lotic

În cadrul apelor curgătoare reduse (pârâie de munte) vegetația este redusă. Pe pietre se pot dezvolta alge (*Melosira arenaria*, *Frigilaria virescens*, *Gomphonema logicepe*) iar sporadic și izolat mușchi (*Fontinalis antipyretica*). Această vegetație este insuficientă pe lanțul trofic, astfel că speciile acvatice animale nu sunt prezente. În schimb, speciile nevertebrate de genul insectelor sunt bine reprezentate de efemeroptere (specii de *Rhithrogena*, *Baetis*, *Ecdyonurus*), plecoptere (*Isoperla*, *Chloroperla*, *Nemoura*, *Leuctra*) și trichoptere (specii ca *Rhyacophila*, *Sericostoma*, *Synagapetus*). Se întâlnesc și hidraacarieni uneori gamaride.

În cadrul pâraielor mari se întâlnește în mod frecvent păstrăvul (*Salmo trutta fario*) și cele 2 specii de zglăvoc (*Cottus gobio*, *C. poecilopus*). Dintre crustacee mari întâlnim specia racului de munte (*Austropotamobius torrentium*).

Râurile de munte se individualizează prin debit mai mare și implicit viteză a apei mai redusă. Prin urmare fauna este mai bogată decât în pâraie. Întâlnim specii ca *Baetis carpatica*, *Ecdyonurus helveticus*, *Ephemerella ignita* dar și *Rhyacophila fasciata*, *Glossosoma conformis*, *Agapetus comotus*, *Potamophylax luctuosus*. Ihtiofauna este mai bogată întâlnindu-se aproape toți peștii din zona păstrăvului dar și lipan (*Thymallus thymallus*) și moioagă (*Barbus meridionalis petenyi*).

Domeniul lentic

În arealul studiat și imediat învecinat se întâlnesc specii ale apelor stătătoare din cadrul mlaștinilor. Mlaștinile oligotrofe prezintă o faună formată din numeroase specii de tardigrade și rotifere. Relicte glaciare ca *Dinocharis intermedia* sau *Elosa oralli* sunt prezente.

Mlaștinile eutrofe nu prezintă interes faunistic.

2.2.8 Pedologie

Învelișul pedologic la nivelul unității administrativ-teritorială reprezentate de municipiul Vatra Dornei a fost cartat având la bază Harta Solurilor scara 1:200.000. Pe teritoriul Municipiului Vatra Dornei se întâlnesc 5 tipuri de sol: podzoluri, prepodzoluri, aluviosoluri, districambosoluri și soluri brune eu-mezobazice.

Podzolurile sunt prezente în două areal restrânse, respectiv în partea de sud a zonei analizate, în Dealul Negru din masivul Călimani și în extremitatea nordică delimitată de Muntele Oalei ce face parte din Masivul Giumalău. Podzolurile se găsesc sub vegetație naturală alcătuită din păduri cu specii de *Picea*, tufărișuri cu *Pinus* și pajiști cu *Nardus*. Relieful predominant în care se găsesc aceste tipuri de sol este cel al munților înalți. În ceea ce privește utilizarea lor sunt folosite pentru păduri, pășuni și fânețe. Aceste tipuri de sol

necesită măsuri de fertilizare a pajiștilor și de prevenire a eroziunii.

Prepodzourile (soluri brune feriiluviale conform S.R.C.S. 1980) se întâlnesc într-un areal mai vast, respectiv la nord-vest de municipiul Vatra Dornei. Ocupă în majoritate Obcina Mare, Obcina Mica, vârful Bărnărelul precum și Poiana Runcului și Poiana Lungă. Acest tip de sol se găsește sub păduri cu Picea și este predominant pentru relieful format din munții mijlocii și înalți. Ca și podzourile, din prisma utilizării terenurilor se pretează pentru păduri, pășuni și fânețe. Aceste tipuri de sol necesită măsuri de fertilizare a pajiștilor și de prevenire a eroziunii.

Aluviosolurile ocupă zona de luncă a râurilor Bistrița, Dorna precum și a afluenților Secu și Neagra. Vegetația naturală ce este ocupată de aceste tipuri de sol este formată din pajiștile mezo-hidrofile și de păduri de șleau. Relieful caracteristic este cel al câmpiilor de subsidență și al luncilor cum este arealul analizat. Aceste soluri sunt cultivate în zona montană cu pășuni și parțial păduri. Necesită protecție împotriva inundațiilor și fertilizare radicală.

Solurile brune eu-mezobazice ocupă partea inferioară a versanților montani Drăncani, Muntele Runcului, precum și Piciorul Ulmului. Poiana Runcului este reprezentată, de asemenea, de acest tip de sol. Aceste tipuri de sol fac parte din clasa Cambisolurilor. Din perspectiva condițiilor de formare, vegetația naturală caracteristică acest tip de sol este cea a pădurilor cu Quercus sau cu Fagus și Picea. În arealul nostru de studiu, pădurile sunt din specia Picea. Relieful predominant este format, în zona analizată, de munți joși cu suprafețe slab înclinate. Aceste tipuri de înveliș pedologic sunt ocupate predominant de pajiști și pomi fructiferi precum și de păduri. Local se pot și cultiva cereale. Solurile fiind relativ puțin evoluat, necesită fertilizare și măsuri de prevenire a eroziunii.

Districambosolurile se întâlnesc în zonele cele mai înalte ale versanților muntoși ce mărginesc spațiul urban al municipiului Vatra Dornei. Sunt soluri specific reliefului predominant format din munții mijlocii și înalți. Se formează sub vegetație naturală reprezentată de păduri cu specii de Picea (molid). În ceea ce privește utilizarea lor sunt folosite pentru păduri, pășuni și fânețe. Aceste tipuri de sol necesită măsuri de fertilizare a pajiștilor și de prevenire a eroziunii.

2.3 Elemente de mobilitate urbană – existente – Relații în teritoriu

Intravilanul se compune din teritoriul localităților Vatra Dornei, Argestru, Roșu și Todireni, municipiul învecinându-se cu comuna Șaru Dornei în sud, Dorna Candrenilor în vest, Iacobenii în nord, Pojorâta în nord-est și Dorna-Arini în est.

Din punct de vedere al distanței față de principalele orașe din zonă, Vatra Dornei se află la 110 km de municipiul Suceava, 40 km de Câmpulung Moldovenesc și 90 km de municipiul Bistrița.

Accesul în Vatra Dornei se poate face atât prin intermediul căilor rutiere cât și a celor feroviare prin DN 17 (E58) – Gura Humorului – Câmpulung Moldovenesc – Vatra Dornei – Bistrița – Beclean, DN17B (Poiana Teiului – Broșteni – Dorna Arini), DJ 174 (Vatra Dornei – Broșteni), precum și magistrala feroviară secundară 502 – Suceava – Vama – Floreni – Ilva Mică.

Cel mai apropiat aeroport este cel din Suceava, dar regiunea beneficiază de 3 aeroporturi în total, la Suceava (intern și internațional), Iași (intern și internațional) și Bacău (intern și internațional).

Municipiul Vatra Dornei este conectat la sistemul de căi ferate române prin magistrala feroviară Suceava-Vama-Floreni-Ilva Mică, care traversează centrul orașului, unde există două stații CFR, aflate la mică distanță una față de cealaltă: Gara Vatra Dornei (construită în 1902) și Gara Vatra Dornei Băi (construită în 1910).

Parte din localitățile care definesc zona perirurbană a municipiului Vatra Dornei în colaborare cu alte unități administrative învecinate sunt asociate într-un parteneriat de dezvoltare rurală, "Grupul de Acțiune Local" – Bazinul Dornelor. Structura astfel creată cu o suprafață totală de 2408,08 kmp și o populație de 35991 locuitori, are în componența sa următoarele localități: comunele Panaci, Dorna Arini, Crucea, Dorna Candrenilor, Coșna, Poiana Stampei, Ciocănești, Cîrlibaba, Iacobenii, Șaru Dornei (jud. Suceava), Bilbor (jud. Harghita), Broșteni (oras, jud. Suceava).

Transport public local

La momentul actual, în municipiul Vatra Dornei nu funcționează trasee de transport local în comun. În anul 1999 s-a renunțat la transportul în comun cu autobuze și microbuze, acesta reluându-se ulterior în 2012, dar fiind sistat din nou.

Cele trei rute pe care circula un autobuz școlar, la nivelul anului 2017, și care asigurau în principal transportul copiilor către unitățile școlare erau:

- Centru – Argestru
- Centru – Roșu
- Centru – Todireni

Aceste linii de transport în comun nu aveau un program cu continuitate și punctele de oprire în interiorul orașului erau limitate. Traseele nu răspundeau în mod atractiv cererii de transport.

În vederea asigurării mobilității durabile în oraș, se impune înființarea unui sistem de transport public local, ca o alternativă la transportul cu automobilul personal. Se observă concentrarea funcțiunilor în zona centrală și în zona stațiunii și se evidențiază necesitatea asigurării unui serviciu de transport public care să ofere legături către străzile: Mihai Eminescu, Gării, Minieră, Republicii, Parcului, Tudor Vladimirescu, Păcii, Dealu Negru și Oușorului. În procesul de identificare a traseelor optime de transport public trebuie avut în vedere conectarea zonei centrale cu zonele rezidențiale, pe cele trei direcții principale ale orașului (Argestru, Roșu, Todireni).

Autoturismele personale reprezinta astfel principalul mijloc de transport utilizat de populatia municipiului pentru deplasările locale.

Transport rutier interurban

Deși în Municipiul Vatra Dornei nu există trasee de transport public local, transportul interurban este asigurat de câțiva operatori, având plecări/sosiri fie din/în autogara existentă (Autogara Severin), fie în anumite puncte din oraș.

Există 5 stații pentru transportul interurban, dar care, prin natura amplasării lor, deservește parțial și transportul în interiorul localității: Foresta, Unirii, Sens Giratoriu, Podu Verde, Stadion. În ceea ce privește dotarea și starea acestor stații, acestea sunt fie inexistente, fie în stare foarte proastă.

Operatorii de transport auto interurban - Șincarom și Auto Severin – cu plecări spre o mulțime de localități dintre care le amintim pe cele mai importante: Șaru Dornei, Dealu Floreni, Cosna, Păltiniș, Borsec, Toplița, Gheorgheni, Miercurea Ciuc, Brașov, București, Aeroport Otopeni.

De asemenea, din Autogara de Transport Auto Severin, pleacă o serie de autocare către destinații din țară (Bistrița, Târgu Neamț, Piatra Neamț, Botoșani, Dorohoi, Rădăuți, Iași, Suceava, Fălticeni, Bacău, Roman, Câmpulung Moldovenesc, Târgu Frumos, Pașcani, Vaslui, Gura Humorului, Frasin, Iacobeni, Pojorâta, București, Constanța, etc) dar și destinații internaționale (Belgia, Germania, Austria, Luxemburg, Italia, Spania, Portugalia, Franța, Norvegia, Suedia, Marea Britanie), ale următorilor operatori: Petdor, RVG, Sami Trans, Ro-Tour SRL, Auto Confort, Vasitrans, Georges & Rush SRL, Transmeridian SRL, And Flor, Transport Calatori SA Botosani, TransMoldavia SA, Maxi Trans Company, Ceztrans Company.

Transport auto în regim de taxi

În Municipiul Vatra Dornei era autorizată funcționarea a 55 de vehicule (55 autorizații) pentru prestarea serviciilor de transport public în regim de taxi. În Municipiul Vatra Dornei erau amenajate două stații de taxiuri:

- Pe strada Dornelor, în zona Gării
- Pe strada Oborului, în zona Autogării Severin

Este necesară întreținerea și modernizarea stațiilor de taxi.

Transport feroviar

Calea ferată din municipiul Vatra Dornei face parte din rețeaua principală a CFR. La nivelul teritoriului național, calea ferată Suceava – Vama – Floreni – Ilva Mică este o linie de cale ferată care face legătura între Bucovina și Transilvania, dar și între județele Suceava și Bistrița-Năsăud.

Această cale ferată pornește din orașul Suceava și are ca punct final localitatea Ilva Mică, fiind în lungime de 191 km, fiind electrificată pe toată distanța. Linia este simplă, cu excepția porțiunii cuprinse între localitățile Valea Putnei și Iacobeni, unde este dublă.

Traficul de călători și mărfuri se realizează printr-o stație deschisă pentru toate tipurile de trafic (stația Vatra Dornei), 2 halte de mișcare (Argestru și Roșu) și o haltă deschisă pentru achiziționarea de bilete (Vatra Dornei Băi).

Zilnic, prin stația (gara) de călători Vatra Dornei trec 16 trenuri de călători, din care 7 trenuri Regio și 9 InterRegio.

Disfuncționalitățile sunt reprezentate de:

- existența punctelor de traversare nereglementate ale căii ferate și de multitudinea acestora – fapt ce mărește mult durata deplasărilor autovehiculelor și crește exponențial riscul accidentelor
- existența construcțiilor și a căilor de acces ale acestora ce traversează calea ferată, cu precădere pe tronsonul aflat între localitatea Rosu și gara Vatra Dornei Bai, aflate în zonele de siguranță și de protecție ale căii ferate

Transport aerian

Traficul aerian de călători și mărfuri este asigurat prin aeroportul Salcea de lângă municipiul Suceava, aflat la o distanță de 130 km de Vatra Dornei. De asemenea, pentru transport aerian este folosit și Aeroportul Iași, aflat la o distanță de 227 km de Vatra Dornei.

În apropierea municipiului, în localitatea Floreni funcționează un aerodrom, utilizat doar pentru zboruri de agrement, cu avioane de mici dimensiuni, cu 4-6 locuri.

Transport de marfă

Cele mai importante categorii de transporturi în sistemul de localități apropiate municipiului Vatra Dornei, pe căile de comunicații rutiere sunt:

- Transportul produselor agroalimentare spre orașul Pașcani, pe relația est-vest, direcție care dispune și de cale ferată, volum mare, amplitudine mică, parțial pendular și sezonier.
- Transportul produselor forestiere din zona depresiunii Dornelor, pendular, amplitudine medie, volum mare, uniform distribuit în timpul anului.
- Transportul de mărfuri generale din zona CF între județele Cluj – Bistrița – Suceava – Iași.
- Transportul mărfurilor de tranzit între județele Cluj – Bistrița – Suceava – Botoșani Neamț – Iași, de volum mare, amplitudine mare, distribuit uniform în timp.

Cele mai mari aglomerări de trafic greu se produc în zona intersecțiilor Mihai Eminescu – Dornelor, Calea Transilvaniei – Republicii, precum și în punctele prin care se face accesul spre centrul localității (intersecția Bistriței – Podu Verde) și ieșirea spre Piatra Neamț (Unirii – Foresta).

Tranzitarea localității de către traficul greu prin zona centrală, pe strada Dornelor, stradă prevăzută cu o singură bandă pe sens și care datorită elementelor sale geometrice nu corespunde nivelului de trafic actual, reprezentând o disfuncționalitate majoră, problemele fiind accentuate de repartiția disproporționată a componentei de trafic ușor între strada Dornelor și strada Mihai Eminescu.

Lipsa marcajelor rutiere orizontale, a indicatoarelor rutiere verticale și lipsa semafoarelor fac dificilă circulația în zonele aglomerate cu trafic rutier

În lipsa unui drum ocolitor, traficul de tranzit, inclusiv traficul greu, se desfășoară pe arterele din interiorul orașului. De altfel, DN 17 și DN 17B se constituie ca obstacole între nordul, vestul și estul orașului, pe lângă celelalte: Râul Dorna, Râul Bistrița și calea ferată.

Neimplementarea proiectului de realizarea a variantei ocolitoare va duce la cresterea gradului de poluare a atmosferei. De asemenea se va incetini dezvoltarea infrastructurii din zona si nu vor fi respectate strategiile CNAIR.

Mijloace alternative de deplasare – bicicleta

La momentul redactarii planului Municipiul Vatra Dornei nu dispune de o infrastructura pentru biciclete, acest mijloc de deplasare fiind dificil de practicat de catre locuitorii municipiului.

Deplasările cu bicicleta se fac pe suprafata carosabila, preponderant pe urmatoarele strazi: Mihai Eminescu, Unirii, Republicii, Podu Verde, 22 Decembrie, Calea Transilvaniei, Runc, Negresti si Foresta.

Lipsa infrastructurii pentru biciclete creste exponential riscul la accidente.

Mobilitatea transporturilor va fi dezvoltată prin implementarea proiectului “Municipiul verde – Mobilitate urbană durabilă în Vatra Dornei”, elaborat în anul 2020. Străzile, parcurile, piste de biciclete, zonele pietonale, podul și pasajul propuse pentru a fi modernizate deservesc zone de locuinte, respectiv obiective turistice și zone de agrement.

In cadrul proiectului de mobilitate urbană au fost incluse următoarele investiții:

1. Achiziționarea de autobuze hybrid (diesel/electric) și stații de încărcare electrice pentru autobuze;
2. Amenajare stații autobuze pentru transportul în comun
3. Sistem de E-ticketing si management al flotei
4. Infrastructura pentru biciclete in zona centrala a municipiului
5. Serviciu de inchiriere biciclete – bike sharing
6. Reabilitare strazi – strada M. Eminescu, Strada Republicii Tr. 1 + Tr.2 și Aleea Dornelor Tr.1 + Tr.2
7. Parcari autovehicule
8. Strada Luceafarului – Strada destinata traficului pietonal
9. Pod pietonal pester aul Dorna
10. Reabilitare pasaj subteran
11. Iluminat public pentru deservirea pistelor pentru biciclisti si canal tehnic de cabluri
12. Montare bolarzi retractabili pe strazile Luceafarului si Republicii Tr.2
13. Amenajare pentru protectia mediului și aducerea la starea inițială.

Lucrările prevăzute în plan se află în derulare la data redactării prezentului studiu. Contractul de executie al lucrărilor a fost semnat în aprilie 2022.

2.4 Potențial economic

Municipiul Vatra Dornei deține 1.764 ha de fânețe, 1.215 ha de pășuni și doar 253 ha de teren arabil, marea majoritate a terenurilor fiind ocupate de păduri și vegetație forestieră. Conform datelor existente la Primăria Municipiului Vatra Dornei, din cele 3.232 ha de teren agricol de la nivel local, 73% are clasa V de bonitare (solurile cu fertilitate foarte slabă), 21% se încadrează în clasa IV (solurile cu fertilitate slabă) și 6% în clasa III (solurile cu fertilitate mijlocie). Producția agricolă, scoasă la vânzare deține o cifră de afaceri de doar 0,6% din totalul cifrei de afaceri la nivelul anului 2019, ceea ce semnifică faptul că acest sector nu este unul reprezentativ la nivelul municipiului.

Potrivit datelor puse la dispoziție de către Primăria municipiului Vatra Dornei, situația suprafeței fondului funciar după categoria de folosință a terenurilor pentru perioada 2018 – 2021 este următoarea:

Tabel 1 Suprafața fondului funciar

Suprafața fondului funciar după modul de folosință pentru perioada 2018 – 2021(ha)				
Categorii de folosință	2018	2019	2020	2021
Total terenuri agricole				
Arabil	84	80	43	43
Total terenuri neagricole				
Păduri și altă vegetație forestieră	5623	5623	5623	5623
Ocupate cu ape, bălți	61	61	61	61
Ocupate cu construcții	457	457	457	367
Căi de comunicații și căi ferate	105	105	105	105
Terenuri degradate și neproductive	142	142	142	142

Analizând comparativ situația din anul 2021 cu cea din 2014, se trage concluzia că suprafețele de teren arabil, precum și cele ocupate cu păduri, respectiv cu ape au înregistrat restrângeri semnificative. În schimb, suprafețele de teren ocupate cu construcții, căi de comunicații și terenurile degradate s-au extins.

Din punct de vedere economic, municipiul se bazează pe o economie preponderent terțiară, cu activități comerciale intense (de tipul comerțului cu ridicata și cu amănuntul). Un potențial ridicat de dezvoltare îl reprezintă sectorul industriei prelucrătoare, care se remarcă prin activități de tăiere și prelucrare primară a lemnului. Sectoarele economice reprezentate de activitățile științifice și tehnice, precum și cele din industria creativă, au un aport scăzut în economia municipiului. Cele mai importante companii, care realizează cel mai mare profit, sunt cele din sectorul comercial, menționat anterior, dar și cele care aparțin industriei prelucrătoare. Companiile care activează în domeniul îmbutelierii apelor minerale înregistrează un profit ridicat și constituie o oportunitate de dezvoltare majoră.

Disfuncționalități

Municipiul Vatra Dornei are o structură complexă a activităților economice. Inclusiv satele Argestru și Roșu au o structură complexă a activităților economice. Doar în satul Todireni profilul principal este cel agricol. Profilul principal al orașului orașului Vatra Dornei este cel turistic. Un aport important este asigurat și de profilul industrial. Acest profil, realizat printr-o industrializare forțată, a contribuit la dezvoltarea calitativă a structurilor, dar a redus, în mare parte, șansele de dezvoltare calitativă. Acest tip de dezvoltare, care s-a bazat, în cea mai mare parte, pe creșterea cantitativă a structurilor și pe dezvoltarea extensivă a activităților industriale, este, în prezent, generatorul unor disfuncționalități (cu caracter permanent sau conjunctural).

Disfuncționalitățile create de inadecvarea structurală a activităților cu perspective de abordare sau schimbare a profilului de bază actual

Cele mai puternice manifestări ale acestui tip de disfuncție se resimt în activitățile industriale și în special în cele extractive desfășurate în teritoriul administrativ al municipiului. Costurile mari de producție, cererea diminuată, fie prin reducerea consumului, fie prin creșterea accentuată a prețurilor, poate conduce la abandonarea fie și conjuncturală a activităților unităților mari.

Aproape toate unitățile de profil și-au redimensionat activitatea, o parte și-a diversificat gama productivă, existând premise ca unele unități să suporte reprofilări care vor face viabile unele din marile unități industriale.

Cele mai multe, însă, disfuncționalități de acest gen se manifestă și se vor manifesta în cazul marilor unități de depozitare care și-au redus activitatea, existând premise ca spațiile cu destinație specifică unui anumit gen de activitate să fie realocat altor activități (fără sau cu abandonarea activității de depozitare), astfel:

- S.C. "DORNA MECANICA" S.A. - unitate economică profilată pe producția de mașini și accesorii pentru mașini – unelte pentru industria lemnului; profil de bază, posibil în viitor, producția de utilaje agricole și inventar gospodăresc.

- S.C. "REGNAFOR" S.A. - unitate economică profilată pe prelucrarea lemnului; reconversie posibilă - hypermarket.

- S.C. "FOREX" S.A. - unitate economică profilată pe prelucrarea lemnului; profil posibil – reconversie zonă de locuințe.

Unitățile amintite nu trebuie să facă eforturi mari în schimbarea parțială sau totală a profilului, ele dispunând de structurile de bază pentru desfășurarea unor noi procese de producție.

Disfuncționalități create de situația forței de muncă

Atât unitățile cu profil agro-alimentar, cât și cele cu profil industrial, și-au redus efectivele în urma redimensionării activității. Pe de altă parte, sectorul serviciilor și în special, comerțul, a absorbit o parte a celor disponibilizați din activitățile productive. Cea mai mare reducere de personal s-a produs în activitățile industriale, mai ales din industria extractivă. Astfel, de la 2.799 salariați în industrie în anul 1991, s-a ajuns la 1.005 salariați în anul 2012 (35,91% - 2012/1991).

Problemele sociale create prin disponibilizările succesive a personalului din industrie au fost, într-o oarecare măsură atenuate și de posibilitățile create prin Legea fondului funciar, salariații navetiști din localitățile componente sau din zona preorășenească (sate), revenind la practicarea agriculturii pe terenurile proprietate personală.

Disfuncția care derivă din această situație este slabă valorificare a unei forțe de muncă edificate.

O disfuncție mai puțin controlabilă și care a avut o evoluție ascendentă este utilizarea forței de muncă disponibilizate din unitățile industriale mari ale municipiului sub forma "muncii la negru" în unități nou înființate din inițiativă privată, ceea ce conduce la manifestarea a două efecte: utilizarea forței de muncă calificate sub potențialul ei real și sustragerea utilizatorilor unei asemenea categorii de forță de muncă de la plata impozitelor către bugetul statului.

Disfuncționalități create de localizarea în cadrul orașului

Disfuncționalități create de accesibilitate:

- Zona S.C. "COSRAM" S.R.L. și S.C. "SILVARUN" S.R.L. - acces rutier dificil datorat traversării CF în zona de manevrare; posibilitate redusă a rezolvării unui acces care să evite traversarea CF;

- Acces pietonal (pentru angajați) incomod mai ales în anotimpurile reci.

Disfuncționalități create de utilizarea terenurilor:

- S.C. "REGNAFOR" S.A., S.C. "FOREX" S.A., S.C. "CONSTRUCT" S.A. - subutilizare prin reducerea accentuată a producției.

Disfuncționalități create de riscul tehnologic

- Depozitul PECO din zona Argestru, prin nerespectarea distanțelor între depozite și construcțiile învecinate.

Disfuncționalități create de aspectul oferit către spațiile publice

Întreaga zonă industrială din lungul căii ferate prezintă aspecte ce pot fi încadrate ușor insalubruului - hale, construcții anexe, în multe cazuri, cu aspect neîngrijit, spațiile largi ale Depoului Vatra Dornei neîntreținute, etc.

Unitățile economice din lungul străzii Calea Transilvaniei, care sunt dispuse dezorganizat, cu construcții diverse, unele aflate în stare de degradare sau lipsite de expresie arhitecturală. Activitățile productive și de depozitare de pe strada Podu Verde - S.C. "DEFEL CORP" S.R.L., S.C. LPC Metal Wood Dorna S.R.L. și Depozitul S.C. AIS TRADING S.R.L..

2.5 Populația. Elemente demografice și sociale

Studiul populației ca factor geografic și social de primă importanță în schimbarea peisajului geografic își are locul său bine definit în sistemul interdisciplinar al geografiei ca știință. Așa cum se desprinde din prezentarea trecutului istoric al comunei Alexandru cel Bun, prezența omului pe aceste meleaguri s-a simțit din timpuri străvechi, mărturie a activității sale fiind urmele lăsate și amintite anterior. Omul s-a impus puternic ca factor modelator al peisajului local datorită activității sale sociale impuse de asigurarea existenței.

Studierea demografică a acestui teritoriu atestă existența unor fenomene specifice, mai ales atunci când analizele făcute au surprins o perioadă mai lungă de timp. Ponderea cea mai mare a populației lucrează în activități de agricultură, păstorit, silvicultură.

Populația stabilă a teritoriului municipiului Vatra Dornei a fost determinată conform recomandărilor CEE/ONU și a cuprins:

- toți cetățenii români, străini sau fără cetățenie care la momentul recensământului aveau domiciliul sau reședința obișnuită (de cel puțin 6 luni pentru cetățenii români și de peste 1 an pentru cetățenii străini sau fără cetățenie) în respectiva localitate, indiferent dacă erau prezenți sau temporar absenți din localitate, fiind plecați în altă localitate din țară pentru o perioadă mai mică de 6 luni sau în străinătate pentru mai puțin de 1 an;

- persoanele care la momentul de referință aveau reședința obișnuită în localitatea respectivă, dar domiciliul îl aveau în altă localitate, fiind venite pentru o perioadă de peste 6 luni la lucru, pentru efectuarea studiilor sau din alte motive;

- persoanele plecate din localitate pentru satisfacerea stagiului militar;

- persoanele reținute pentru cercetări de către organele de ordine publică, aflate în arest preventiv în alte localități;

- persoanele deținute în penitenciare sau școli de reeducare aflate pe teritoriul localității respective, chiar dacă aveau domiciliul în altă localitate;

În populația stabilă nu au fost incluse:

- persoanele plecate de la domiciliu (la lucru, la studii etc.) în alte localități din țară pentru o perioadă mai mare de 6 luni;

- cetățenii străini sau fără cetățenie veniți în localitate de mai puțin de un an.

La 1 ianuarie 2023, efectivul demografic al județului Suceava era de 763.119 persoane, din care populația stabilă din mediul urban reprezenta 43,44% (respectiv 331.483 persoane).

Raportat la aceeași dată, 1 ianuarie 2023, populația stabilă a municipiului Vatra Dornei număra 15841 persoane, în termeni procentuali reprezentând 4,78% din totalul populației urbane înregistrată în județul Suceava. Pe parcursul ultimilor 10 ani de zile, în perioada 2010-2020, populația municipiului Vatra Dornei a înregistrat o scădere de 1648 de persoane, de la 17489 în 2013 la 15841 în 2023, conform INSSE.

2.5.1. Numarul și evoluția populației

Conform clasificării așezărilor urbane după mărime, prezentată în Geografia României, volumul II, apărută sub egida Academiei Române, cu cei 15841 de locuitori înregistrați de către INS în 2023, municipiul Vatra Dornei se încadrează în categoria orașelor mici, nedepășind limita minimă de 20.000 de locuitori a acestei categorii. În cazul Vatra Dornei, totuși, acesta fiind municipiu, are o funcționalitate complexă, rezultată și din evoluția sa istorică îndelungată și din poziția geografică avantajoasă.

Ca poziție în ierarhia urbană a județului Suceava din perspectivă demografică, acest oraș se află în prezent pe locul 7 (tabelul nr. 2), fiind unul dintre cele mai mari orașe ale județului.

Tabel 2 – Populația după domiciliu a localităților urbane din județul Suceava (1992 - 2023)

Localitati	Ani	
	Anul 1992	Anul 2023
	UM: Numar persoane	
	Numar persoane	Numar persoane
MUNICIPIUL SUCEAVA	113554	<u>120760</u>
MUNICIPIUL CAMPULUNG MOLDOVENESC	22565	<u>21587</u>
MUNICIPIUL FALTICENI	32683	<u>30173</u>
MUNICIPIUL RADAUTI	31607	<u>35203</u>
MUNICIPIUL VATRA DORNEI	19510	<u>15841</u>
ORAS BROSTENI	6912	<u>6124</u>
ORAS CAJVANA	7273	<u>10243</u>
ORAS DOLHASCA	11001	<u>11379</u>
ORAS FRASIN	6625	<u>6486</u>
ORAS GURA HUMORULUI	16733	<u>17560</u>
ORAS LITENI	9978	<u>10174</u>
ORAS MILISAUTI	8409	<u>5468</u>
ORAS SALCEA	8063	<u>11232</u>
ORAS SIRET	9357	<u>9312</u>
ORAS SOLCA	5008	<u>2645</u>
ORAS VICOVU DE SUS	13318	<u>17296</u>

Evoluția populației totale a municipiului Vatra Dornei în ultima sută de ani a înregistrat trei tendințe dominante (fig. 10).

Până la sfârșitul deceniului patru al secolului trecut, evoluția a fost descrescătoare, când cele două războaie mondiale și-au spus cuvântul. Schimbările politice ce au urmat au impulsionat intensificarea migrației de tip rural-urban și creșterea atractivității centrelor

urbane mai mari din toată țara. În acest context, ritmul de creștere a populației orașului, ca de altfel a tuturor orașelor României, s-a mărit constant. Imediat după 1990, odată cu schimbările survenite în plan socio-politic și economic, s-au înregistrat și modificări ale comportamentului demografic al populației. Astfel, numărul de locuitori ai orașelor, cu precădere ai celor mari și mijlocii, a continuat să crească în primii 5 ani, dar ritmul s-a redus foarte mult.

Această situație s-a înregistrat și în orașul Vatra Dornei, unde populația a crescut până în 1995 la 19546 de locuitori, după care a început declinul demografic, specific întregului spațiu urban. Principala cauză a acestui declin a fost criza economică cu care s-a confruntat statul român în perioada de tranziție, când principalul motor al economiei, industria, dar și turismul, au intrat în colaps. Fărămițarea și dispariția întreprinderilor mari au determinat reducerea accentuată a numărului de locuri de muncă și, implicit, a creșterii șomajului. În acest context apar fenomene precum migrația populației în căutarea locurilor de muncă în țări ale Europei Occidentale, sau reîntoarcerea unor locuitori în spațiul rural pe care îl părăsiseră cu ceva timp în urmă, atrași fiind de mirajul urban, o reîntoarcere determinată de posibilitățile economice mai reduse pe care le aveau în acel moment. Viața la țară mai ieftină devenea mai atractivă pentru populația șomeră și pensionari. Un alt proces care a contribuit la reducerea numărului de locuitori ai orașelor, deci și ai Municipiului Vatra Dornei, a fost cel de suburbanizare, care s-a bazat pe migrația orașenilor mai ales spre așezările rurale din imediata vecinătate a urbanului, ceea ce a determinat dezvoltarea rapidă a satelor respective.

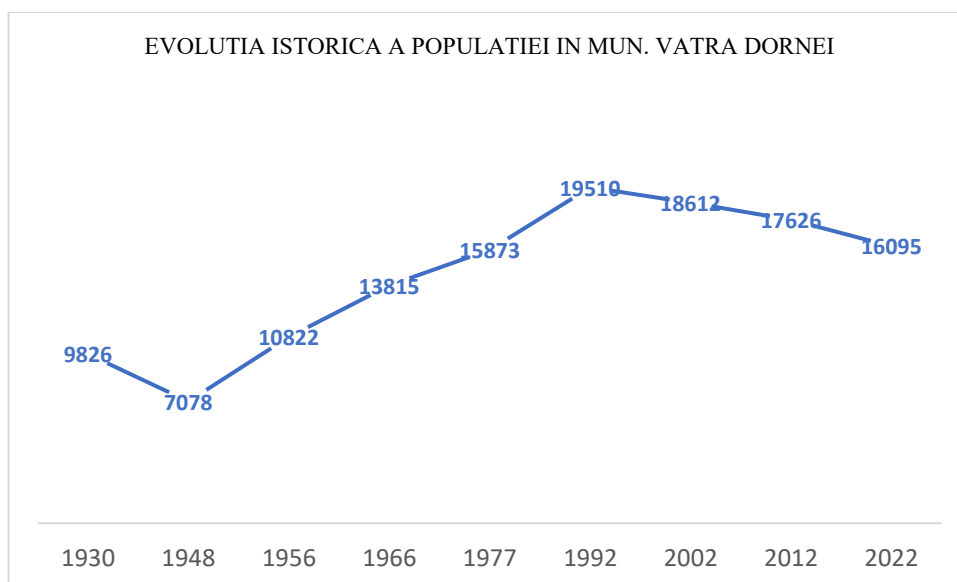

Fig. 10 - Evoluția populației în ultimul secol în municipiul Vatra Dornei

2.5.2. Densitate

Densitatea populației, care reflectă intensitatea procesului de populare a unui teritoriu, a scăzut mult în Municipiul Vatra Dornei de la peste 20.16 loc./ha în 1992 la numai 9.68 de loc./ha în 2022 (raportat la suprafața teritoriului intravilan), atingând minimul din perioada analizată. Așa cum reiese din figura 11, evoluția indicatorului a fost constant descrescătoare ca urmare a reducerii continue a numărului de locuitori ai municipiului dar și a creșterii suprafeței teritoriului intravilan. Așa se explică faptul că valoarea indicatorului a scăzut la mai puțin de jumătate față de începutul perioadei.

Ritmul de reducere a densității a fost relativ mai accelerat în prima jumătate a intervalului analizat, cauza principală fiind creșterea în suprafață a teritoriului intravilan. Această evoluție se încadrează perfect în caracteristicile evoluției densității întregului spațiu urban al județului.

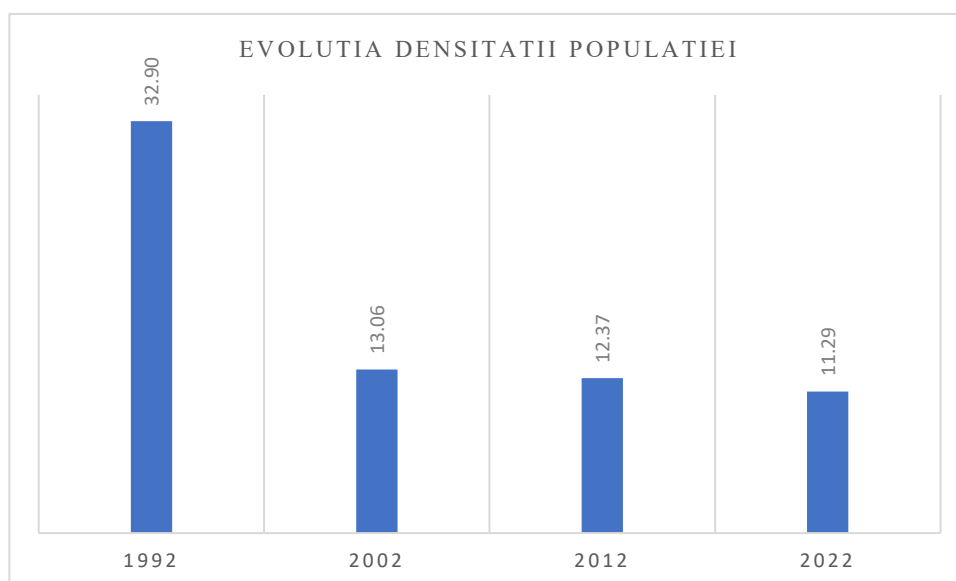

Fig. 11 - Evoluția densității populației în intravilanul mun. Vatra Dornei (loc./ha)

Reducerea densității populației în intravilanul orașului reprezintă o reducere a aglomerării acestuia cu toate avantajele care decurg de aici și anume reducerea poluării (din toate punctele de vedere), reducerea prețurilor la terenuri și imobile, etc. În acest context se poate vorbi despre îmbunătățirea condițiilor de viață în oraș. Această densitate scăzută creează de asemenea oportunități pentru dezvoltarea turismului.

2.5.3. Creșterea naturală a populației

Unul dintre elementele determinante ale evoluției demografice, a numărului total de locuitori, este mișcarea naturală a populației, definită ca proces permanent de înprospătare și regenerare. Noțiunile cu ajutorul cărora se analizează mișcarea naturală în acest studiu sunt natalitatea, fertilitatea, mortalitatea, nupțialitatea, divorțialitatea, și soldul natural. Toate acestea vor fi exprimate prin indicatorii specifici: rata natalității, a fertilității, a mortalității, rata nupțialității, a divorțialității și bilanț demografic natural (sold natural).

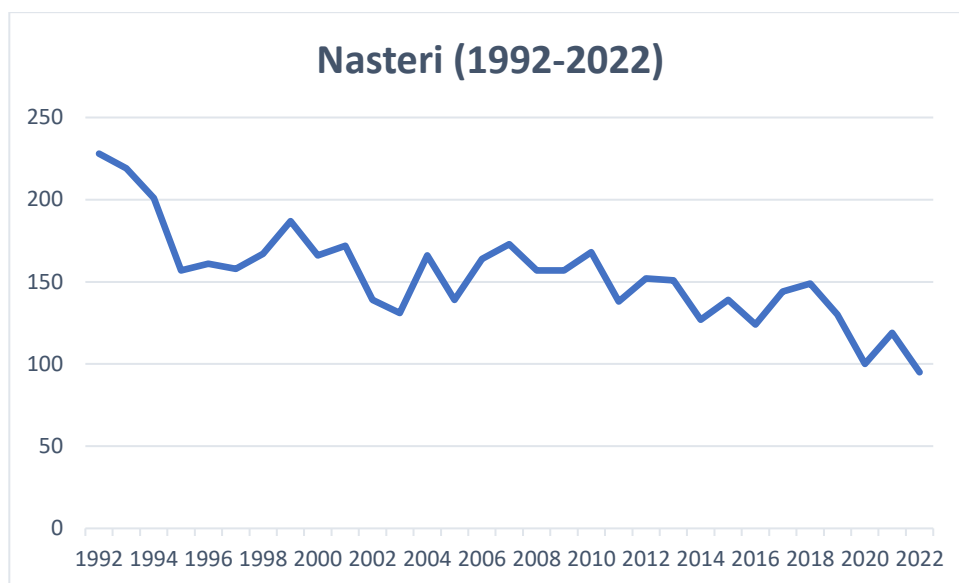

Fig. 12 – Nașteri în intervalul 1992-2022

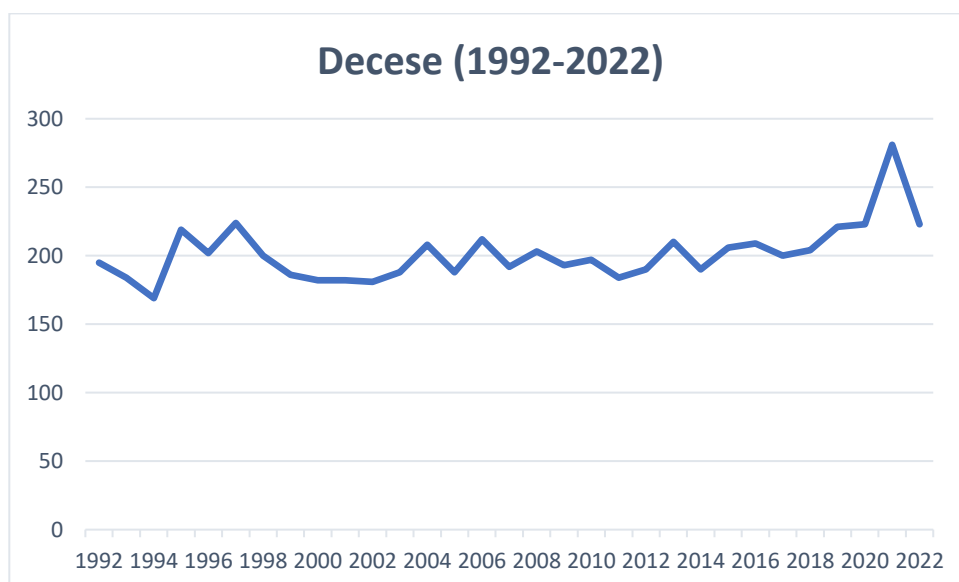

Fig. 13 – Decese în intervalul 1992-2022

Rata natalității (nr. născuți vii/populație totală x 1000) evidențiază capacitatea și intensitatea unei populații de a se reproduce. Orașul Vatra Dornei se caracterizează la nivelul anului 2022 printr-o natalitate foarte scăzută – 5.90%.

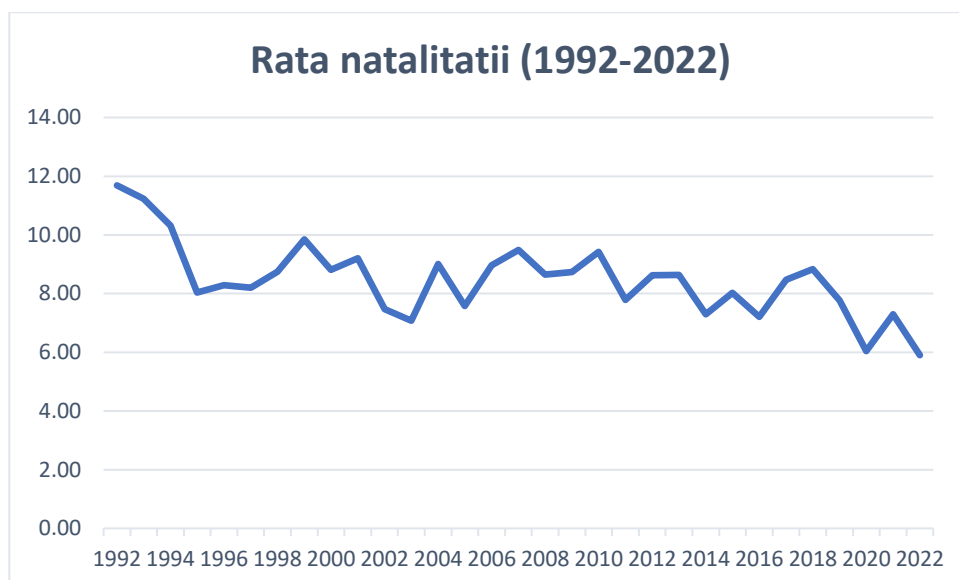

Fig. 14 - Rata medie a natalității în intervalul 1992-2022

Rata mortalității (nr. decedați/populație totală x 1000) reprezintă "pierderile" de populație în mod natural, care intervin ca urmare a îmbătrânirii și a îmbolnăvirii acestora sau din diverse alte cauze. Numărul decedaților raportat la numărul total de locuitori scoate în evidență cât de intens este procesul acesta într-o populație.

În municipiul Vatra Dornei rata mortalității la nivelul anului 2022 a înregistrat valoarea de 13.86% după ce în 2021 valoarea a fost de 17.23‰, valoare neobișnuită generată de contextul pandemic.

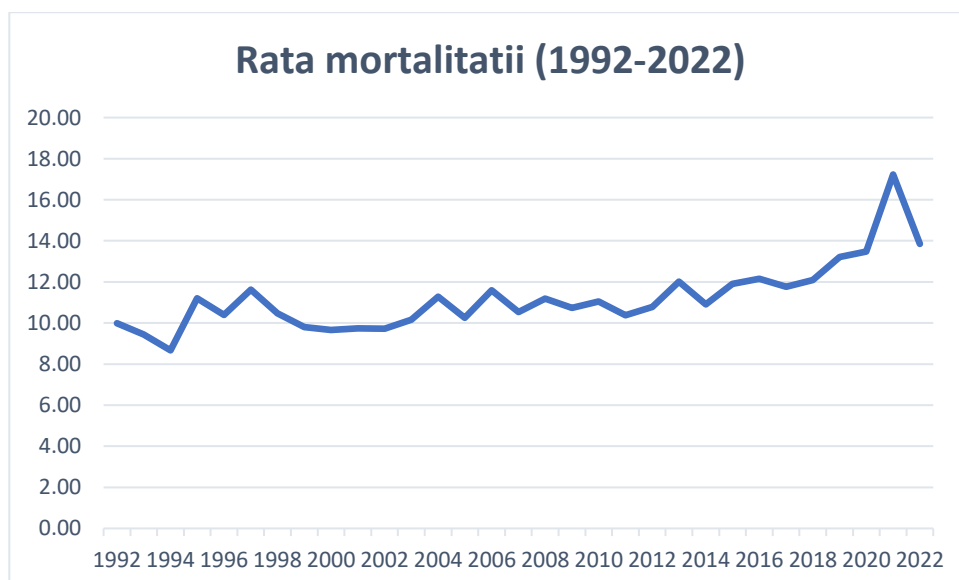

Fig. 15 - Rata mortalității în orașele din jud. Suceava în intervalul 1992-2022

Bilanțul demografic natural sau soldul natural (diferența dintre rata natalității și rata mortalității) a avut de-a lungul întregii perioade analizate o evoluție descrescătoare în Municipiul Vatra Dornei (fig. 16). Scăderea a fost destul de accentuată, de la -1.04‰ în

2007 la -7.95‰ în 2022 și cu un maxim negativ de -9.93 în 2021. Cea mai importantă ruptură în curba de evoluție descendentă s-a înregistrat în intervalul 2008-2009, după acest moment, care se suprapune celui de debut al crizei economice mondiale, valorile rămânând foarte reduse (mai mici de -2‰).

Municipiul a înregistrat în ultimii ani o evoluție demografică asemănătoare așezărilor rurale, care se confruntă cu mari dificultăți din acest punct de vedere, cu tendințe accentuate de îmbătrânire a populației, pe fundalul reducerii rapide a ratei natalității.

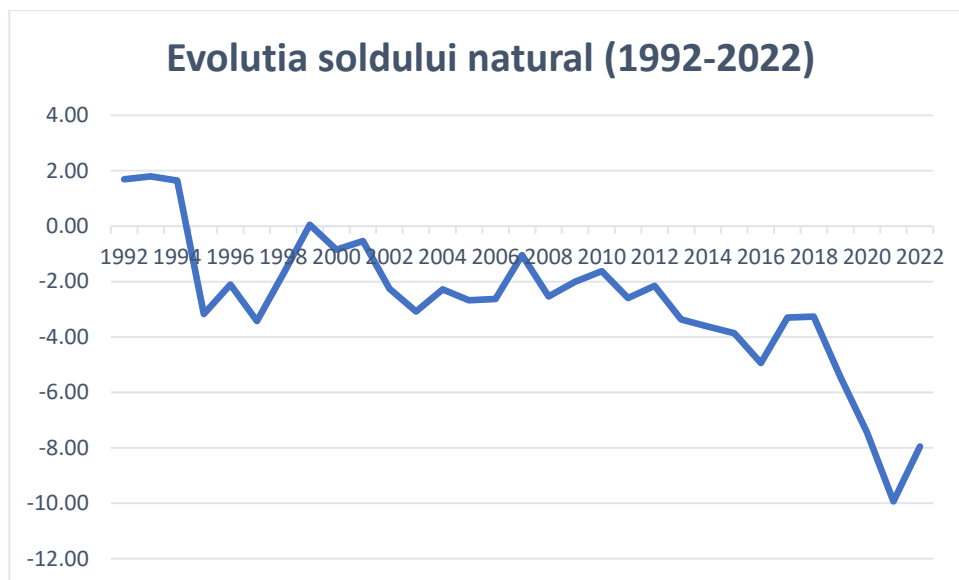

Fig. 16 - Evoluția soldului natural în mun. Vatra Dornei

2.5.4. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Prezentăm populația municipiului Vatra Dornei defalcată pe grupe de vârstă la recensământul din 2021:

Tabel 3 - Populația stabilă pe grupe de vârstă la recensământul din 2021

Grupe de vârstă	Nr. locuitori	CONFIGURATIA POPULATIEI (Procentaj)
TOTAL	12578	100.00
0 - 4	529	4.21
5 - 9	595	4.73
10 - 14	659	5.24
15 - 19	626	4.98
20 - 24	524	4.17
25 - 29	448	3.56
30 - 34	670	5.33
35 - 39	667	5.30
40 - 44	905	7.20
45 - 49	970	7.71
50 - 54	1214	9.65
55 - 59	776	6.17

60 - 64	955	7.59
65 - 69	1084	8.62
70 - 74	807	6.42
75 - 79	474	3.77
80 - 85	426	3.39
85 si peste	249	1.98

Tabel 4 - Populația stabilă pe sexe la recensământul din 2021
(Sursa: INS, Recensământul populației 2021, Rezultate definitive)

Sex	Nr. locuitori	Procentaj
TOTAL	12578	100.00
M	5892	46.84
F	6686	53.16

Din punct de vedere al structurii pe sexe, populația municipiului Vatra Dornei se caracterizează printr-o predominare a populației de sex feminin, aceasta fiind cu 794 persoane mai mare decât populația de sex masculin.

Ponderea populației feminine la recensământul din 2021 era la nivelul municipiului Vatra Dornei de 53,16 %, în timp ce ponderea populației masculine era de 46,84%.

În cadrul colectivității umane, populația se poate împărți în 3 grupe principale astfel:

- populația tânără - cuprinzând efectivul populației în limitele de vârstă cuprinsă între 0 - 14 ani;
- populația adultă - cuprinsă în intervalul 15-64 ani;
- populația bătrână - de 65 ani și peste.

Conform datelor recensământului din 2021 populația tanară reprezintă un procent de 14,18% din populația totală, populația adultă 61,64% iar populația bătrână 24,18%.

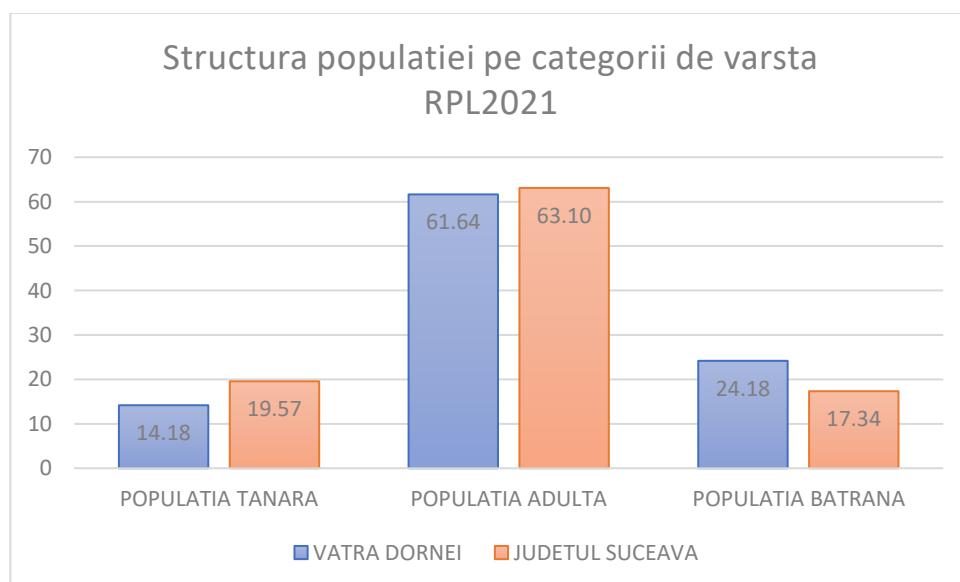

Fig. 17 Structura populației pe categorii de vârstă după Recensământul populației 2021 – Municipiul Vatra Dornei și Județul Suceava

Prin comparatie cu populatia de la nivelul intregului judet categoria populatiei tinere din Mun. Vatra Dornei prezinta o valoare mai mica (14,18% - pe langa valoarea de 19,57% la nivel de judet), o valoare mai apropiata la nivelul populatiei adulte (61,64% pe langa 63,10% la nivel de judet) si o valoare mai mare in dreptul populatiei batrane (24,18% pe langa valoare de 17,34% la nivel de judet).

2.5.5. Caracteristici ale șomajului in municipiul Vatra Dornei – impact economic

Populația activă

Din punct de vedere economic, populația activă cuprinde toate persoanele în vârstă de 14 ani și peste, apte de muncă, care în perioada de referință au constituit forța de muncă disponibilă (utilizată sau neutilizată) pentru producerea de bunuri și servicii în economia națională.

Populația activă cuprinde atât populația ocupată, cât și populația neocupată aflată în căutarea unui loc de muncă și persoanele neocupate care au declarat că se află în căutarea primului loc de muncă.

Conform cu datele populatiei prezentate mai sus, populatia apta de munca de la nivelul mun. Vatra Dornei prezinta un procent de 61,64% din populatia totala.

Populația inactivă (populația vârstnică, copii, populația școlară)

În populația inactivă, din punct de vedere economic au fost incluse toate persoanele, indiferent de vârstă, care au declarat că nu au desfășurat o activitate economico-socială (elevi, studenți, pensionari, persoane casnice, întreținută de alte persoane, întreținută de stat, alte situații).

Populatia inactiva conform RPL 2021 - 4823

Populația inactivă reprezintă 38,34 % din totalul populației municipiului, apropiata de valoarea înregistrată la nivelul județului (36,90 %).

Evoluția șomajului în municipiul Vatra Dornei în perioada 2010-2022

Tabel 5 - Evoluția șomajului în municipiul Vatra Dornei în perioada 2010 – 2022 (Sursa: INS – Baza de date Tempo Online)

Anul	Someri inregistrati la sfarsitul anului
Anul 2010	368
Anul 2011	159
Anul 2012	222
Anul 2013	237
Anul 2014	191
Anul 2015	208
Anul 2016	156
Anul 2017	166
Anul 2018	142

Anul 2019	98
Anul 2020	241
Anul 2021	87
Anul 2022	75

Ponderea somerilor in totalul resurselor de munca este un indicator statistic, calculat lunar, exprimat in procente si determinat prin raportarea numarului somerilor inregistrati la totalul populatiei dupa domiciliu cu varsta cuprinsa intre 18-62 ani la 1 ianuarie si 1 iulie a fiecarui an. Acest indicator statistic reprezinta rata somajului la nivel de localitate in sensul O.U.G. nr.75/2000 privind regimul zonelor defavorizate.

Tabel 6 - Ponderea somerilor inregistrati la sfarsitul anului în municipiul Vatra Dornei în perioada 2010 – 2022 (Sursa: INS – Baza de date Tempo Online)

Anul	Ponderea somerilor inregistrati la sfarsitul anului
Anul 2010	3
Anul 2011	1.3
Anul 2012	1.9
Anul 2013	2
Anul 2014	1.7
Anul 2015	1.8
Anul 2016	1.4
Anul 2017	1.5
Anul 2018	1.3
Anul 2019	0.9
Anul 2020	2.4
Anul 2021	0.9
Anul 2022	0.8

Se constata o scadere majora a somerilor si a ponderii somerilor inregistrati dupa anul 2020, an cu o pondere foarte ridicata, cauzata de contextul pandemic.

Evoluția salariaților în municipiul Vatra Dornei în perioada 2010-2021

Numarul mediu al salariatilor cuprinde persoanele angajate cu contract de munca/raport de serviciu pe durata determinata sau nedeterminata (inclusiv lucratorii sezonieri, managerul sau administratorul), al caror contract de munca/raport de serviciu nu a fost suspendat in perioada de referinta.

Tabel 7 – Evolutia salariatilor (numar mediu) în municipiul Vatra Dornei în perioada 2010 – 2021 (Sursa: INS – Baza de date Tempo Online)

Anul	Numarul mediu al salariatilor
Anul 2010	3393
Anul 2011	3295
Anul 2012	3339
Anul 2013	3389
Anul 2014	3507
Anul 2015	3542
Anul 2016	3687
Anul 2017	3845
Anul 2018	3957
Anul 2019	4071
Anul 2020	3526
Anul 2021	3517

Se constata un numar mai scazut al salariatilor in perioada 2010-2013 (de la 3393 la 3389), urmat de o crestere constanta a numarului acestora in perioada 2014-2019 (de la 3507 la 4071), urmata de o scadere incepand cu anul 2020 influentata de contextul pandemic (3526 in 2020 si 3517 in 2021).

Din punct de vedere economic, municipiul se bazează pe o economie preponderent terțiară, cu activități comerciale intense (de tipul comerțului cu ridicata și cu amănuntul). Un potențial ridicat de dezvoltare îl reprezintă sectorul industriei prelucrătoare, care se remarcă prin activități demtăiere și prelucrare primară a lemnului. Sectoarele economice reprezentate de activitățile științifice și tehnice, precum și cele din industria creativă, au un aport scăzut în economia municipiului. Cele mai importante companii, care realizează cel mai mare profit, sunt cele din sectorul comercial, menționat anterior, dar și cele care aparțin industriei prelucrătoare. Companiile care activează în domeniul îmbutelierii apelor minerale înregistrează un profit ridicat și constituie o oportunitate de dezvoltare majoră.

2.5.6. Nivelul educațional al populației

Populația școlară, pe niveluri de educație din Vatra Dornei

Tabel 8 – Evoluția populației școlare pe niveluri de educație în municipiul Vatra Dornei în perioada 2017 – 2021 (Sursa: INS – Baza de date Tempo Online)

Populația școlară pe niveluri de educație	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
Copii înscriși în creșe	24	32	33	20	30
Copii înscriși în grădinite	475	455	448	448	441
Elevi înscriși în învățământul liceal	973	923	933	926	851
Elevi înscriși în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special)	179	195	202	168	171
Elevi înscriși în învățământul profesional	189	185	180	168	153
Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial (inclusiv învățământul special)	1208	1241	1217	1190	1219
TOTAL	3048	3031	3013	2920	2865

Se constată o scădere a populației școlare între anii 2017 și 2021, de la 3048 la 2865, semnificativă în cazul elevilor înscriși în învățământul liceal – o scădere de 122 de elevi, de la 973 în 2017 la 851 în 2021.

2.5.7. Disfuncționalități privind evoluția demografică

Variații bruște anterioare și dezechilibre actuale a indicatorilor care determină tendințe generale defavorabile

Din analiza demografică anterioară rezultă o scădere a populației în cifră absolută între ultimele trei recensăminte și chiar după 2002, dar și cu unele scăderi ale ritmului mediu anual de creștere a populației între cele trei recensăminte și mai ales după 2002.

Reîntoarcerea în mediul rural, mai ales ca urmare a retrocedării pământului, este redusă și cu un caracter de soluție provizorie până la relansarea economiei.

Evoluția populației

Reflectă ritmuri de scădere relative ridicate pe ansamblu.

Natalitatea

Într-o scădere proporțională cu tendințele pe județ, nu prezintă simptome alarmante. Necorelarea dintre marea pondere a populației fertile și natalitate se datorează faptului că în această grupă sunt multe eleve și studenți, de la care nu se pot aștepta copii decât în mod accidental.

Mortalitatea

Din aceleași motive de populație foarte tânără mortalitatea este la jumătatea nivelului mediu pe județ. Această structură pe grupe de vârstă, puternic imprimată de dinamica creșterii, asigură un curs favorabil pentru cel puțin 15 - 20 ani.

Mișcarea migratorie

Se remarcă:

- ponderea redusă a tinerilor în totalul celor sosiți;
- ponderea relativ mare a celor proveniți din mediul urban, în cadrul unei migrații selectate pe trepte ierarhice.

Structura pe grupe de vârstă

Aceasta reflectă o pondere incomparabil mai mare a populației cuprinse între 15 și 65 de ani și un procent redus de populație tânără (0-15 ani), ceea ce face ca rata de înlocuire să fie redusă fapt ce va genera probleme substanțiale în anii viitori.

Indicele de îmbătrânire a populației a atins valori alarmante în ultimii 20 de ani, fiind una dintre problemele cele mai mari cu care se confruntă municipiul. Gradul de atractivitate al acestuia a scăzut considerabil, pe fondul îmbătrânirii populației. Presiunea pe care populația inactivă o exercită asupra populației active este ridicată și semnalează posibilitatea unui deficit substanțial de muncă în următorii 10-15 ani. Cu o populație îmbătrânită, o forță de muncă redusă, Vatra Dornei nu este în prezent pe lista destinațiilor pe care tinerii o vizează când vor să facă o mutare de domiciliu. În municipiu lipsesc facilitățile de petrecere a timpului liber pentru tineret.

Modul de ocupare a resurselor de muncă

Participarea la activitatea economică a populației a înregistrat după 1991 o scădere, determinând:

- scăderea continuă a ponderii forței de muncă ocupate în totalul populației active aflată și ea în scădere, ca rezultat al evoluției demografice;
- supradimensionarea sectorului terțiar în condițiile unei dezvoltări insuficiente a sectorului terțiar;
- un nivel foarte scăzut de asimilare și reintegrare a forței de muncă în economie.

În concluzie, aceste disfuncționalități sunt determinate de starea generală a economiei naționale de care în mod direct este influențată și populația stabilită pe teritoriul municipiului Vatra Dornei.

Chiar problemele legate de creșterea șomajului care tind să egaleze media pe județ sunt strict conjuncturale și nu pot fi luate în considerare decât pe termen scurt.

2.6 Circulația

Ca urmare a creșterii explozive a gradului de motorizare și implicit al traficului dinamic și staționar în perioada scursă de la elaborarea ultimului studiu, mutațiile care s-au produs în structura parametrilor socio-economici generatori de trafic, circulația se desfășoară cu dificultăți din ce în ce mai mari. Se constată că reglementările existente ale circulației nu mai sunt adecvate necesităților actuale.

Organizarea circulației pe teritoriul Municipiului Vatra Dornei impune încadrarea mijloacelor de reglementare a traficului rutier și pietonal în reglementările în vigoare privind sistematizarea localităților și siguranța circulației, respectiv Legea Nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și H.G. nr. 85/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice.

În subsidiar mijloacele de reglementare a circulației trebuie să fie realizate în conformitate cu normele și standardele în vigoare, în principal cele ce se referă la "Tehnica traficului rutier" și „Siguranța Circulației”.

Realizarea dezideratului de „siguranța circulației” impune însă ca trama stradală a municipiului să fie tratată în viitor în raport cu structura de bază ce asigură condițiile de siguranță și fluentă.

Aici vorbim de necesitatea materializării, dincolo de partea carosabilă, a elementelor unui drum modernizat (șanțuri pentru scurgerea apelor pluviale, spații verzi pentru poziționarea indicatoarelor de circulație rutieră, dar și pentru poziționarea rețelelor de echipare edilitară (apă, gaz, canalizare, internet, etc.), piste de bicicliști, poziționate astfel încât să nu încurce nici circulația autovehiculelor, dar nici pe cea a pietonilor, trotuare pentru circulația pietonilor.

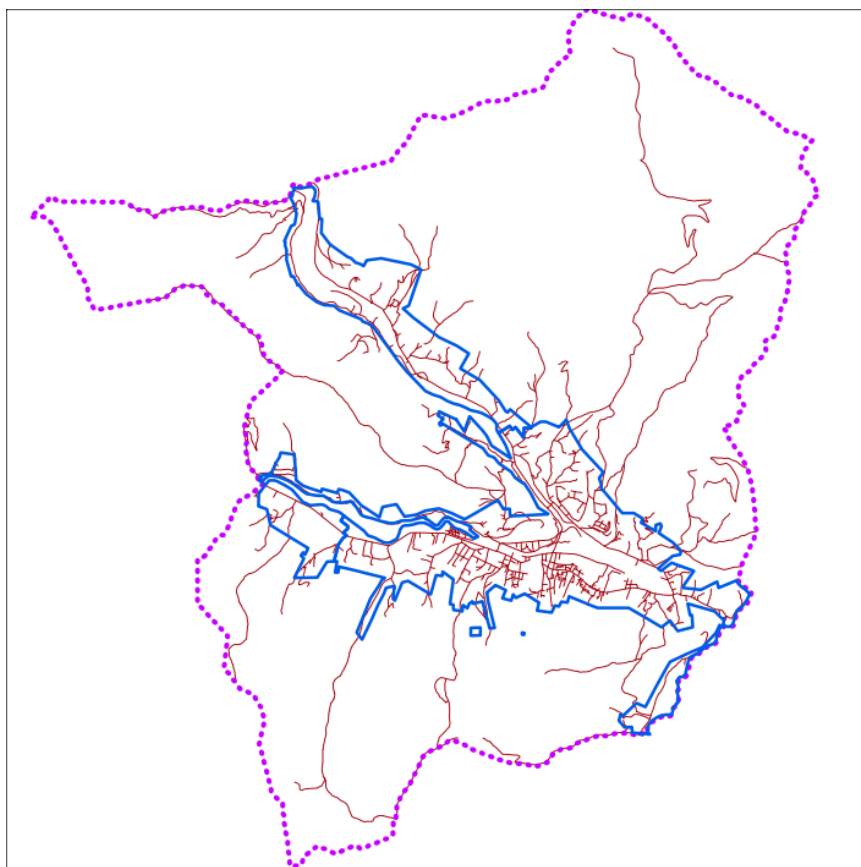

Fig. 18 – Infrastructura rutieră care traversează municipiul Vatra Dornei

Configurația rețelei stradale este influențată major de configurația albiei râurilor Bistrița și Dorna, orașul fiind dezvoltat de o parte și de alta a celor două cursuri de apă. În Vatra Dornei, străzile principale ce traversează localitatea sunt în general paralele cu râurile Bistrița și Dorna, rezultând o organizare de tip radial, compusă din trei direcții principale:

- Dinspre nord, pe E58 (DN17) din direcția Suceava – Gura Humorului – Câmpulung Moldovenesc cu intrare prin strada Argestru
- Dinspre est, pe DN17B din direcția Poiana Teiului – Broșteni cu intrare prin strada Unirii
- Dinspre vest, pe E58 (DN17) din direcția Bistrița cu intrare prin Calea Transilvaniei.

Din cauza poziției geografice și a reliefului existent, aceste direcții principale nu sunt susținute și/sau completate de alte direcții secundare. Legăturile peste cele două cursuri de apă sunt asigurate prin intermediul a 3 poduri rutiere peste râul Bistrița (Argestru, Podul Verde, Foresta).

Fig.19 Pod Argestru

Fig. 20 Pod Foresta

Fig. 21 Podul Verde

În lipsa unei variante ocolitoare adecvate, fluxurile majore care intră în oraș pe direcția drumului național DN17 – Suceava – Câmpulung Moldovenesc – Vatra Dornei – Bistrița sunt preluate fie de traseul:

- strada Argestru – strada Podu Verde – strada Mihai Eminescu – Calea Transilvaniei, fie de traseul
- strada Argestru – strada Podu Verde – strada Dornelor – Calea Transilvaniei.

Schema mai cuprinde străzi care funcționează pe post de „arteră ocolitoare” (variantă rudimentară de deviere a traficului greu):

- străzile Bistriței, Foresta și Chilia care asigură relația Suceava – Câmpulung Moldovenesc
- Vatra Dornei – Poiana Teiului

Din informațiile strânse până în acest moment, la nivelul Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere (C.N.A.I.R.) există un traseu al Drumului de Mare viteză Baia Mare-Suceava, care va traversa Municipiului Vatra Dornei și care, odată materializat va funcționa ca și o Centură Ocolitoare, în partea de sud a Municipiului. Din păcate însă, la acest moment, contractul pentru efectuarea Studiului de Fezabilitate al acestui drum a fost reziliat, dar urmează, ca, în cel mai scurt timp, să se stabilească un alt proiectant al acestui drum, supranumit și Autostrada Nordului.

Deasemenea, la nivelul Primăriei Municipiului Vatra Dornei există discuții în ceea ce privește stabilirea unui traseu, elaborarea unui studiu de fezabilitate și materializarea unei Centuri Ocolitoare prin partea de nord a Municipiului, care, eventual să fie legată la viitoarea Autostradă a Nordului (Baia Mare-Suceava).

Materializarea celor două obiective mari de infrastructură va duce la decongestionarea traficului din interiorul stațiunii și la atragerea de investitori mari în zonă, precum și la creșterea numărului de turiști în Municipiul Vatra Dornei.

Revenind, în acest moment, dacă traficul greu este dirijat pe strada Dornelor, strada cu funcțiuni mixte, majoritatea conducătorilor de autoturisme aflați în tranzit, pe traseul DN17, aleg să traverseze zona centrală a municipiului pe strada Mihai Eminescu, fiind o opțiune facilă. Pe aceasta stradă destinată exclusiv autoturismelor, circulația se desfășoară cu dificultate ca urmare a traficului local generat de obiectivele de interes public din zona centrală și coabitarea cu traficul ușor aflat în tranzit.

Desfășurarea traficului de mărfuri pe aceleași rute folosite și pentru traficul de persoane duce la degradarea rapidă a sistemului rutier (din cauza actuale de trafic greu și intensitate a traficului), poluarea aerului și poluarea fonică a zonelor locuite pentru rutele ce traversează orașul de la est la vest și de la nord la sud pe direcțiile DN17 și DN17B,

Trama majoră, descrisă mai sus este completată de două ”inele”:

- unul în jurul primăriei, care începe de la trecerea peste calea ferată de la intersecția dintre DN 17 și DN 17B, continuă pe strada Mihai Eminescu până la intersecția dintre cu strada Dornelor și se continuă pe aceasta din urmă, stradă paralelă cu calea ferată și râul Dorna și se încheie în zona parcului de lângă Întreprinderea Minieră Vatra Dornei,

- unul care înconjoară râul Dorna și care începe de la podul de peste Dorna de pe strada 22 Decembrie, se continuă până la intersecția cu strada Unirii, apoi pe strada Republicii până la Calea Transilvaniei în dreptul Stadionului Municipal, apoi se continuă peste al doilea pod de peste Dorna continuând pe strada Dornelor până la intersecția acesteia cu strada 22 Decembrie.

Astfel, trama majoră a orașului Vatra Dornei este compusă din străzile Mihai Eminescu, Dornelor, 22 Decembrie, Oborului, Republicii, Str. Calea Transilvaniei, Unirii, Podu Verde, Argescu și Roșu cu sisteme rutiere bazate pe fundație de balast - piatră spartă și îmbrăcăminte asfaltice.

Niciuna din străzile care alcătuiesc trama stradală majoră a municipiului Vatra Dornei nu este de categoria I, ci doar străzi de categoria II - de legătură, care asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit, străzi de categoria III – colectoare, care preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură și străzi de cat. a IV-a – de folosință locală, care asigură accesul la locuințe și pentru

servicii curente sau ocazionale.

De asemenea, trecerea la nivel peste calea ferată Suceava – Vatra Dornei – Ilva Mica, a străzilor Podu Verde – Mihai Eminescu este complet necorespunzătoare, făcându-se într-o zonă de manevra a trenurilor. Trecerea la nivel peste calea ferată se realizează în vecinătatea podurilor peste râul Dorna, iar ambele străzi, imediat după trecerea căii ferate, intră în intersecții cu alte străzi (Podu Verde cu Schitului, Mihai Eminescu cu Dornelor). Trecherile la nivel peste calea ferată reprezintă principalele puncte care determină blocaje în trafic la momentul trecerii trenurilor.

Ca urmare a creșterii explozive a gradului de motorizare și implicit a celor 3 categorii de trafic: interior, de penetrație și de tranzit, circulația se desfășoară cu dificultăți din ce în ce mai mari. Din analizele efectuate asupra configurației rețelei de străzi și a traseelor utilizate de autovehicule pentru a traversa Municipiul Vatra Dornei s-a constatat că cea mai mare parte din traficul de tranzit utilizează rețeaua de străzi, trecând prin zona centrală.

Tabel 9 Încadrarea arterelor de circulație din Municipiul Vatra Dornei în categoriile de străzi

CATEGORIA STRĂZII		
CATEGORIA II (de legătură)	CATEGORIA III (colectoare)	CATEGORIA IV (de folosință locală)
Argestru, Calea Transilvaniei, Mihai Eminescu, Roșu, Bistritei, Chilia, Foresta, Pinului ¹ , Unirii, Podu Verde	Buliceni, Dornelor, Stirbeni, 22 Decembrie, Albinelor, Bornarel ² , Bistritei, Botanist Procopeanu Procopovici, Caprioarei, Chilia, Colacelu, Dealul Negru, Diecilor, Eroilor, Gladiolilor, Lumea Noua, Malinilor ² , Mihail Sadoveanu, Minelor, Miristei, Molidului, Negresti ² , Nichituteni, Nicolae Balcescu, Nicolae Titulescu ² , Oborului, Ousorului, Pacii, Parcului, Petreni, Pinului, Piscului, Poligonului, Popeni, Republicii, Runc, Schitului, Silvicultorului, Sondei ² , Telefericului, Todireni, Tudor Vladimirescu ² , Ulita Haju, Unirii ² , Vasile Deac, Vicilicilor, Vlejeni	1 Mai, Acad Ion Luca, Aleea Dornelor, Alunis, Arcasului, Azurului, Baii, Bornarel, Baladei, Bradului, Bucovinei, Calimani, Cetinei, Crinului, Florilor, Garii, General Gheorghe Manoliu, Gheorghe Cosbuc, Ghiocelilor, Independentei, Izvorului, Libertatii, Lucian Blaga, Malinilor, Mestecenilor, Miniera, Miristei, Negresti, Nicolae Titulescu, Plopilor, Plutasilor, Poligonului, Scorusului, Sondei, Tudor Vladimirescu, Unirii, Vasile Litu, Vulturului, Zimbrului
¹ Străzi de categoria a II-a, parțial de categoria a III-a ² Străzi de categoria a III-a, parțial de categoria a IV-a		

Organizarea rețelei

În municipiul Vatra Dornei exista o serie de intersecții complexe, considerate astfel din cauza spațiilor largi neorganizate, a mașinilor staționate pe perioade lungi de timp, a

traversării căii ferate, etc. Dintre acestea amintim:

- Intersecția Republicii – Calea Transilvaniei – unde se afla și o trecere la nivel cu calea ferată, din cauza căreia se blochează circulația pe traseul DN17, inclusiv în direcția str. Republicii din cauza lipsei unei benzi suplimentare pentru viraj la dreapta.

Fig.22 Intersecția Republicii – Calea Transilvaniei

- Intersecția 22 Decembrie – Oborului – traficul se desfășoară haotic, există spații largi neorganizate și mașini staționate pe perioade lungi de timp

Fig. 23 Intersecția 22 Decembrie – Oborului

- Legătura între traseul DN17 și DN17B, realizat pe străzile Bistriței și Foresta – legăturile se realizează prin intermediul a două intersecții în T, care asigură cu greu intrarea în fluxul principal. În intersecția Foresta cu Unirii (DN17B) intrarea în fluxul principal, în special a vehiculelor grele se face cu dificultate din cauza lipsei de vizibilitate și a rampei de cca 5%.

Fig. 24 Intersecția Foresta - Unirii

Alte intersecții care ar necesita reorganizare/semaforizare sunt cele cu sens de mers și fluxul principal important la stânga cum sunt:

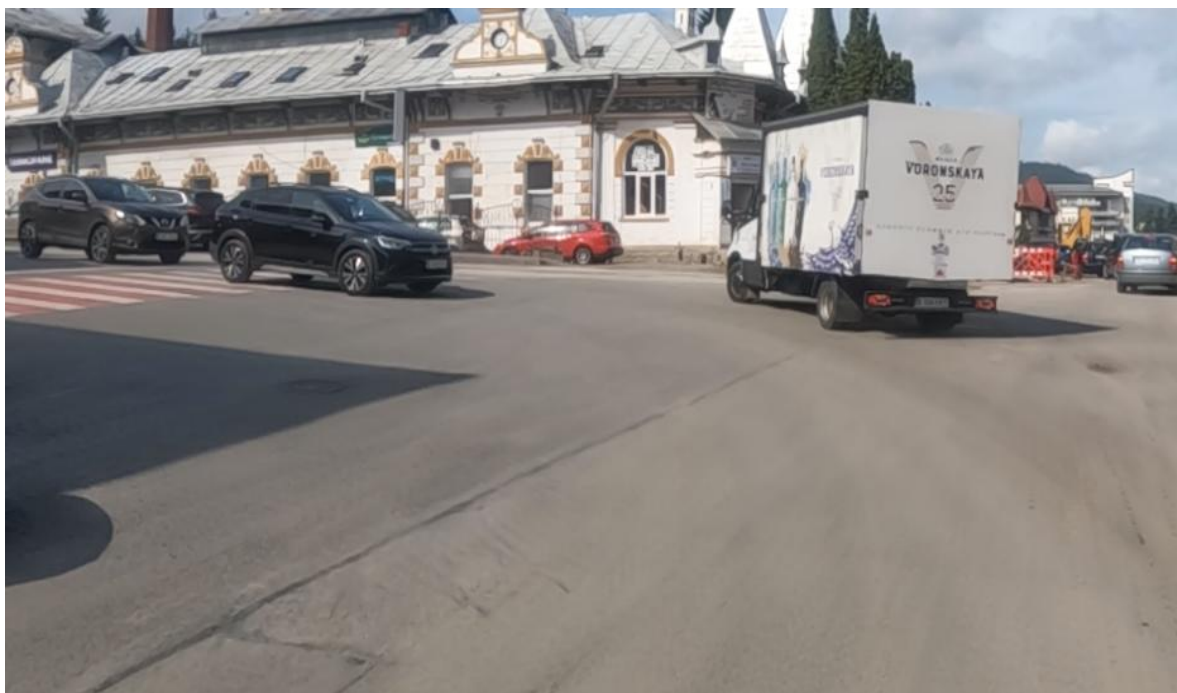

Fig. 25 Intersecția Str. Oborului cu str. Unirii

Fig. 26 Intersecția Str. 22 Decembrie cu str. Unirii

Fig. 27 Intersecția Str. Mihai Eminescu cu str. Gării

Fig. 28 Intersecția Str. Dornelor cu str. Gării

Fig. 29 Intersecția Str. Podu Verde cu str. Schitului

Fig. 30 Intersecția Str. Argeștru cu str. Bistriței

Fig. 31 Intersecția Str. Argeștru cu Ulița Haju

Fig. 32 Intersecția Calea Transilvaniei cu Str. Mihai Eminescu (zona pod peste Dorna).

De asemenea, trecerea la nivel peste calea ferată Suceava – Vatra Dornei – Ilva Mica, a străzilor Podu Verde – Mihai Eminescu este complet necorespunzătoare, făcându-se într-o zonă de manevra a trenurilor. Trecerea la nivel peste calea ferată se realizează în vecinătatea podurilor peste râul Dorna, iar ambele străzi, imediat după trecerea căii ferate, intră în intersecții cu alte străzi (Podu Verde cu Schitului, Mihai Eminescu cu Dornelor). Trecerile la nivel peste calea ferată reprezintă principalele puncte care determină blocaje în trafic la momentul trecerii trenurilor.

Fig. 33 Intersecția la nivel cu calea ferată (străzile Podu verde – Mihai Eminescu)

Din punct de vedere al direcțiilor de deplasare, circulația locală în municipiul Vatra Dornei se desfășoară între zonele de locuit și zona centrală, unde sunt amplasate majoritatea spațiilor comerciale și a principalelor dotări de interes municipal din centrul civic. Un alt flux important are loc între zonele industriale (locul de muncă) și cartierele de locuit. O circulație locală intensă se produce și între gară și zona centrală. Traficul local de călători este redus însă, neexistând trasee de transport în comun pentru aceste zone.

Pe partea dreapta a râului Dorna, traficul rutier este marcat de interesele utilizatorilor determinate de specificul activităților din zonă. În această parte sunt amplasate majoritatea hotelurilor și obiectivelor turistice, stațiunea turistică și balneoclimaterica.

Toate străzile care alcătuiesc trama majoră a Municipiului Vatra Dornei sunt și mai intens solicitate în momentele de vârf ale afluenței turistice, în perioada vacanțelor școlare, a sărbătorilor de iarnă și în weekend-uri, Vatra Dornei fiind, prin natura ei de oraș turistic, sursă generatoare și polarizatoare de trafic.

Zonele generatoare sunt pârtiile de schi Parc, Dealu Negru și Veverița, pârtia de schi fond (în perioada de iarnă), traseele montane către Creasta Suhardului, Cabana Giumalău, 12 Apostoli, precum și activitățile de camping. Se observă faptul că toate aceste activități generatoare de trafic enumerate mai sus sunt cu preponderență în sezonul turistic.

Rețeaua rutieră semnificativă a Mun. Vatra Dornei

Analiza critică a rețelei arată că:

- nu există o centură ocolitoare, iar traficul de tranzit se derulează pe străzi din interiorul municipiului;
- gradul de motorizare este în continuă creștere, depășind în momentul de față 301 vehicule la 1000 locuitori (indicele de motorizare la nivelul anului 2017);
- numărul redus de treceri peste râul Bistrița, râul Dorna și peste calea ferată.

În studiul realizat în anul 2013, a fost analizată trama majoră a municipiului, din punct de vedere al elementelor geometrice. Astfel, s-a constatat că elementele geometrice nu mai corespund în unele cazuri cu poștile în vigoare recomandate prin lege, cum ar fi:

- existența unor curbe cu raze necorespunzătoare - străzile Dornelor, Calea Transilvaniei, Unirii;
- prospectul și platforma carosabilă nu sunt corespunzătoare - străzile Argeștru, Roșu, Chilia, ș.a.

De asemenea, "elementele geometrice ale profilului transversal al unor străzi nu mai corespund cu noua funcțiune a acestora conform standardelor în vigoare și cu intensitatea traficului

- DN17 și DN17B, care preiau fluxurile majore ce traversează orașul. Lățimea unitară a benzii de circulație la străzile de categoria III-a colectoare, care preiau fluxurile din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură și categoria a IV-a de folosință locală care asigură accesul la locuințe ar trebui să fie de minim 3,00m."

Analiza critică a infrastructurii de circulație rutieră

Conform documentelor oficiale disponibile la autoritatea locală sintetizăm următoarele aspecte privind rețeaua stradală a orașului Vatra Dornei:

- Orașul Vatra Dornei beneficiază de o rețea stradală care include 84 străzi, din care: 16,45 km pe drum național/european.
- Starea tehnică a drumurilor în localitatea Vatra Dornei este precară și, practic, se încadrează în categoria de trafic ușor. Accesul pietonal este slab dezvoltat, nu sunt amenajate trotuare decât pe arterele principale.
- În ceea ce privește sistemul de colectare și evacuare a apelor pluviale acesta este inefficient, în mare parte colmatat. În aceste condiții, nu se realizează un drenaj corespunzător al apelor pluviale și prin urmare starea străzilor este direct afectată.
- Rețeaua de drumuri naționale și comunale este în totalitate asfaltată. În ceea ce privește rețeaua stradală, profilele transversale sunt subdimensionate, astfel ele variază între 5,0 m și 6,0 m pentru străzile de categoria III și între 3,5 m și 4,0 m pentru cele de categoria IV.
- În prezent traficul de tranzit se desfășoară exclusiv prin traversarea orașului.

Ca o remarcă de ordin general, capacitatea de circulație a intersecțiilor se exprimă prin numărul maxim de participanți la trafic care pot traversa sau schimba direcția de mers în condiții de siguranță și fluentă a traficului, depinzând de:

- Caracteristicile tipului de vehicule, mărimea fluxurilor de vehicule și de pietoni, precum și relațiile între acestea;
- Viteza de circulație, accelerația și încetinirea vehiculelor, timpii de așteptare și traversare a intersecției;
- Amenajarea tehnică a intersecției și echiparea pentru dirijarea și reglementarea circulației;
- Caracteristicile suprafeței de rulare, încadrarea urbanistică și dotările pentru circulație;
- La dimensionarea și la calculul capacității de circulație a intersecțiilor se ține seama de prevederile schiței de sistematizare a localității, rețelei stradale și planului de distribuire a traficului pentru a se asigura:
- securitatea, fluentă și confortul circulației;
- posibilitatea de etapizare a realizării intersecției cu rezervarea spațiului necesar în viitor;
- reducerea frecvenței și duratei opririlor, precum și a noxelor rezultate din trafic.

Amenajarea și echiparea intersecției trebuie să asigure preluarea integrală a fluxurilor provenite de pe străzile concurente, respectându-se distanțele minime de amplasare a intersecțiilor, conform reglementărilor tehnice specifice.

Pe baza diagramelor de trafic din intersecții se pot determina mai multe variante ale schemei de organizare a deplasării fluxurilor din intersecții, adoptându-se soluția care reduce la minimum timpul total de traversare și volumele de lucrări, conform recomandărilor din tabelul de mai jos.

Tabel 10 - Tipul de amenajare a intersecției funcție de volumul total de trafic

Trafic total în intersecție (Vt/h)	Tipul intersecției și soluția de dirijare a circulației
<50	Intersecții simple cu prioritate de dreapta.
51-200	Intersecții simple cu prioritate de dreapta sau de flux, cu indicatoare de circulație și marcaje
201-500	Intersecții simple cu prioritate de flux, amenajate cu canalizare parțială, eventual cu benzi de virare la stânga, spații de așteptare, indicatoare și marcaje.
501-1000	Intersecții simple cu prioritate de flux, în sistem canalizat, cu indicatoare de circulație, eventual semafoare de atenționare.
1001-7000	Intersecții complexe, cu circulație canalizată, dirijate cu semafoare, precum și piețe cu circulație giratorie continuă.
7001-10000	Intersecții denivelate pentru fluxurile majore și cu soluții la același nivel pentru fluxurile secundare.
>10000	Intersecții denivelate multiple, cu mai multe pasaje denivelate atât pentru fluxurile majore, cât și pentru cele secundare.

Recomandările de amenajare sunt corespunzătoare valorilor de trafic existente în aceste intersecții. Din analiza valorilor de trafic se poate remarca faptul că traficul total intrat în intersecții se încadrează în general în intervalul (501 ... 1000)Vet/h.

Pentru intersecțiile cu trafic total intrat în intersecție Vt/h mai mic de 1000 vehicule etalon pe oră, se recomandă de la caz la caz, în funcție de valorile de trafic aferente fiecărei mișcări de viraj amenajarea conform nomogramei din figura de mai jos conform Normativ CNADR pentru amenajarea intersecțiilor la nivel pe drumuri publice.

2.7 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

Intravilanul existent este materializat în P.U.G. prin corelarea limitelor și suprafețelor aflate în evidența O.C.P.I. Suceava, cu cele aflate în evidența Consiliului Local.

Intravilanul existent, cuprinzând zonele populate a fost marcat pe planuri.

În componența intravilanului existent intră următoarele areale:

Tabel 11 Intravilan existent Municipiul Vatra Dornei

Intravilan	Suprafata intravilan existent (Ha)
Vatra Dornei	1081,56
Argestru	407,91
Roșu	119,94
Todireni	59,83
TOTAL	1669,23

Caracteristica municipiului Vatra Dornei o constituie dezvoltarea sa în lungul celor două lunci generate de Bistrița și de de Dorna. Posibilitățile dificile de legare a zonelor care alcătuiesc localitatea, secționarea acestora și de către axe majore de circulație (auto și feroviară) au determinat zonificarea funcțională inițială. Necesitățile impuse de dezvoltarea ulterioară au determinat de fapt o fragmentare și o răspândire aleatorie în teritoriu a zonelor funcționale.

În intravilanul existent sunt curpinse zonele:

- Locuinte si functiuni complementare;
- Unitati industriale si depozite;
- Unitati Agro;
- Instituții publice și servicii;
- Cai de comunicatie - transport rutier;
- Cai de comunicatie - transport feroviar;
- Spatii verzi, sport, agrement;
- Constructii tehnico-edilitare;
- Zona gospodarie comunala, cimitire;
- Terenuri libere;
- Ape;
- Terenuri neproductive;
- Zonă cu destinație specială.

Aspecte caracteristice ale principalelor zone funcționale

Zona funcțională “Locuințe si funcțiuni complementare” este reprezentată de fondul de locuințe, al cărui situație la finalul anului 2022 era de 6724 de locuințe existente pe o suprafață de 342134 m², la nivelul municipiului Vatra Dornei.

Tabel 12 Evoluția numărului de locuințe 1992-2022

An	1992	2002	2012	2022
Numar locuinte	6205	6432	6626	6724

Tabel 13 Evoluția suprafeței locuibile 1992-2022

An	1992	2002	2012	2022
Mp arie desfasurata	190883	226688	330052	342134

Zona funcțională “Instituții publice și servicii”

Repartiția instituțiilor și serviciilor de interes public în cadrul municipiului a fost determinată de funcția orașului în cadrul județului, de configurarea și delimitarea zonelor de locuit, de dezvoltarea orașului de-a lungul celor două râuri (Bistrița și Dorna) și de relațiile ce s-au stabilit cu celelalte zone funcționale. Aceste obiective își desfășoară activitatea pe amplasamente, dispersate în teritoriul municipiului și al localităților aparținătoare. Face excepție municipiul Vatra Dornei, în care se evidențiază o zonă centrală cu funcțiuni predominant de locuire și servicii publice.

Din analizele efectuate în cadrul studiului și cercetărilor pe teren cu privire la serviciile și dotările municipiului Vatra Dornei, se constată un deficit în domeniul învățământului școlar și preșcolar (creșe, grădinițe școli, săli de gimnastică, terenuri aferente acestor dotări), în domeniul dotărilor culturale (case de cultură, cinematografe, biblioteci, cluburi), în privința dotărilor pentru ocrotirea sănătății (circumscripții sanitare, locuri în spitale), dotări pentru prestări servicii, dotări sportive (sală polivalentă, bazin și patinoar acoperit, anexe sportive, terenuri de sport).

Zona funcțională destinată instituțiilor și activităților din domeniul serviciilor ocupă o suprafață totală de 60,22 ha în municipiul Vatra Dornei. În celelalte localități zona activităților din domeniul serviciilor ocupă următoarele suprafețe: Argestru - 4,35 , Roșu – 1,33 ha și 1 ha în satul Todireni.

Zona funcțională “Instituții publice și servicii” prezintă următoarele instituții cu importanță pentru comună atât în ceea privește serviciile indispensabile unei comunități, cât și privitor la siguranța cetățeanului:

- A.P.I.A.
- B.C.P.I.
- D.A.D.R. – D.S.V.S.A.
- Ministerul Finanțelor Publice
- Ocolul Silvic Vatra Dornei
- Oficiul Poștal Vatra Dornei
- Parchetul Vatra Dornei
- Primăria Vatra Dornei
- Judecătoria Vatra Dornei
- Romsilva – Regia Pădurilor Parcul Național Calimani
- Sedii bancare
- Complexe comerciale
- Marketuri
- Stații PECO
- Biblioteca G.T. KIRILEANU
- Cinema
- Clubul copiilor și elevilor

- Clubul sporturilor de iarnă
- Muzeul etnografic
- Muzeul de științe ale naturii și cinegeticii
- Centrul de informare și educație ecologică
- Centrul de pregătire în informatică
- Cămine culturale
- Grupuri școlare
- Grădinițe
- Licee
- Școli
- Școală Postliceală
- Centrul de Pregătire și Formare Continuă – Vatra Dornei
- Baia publică
- Baza tratament
- Cabinet medical fiziologie și radiografie
- Cabinet medical obstetrică și ginecologie
- Cabinete medicina de familie
- Farmacii
- Cabinet medicina muncii
- Cabinete stomatologice
- Cabinete oftalmologice
- Cantina de ajutor social
- Creșa de copii
- Laborator analize medicale
- Policlinica
- Secția boli infecțioase
- Spitalul Municipal
- Biserici
- Catedrala
- Manastire
- Pensiuni
- Hoteluri
- Cabane
- Vile turistice
- Restaurante
- Piața agroalimentară

Zona funcțională “Spatii verzi, sport, agrement”

- Locuri de joacă
- Parcul Municipal
- Patinoar
- Sală sport
- Sală sport liceul Ion Luca
- Stadionul Tineretului
- Ștrand
- Teren de sport
- Telescaun – stația inferioară
- Telescaun – stația superioară
- Teren joacă
- Pârtii de schi
- Pârtii de sanie

Zona funcțională “Zona gospodărire comunală cimitire”

- Cimitire
- Cimitir catolic
- Cimitir eroilor
- Cimitir evreiesc
- Cimitir ortodox
- S.C. Gospodăria Orășenească S.A.

Zona funcțională “Construcții tehnico-edilitare”

- Centrala termică cu cogenerare
- Centrala termică pe rumeguș
- A.C.E.T. (rezervor RUNC)
- A.C.E.T. (pompe apă)
- A.C.E.T. (rezervor apă)
- Stația de epurare
- Eon Moldova S.A.
- Punct termic Centru I
- Punct termic Centru II
- Punct termic Unirii I
- Punct termic Unirii II
- Punct termic Unirii III
- Punct termic Unirii IV
- Releu televiziune
- TELEKOM
- Stația hidrologică
- Rețea de aducțiune apă
- Rețea de distribuție apă potabilă
- Rețea de canalizare
- Depozit carburanți ROMPETROL S.A.
- L.E.A. 110 kV
- L.E.A. 20 kV
- Linii electrice aeriene de joasă tensiune
- Hidroelectrică C.H.E.M.P. Plai Monah

Zona funcțională “Cai de comunicație - transport rutier și transport feroviar”

- Artere de circulație existente
- Traseu D.N. 17
- Traseu D.N. 17B
- Traseu D.C. 58
- Traseu D.C. 76
- Poduri
- Parcaje publice
- Parcaje colective de cartier
- Gara C.F.R. Vatra Dornei
- Gara C.F.R. Vatra Dornei Băi
- Sucursala Regională C.F.R.
- Traseu C.F. magistrală 502
- Pasaje C.F.
- Stația C.F.R. Argeștru
- S.D.N. VATRA DORNEI
- STAȚIA C.F.R. ROȘU

Zona funcțională “Zonă cu destinație specială”

- Cămin militar de garnizoană
- Jandarmeria Vatra Dornei
- Poligon de tragere jandarmi
- Poliția Vatra Dornei
- Detașament Pompieri Vatra Dornei
- U.M. 02354 Cazarma 1212 ARGESTRU
- U.M. 01037 ROȘU
- Turn de comunicații MAI, extravilan - zona Dealu Negru
- Turn de comunicații MAI, extravilan - zona Vârful Arșița

Zona funcțională “Unitati industriale si depozite”

Activitățile industriale și de depozitare s-au constituit în nuclee, însumând, numai în intravilanul municipiului Vatra Dornei, o suprafață totală de 36,26 ha., structurându-se după cum urmează:

1. Trupul Argestru – Nord: este situat în șesul râului Bistrița, dezvoltat cu precădere în zona cuprinsă între râu și zona CF care îl deservește feroviar. Cuprinde unități din industria mijloacelor de transport feroviar, prelucrării metalelor, prelucrării lemnului, construcțiilor, transporturilor și depozitării produselor.

Trupul Argestru - Nord se subîmparte în 2 zone:

a) Zona nord, situată în lungul căii ferate și a străzii Argestru, aceasta fiind ocupată de o singură unitate de producție:

- **SC HAJU PRODIMPEX SRL** - suprafața 0,8972 ha.

b) Zona sud, situată între zona CF și ulița Haju. Unitățile existente în zonă sunt:

- **S.C. "COSRAM" S.R.L.** - suprafața de 1,6540 ha.

- **S.C. "SILVARUN" S.R.L.** - suprafața de 0,5000 ha.

- **S.C. "SILVA WOOD 75" S.R.L. și S.C. "WOLF VAL" S.R.L.** - suprafața de 0,8438 ha.

- **"I.M.R." Vatra Dornei** - suprafața de 1,9167 ha.

- **C.N.U. S.A. București** - suprafața de 1,8405 ha.

- **Depozit ROMPETROL S.A.** - suprafața 1,2582 ha.

Alte unități din zonă:

- **S.C. "PĂLTINIȘ" S.A.** - suprafața de 0,3230 ha.

2. Trupul Argestru – Sud: este situat la intrarea în municipiul Vatra Dornei, lângă stația PECO PETROM.

Unitățile existente sunt:

- **S.C. "TRASFOREST" S.A. și S.C. "PERFECT AUTO" S.R.L.** - suprafața de teren 1,8482 ha.

3. Trupul Vatra – Nord: este situat în imediata apropiere a gării Vatra Dorna. Este delimitat la vest de str. Podu Verde, iar la est de râul Bistrița.

Unitățile existente sunt:

- **S.C. "DEFEL COM" S.R.L.** - suprafața de teren 0,6188 ha.

- **L.P.C. "METAL WOOD DORNA" S.R.L.** - suprafața de teren 2,7017 ha.

- **Depozit S.C. "AIS TRADING" S.R.L.** - suprafața de teren 0,1573 ha.

Alte unități dispersate din zonă:

- **S.C. MOPAN S.A.** - suprafața de teren 0,1359 ha.

- **Depozitul de fier vechi** de pe str. Chilia - suprafața de teren 0,3825 ha.

4. Trupul Vatra – centru: este dezvoltat în zona delimitată la nord-nord-est și est de râul Bistrița, la sud de râul Dorna, iar la vest și nord-vest de perimetrul construibil.

Unitățile cu profil industrial și depozitare din zonă sunt:

- **S.C. "BERNATH ANDREI" S.A.** (fostă **REGNAFOR**) - suprafață de teren 13,3236 ha.

- **S.C. "COLOANA PROD COM" S.R.L.** - suprafață de teren 2,4352 ha.

- **Centrul de colectare fructe de pădure** - suprafață de teren 0,6275 ha.

Alte unități dispersate din zonă:

- **Depozitul de fier vechi** de pe str. Chilia - suprafață de teren 0,3800 ha.

5. Trupul Vatra – Est: este dezvoltat în zona delimitată la nord de râul Bistrița și la sud de perimetrul constructibil. Zona conține o singură unitate cu profil industrial, și anume:

- **S.C. "FOREX" S.A.** - suprafață de teren 7,4046 ha.

6. Trupul Vatra – Vest: este situat la limita administrativă dintre municipiul Vatra Dornei și localitatea Rosu. Unitățile cu profil industrial și depozitare din zonă sunt:

- **S.C. "UTILAJCONSTRUCT" S.R.L.** - suprafață de teren 0,7150 ha.

- **S.C. "TRANSPORT AUTO SEVERIN" S.A.** - suprafață de teren 1,2570 ha.

- **S.C. "AKTOR" S.A., S.C. "COMINCO" S.A.** - suprafață de teren 1,3011 ha.

- **S.C. "NORDIC STAR", S.C. "AUTOTURIST" S.A.** - suprafață de teren 2,1449 ha.

7. Trupul Roșu: este situat în imediata vecinătate a stației de tratare a apei. Unitățile cu profil industrial și depozitare din zonă sunt:

- **Stație de betoane** - suprafață de teren 0,5548 ha.

- **S.C. "TRANSPORT AUTO SEVERIN" S.A.** - suprafață de teren 1,2570 ha.

- **S.C. "ROMANEL", S.C. "DORNA MECANICA", Depozit C.L.F.** - suprafață de teren 5,2448 ha.

8. Unități izolate: în general acestea sunt capacități mici dispersate în teritoriul municipiului.

- **S.C. "BISTRENA" S.A.** – situată pe str. Negrești - suprafață de teren 0,3259 ha.

- **S.C. "MOPAN" S.A.** – situată pe str. Calea Transilvaniei - suprafață de teren 0,1712 ha.

- **S.C. "DORNA" S.A.** – situată pe str. Calea Transilvaniei - suprafață de teren 2,6638 ha.

- **S.C. "MOPAN" S.A.** (depozitul de făină) – situat pe str. Petreni - suprafață de teren 0,0400 ha.

- **APE MINERALE** – situată pe str. Roșu - suprafață de teren 1,6405 ha.

- **S.C. "BUCOVINA MINERAL WATER" S.A.** – situată pe str. Roșu - suprafață de teren 2,2500 ha.

- **S.C. "CONSTRUCT" S.A.** – situată pe str. Roșu - suprafață de teren 2,5236 ha.

Zona funcțională "Unitati agro"

Pe teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei nu se regăsesc unități majore agricole sau unități prestatoare de servicii pentru agricultură, sedii ale Centrului de selecție a animalelor ori Centrului de protecție a plantelor.

Tabel 14 Intravilan existent, zonificare UAT Vatra Dornei

Localitate/ [Ha]/%	Intravilan UAT	
	Ha	%
Zonificare functionala		
Locuinte si functiuni complementare	276.99	16.59
Unitati industriale si depozite	57.08	3.42
Unitati Agro	1.07	0.06
Institutii publice si servicii	63.44	3.80
Cai de comunicatie - transport rutier	136.77	8.19
Spatii verzi, sport, agrement	207.93	12.46
Constructii tehnico-edilitare	6.76	0.40
Zona gospodarire comunala, cimitire	7.33	0.44
Terenuri libere	621.10	37.21
Ape	258.56	15.49
Terenuri neproductive	4.53	0.27
Zonă cu destinație specială	27.68	1.66
Total	1669.23	100.00

Tabel 15 Intravilan existent, zonificare localitate Vatra Dornei

Localitate/ [Ha]/%	Vatra Dornei	
	Ha	%
Zonificare functionala		
Locuinte si functiuni complementare	229.19	18.47
Unitati industriale si depozite	36.26	0.66
Unitati Agro	1.07	0.13
Institutii publice si servicii	56.78	1.48
Cai de comunicatie - transport rutier	94.42	4.69
Spatii verzi, sport, agrement	138.91	4.31
Constructii tehnico-edilitare	4.37	0.05
Zona gospodarire comunala, cimitire	6.95	0.16
Terenuri libere	371.12	69.71
Ape	137.74	0.12
Terenuri neproductive	3.75	0.22
Zonă cu destinație specială	1.00	0.00
Total	1081.56	100.00

Tabel 16 Intravilan existent, zonificare sat Argestru

Localitate/ [Ha]/%	Argestru	
Zonificare functionala	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	32.59	11.79
Unitati industriale si depozite	12.75	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	4.35	0.23
Cai de comunicatie - transport rutier	31.97	3.44
Spatii verzi, sport, agrement	47.16	11.15
Constructii tehnico-edilitare	0.52	0.00
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.38	0.21
Terenuri libere	178.22	73.19
Ape	89.78	0.00
Terenuri neproductive	0.00	0.00
Zonă cu destinație specială	10.18	0.00
Total	407.91	100.00

Tabel 17 Intravilan existent, zonificare sat Roșu

Localitate/ [Ha]/%	Rosu	
Zonificare functionala	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	10.33	8.73
Unitati industriale si depozite	8.07	0.11
Unitati Agro	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	1.33	2.50
Cai de comunicatie - transport rutier	8.33	2.99
Spatii verzi, sport, agrement	6.85	13.00
Constructii tehnico-edilitare	1.68	0.05
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.06
Terenuri libere	43.26	71.59
Ape	22.80	0.71
Terenuri neproductive	0.78	0.25
Zonă cu destinație specială	16.50	0.00
Total	119.94	100.00

Tabel 18 Intravilan existent, zonificare sat Todireni

Localitate/ [Ha]/%	Todireni	
	Ha	%
Zonificare functionala		
Locuinte si functiuni complementare	4.88	11.79
Unitati industriale si depozite	0.00	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	0.97	0.23
Cai de comunicatie - transport rutier	2.04	3.44
Spatii verzi, sport, agrement	15.00	11.15
Constructii tehnico-edilitare	0.20	0.00
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.21
Terenuri libere	28.50	73.19
Ape	8.24	0.00
Terenuri neproductive	0.00	0.00
Zonă cu destinație specială	0.00	0.00
Total	59.83	100.00

Tabel 19 Infrastructura de învățământ

INTRAVILAN	Denumirea unității de învățământ
VATRA DORNEI	DORNEI GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL "CĂSUȚA POVEȘTILOR" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	DORNEI CREȘA DE STAT - SERVICIUL DE EDUCARE ȘI ÎNGRIJIRE PENTRU COPII DE LA 0 LA 3 ANI VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL "LICURICI" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	DORNEI GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 8 VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "ALBA CA ZĂPADĂ" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "BAMBY" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "SCUFIȚA ROȘIE" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	LICEUL TEHNOLOGIC "VASILE DEAC" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	LICEUL TEORETIC "ION LUCA" VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2 VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4 VATRA DORNEI
VATRA DORNEI	ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ "ȚARA DE SUS" VATRA DORNEI

Unitățile de cult sunt reprezentate de:

Vatra Dornei

- Biserica ADORMIREA MAICII DOMNULUI
- Biserica ADVENTISTĂ
- Biserica CREȘTINĂ BAPTISTĂ
- Biserica CREȘTINĂ DUPĂ EVANGHELIE
- Biserica CUVIOASA PARASCHEVA
- Biserica PENTICOSTALĂ BETLEEM
- Biserica ROMANO-CATOLICĂ
- Biserica SFÂNTUL GHEORGHE
- Biserica SFÂNTUL ILIE
- Biserica SF. APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL
- Biserica SPITALULUI
- Capela
- Catredala SFÂNTA TREIME
- Fondul Bisericesc din Bucovina
- Martorii lui Iehova
- Sinagoga
- Mănăstirea SFÂNTUL DIMITRIE
- Parohia Ortodoxa Romana

Argestru

- Biserica Argestru

Roșu

- Biserica Roșu

2.8 Zone cu riscuri naturale

2.8.1. Riscuri naturale

Hazardele naturale sunt manifestări extreme ale unor fenomene naturale, precum cutremurele de pământ, inundațiile, furtunile, secetele, care au o influență directă asupra vieții oamenilor, asupra societății și a mediului înconjurător, în ansamblu.

Hazardele naturale pot fi de mai multe tipuri, în funcție de factorul declanșator:

- hazarde endogene, a căror acțiune este generată de energia provenită din interiorul planetei (cutremure, erupții vulcanice);
- hazarde exogene, generate de factori climatici, hidrologici, biologici.

O importantă trăsătură a hazardelor naturale este riscul. Riscul reprezintă nivelul probabil al pierderilor de vieți omenești, al numărului de răniți, al pagubelor aduse proprietăților și activităților economice de către un anumit fenomen natural sau un grup de fenomene într-un anumit loc și într-o anumită perioadă.

În țara noastră, cele mai frecvente hazarde naturale care determină apariția riscurilor naturale sunt hazardele exogene, declanșate de către factorii climatici și hidrologici, mai precis hazardele geomorfologice (alunecările de teren, procesele de eroziune în suprafață și ravenarea) și hazardele climatice (inundațiile și, mai recent, seceta), care produc în numeroase cazuri, importante pagube materiale și chiar pierderi de vieți omenești. Alte hazarde sunt determinate de poziția geografică a țării.

Clasificarea municipiului în funcție de tipurile de risc identificate

(HGR nr. 642 din 29 iunie 2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice);

1. Din punct de vedere al expunerii la riscul de cutremur:
 - unitate administrativ-teritorială dispusă în zonă seismică de intensitate mai mică de VI pe scara MSK.
2. Din punct de vedere al expunerii la riscul de alunecări/prăbușiri de teren:
 - unitate administrativ-teritorială dispusă în zonă cu potențial mediu de producere a alunecărilor de teren.
3. Din punct de vedere al expunerii la riscul de inundații:
 - unitate administrativ-teritorială ce poate fi afectată de inundații datorate revărsărilor râurilor Bistrița și Dorna precum și a scurgerilor pe afluenți și torenți, cantitatea maximă de precipitații înregistrată în ultimii 100 de ani este mai mare de 70l/mp.
4. Din punct de vedere al expunerii la riscul de secetă:
 - unitate administrativ-teritorială situată în zone cu risc redus față de fenomenul de secetă.
5. Din punct de vedere al expunerii la riscul de avalanșe:
 - unitate administrativ-teritorială dispusă în zona de munte fără pericol de avalanșe.
6. Din punct de vedere al expunerii la riscul de incendii de pădure:
 - unitate administrativ-teritorială situată în zona de risc de influență a incendiilor de pădure.
7. Din punct de vedere al expunerii la riscul de accident chimic:
 - unitate administrativ-teritorială situată în exteriorul zonelor de planificare la

urgență chimică.

8. Din punct de vedere al expunerii la riscul de accident nuclear:

- unitate administrativ-teritorială situată în exteriorul zonelor de planificare la urgență nucleară.

9. Din punct de vedere al riscului la incendii în masă:

- unitate administrativ-teritorială situată în zona de influență a incendiilor în masă.

10. Din punct de vedere al riscului la accidente grave pe căi de transport:

- unitate administrativ-teritorială cu trafic ridicat ce poate genera mai multe tipuri de accidente și blocaje de trafic auto sau feroviar.

11. Din punct de vedere al riscului de eșec al utilităților publice:

- unitate administrativ-teritorială, dependentă de 4 sisteme centralizate de utilități publice (energie electrică, alimentare cu apă, sistem de canalizare, energie termică).

12. Din punct de vedere al expunerii la riscul epidemiologic:

- unitate administrativ-teritorială cu risc mediu.

13. Din punct de vedere al expunerii la riscul epizootic:

- unitate administrativ-teritorială cu risc mediu.

Pe teritoriul delimitat de municipiul Vatra Dornei se pot produce dezastre naturale de tipul:

- cutremure de pământ,
- inundații,
- alunecări de teren,
- incendii de vegetație (pădure)
- fenomene meteorologice extreme.

Cutremurele de pământ sunt cele care au epicentrul în zona Vrancea și se pot propaga până în arealul analizat. Riscul maxim vizează municipiul Vatra Dornei datorită în primul rând al specificului urban (densitate crescută a populației, clădiri etajate, existența unor obiective industriale în imediata apropiere a zonei locuibile, rețea densă de transport și de distribuție a energiei electrice, precum și a gazelor naturale și a apei).

Inundațiile se produc în mod frecvent pe râurile Bistrița și afluentul acestuia Dorna. Cel mai recent eveniment hidrologic s-a petrecut în luna februarie 2017 când pe fondul topirii zăpezilor ca urmare a creșterii temperaturii debitul rețelei hidrografice a crescut rapid conducând la afectarea a 16 case, 18 curți și 33 de anexe gospodărești.

Incendiile de vegetație se pot produce pe versanții ce mărginesc localitatea Argeștru. Vegetația predispusă la acest risc este reprezentantă preponderent de pădure. Arboretul este principalul material combustibil din pădure. În cazul pădurilor acesta este bogat și divers ca specii, predominând în mod covârșitor rășinoasele - 76%, dintre care molidul cu 64% la total compoziție fond forestier, respectiv 84 % din total rășinoase. Cele mai recente incendii de pădure ce au avut impact major s-au produs în anul 2013. În localitatea Dornișoara, comuna Poiana Stampei ca urmare a unui puternic incendiu de vegetație au ars circa 43 hectare de pădure. Un alt eveniment negativ a avut loc în comuna Șaru Dornei, localitatea Gura Haitii în aceeași lună când au ars în întregime 18 hectare de vegetație.

Fenomenele meteorologice extreme ce se pot produce în arealul delimitat și împrejurimi sunt valurile de frig, zăpoarele de gheață, înghețul și bruma, ceața, chiciura și poleiul.

Valurile de frig pătrund de-a lungul văilor și implicit ajung în ariile depresionare. În cadrul localității Vatra Dornei temperatura minimă absolută a fost de -36,5°C și s-a consemnat în data de 13.01.1950.

Zăpoarele de gheață reprezintă un alt fenomen extrem care se produce iarna și primăvara în bazinul hidrografic al râului Bistrița și generează inundații ce pot afecta localitățile riverane.

Înghițul și bruma afectează în principal agricultura, respectiv sectorul pomicol și viticol, dar au efect și asupra populației, prin starea de disconfort creată sau prin efectul negativ asupra cardiacilor.

Ceața se întâlnește în mod frecvent pe cursurilor văilor (Bistrița, Dorna) sau parcurge arealele depresionare (implicit Vatra Dornei). Zilele cu ceață se produc preponderent în intervalul noiembrie-februarie.

Chiciura este frecventă în zona montană înaltă. Fenomen meteorologic extrem, produce avarii la liniile de transport energie electrică datorită îngreunării acestora.

Poleiul este caracteristic localităților umane intens circulate și implicit drumului național D.N. 17 care tranzitează Vatra Dornei. Poleiul produce efecte negative transporturilor rutiere, transporturilor prin cablu, pomiculturii și viticulturii.

Zonele inundabile de pe teritoriul comunei sunt identificate pe planșele de reglementări urbanistice și zonificare și sunt reprezentate ca zone cu interdicție temporară/definitivă de construcție.

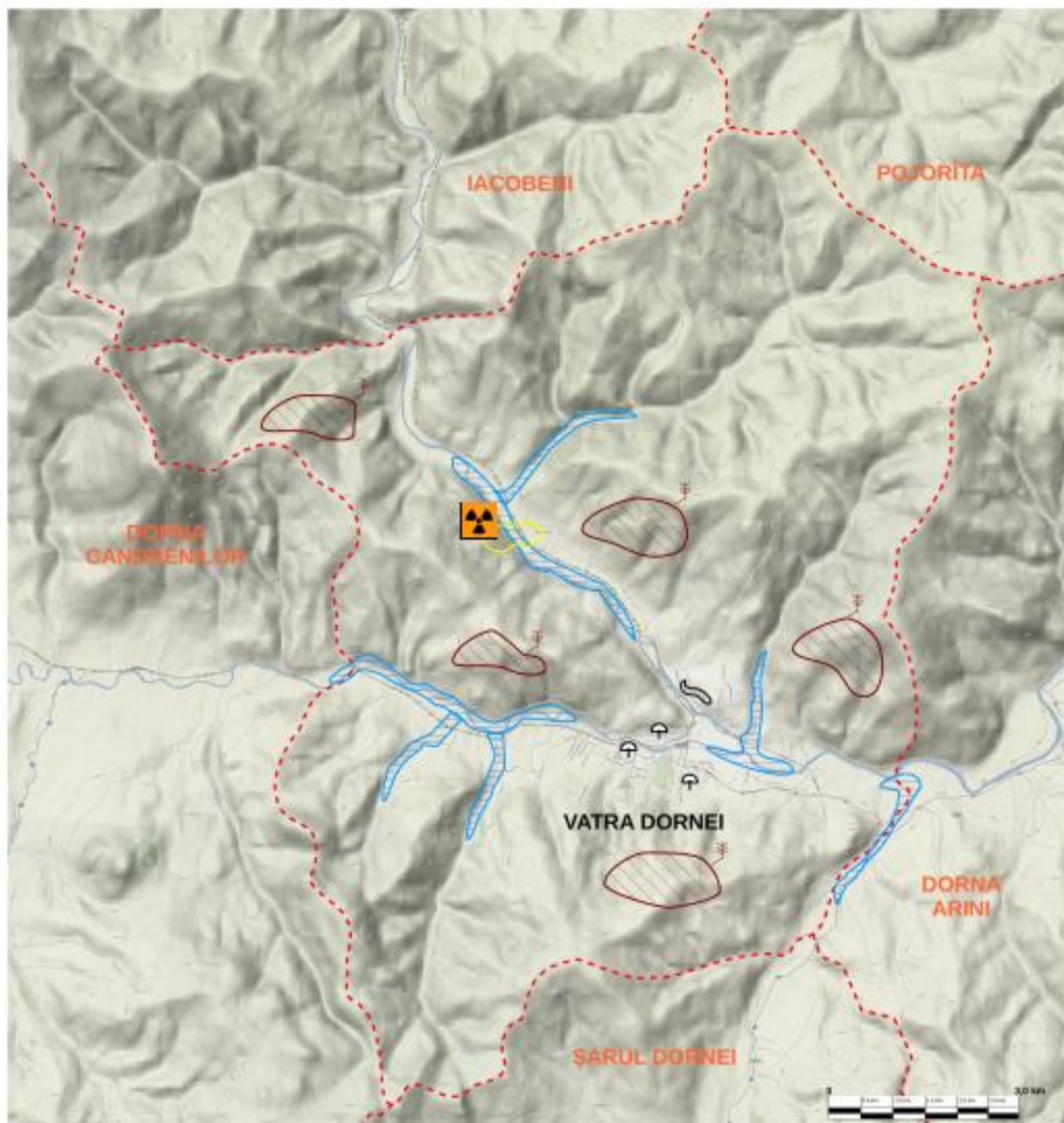
Zonele cu risc la alunecări de teren au fost identificate și corelate cu Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor pentru anul 2025 pe teritoriul Municipiului Vatra Dornei, jud. Suceava.

Zonele sunt delimitate și reprezentate pe planurile de Reglementări Urbanistice.Zonificare, pe planurile aferente RLU (Reglementări pe U.T.R.-uri). Au fost instituite interdicții temporare de construire pe zonele de risc.

Localități, UTR-uri și străzi afectate: Vatra Dornei – UTR 1j (Str. Eroilor, Str. Bistriței), Argeștru UTR 3a (Str. Argeștru și pe drumuri secundare) și în extravilan.

**Riscurile existente pe raza Municipiului
VATRA DORNEI**

Anexa 6 la PAAR

Legendă					
	Limită administrativă		Zonă risc accident chimic		Incendiu generalizat
	Zonă inundabilă		Risc radioactiv		
	Alunecări de teren		Sirenă electrică		

Referent S.U.
Dorin Vătaavu

Fig. 35 Harta riscurilor teritoriale în municipiul Vatra Dornei
Sursa: P.A.A.R. 2025

2.8.2. Riscurile antropice

Riscurile antropice sunt de natura tehnologică și pot afecta comunitățile locuite. Aceste riscuri se împart în următoarele categorii:

- Risc de accidente chimice
- Risc de accidente grave pe căile de comunicație
- Risc de poluare a apelor
- Risc generat de muniție neexplodată din timpul conflagrațiilor militare
- Risc la haldele și iazurile de decantare a sterilului

Riscul de accidente chimice este prezent ca urmare a unui operator economic clasificat SEVESO ce este localizat în localitatea Argestru (ROMPETROL DOWNSTREAM S.R.L.). În autorizația de mediu nr.82 din 21.03.2013, revizuită în 18.03.2019 unitatea intră sub incidența Legii 59/2016, ca obiectiv cu risc minor, având obligația de a întocmi notificare conform art.7 și elaborarea documentului privind politica de prevenire a accidentelor majore. Benzina și motorina care se comercializează în Depozitul Vatra Dornei se aprovizionează cu vagoane cisternă de la S.C. ROMPETROL RAFINARE S.A. Acestea sunt garate pe rampa de descărcare CF unde, cu ajutorul unor instalații speciale, se descarcă în rezervoare, pe sortimente. Din rezervoare, cu ajutorul unor pompe și conducte aferente, produsul este transportat la rampa de încărcare auto, care este prevăzută cu instalații de măsurat temperatura, densitatea și volumul produsului vehiculat, toate aceste aparate de măsură fiind legate la un calculator care înregistrează orice cantitate ce se livrează indicând ora și ziua, produsul și cantitatea vehiculată. Lucrările de modernizare a Depozitului Vatra Dornei a început în anul 2003 pe vechiul amplasament ce a aparținut Exploatarei Miniere Călimani. S-a pus în funcțiune în anul 2005. În prezent sunt executate lucrări de modernizare a instalației de încărcare. Substanțele periculoase prezente pe amplasament sunt produsele petroliere care se găsesc în stare lichidă, aceste substanțe pot prezenta pericol de incendiu sau explozie; în caz de deversări/emisii accidentale masive pot prezenta pericol și pentru mediul înconjurător. Sursele de risc care sunt gestionate în depozit și posibilitatea de stopare a avariilor se face conform "Plan de lichidare a avariilor". În funcție de tipul evenimentelor și modul de producere a acestuia decurg următoarele situații:

- Incident major la rampa CF concretizat prin deversări masive de produs petrolier crescând totodată riscul aprinderii acestuia
- Incident major la rezervoarele de combustibil care presupune pierderi de produs petrolier existând riscul aprinderii acestuia
- Incident major la rampa auto cauzat de defecțiuni survenite la autocisterne, riscul aprinderii combustibilului este și în acest caz ridicat.

În jurul depozitului se află unități în activitate, fapt ce conduce la concentrări de persoane și ar putea provoca accidente majore, astfel:

- La Nord – CNU Crucea – punct lucru Argestru
- La Vest – drumul communal
- La Sud – Pensiunea Stefanel
- La Est – U.M. 01508 Argestru; DN17 Suceava-Bistrita Nasaud; magistrala ferata Suceava-Cluj Napoca; La aproximativ 150m de rezervoarele de stocare curge raul Bistrita, dar avand in vedere ca rezervoarele sunt inconjurate cu cuve din beton armat, iar canalizarea tehnologica este prevazuta cu ventile double, exista sanse minime ca acesta sa fie infestat.

În conformitate cu Sinteza evaluării consecințelor scenariilor de accident majore identificate în cazul depozitului de combustibil SC ROMPETROL VATRA DORNEI a fost reprezentată pe planurile de Reglementări ale planului Zona amenințată.

Scenarii identificate:

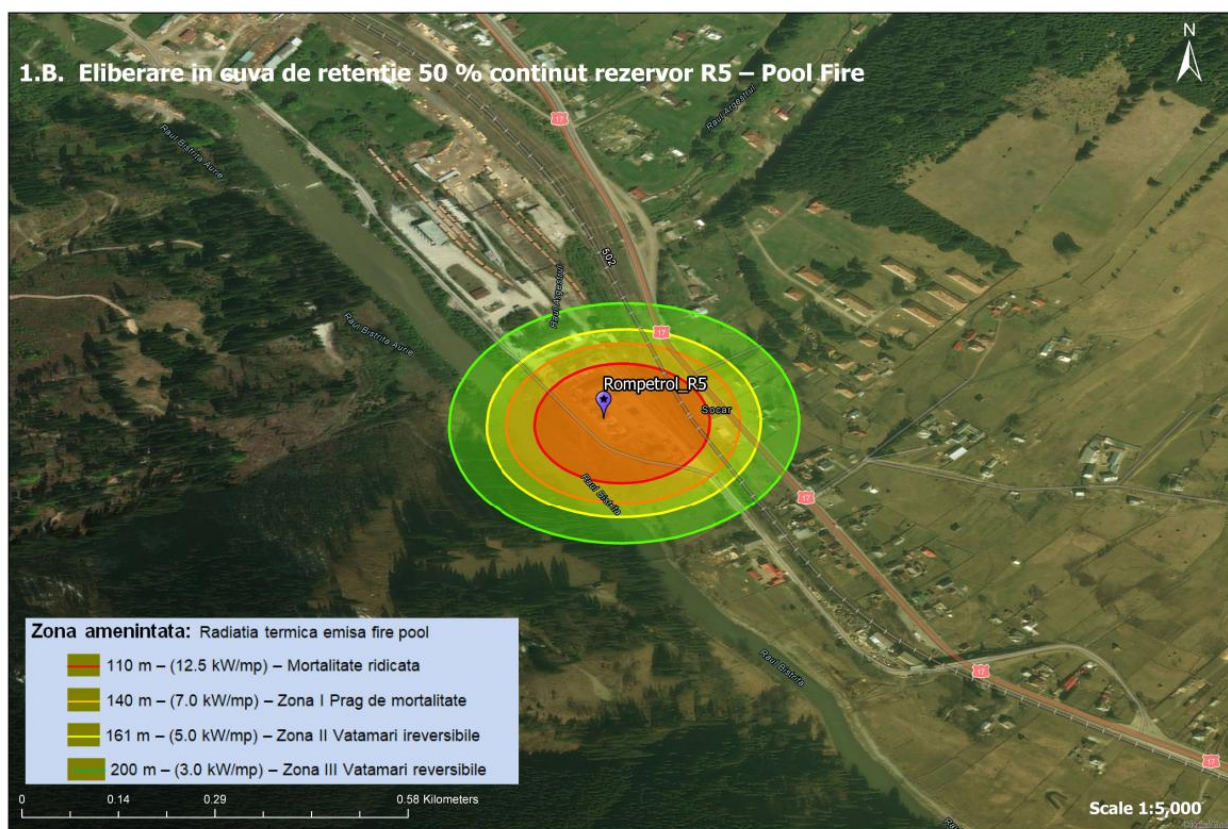
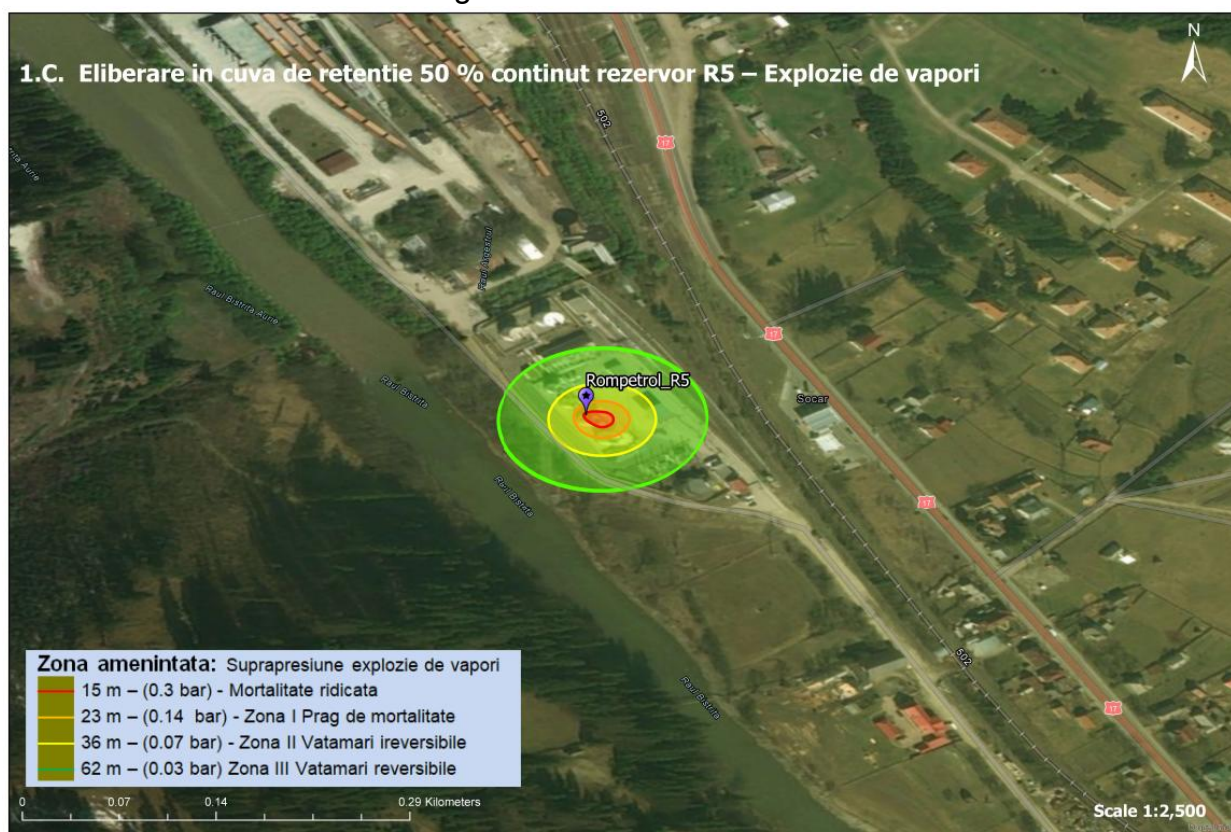

Fig. 36 si 37 Scenariu 1.B si 1.C.

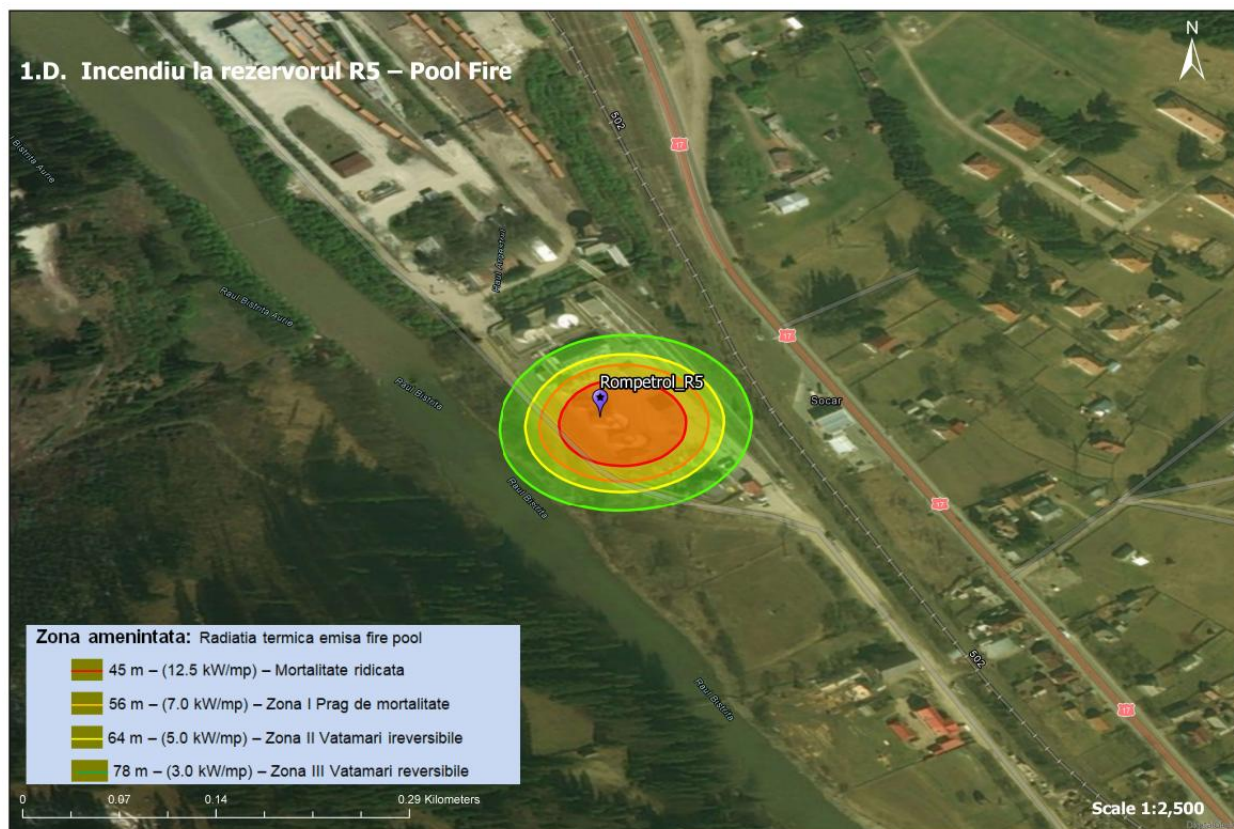
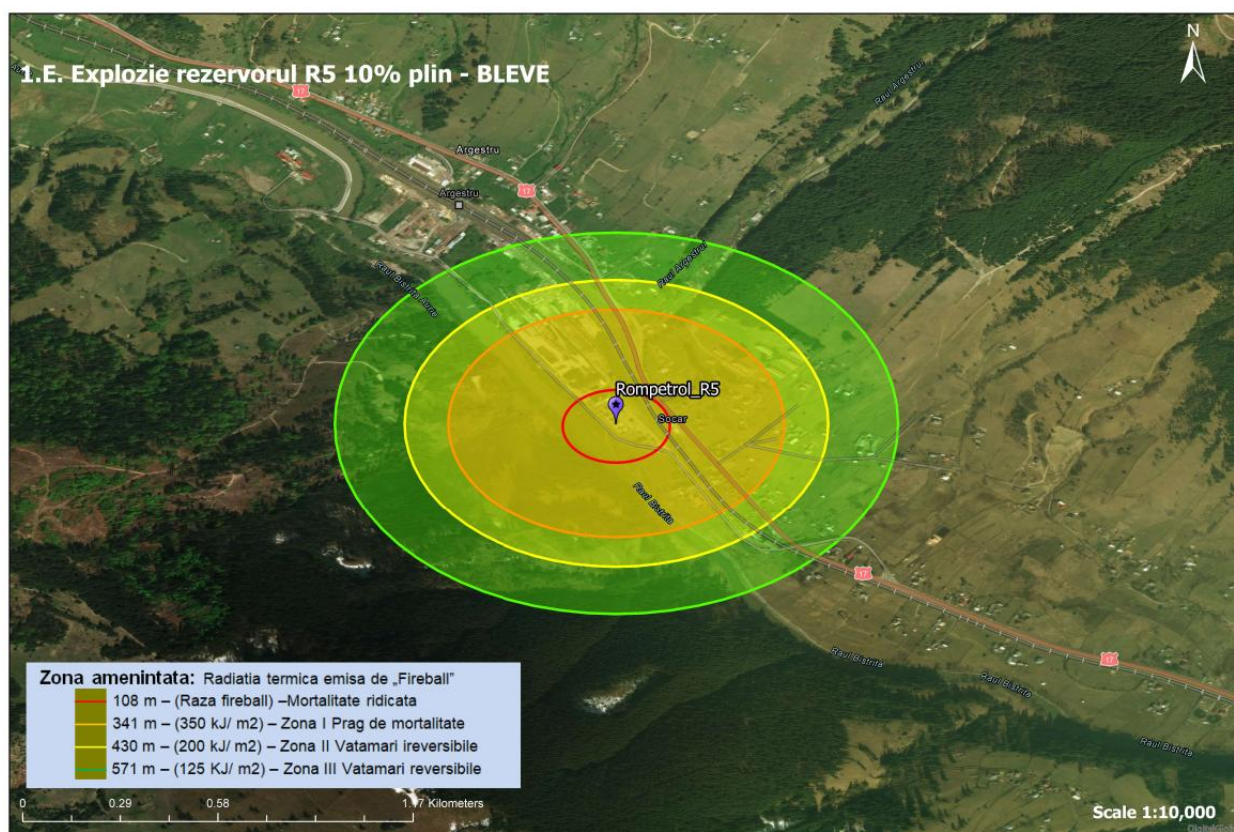

Fig. 38 si 39 Scenariu 1.D si 1.E.

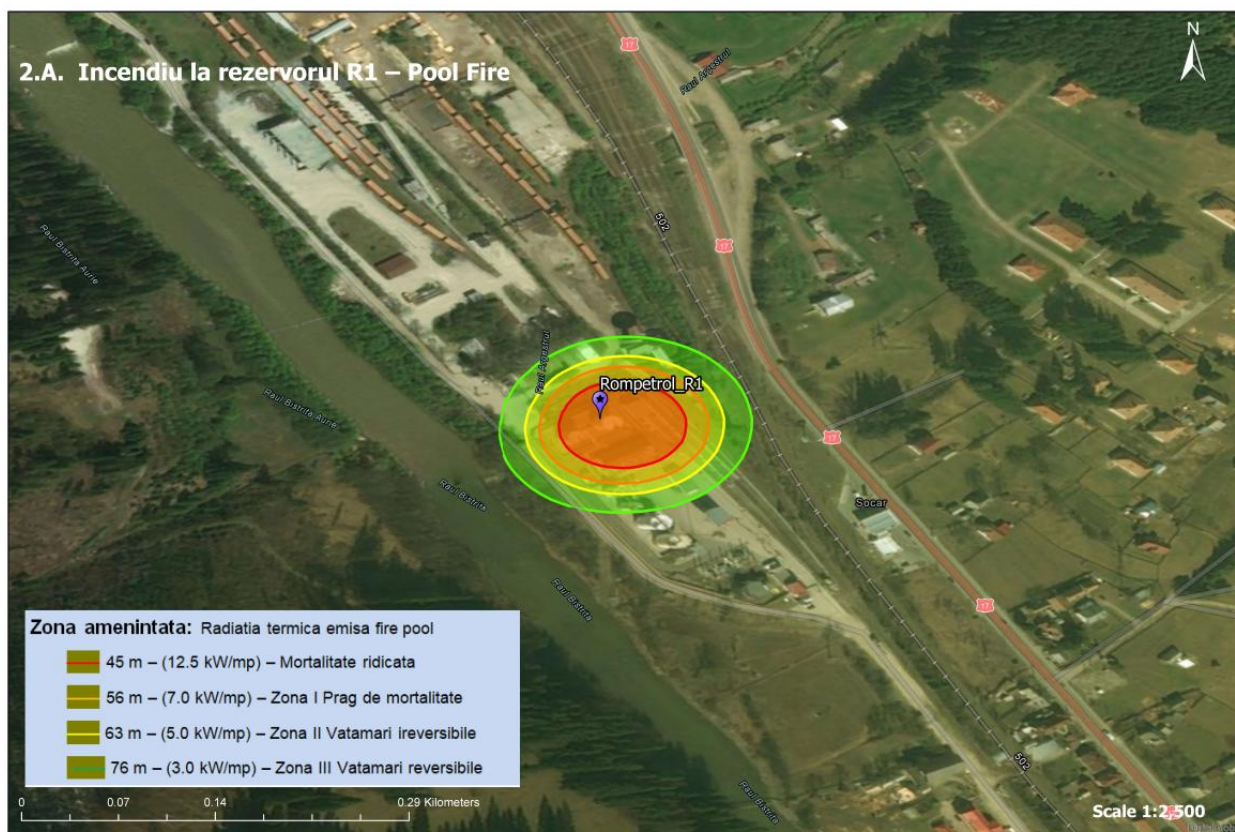
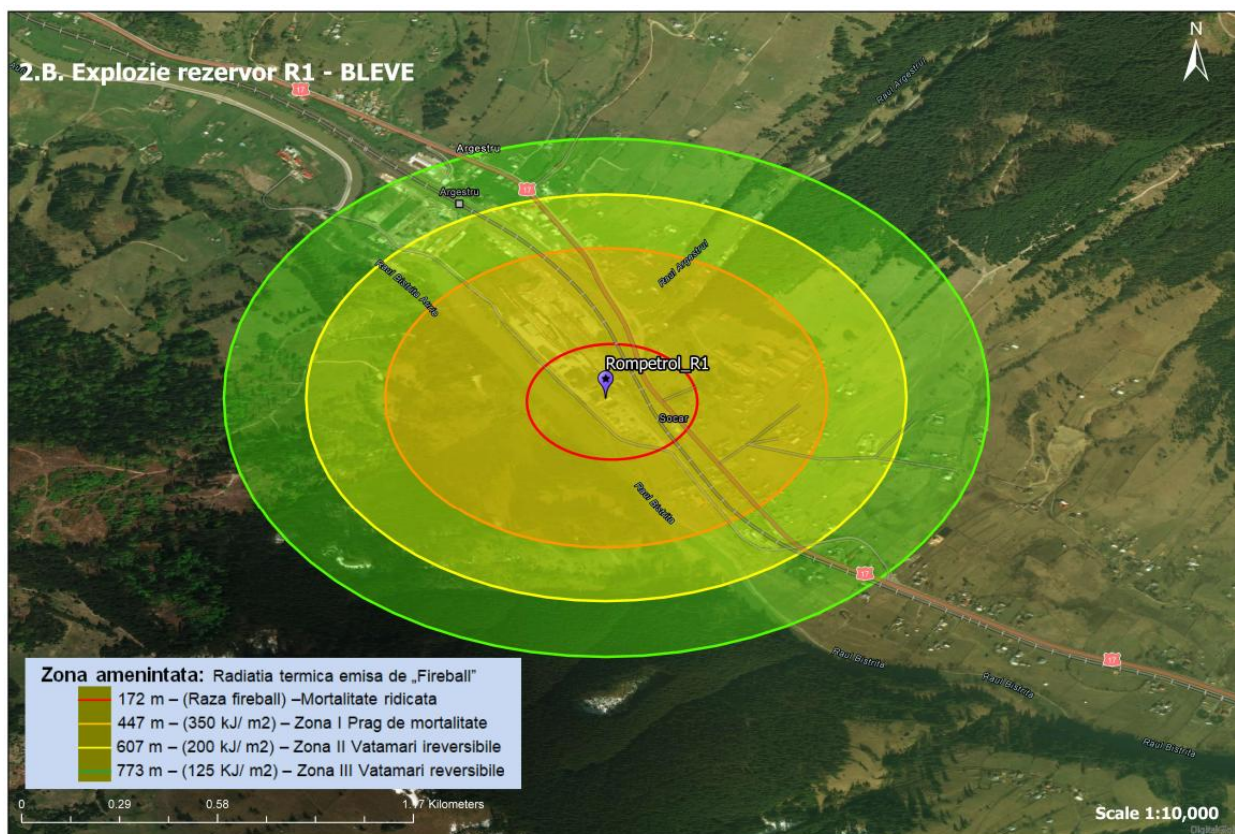

Fig. 40 si 41 Scenariu 2.A si 2.B.

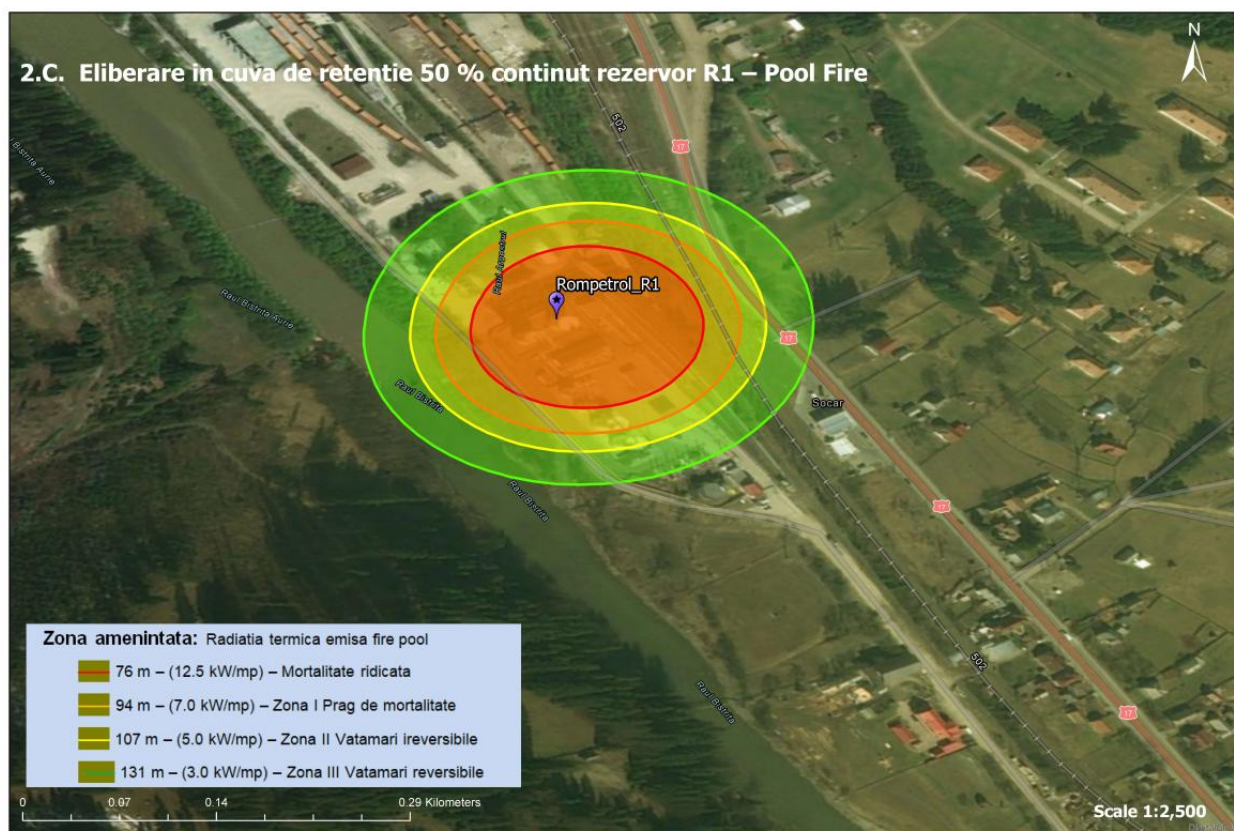

Fig. 42 si 43 Scenariu 2.C si 3.A.

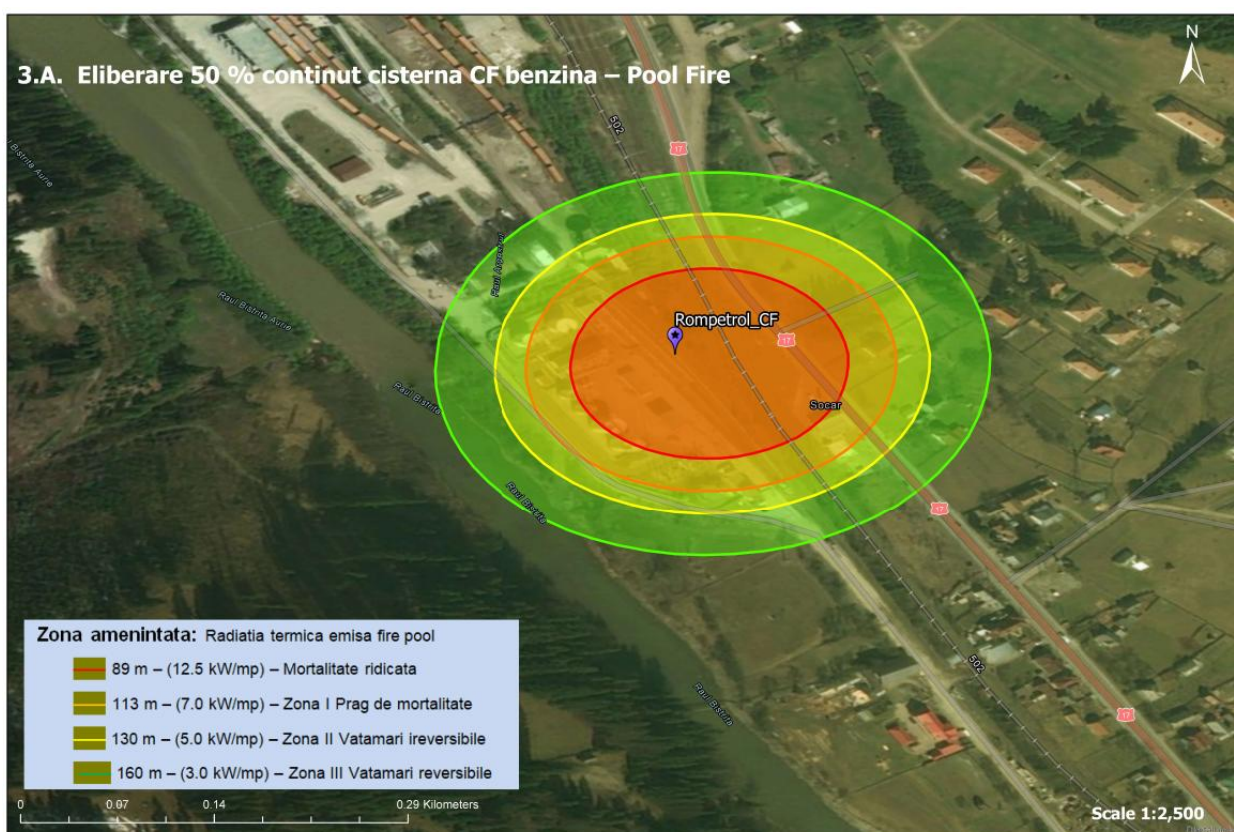
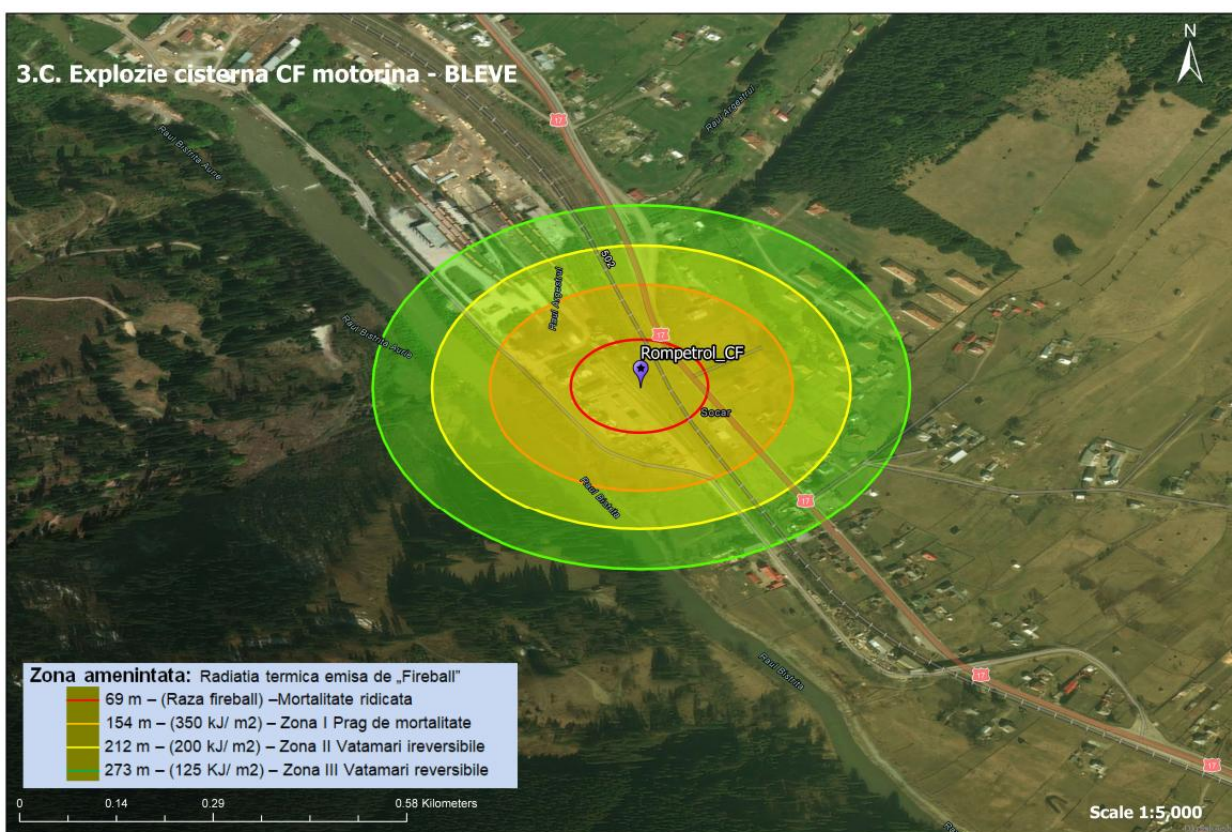

Fig. 44 si 45 Scenariu 3.B. si 3.C.

Tabel 20 Sinteza evaluarii consecintelor scenariilor de accident majore identificate_SC ROMPETROL SA_VATRA DORNEI

Scenariu de accident	Zona	Raza (m)	Frecventa an ⁻¹
2.B. Explozie rezervor R1 - BLEVE	Mortalitate ridicata	172	9.4x10 ⁻⁷
	Zona I Prag de mortalitate	447	9.4x10 ⁻⁷
	Zona II Vatamari ireversibile	607	9.4x10 ⁻⁷
	Zona III Vatamari reversibile	773	9.4x10 ⁻⁷

Deoarece amplasamentul depozitului de combustibil SC ROMPETROL VATRA DORNEI, situat într-o zonă în care există o planificare a utilizării terenului, pentru evaluare s-a utilizat Tabelul 2 (Matrice de compatibilitate cu alternativă construită) din Anexa 3 la *Metodologia pentru stabilirea distanțelor adecvate față de sursele potențiale de risc din cadrul amplasamentelor care se încadrează în prevederile Legii nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase în activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism*. Au fost reprezentate zonele amenințate conform Scenariului de accident 2.B. Explozie rezervor R1-BLEVE (tabel 20).

Tabel 21 Matricea de compatibilitate cu alternativă construită

Frecvență (cazuri/an)	Zone de impact			
	Raza zonei IV - vătămări reversibile (m)	Raza zonei III - vătămări ireversibile (m)	Raza zonei II - prag de mortalitate (m)	Raza zonei I - mortalitate ridicată (m)
< 10 ⁻⁶	ABCD	ABCD	ABC	AB

Categoriile de terenuri, notate în tabelul anterior cu A, B, C, D sunt definite conform Art. 10 din metodologie după cum urmează:

1.tip A: - industrie și depozitare;

2.tip B:

a) zone funcționale - industrie și depozitare, spații verzi, transporturi cu excepția aeroporturilor, autostrăzilor, drumurilor expres, gospodărie comunală, destinație specială, echipamente tehnice majore;

b) construcții - amenajări sportive și de agrement cu o capacitate mai mică de 100 de persoane, gări, noduri intermodale, stații de transport public cu flux mai mic de (în cadrul cărora se înregistrează un număr de) 100 de persoane/oră;

3.tip C:

a) zone funcționale - rezidențiale cu regim scăzut de înălțime (maxim P+2), zone industriale și depozitare, spații verzi, transporturi, gospodărie comunală, destinație specială, echipamente tehnice majore;

b) construcții - comerciale cu capacitate mai mică de 1.000 persoane, de învățământ, de cult, de cultură, de sănătate - spitale cu capacitate mai mică 25 de paturi sau de 100 de persoane, amenajări sportive, de agrement și turism cu capacitate mai

mică de 1.000 de persoane, gări, noduri intermodale, stații de transport public cu flux mai mic de 1.000 de persoane/oră;

4.tip D:

- a) toate categoriile de zone functionale și toate categoriile de constructii;
- b) zone protejate;
- c) arii naturale protejate.

Zonele de impact pentru scenariul de accident 2.B. *Explozie rezervor R1 - BLEVE* al depozitului de combustibil SC ROMPETROL VATRA DORNEI (conform *Sinteza evaluarii consecintelor scenariilor de accident majore identificate_SC ROMPETROL SA_VATRA DORNEI*) au fost reprezentate pe planuri; Categoriile de constructii premise in functie de zonele de impact sunt stabilite pentru fiecare U.T.R. in parte in conformitate cu *Metodologia din 19 iulie 2017 pentru stabilirea distanțelor adecvate față de sursele potențiale de risc din cadrul amplasamentelor care se încadrează în prevederile Legii nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase în activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.*

Riscul de accidente grave pe căile de comunicație este destul de prezent având în vedere densitatea populației ce se află la intersecția principalelor trasee de transport. Principalele căi de transport rutier sunt reprezentate în arealul de studiu de drumurile naționale D.N. 17 și D.N. 17B care tranzitează localitățile componente pe direcțiile nord-sud și vest-est. Pericolele ce se pot produce sunt victimele omenești, precum și împrăștierea de substanțe și materiale periculoase ce rezultă în urma accidentelor. Ca urmare a evenimentelor rutiere pot rezulta și avarii la rețelele de gaze naturale precum și la rețelele de transport și distribuție de energie electrică. Calea ferată este un alt mobil potențial de producere a accidentelor grave. Având în vedere că Vatra Dornei se află pe o magistrală feroviară între regiunile istorice ale Moldovei și Transilvaniei, pe lângă traficul de călători se află și traficul de marfă. Transporturile de mărfuri periculoase constituie un risc potențial de producere a accidentelor. În sezonul hibernal pe relația Câmpulung Moldovenesc - Vatra Dornei - Bistrița, fenomenele meteorologice extreme (ger, viscol și copacii căzuți peste calea de rulare și linia de contact) constituie riscuri care determină oprirea circulației feroviare.

Riscul de poluare a apelor este determinat de activitățile industriale, în special de industria extractivă. Cu toate că sectorul minier din arealul montan vecin depresunii Dornelor este în declin, procesele de extracție și prelucrare primară a minereului au efect de poluare a apelor de suprafață și subterane. Materialul nefolositor rezultat în prelucrării industriale a fost depozitat în halde de steril precum și în iazuri de decantare. Asemenea situri industriale se regăsesc în partea de nord a unității administrativ-teritorială Vatra Dornei și pot fi antrenate de apele din precipitații. Precipitațiile pot conduce la ruperea barajelor și implicit deversarea sterilului și poluarea rețelei hidrografice.

Riscul generat de muniție neexplodată din timpul conflagrațiilor militare este prezent ca urmare a evenimentelor militare mondiale ce au avut loc inclusiv în această parte a țării. În urma războiului au rămas cantități deloc de neglijat de muniție neexplodată respectiv elemente de artilerie (obuze) dar și cartușe.

Zona Vatra Dornei face parte dintr-un areal mai vast cu importante elemente de muniție rămase neexplodate. Acestea pot pune viața locuitorilor din zonă în pericol constituind un risc maxim pentru populația needucată, copii precum și pentru cei care improvizează utilizând muniția neexplodată pentru unelte în propriile gospodării.

Riscul la haldele și iazurile de decantare a sterilului este prezent inclusiv pe arealul

delimitat de Vatra Dornei. Societatea comercială S.C. MinBucovina S.A. Vatra Dornei a avut activități de exploatare și preparare a minereurilor, însă ulterior s-a sistat lucrul astfel că haldele de steril ce au rezultat prezintă pericole pe termen scurt, mediu și lung asupra factorilor de mediu.

Zonele expuse la riscuri antropice sunt puse în evidență în cadrul planșelor de REGLEMENTĂRI a Planului Urbanistic General.

Riscul geotehnic

Presiunile convenționale și parametrii geotehnici de calcul pentru dimensionarea fundațiilor vor fi stabiliți în baza studiilor geotehnice ce vor fi realizate la fazele de proiect D.T.A.C. și P.T., în funcție de valorile caracteristice litologiilor interceptate și în conformitate cu normativele în vigoare.

În funcție de litologia interceptată, se vor avea în vedere prescripțiile Normativului privind fundarea construcțiilor pe pământuri sensibile la umezire – indicativ NP 125- 2010, Normativului privind fundarea construcțiilor pe pământuri cu umflări și contracții mari - indicativ NP 126 – 2010, inclusiv amendamentele sau anexele asociate acestuia, în vigoare la data proiectării.

Orice autorizație de construcție pentru viitoarele clădiri care urmează să se ridice pe teritoriul Municipiului Vatra Dornei se va emite doar în urma efectuării, de către o firmă autorizată, a unui studiu geotehnic, conform legii numărul 50 din 21 iulie 1991, cu modificările și completările ulterioare.

2.9 Echipare edilitară

2.9.1 Gospodărirea apelor

Cursurile de apă care străbat comuna nu sunt, în totalitate, regularizate și prezintă risc de inundabilitate.

Podurile sunt insuficiente pentru traversarea cursurilor de apă.

2.9.2 Alimentarea cu apă

Municipiul Vatra Dornei dispune de sistem centralizat de alimentare cu apă.

Sistemul de alimentare cu apă se afla în administrarea societății ACET SA. Populația deservită de acest sistem este de 11.190 locuitori, având o pondere de 84,7% în populația totală a municipiului.

Sursa de apă - sursa de suprafață (râul Dorna): captarea apei din sursă se face prin intermediul unei prize de mal cu prag de fund, amplasată pe malul drept al râului Dorna, la circa 400 m amonte de uzina de apă. Barajul asigură nivelul de apă la captare. Apa este captată printr-o priză de captare situată pe malul drept al râului Dorna, la aproximativ 3 km în amonte de orașul Vatra Dornei, exact în fața structurii barajului, care delimitează o secțiune a râului Dorna. Cu o capacitate estimată de 285 l/s, prizele de captare la râul Dorna este principala resursă de apă a orașului Vatra Dornei. Nu este disponibilă o resursă de apă de rezervă.

Stația de tratare - camera de admisie, 2 decantoare, filtre rapide cu nisip cuarțos, rezervor pentru apă tratată, clorinare. Tratarea apei se realizează în stația de tratare Rosu.

Construita in 1967/68, statia de tratare a apei trateaza apa bruta captata din raul Dorna. Debitul proiectat este de 17,280 m³/zi. Productia medie actuala a statiei este de 4,500 m³/zi. Statia de tratare cuprinde urmatoarele facilitati:

- Camin de debitmetru
- Camera de distributie si amestec
- Predecantor
- Doua decantoare
- Unitate ozonare
- Filtre rapide
- Rezervor pentru apa tratata
- Clorinare
- Statie de pompare a apei tratate
- Linie tratare si deshidratare namol

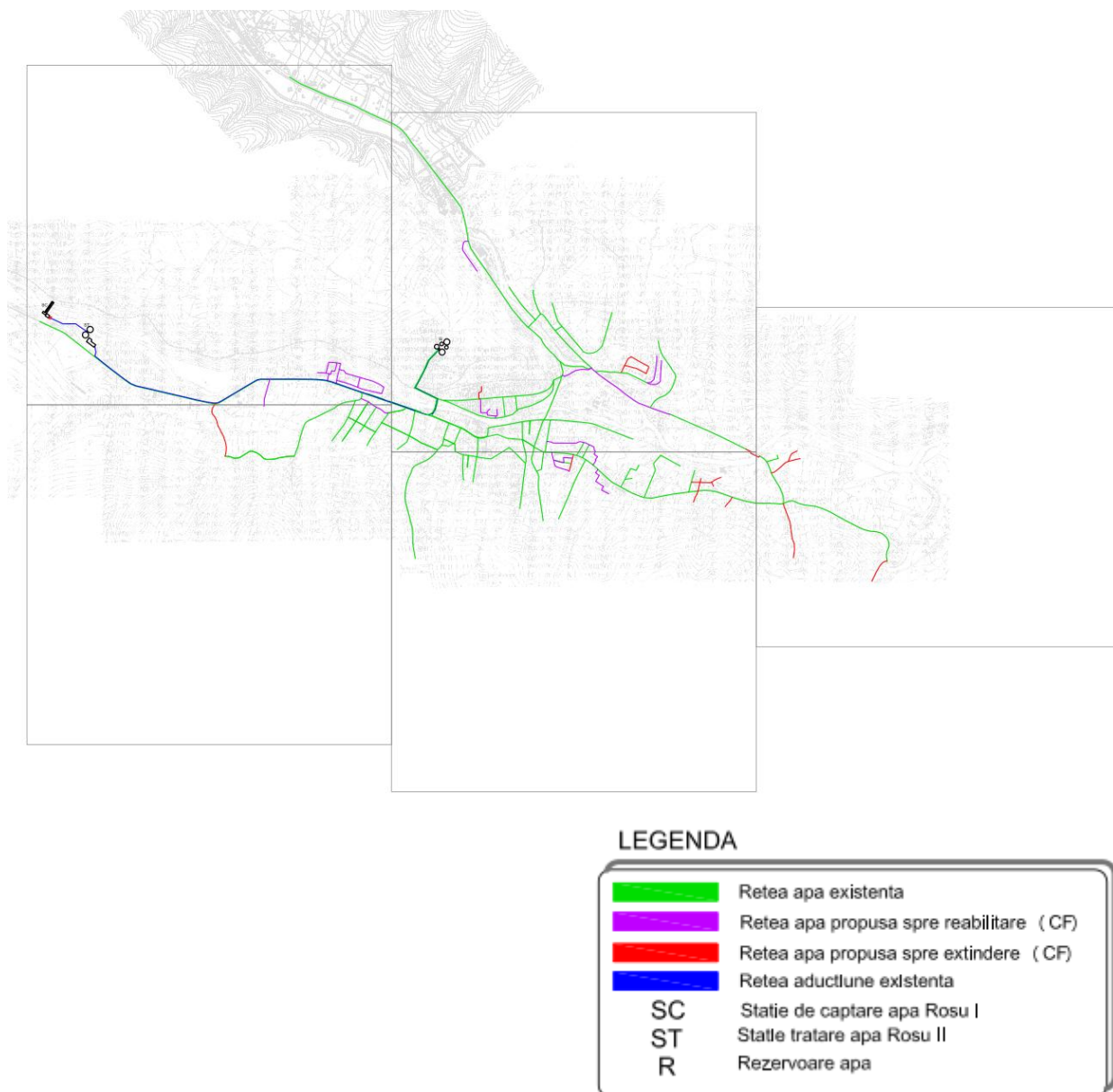

Fig. 46 Sistemul de alimentare cu apa Vatra Dornei (Sursa: Extinderea si Reabilitarea Infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Suceava – S.C. ACET S.A.)

Stații de pompare – Stafia de pompare apa bruta (SPAB Rosu – Treapta 1) pompeaza apa bruta la statia de tratare, statia de pompare apa tratată (SPAT Rosu - Treapta 2) pompeaza apa tratata de la statia de tratare Rosu la rezervoare si direct in reseaua de distributie. Stafia de pompare a apei brute a fost reabilitata prin programul SAMTID in 2008. Reabilitarea a inclus instalarea a trei noi pompe submersibile de fabricatie Grundfos cu o capacitate de $Q = 150$ l/s, cu o inaltime de refulare de $H = 26$ m, $P_1 = 21$ kW, $P_2 = 18$ kW, $P_3 = 18$ kW, $n = 1451$ min⁻¹, refacerea instalatiilor instalatii electrice pentru noile pompe, tencuirea, izolarea si zugravirea suprafetelor interioare ale camerei de comanda si a cabinei pompei.

Aducțiunea - Conducta de refulare DN 500, din otel, situata intre statia de tratare a apei brute si camera de admisie / amestec a statiei de tratare Rosu, cu o lungime de 350 m, construita in 1967.

Conducta de refulare DN 600, din otel, situata intre statia de tratare a apei ROSU si rezervorul Runc, cu o lungime de 3,820 m, construita in 1967.

Conducta de refulare DN 500, din otel situata intre statia de pompare a apei brute, camera de admisie / amestec a statiei de tratare Rosu si conducta de refulare DN 600, si intre statia de tratare ROSU si rezervorul Runc.

Rezervoarele de înmagazinare – echilibreaza reseaua de distributie si sunt in număr de trei.

Rezervorul Runc Nr.1 (2x500 mc). Rezervorul are o forma prismatica, structura este subterana cu pereti din beton armat, avand doua cuve, fiecare cu cate doua compartimente cu lungimea de 15.50m, latimea de 4.10, respectiv 4.90m si inaltimea la coama de 4.20m. Acoperisul este format dintr-o bolta din beton armat sub forma de parabola, iar radierul este de asemenea din beton armat. La interior, cele doua cuve sunt despartite printr-un perete din beton armat cu o grosime de 50cm, iar cei doi pereti care despart compartimentele au o grosime de 40cm si fiecare are cate o deschidere de 2.85x2.65m. Accesul in cele doua cuve se face din suprastructura camerei vanelor pe niste scari din beton armat, ambele pozitionate tangent, de-o parte si de alta, la peretele ce desparte cele doua cuve.

Rezervorul Runc Nr. 2 (1x1,000 mc). Rezervorul are o structura ingropata cu pereti din beton armat dispusi circular, este format dintr-o singura cuva avand diametrul interior de 15.56m si o inaltime libera interioara de 5.60m. Radierul este din beton armat, iar acoperisul este alcatuit dintr- un planseu din beton armat monolit. La interiorul cuvei se gasesc un numar de 12 stalpi din beton armat cu sectune patrata de 40x40cm, care se termina in partile superioara si inferioara cu vute si un perete sicana care se sprijina pe patru stalpi din partea centrala a rezervorului. Terasa rezervorului este realizata din sapa de mortar de ciment peste care se gaseste un strat de hidroizolatie bituminoasa protejata cu un strat de protectie din pietris.

Rezervorul Runc Nr. 3 (2,500 mc). Rezervorul pentru apa potabila se afla pe jumătate in subteran si a fost construit la inceputul anilor 1990.

Rețeaua de distribuție a apei are o lungime de 47km și acoperă 42,5km de străzi și este formată din conducte de oțel, azbociment, fontă și polietilenă. Ponderea mare o au conductele de polietilenă (71%) urmate de cele de fontă (18%). Zona centrală, cca. 40% din suprafața orașului se alimentează din rezervoarele sistemului, iar zona rămasă se alimentează direct din stația de tratare Roșu.

Prima retea de distributie a fost construita in 1938 utilizandu-se conducte din fonta. Ulterior, reseaua a fost extinsa in anul 1961 utilizandu-se conducte din fonta si otel si in anul 1977, utilizandu- se conducte din otel si AC. In vreme ce 84% din retea a fost reabilitata intre anii 2006 - 2008, a mai ramas un procentaj important de 16 % - conducte din otel si AC cu o vechime considerabila (mai mult de 30 ani).

Municipiul Vatra Dornei dispune conform centralizatorului din cadrul Primăriei de un număr total de 284 hidranți exteriori din care: 152 funcționali, 42 funcționali parțial, 60 inaccesibili, 8 anulați, 14 defecti, 6 negasiți și 2 neverificați. Hidranții au fost reprezentați pe planurile de Reglementări Echipare Edilitară. Se va avea în vedere funcționarea hidranților existenți și echiparea cu hidranți exteriori pentru toate zonele din intravilanul existent și din intravilanul propus al Municipiului Vatra Dornei.

Disfuncționalități la sursa de apă

- Betonul prezintă degradări ale plăcilor și a părții superioare a pereților laterali și elementele metalice prezintă urme de coroziune;
- Stare de uzură avansată a grătarelor și stăvililor (vechime mare de funcționare, pif 1963- 1967), care împiedică funcționarea continuă a sistemului;
- Zona de protecție sanitară nu este împrejmuită și securizată corespunzător;
- Acoperișul stației de pompare prezintă urme semnificative de uzură, ceea ce conduce la infiltrații. Elementele metalice (uși, ferestre, scări, balustrade) sunt afectate de procesul de coroziune, acestea prezentând urme de rugină și degradări locale;
- Echipamentele electrice sunt ieșite din uz;
- Lipsa unui sistem automatizat de control al pompelor.
- Conductele de refulare, din oțel, sunt corodate în profunzime din exterior spre interior datorită vechimii, a condițiilor agresive ale solului și lipsei protecției catodice. Pierderile de la nivelul conductelor de aducțiune sunt estimate la 10-15%, s-au înregistrat 4 avarii pe an.

Disfuncționalități la stația de tratare a apei

- Stare de uzură avansată a instalațiilor hidraulice aferente filtrelor, rezultând întreruperi în funcționare și imposibilitatea asigurării continuității alimentării cu apă a sistemului;
- Starea avansată de degradare a finisajelor clădirii laboratorului și a cuvelor filtrelor;
- Conductele din oțel sunt afectate de coroziune (vechime mare de funcționare, pif – 1963), având depășită cu mult durata de viață.

Disfuncționalități la rezervoarele de înmagazinare

- Rezervorul Runc 1 - rezervorul prezintă deteriorări ale hidroizolației, infiltrații. Elementele metalice ale rezervorului sunt afectate de procesul de coroziune;
- Rezervorul Runc 2 - există fisuri și desprinderi ale stratului de acoperire și a tencuielilor speciale, aspect de decolorare (culoare brun verzuie) la pereți, eflorescență și umeziri, pete de rugină a armăturilor neacoperite cu beton, armături vizibile la intrados planșeu și vute.

Disfuncționalități la rețeaua de distribuție

- Conductele din oțel sunt afectate de coroziune (vechime mare de funcționare), având depășită cu mult durata de viață;
- Conductele din azbociment sunt vechi și explodează frecvent în urma traficului intens și a încărcărilor dinamice din trafic;
- Pierderi de apă (71 avarii în anul 2015) și neasigurarea alimentării continue cu apă potabilă a consumatorilor;
- Lipsa rețelelor de distribuție în zonele periferice ale municipiului.

Disfuncționalități la rețeaua de hidranți exteriori

- Un procent de 37% din totalul de 284 de hidranți existenți sunt neutilizabili fiind anulați, defecti, inaccesibili, negasiți sau neverificați;
- Existența unui număr de 60 de hidranți inaccesibili, majoritatea aflați pe proprietăți private; aceștia necesită repositionare pentru funcționalitate.

2.9.3 Canalizare

Canalizarea apelor uzate din municipiu se face în sistem mixt, ponderea cea mai ridicată având o canalizare în sistem unitar. Populația racordată la rețeaua de canale este de 9.712 locuitori, reprezentând 71,5% din populația municipiului.

Lungimea rețelei este de 44,2 km și este echipată cu o stație de pompare apă uzată, realizată în anul 2010. Canalele care alcătuiesc rețeaua au diametre între 300-1000mm pentru colectoarele principale și 200-300mm pentru cele secundare. Materialele din care sunt realizate sunt beton simplu, PREMO, PVC, oțel.

Stația de epurare apă uzată a fost construită în anul 1984. Stația a fost proiectată pentru 22.800 locuitori echivalenți, cu capacitate proiectată pentru treapta mecanică și biologică de 65 l/s. Conform cu datele furnizate de operator, debitul care intră în stație este între 25-32 l/s.

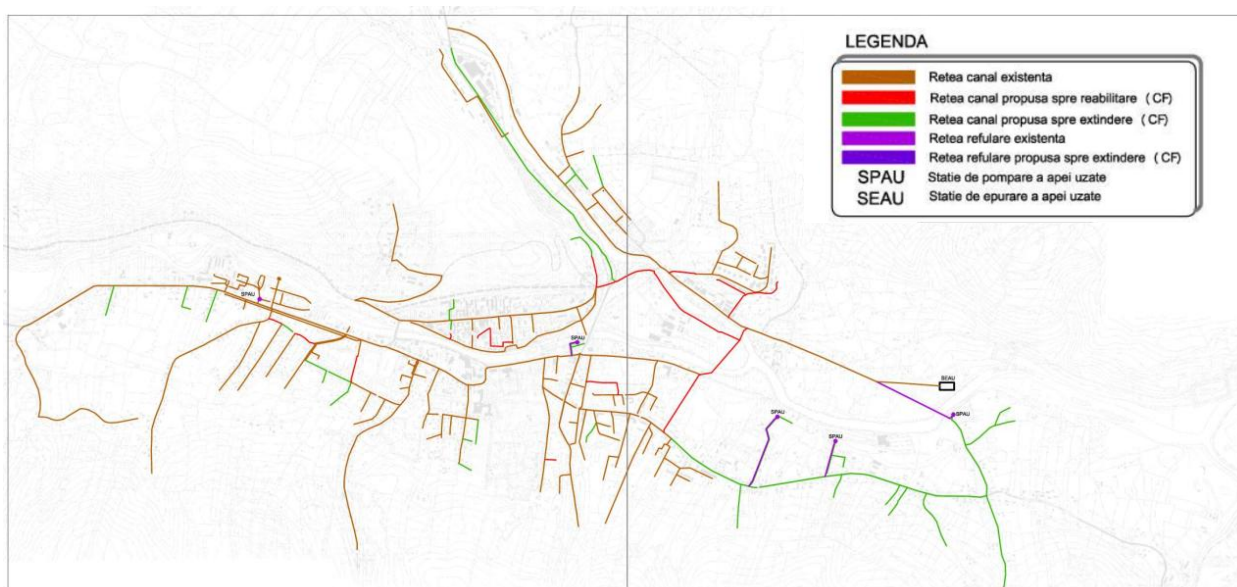

Fig. 47 –Sistemul de canalizare Vatra Dornei (Sursa: Extinderea si Reabilitarea Infrastructurii de apa si apa uzata in judetul Suceava – S.C. ACET S.A.)

Reteaua de canalizare este impartita de raul Dorna si raul Bistrita Aurie in partea de sud si cea de nord. Partea de sud include zona centrala a orasului Vatra Dornei. In conformitate cu topografia orasului sistemul de canalizare este alcatuit din mai multe zone de colectare.

Colectorul principal este compus din conducte de beton ne-armat si conducte din beton precomprimat (PREMO) cu diametru conductei cuprins între DN 300 pana la DN 1000 si contine urmatoarele colectoare principale:

- Colectorul principal Str. Chiliei – Premo 400; Premo 800; Premo 1000;
- Colectorul principal Str. Dornelor – Premo 600;
- Colectorul principal Str. Oborului – B600;
- Colectorul principal Str. Republicii – B600; PVC400;
- Colectorul principal Str. Schitului – B500; OL500; B600;
- Colectorul principal Str. Unirii – B300.

Retea secundara de canalizare este alcatuita din beton simplu cu diametre între DN 200 si DN 300.

Gradul de infiltrare in rețeaua de canalizare este ridicat, sugerand prezenta defectiunilor la conducte si/sau camine. Imbinarile dintre conductele de beton pre-

comprimat (PREMO) sunt etansate cu garnituri de cauciuc, imbinarile conductelor din beton ne-armat nu sunt etansate cu garnituri de cauciuc si cu ciment slab cauzand potentiale scurgeri ale retelei de canalizare in sol si infiltratii ale apei subterane in reseaua de canalizare.

Sistemul de canalizare existent in prezent cuprinde municipiul Vatra Dornei, fara strazi din extremitatile orasului : extremitatea sud- estica a orasului – str. Albinelor, Bradului, Bucovinei, Calimani, Foresta, Plutasilor, Poligonului, Zimbrului, 1 Mai; extremitatea central sudica- Str. Cetinei, Minelor; extremitatea nordica – str. Caprioarei, Argestru; extremitatea vestica – str. Arcasului, Plopilor.

Casele neracordate dispun de latrine sau fose septice sau deversează apele uzate necontrolat și netratat în cursurile de apă și canalele de scurgere. În general, se prezumă că fosele septice și latrinele nu sunt impermeabile. Apele neepurate deversate și fosele septice neetanșe conduc la contaminarea apei freatică și a cursurilor de apă.

În vederea creșterii gradului de acoperire cu servicii și a ratei de racordare și evitării contaminării apei freatică, se propune extinderea sistemului de colectare a apei în zonele neracordate.

Deversarea directă în emisa înainte de stație de epurare a apelor uzate

Urmatoarele sectiuni din reseaua de canalizare nu sunt conectate la Statia de Epurare a Apelor Uzate si sunt descarcate direct in cursul de apa:

- Str. Bistritei;
- Calea Transilvaniei;
- Str. 22 Decembrie.

Rețeaua de canalizare prezintă o serie de deficiențe, cum ar fi: pante inverse, subdimensionari, procent mare de infiltratii, deficiențe de operare, etc.

Pentru remedierea acestor probleme s-a propus prin contractul de lucrări CL07 (Fonduri de Coeziune, etapa I) reabilitarea rețelei de canalizare pe o lungime de 3.326 m.

S-au prevăzut tuburi din PEID corugat, cu diametre de De 250 - 400 mm și tuburi din PAFSIN cu diametre de De 500 - 600 mm, diametrul minim admis de STAS 3051-91 fiind De 250 mm.

Caminele construite după 1980 sunt făcute din beton precomprimat cu diametre de 800 și 1000mm, iar caminele mai vechi sunt făcute din beton monolit. Aproape jumătate din cele 300 de camine nu sunt în condiții bune de funcționare din cauza conexiunilor, scurgerilor de apă prin peretii caminului, etc. Un număr semnificativ din capacele caminelor au fost furate. Un număr mare de camine au fost acoperite în timpul asfaltării strazilor.

Caminele de vizitare, de intersecție și de schimbare de direcție s-au executat conform SR EN 1917:2003/AC 2008. S-au utilizat camine prefabricate din beton. Caminul de vizitare este circular cu diametrul interior 1.000 mm și s-a realizat din elemente prefabricate de beton armat cu element de bază, element drept (inel), element de reducere (cap tronconic), placă de beton armat și capac din fontă carosabil, care să suporte o sarcină de 400 KN conform SR EN 124/1996 și au fost înglobate într-o placă din beton armat. Coborârea în camine s-a făcut prin intermediul unor trepte prevăzute în interior din oțel protejat anticoroziv.

Caminele de racord pentru blocuri sunt circulare cu diametrul interior 800, s-au realizat din elemente prefabricate de beton simplu cu element de bază, element drept (inel), element de reducere (cap tronconic), placă de beton armat și capac din fontă necarosabil și sunt în conformitate cu SR EN 1917:2003/AC 2008, iar capacele și ramele din fontă sunt în conformitate cu SR EN 124:1996. Capacele și ramele pentru caminele de racord sunt din fontă, necarosabile grupa 2 (clasa B125).

Caminele de racord pentru case sunt circulare prefabricate din PVC/PP cu diametrul DE 315 mm.

Pe conductele care fac obiectul proiectului s-au prevazut un numar de 403 camine, impartite pe tip de retea astfel: retea de canalizare reabilitata – 129 camine; retea de canalizare extinsa – 274 camine.

Pe reseaua de canalizare extinsa s-au prevazut si opt camine de rupere de panta amplasate pe strazile Barnarel si Podu Verde.

Exista 1.637 de racorduri pentru locuite industrie si institutii publice, un numar de 7.512 de locuitori sunt racordati la reseaua de canalizare ceea ce corespunde unui gra de acoperire al serviciului de 52%.

Conexiunile la retea sunt executate din beton si PVC. Diametrele conductelor de legatura variaza intre DN 150 si DN 200. Majoritatea proprietatilor sunt conectate direct la reseaua de canalizare in timp ce doar un mic procent este conectat in camine de racord. In general nu sunt camine de racord situate pe proprietate privata.

Pentru conectarea colectoarelor s-au facut gauri in peretii caminului de intersectie care au fost apoi etansate cu ajutorul cimentului de var. Aceasta reprezinta o alta potentiala sursa de infiltrare in reseaua de canalizare. Regia locala ce administreaza reseaua este responsabila pentru colectoare iar proprietarii sunt responsabili de legaturile la reseaua de canalizare.

Odata cu realizarea reabilitarii retelei de canalizare existente s-au executat si reabilitarea racordurilor existente pe traseul acesteia. Racordarea proprietatilor la reseaua de canalizare s-a facut prin intermediul unor conducte avand De 160 mm si a caminelor de racordare la retea. Racordarea conductelor la camine s-a facut prin intermediul mufelor de racord (ale caminelor), care asigura etanseitatea imbinarii. Racordurile sunt realizate din teava din PVC-KG, SN4, De 160 – 200 mm si sunt racordate la conducta colectoare prin doua variante: racord cuplat direct la un camin de vizitare stradal; racord cuplat direct la conducta de canalizare prin intermediul unui teu inegal (Y).

Pe reseaua de canalizare s-a reabilitat un numar de 129 de racorduri de canalizare, lungimea medie luata in calcul fiind de 10 m/racord.

Reteaua de canalizare s-a extins cu o lungime de 8.787 m si s-a executat din tuburi din PEID corugat, cu diametre de De 250 - 400 mm, tuburi din PAFSIN cu diametrul de 600 mm si tuburi din OL cu diametrul de 400 mm, diametrul minim admis de STAS 3051-91 fiind De 250 mm.

Odata cu realizarea extinderii retelei de canalizare, s-au executat si racordarea tuturor utilizatorilor la aceasta. Racordarea conductelor la camine s-a facut prin intermediul mufelor de racord (ale caminelor), care asigura etanseitatea imbinarii. Racordurile sunt realizate din teava din PVC-KG, SN4, De 160 - 200 mm si sunt racordate la conducta colectoare prin doua variante: racord cuplat direct la un camin de vizitare stradal; racord cuplat direct la conducta de canalizare prin intermediul unui teu inegal (Y) la 45°.

Pe toata lungimea retelei de canalizare extinsa s-au evaluat un numar de 274 racorduri, lungimea medie luata in calcul fiind de 10 m/racord.

Statia de epurare ape uzate este compusa dintr-o treapta mecanica si una biologica: Treapta de epurare mecanica

- Gratare;
- Statie de pompare SP1;
- Desnisipator;
- Decantor primar.

Treapta de epurare biologica

- Bazin de aerare;
- Decantor secundar.

Statia de epurare apa uzate a fost construita in 1984. Statia de epurare a fost proiectata pentru 22,800 locuitori echivalenti. Capacitatea proiectata pentru treapta mecanica si biologica este de 65l/s.

In concordanta cu datele furnizate de operator debitul ce intra in statie este intre 25 pana 32 l/s.

Capacitatea statiei de epurare este limitata la un anumit debit de apa, respectiv pentru treapta mecanica $2 \times Q_{uz\ or\ max} = 588\ m^3/h$. In caz de furtuna, debitul apei care ajunge la statia de epurare prin intermediul retelei mixte poate depasi valoarea limita. Pentru a preveni supraincercarea hidraulica, debitul apei ce depaseste capacitatea statiei este deviat in rezervorul tampon, dupa care, atunci cand influentul apei scade la o valoare acceptabila prestabilita, mai putin de $2 \times Q_{uz\ or\ max}$ va fi reintegrata in circuit prin intermediul a 2 pompe (1+1) submersibile. Cota deversorului pentru excesul de apa pluviala ce urmeaza a fi inmagazinata in bazin se determina/coreleaza cu profilul tehnologic general al colectorului de apa uzata de la intrarea in statia de epurare. Apa pluviala este stocata temporar si tratata in circuitul de tratare imediat dupa revenirea apelor uzate la debitul normal. Pe conducta de preaplin a bazinului tampon apa pluviala s-a prevazut o unitate de masurare a debitului. Aceasta unitate masoara apa uzata care se trimite netratata in rau in cazuri accidentale. Conducta de preaplin este dimensionata sa asigure, in cazuri absolut exceptionale, evacuarea catre rau a intregului debit influent in statia de epurare, pentru a evita eventualitatea inundarii acesteia.

Deficiențele ale sistemului de canalizare al orașului sunt:

Rețea de apa uzata

Canalizarea prezinta o serie de deficiente, cum ar fi deficiente tehnice: pante inverse, subdimensionari, deficiente de operare cauzate de extinderea contorizarii la apa potabila.

Statii de epurare a apei uzate

Statia de epurare a fost reabilitata si pusa in functiune la sfarsitul anului 2015; aceasta se incadreaza in cerintele actuale de epurare, cerinte indicate de Directivele UE referitoare la epurarea apelor uzate.

Canalizarea prezinta o serie de deficiente, cum ar fi deficiente tehnice: pante inverse, subdimensionari, deficiente de operare cauzate de extinderea contorizarii la apa potabila.

2.9.4 Alimentarea cu energie electrică

Municipiul este racordat la sistemul Energetic Național prin intermediul unei stații de transformare de 110/220 KV (LEA 110 kV Suceava – Gura Humorului – Câmpulung Moldovenesc – Vatra Dornei). În prezent, rețelele electrice de medie tensiune sunt cele aeriene de 20 KV – LEA – 20 KV și cele subterane de 20 – KV – LES – 20 KV.

Puterea totală instalată în Stația Vatra Dornei este de 41 MVA, stația fiind echipată cu două transformatoare 110/20 kV, aflate de în funcție cu capacitate de 25 MVA și respectiv de 16 MVA.

Gradul de încărcare pentru fiecare transformator din Stație: 28 % pentru TRAFO de 25 MVA și respectiv 12.5 % pentru TRAFO de 16 MVA.

Puterea totală instalată aprobată pentru locul de consum aparținând celui mai mare consumator este de 2.173,91 kVA.

În zonele sistematizate ale localității, distribuția energiei electrice (medie tensiune) se realizează prin distribuitoare și cabluri subterane care alimentează posturile de transformare în cabină de zid sau metalice în sistem buclat, iar în zonele periferice

consumatorii sunt alimentați prin posturi de transformare aeriene racordate la rețeaua aeriană de 20 KV.

Rețelele de joasă tensiune sunt de tip subteran, în zonele centrale sistematizate, și de tip aerian, în zonele nesistematizate. Rețeaua electrică aeriană este pozată pe stâlpi din beton, utilizați, atât pentru alimentarea consumatorilor, cât și pentru rețeaua pentru iluminat public. Rețeaua electrică subterană are cabluri separate pentru alimentarea consumatorilor casnici și pentru iluminatul public.

Potrivit Rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, 94,1% dintre locuințele din municipiul Vatra Dornei erau conectate la rețeaua de electricitate.

În municipiul Vatra Dornei există următorul volum de instalații electrice de distribuție de interes public:

- Stații de transformare 110/20kV -stația VATRA DORNEI- 1 buc.
- Posturi de transformare 20/0.4kV = 70 buc., din care PTA =42 buc.;
- LEA 110kV= 2,876 Km
- LEA 20kV= 30,984 Km
- LES 20kV= 12,691 Km
- LEA 0.4kV= 72,82 Km
- LES 0.4kV = 87,775 Km

Locurile de consum ale consumatorilor de energie electrică existente în Municipiul Vatra Dornei: Total = 8755, din care consumatori casnici 972.

Distribuția de energie electrică este asigurată de către Delgaz Grid.

Rețeaua de iluminat public

Iluminatul public stradal la nivelul localităților este prezent pe majoritatea străzilor și se realizează, în cea mai mare parte, atât cu corpuri de iluminat cu vapori de mercur sau fluorescent, cât și cu lămpi cu incandescență. Rețeaua care alimentează iluminatul stradal este montată pe stâlpii rețelilor de joasă tensiune.

În Vatra Dornei sunt prevăzute două proiecte care vizează reabilitarea sistemului de iluminat public în intervalul 2021-2023, respectiv:

- Reabilitarea Sistemului de Iluminat public în municipiul Vatra Dornei, finanțat prin POR 2014-2020;
- Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public stradal în municipiul Vatra Dornei, finanțat prin AFM.

Investiția majoră în sistemul de iluminat public o reprezintă "Reabilitarea Sistemului de Iluminat Public în municipiul Vatra Dornei". Obiectivul general al proiectului constă în creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public din municipiul Vatra Dornei. Proiectul se afla în derulare la momentul redactării prezentului studiu.

Obiective specifice

Reabilitarea Sistemului de Iluminat Public de 33.046 m, și cuprinde realizarea următoarelor activități:

- Se vor achiziționa și monta 229 de stâlpi metalici, complet echipați, din care 20 stâlpi noi pentru iluminatul pietonal, alimentați cu panouri fotovoltaice, montați la trecerile de pietoni, pe străzile: Unirii, Gării și Dornelor;
- Se vor achiziționa și monta 731 corpuri de iluminat cu sursa LED, pentru iluminatul stradal (pentru înlocuirea celor existente);
- Refacerea traseelor de cablu în zonele unde UAT Municipiul Vatra Dornei deține proprietate asupra Sistemului de Iluminat Public: Azurului, Bărnărel, Bistriței, Chilia, Dornelor, Foresta, Gării, Tudor Vladimirescu, Unirii, Vicilicilor). Cablurile vor fi pozate îngropat în pământ, în tub pvc și vor fi montate în zona pietonală a străzilor. Astfel, se va elimina aspectul inestetic

al cablurilor aeriene.

- Implementarea unor soluții cu caracter inovativ, constând în gestionarea corectă și eficientă a Sistemului de Iluminat Public, prin care se propune realizarea unui sistem de management al Sistemului de Iluminat Public care să asigure diminuarea consumului de energie și implicit scăderea emisiilor de CO₂.

Disfuncționalități

Corpurile de iluminat nu mai corespund standardelor tehnice din punct de vedere lumino-tehnic, de consum și estetic, prezentând următoarele probleme în exploatare:

- au caracteristici fotometrice slabe și sunt energofage (mari consumatoare de energie);
- prezintă stare avansată de depreciere, pierderi mari de energie în aparatul și randament luminos extrem de mic (<45%);
- prezintă caracteristici generale tehnice și estetice care nu corespund cerințelor unui iluminat modern și nu satisfac condițiile minime impuse de standarde și nici normele de iluminat în vigoare;
- starea tehnică a corpurilor de iluminat este precară (reflectoarele sunt zgâriate și depreciate de trecerea timpului) reducându-se astfel fluxul luminos produs, (indiferent că sursa de iluminat este nouă);
- oglinzile existente în interiorul corpurilor de iluminat sunt depășite din punct de vedere al tehnologiei, factorul de concentrare al fluxului luminos fiind scăzut;
- consolele și confecțiile metalice existente urmăresc un model estetic depășit și se află, de asemenea, într-o stare avansată de degradare, nefiind îndeplinite condițiile de siguranță în exploatare;
- nu există posibilitatea de coordonare și monitorizare a funcționării corpurilor de iluminat în anumite intervale orare, iar eventualele defecțiuni sunt sesizate cu întârziere, ceea ce influențează în mod direct siguranța traficului auto și pietonal în orele nopții.

Toate aceste aspecte problematice legate de corpurile de iluminat existente, conduc la rezultate nefavorabile:

- obținerea unui iluminat neuniform ("pete de lumină") și a unui raport dintre iluminatul minim și cel maxim dezavantajos rezultând un disconfort funcțional;
- un consum de energie electrică în creștere de la an la an;
- creșterea emisiilor de CO₂;
- costuri foarte mari, în prezent, atât în ceea ce privește funcționarea sistemului de iluminat, energia electrică consumată, cât și în ceea ce privește întreținerea și reparațiile aferente în varianta actuală;
- intervenții întârziate pentru remedierea potențialelor defecțiuni;
- risc crescut sub aspectul siguranței traficului auto și pietonal pe timp de noapte.

Rezultatele implementării proiectului se vor concretiza în montarea a 259 stâlpi noi, 731 corpuri de iluminat cu sursă LED, cât și în implementarea unui sistem modern de telegestiune, conducând astfel la reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor de CO₂ și reducerea poluării luminoase.

Utilizarea surselor regenerabile de energie

Utilizarea surselor regenerabile de energie este benefică atât pentru calitatea aerului și protejarea mediului natural (reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră,

stoparea tăierilor arborilor, protejarea florei și faunei), cât și pentru dezvoltarea economică și socială prin creșterea securității / independenței energetice.

Amplasarea geografică a județului Suceava și caracteristicile zonei în care este situat municipiul Vatra Dornei favorizează utilizarea surselor regenerabile de energie în scopul producerii energiei electrice, atât pentru creșterea eficienței energetice, cât și ca mijloc de protejare a mediului.

Potențialul existent care ar putea fi valorificat pe teritoriul municipiului Vatra Dornei este reprezentat, în principal de biomasă, de energia solară și de potențial microhidroenergetic datorită rețelei hidrografice existente în zonă.

Conform hărții potențialului solar din România (figura 3), elaborată de ICEMENERG, teritoriul pe care se află municipiul Vatra Dornei se încadrează în zona V de radiație solară cu valori până la 1200 Wh/m²/an ceea ce înseamnă posibilitatea exploatării energiei solare cu un randament mic spre mediu.

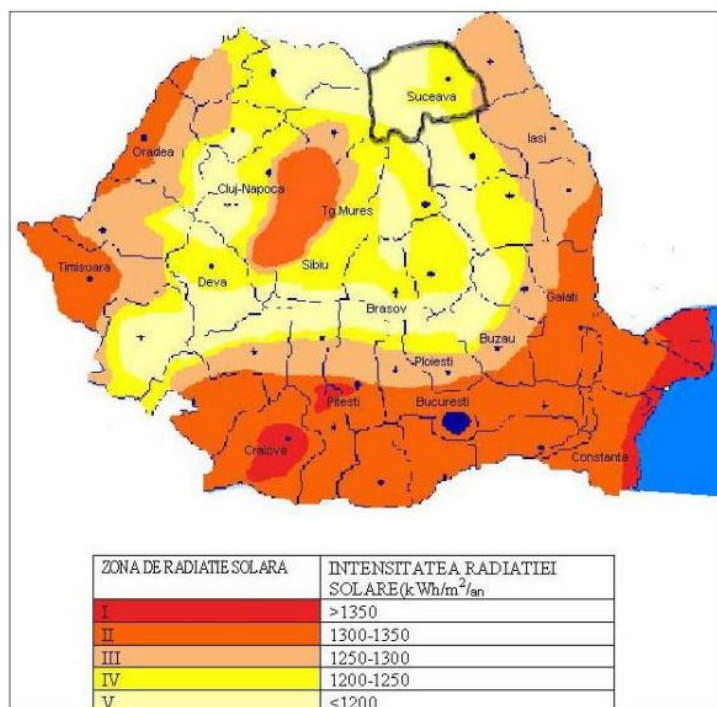

Fig. 48 Potențialul solar al României (Sursa: ICPE, ANM, ICEMENBERG, 2006)

Din punctul de vedere al potențialului eolian, județul Suceava este amplasat într-o zonă cu potențial variat. Potrivit hărții potențialului eolian în România, zonele cu potențialul eolian cel mai ridicat se găsesc în zona montană și în cea de podiș.

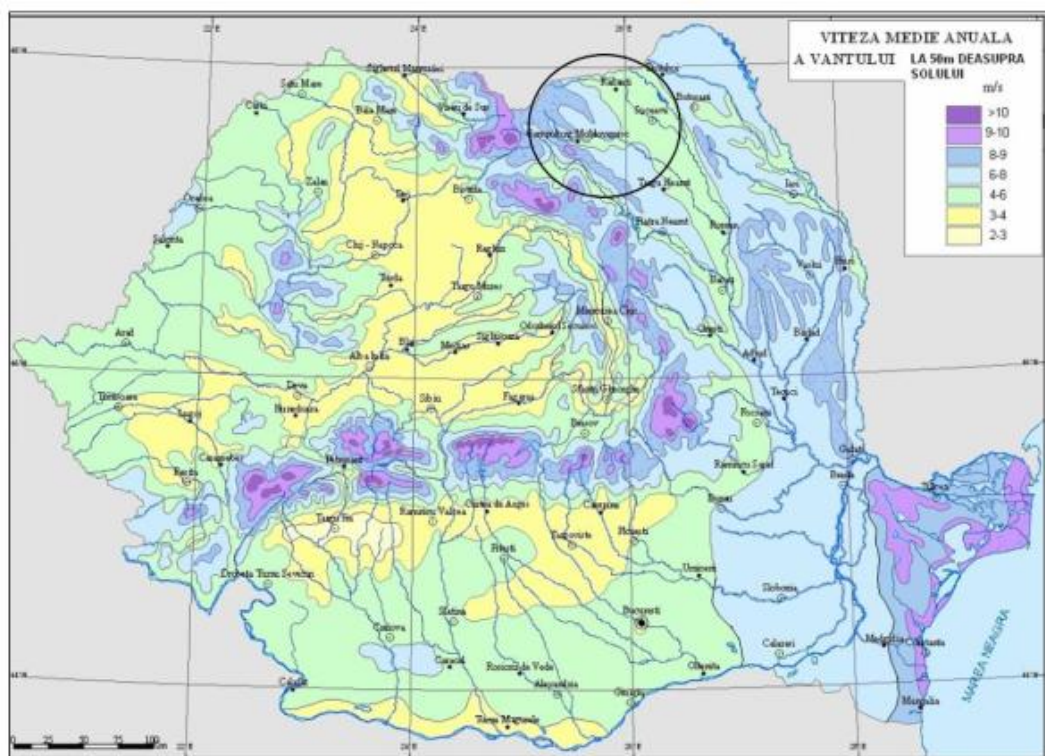

Fig. 49 Potentialul eolian al Romaniei (Sursa: Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Energie, 2006)

Disfuncționalități

Rețeaua electrică de distribuție a municipiului Vatra Dornei este dezvoltată corespunzător, acoperind întreg teritoriul localității, cu toate acestea, din analiza situației existente rezultă următoarele disfuncționalități:

- existența cablurilor electrice pozate aerian, pe stâlpi;
- existența unor gospodării neelectrificate;

Pe teritoriul administrativ al municipiului sunt amplasate instalații electrice de distribuție care au prevăzute zone de protecție și de siguranță, iar nerespectarea acestora constituie o disfuncționalitate.

Sistemul de iluminat public din municipiul Vatra Dornei este uzat, cu o eficiență energetică redusă, iluminatul în anumite zone ale orașului fiind necorespunzător din punct de vedere calitativ și estetic. Sistemul de iluminat nu acoperă toate zonele locuite ale orașului.

În ceea ce privește utilizarea surselor regenerabile de energie, deși există potențial regenerabil, instalațiile de valorificare a acestuia sunt slab dezvoltate pe teritoriul municipiului Vatra Dornei. Potențialul existent nu este valorificat corespunzător, mai ales în contextul actual, ce incurajează exploatarea rațională a resurselor și protejarea mediului ambiant.

2.9.5 Telecomunicații

Sectorul telecomunicațiilor s-a dezvoltat foarte mult în ultimii ani, fiind influențat în mare măsură de progresul tehnologic semnificativ din domeniu și de dezvoltarea telecomunicațiilor mobile.

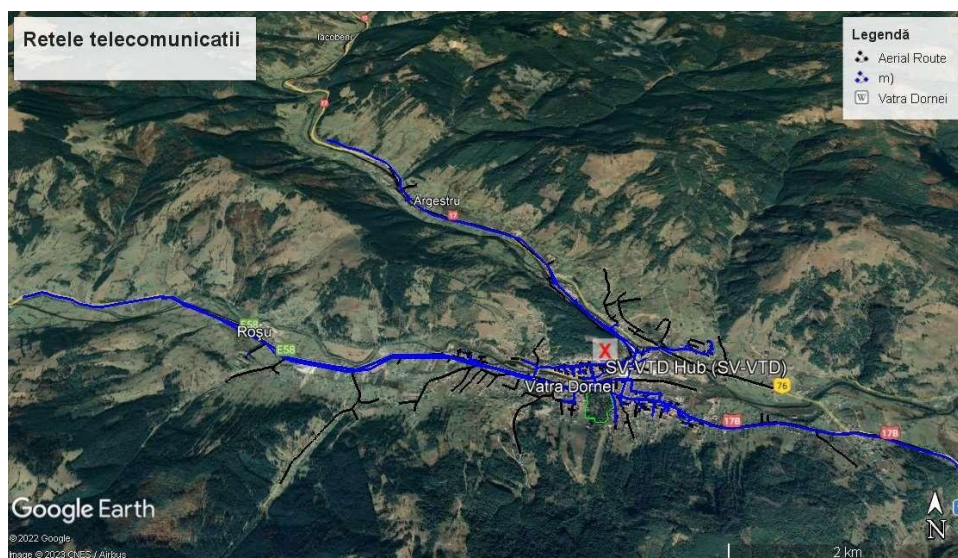

Fig. 50 – Rețele de telecomunicații Vatra Dornei

După liberalizarea pieței telecomunicațiilor din România, numărul furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice a crescut semnificativ. Astfel, la finalul anului 2015, conform informațiilor furnizate de ANCOM, în România existau circa 40 furnizori de telefonie fixă, 700 furnizori operaționali de servicii de internet fix și peste 250 furnizori de servicii de retransmisie programe TV, în timp ce peste 92% din piața de internet fix este deservită de șase mari furnizori. Principalele companii furnizoare de rețele și servicii de comunicații mobile cu acoperire națională sunt Orange România, RCS&RDS, Telekom România Mobile Communications și Vodafone România.

Telefonie și poștă

Pe teritoriul municipiului Vatra Dornei funcționează un oficiu poștal, amplasat pe str. Republicii nr.10 (conform datelor furnizate de Poșta Română), aparținând Companiei Naționale Poșta Română care este operator național și a fost desemnată, și în 2019, furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale de către ANCOM.

Serviciile furnizate de Poșta Română sunt de curierat, trimitere scrisori, colete, cărți, presă, documente, transfer de bani, atât în țară cât și în străinătate.

Pe teritoriul municipiului activează și alte firme care furnizează servicii de curierat, unele dintre acestea cu acoperire națională, cum sunt Fan Courier, Cargus, DPD s.a..

Pe teritoriul municipiului Vatra Dornei, serviciile de telefonie fixă sunt asigurate atât de compania Telekom SA prin rețeaua sa de telefonie fixă cât și de alți operatori ca RCS&RDS, S.C. Vodafone România S.A. și Orange România S.A.

În ceea ce privește telefonie mobilă, principalii furnizori de servicii mobile existenți pe piața locală și care au acoperire la nivelul municipiului Vatra Dornei sunt Telekom România Mobile Communications, Orange România, Vodafone România și RCS&RDS.

Pe teritoriul municipiului există rețea de fibră optică și stații de telecomunicații mobile care aparțin companiilor Vodafone și Orange.

Radio, televiziune, internet

Drepturile de utilizare a frecvențelor radio sunt deținute, în prezent, de Societatea Națională de Radiocomunicații SA (SNR), aceasta având licență de difuzare pe cale radioelectrică a serviciilor publice de radiodifuziune sonoră și televiziune.

În municipiu se regăsesc puncte de desfacere a presei locale, naționale și internaționale.

Municipiul Vatra Dornei beneficiază de servicii de televiziune analogică, digitală și transmisie prin satelit, principalii furnizori ai acestor servicii fiind RCS-RDS, Orange și Telekom SA.

Serviciile de Internet sunt asigurate atât de operatori mari, ca Telekom și RCS&RDS, cât și de către furnizori locali, autorizați de către ANCOM, iar gradul de acces la serviciile de internet este ridicat.

Disfuncționalități

Din analiza situației existente rezultă că telecomunicațiile reprezintă un sector bine dezvoltat în municipiul Vatra Dornei prin toate componentele, telefonie fixă, telefonie mobilă, televiziune, acces la internet.

Rețeaua de telefonie fixă, existentă în municipiu, asigură legătura acestuia cu restul localităților. Rețeaua de telefonie mobilă completează rețeaua fixă existentă, astfel că sunt îndeplinite necesitățile actuale ale locuitorilor municipiului în ceea ce privește accesul la serviciile de telefonie. Sunt asigurate accesul locuitorilor atât la serviciile de televiziune prin cablu cât și la internet.

Existența cablurilor de telecomunicații pozate aerian, în anumite zone ale orașului, reprezintă o disfuncționalitate, fiind necesară trecerea acestora în subteran, prin realizarea unei canalizații corespunzătoare, în concordanță cu legile în vigoare, eliminându-se, astfel, cablurile amplasate pe stâlpii rețelelor electrice sau de iluminat.

2.9.6 Alimentarea cu energie termică

În Municipiul Vatra Dornei, începând cu anul 2004, producerea energiei termice este asigurată prin intermediul unei centrale termice (cea mai mare de acest tip din România), care utilizează biomasă (rumeguș și alte deșeuri lemnoase). Aceasta furnizează căldură pentru aproximativ o treime din populația municipiului Vatra Dornei și conduce la o reducere importantă a emisiilor de gaze cu efect de seră, comparativ cu arderea combustibililor fosili” (Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor în județul Suceava pentru perioada 2020-2025, 2019, p. 71).

În anul 2020 a fost finalizată reabilitarea centralei existente și a rețelei de transport și distribuție energie termică și apă caldă menajeră în municipiul Vatra Dornei.

În proces de evaluare tehnică și financiară este proiectul de extindere și modernizare a sursei de producție a energiei termice. Prin acest proiect se dorește înlocuirea cazanului pe CLU cu un cazan pe biomasă, precum și mărirea depozitului de biomasă.

Conform Rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, 38,2% dintre locuințele din Vatra Dornei erau racordate la rețeaua de încălzire centralizată.

În anul 2019 a fost înregistrat un consum de 11.789 gigacalorii în municipiul Vatra Dornei, cu 20,9% mai puțin decât în anul anterior.

Conform INS, în perioada 2010-2019 energia termică distribuită la nivel local a înregistrat un trend puternic descendent, de la 20.927 gigacalorii în anul 2010, la 16.731 gigacalorii în anul 2016, urmat de o creștere ușoară și ulterior o scădere bruscă. Același

trend este urmat și de consumul la nivel județean, cu precizarea că la nivelul județului scăderea bruscă, de 50%, a fost realizată din anul 2018 în 2019.

De asemenea, municipiul Vatra Dornei beneficiaza de proiectul de investiții „Conducta de transport gaze naturale DN 250 Pojorâta-Vatra Dornei”. Prin realizarea acestei conducte se asigura alimentarea cu gaze naturale a localităților din zona de interes a obiectivului, respectiv localitățile Vatra Dornei, Pojorâta, Sadova, Iacobeni, Dorna Arini, Șaru Dornei, Dorna Cândrenilor și Fundul Moldovei, pentru un număr de aproximativ 35.000 locuitori și aproximativ 780 de agenți economici.”

Disfuncționalități

O problemă importantă este dată de izolarea termică necorespunzătoare a clădirilor care conduce la:

- inconfort termic,
- consum mare de energie necesară pentru încălzire,
- apariția condensului – ce duce în timp la deteriorarea construcțiilor prin fenomenul de îngheț- dezgheț a masei de vapori în interiorul structurii anvelopei.

2.9.7 Alimentarea cu gaze naturale

UAT Vatra Dornei a preluat de la Ministerul Economiei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012 – legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, “Contractul de concesiune a serviciului public de distribuție a gazelor naturale în localitatea Vatra Dornei, aparținătoare municipiului Vatra Dornei”. În acest sens s-a încheiat Actul adițional nr. 4 la Contractul de concesiune nr. MECMA 3/25.01.2010, act înregistrat la Primăria mun. Vatra Dornei sub nr. 33602/22.11.2012, respective la Nova Power & Gas S.R.L. sub nr. 3362/29.11.2018.

Contractul de concesiune este încheiat pe o perioadă de 49 de ani. În conformitate cu prevederile art. 11.2 din contract concesionarul are obligația de a executa investiții de înființare a rețelei de distribuție a gazelor naturale cu o lungime de 30,5 km, în valoare de 5.970.970 lei, fără TVA, (conform Studiului de Fezabilitate nr. 104/2009 întocmit de societatea Bucovina Ecotermgaz S.A. Suceava).

Au fost finalizate lucrările de aducțiune a magistralei de gaz pe tronsonul Pojorâta-Vatra Dornei.

La momentul redactării prezentului studiu a fost finalizat proiectul de înființare sistem distribuție gaze naturale în localitățile Vatra Dornei și Roșu, aparținătoare Municipiului Vatra Dornei.

Nova Power & Gas SRL , în calitate de operator al sistemului de distribuție al gazelor naturale, este responsabilă de racordarea la rețea a imobilelor.

Proiectul a cuprins realizarea rețelei de gaze naturale pe noile trasee alese, în condiții de siguranță, eficiență economică și de protecție a mediului, conform tabelului nr. 15:

Tabel nr. 22 Distribuția alimentării cu gaze naturale pe strazi

Nr. crt	Strada	Observații
1	22 Decembrie	
2	Aleea Dornelor	
3	Aluniș	
4	Azurului	
5	B. Procopeanu	

	Procopovici	
6	Baladei	
7	Băii	
8	Bârnărel	
9	Calea Transilvaniei	Inclusiv blocurile ANL
10	Crinului	
11	Dealul Negru	
12	Diecilor	
13	Florilor	
14	G. Gheorghe Manoliu	
15	Gării	
16	George Coșbuc	
17	Gladiolelor	
18	Independenței	
19	Izvorului	
20	Libertății	
21	Luceafărului	
22	Lucian Blaga	
23	Lumea Nouă	
24	Mălinilor	
25	Mihai Eminescu	Pe ambele părți
26	Mihail Sadoveanu	
27	Minelor	
28	Miniera	
29	Miriștei	Zona de legătură cu Bârnărel, zona barăci și proiect ANL
30	Molidului	
31	Negrești	
32	Nicolae Bălcescu	
33	Nicolae Titulescu	
34	Oborului	
35	Parcului	
36	Păcii	
37	Petreni	
38	Piscului	
39	Popeni	
40	Replubicii	
41	Roșu	
42	Runc	
43	Schitului	
44	Silvicultorului	
45	Sondei	
46	Tudor Vladimirescu	
47	Unirii	Zona blocurilor DB4, zona de acces centrală
48	Vasile Deac	
49	Vasile Lițu	
50	Viciliilor	

2.9.8 Gospodărire municipală

Gestionarea deșeurilor, cunoscută și ca managementul deșeurilor, se referă la educația privind colectarea, transportul, tratarea, reciclarea și depozitarea deșeurilor. De obicei, termenul se referă la materialele rezultate din activități umane și la reducerea efectului lor asupra sănătății oamenilor, a mediului, sau aspectului unui habitat. Gestionarea deșeurilor are ca scop și economisirea unor resurse naturale prin reutilizarea părților recuperabile. Deșeurile gestionate pot fi atât solide, cât și lichide sau gazoase, precum și cu diverse proprietăți (de exemplu radioactive), necesitând metode de tratare specifice.

Gestionarea deșeurilor municipale

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Suceava cuprinde Municipiul Vatra Dornei în Zona 5 (Zonă principală de gestionare). Zona 5 acoperă 9 UAT-uri (Municipiul Vatra Dornei, orașul Broșteni și 7 comune: Coșna, Dorna Candrenilor, Dorna Arini, Crucea, Poiana Stampei, Șaru Dornei și Panaci), este situată în partea de sud-vest a județului Suceava și deservește o populație totală de 41.420 de locuitori, înregistrată la nivelul anului 2019. Zona este deservită de stația de transfer Vatra Dornei (PHARE) și Centrul Public de Colectare a deșeurilor speciale (POS Mediu 2007-2013).

Gestionarea deșeurilor municipale presupune colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea acestora, inclusiv monitorizarea depozitelor de deșeuri după închidere.

Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor municipale aparține administrațiilor publice locale, care, prin mijloace proprii sau prin concesionarea serviciului de salubritate către un operator autorizat, trebuie să asigure colectarea (inclusiv colectarea separată), transportul, tratarea, valorificarea și eliminarea finală a acestor deșeuri.

În Vatra Dornei există următoarea infrastructură pentru gestionarea deșeurilor:

- o stație de transfer a deșeurilor aparținând Consiliului Local Vatra Dornei, în care se realizează și recuperarea manuală a deșeurilor reciclabile, pusă în funcțiune din anul 2009;
- o platformă pentru sortarea deșeurilor aparținând S.C. GO S.A. Vatra Dornei, utilizată din anul 2012

La nivelul Primăriei Municipiului Vatra Dornei, la nivel local există 90 spații publice amenajate pentru depozitarea deșeurilor, toate ecologice. Serviciul local de salubritate deservește populația cu ajutorul următoarelor echipamente: 3 auto compactoare de 16 m³, 1 cap de tractor, 2 semiremorci auto-compactoare de 55 m, o automăturătoare și 1 tractor cu remorcă.

Potrivit Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Suceava (2019), stația de transfer deșeuri din Vatra Dornei are o suprafață de 1.741,5 m² și o capacitate proiectată de 17.000 t/an. Cantitatea de deșeuri transferate la stație în intervalul 2013-2018 a avut o evoluție fluctuantă.

Gestiunea serviciului public de salubritate al municipiului Vatra Dornei este efectuate de operatorul S.C. FRITEHNIC S.R.L., Suceava.

Activitățile prestate de operator, în baza contractului de delegare a gestiunii serviciului public de salubritate al municipiului Vatra Dornei nr. 29232 din 26.10.2023 sunt:

- măturatul, spălatul și stropitul căilor publice din localitate, inclusiv colectarea și transportul deșeurilor de pământ și pietre provenite de pe căile publice la depozitele de deșeuri, precum și a deșeurilor provenite din coșurile stradale la depozitele de deșeuri și/sau la instalațiile de tratare
- curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice din localitate și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț
- colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat
- sortarea deșeurilor de hârtie, carton, metal, plastic și sticlă colectate separat din deșeurile municipale în stații de sortare, inclusiv transportul reziduurilor rezultate din sortare la depozitele de deșeuri și/sau la instalațiile de valorificare energetică

și colectarea separată a deșeurilor municipale generate ocazional se realizează astfel:

- deșeurile voluminoase, inclusiv saltele și mobilă, în baza unui program prestabilit cu autoritățile administrației publice locale, la solicitarea generatorilor de deșeuri
- deșeurile provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora, la solicitare generatorilor de deșeuri.

Platforma de sortare a deșeurilor municipale realizează operațiuni de sortare pentru: hârtie/ carton, plastic, metal, sticlă și lemn.

Pe raza municipiului Vatra Dornei a funcționat un depozit de deșeuri neconform, denumit Buliceni Vatra Dornei, fiind închis definitiv în 2020.

Gestionarea deșeurilor industriale

Ca urmare a activităților economice din zonă, rezultă o serie de deșeuri cu caracter periculos sau nepericulos. Acestea sunt gestionate de către generatori și predate către alți operatori economici autorizați în acest sens sau sunt reintroduse în fluxul tehnologic.

Generatorii de deșeuri industriale gestionează prin mijloace proprii sau prin contracte încheiate cu operatori economici specializați și autorizați conform legii, valorificarea sau eliminarea prin depozitare/incinerare a deșeurilor produse.

Gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE)

Echipamentele electronice și electrocasnice (EEE-uri) sunt produsele care funcționează pe baza de curenți electrici sau câmpuri electromagnetice și ce au fost proiectate pentru a fi utilizate la o tensiune mai mică sau egală cu 1.000 volți curent alternativ sau 1.500 volți curent continuu. Din aceeași categorie fac parte și echipamentele de generare, transport și de măsurare a acestor curenți și câmpuri.

În scopul gestionării și colectării deșeurilor de echipamente electrice și electronice primăria Vatra Dornei a desemnat această responsabilitate pe bază de contract către un operator economic autorizat. La nivelul teritoriului delimitat de municipiul Vatra Dornei agentul economic autorizat pentru colectarea DEEE este S.C. Păltiniș S.R.L. cu sediul în aceeași localitate.

Gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje

În municipiul Vatra Dornei operează societăți specializate în colectarea deșeurilor, inclusiv a deșeurilor de ambalaje.

Cu toate că în municipiul Vatra Dornei s-au amenajat spații pentru colectarea selectivă a deșeurilor pe tipuri de deșeuri, colectarea selectivă nu se realizează corespunzător, fie datorită populației care nu respectă modul de depozitare a deșeurilor în pubelele corespunzătoare tipului de deșeu, fie a operatorului economic care de la punctul de colectare, transportă deșeurile în amestec.

La nivelul județului Suceava există agenți economici în domeniul reciclării/valorificării deșeurilor din ambalaje pe circuitul ambalajelor de hârtie-carton și deșeuri de lemn. Din nefericire nu există posibilitatea colectării și valorificării ambalajelor din sticlă ca urmare a lipsei agenților economici ce ar putea prelua și integra deșeurile de sticlă.

Gestionarea vehiculelor scoase din uz

Vehicule scoase din uz (VSU) pot fi colectate și valorizate de către agenți economici autorizați. Ca urmare a faptului că vehiculele dezafectate conțin și substanțe periculoase precum plumb, mercur, cadmiu și crom hexavalent se interzice dezmembrarea, incinerarea sau eliminarea lor la depozitele de deșeuri. La nivelul municipiului Vatra Dornei există un operator ce gestionează vehiculele scoase din uz, respectiv S.C. Păltiniș S.R.L. care se ocupă cu colectarea și tratarea acestora.

Spații verzi

Noțiunea de spațiu verde este legiferată de Legea nr. 24/2007 prin care acestea sunt compuse din :

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;
- b) spații verzi publice de folosință specializată:
 - grădini botanice și zoologice, muzee în aer liber, parcuri expoziționale, zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ;
 - cele aferente dotărilor publice: creșe, grădinițe, școli, unități sanitare sau de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;
 - baze sau parcuri sportive pentru practicarea sportului de performanță.
- c) spații verzi pentru agrement: baze de agrement, poli de agrement, complexuri și baze sportive;
- d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă;
- e) culoare de protecție față de infrastructura tehnică;
- f) păduri de agrement;
- g) pepiniere.

Conform Registrului Spatiului Verzi al Municipiului Vatra Dornei **spatiul verde cuprins in UAT Vatra Dornei are o suprafata totala de 391486 mp, rezultand 31.12 mp/locuitor.**

Tabel nr.23 Totalitatea spatiilor verzi, conform Registrului Spatiilor Verzi

Nr. crt.	Denumire spatiu verde	Suprafata	%
1	parcuri	117973.2	30.13
2	grădini	6140.3	1.56
3	scuaruri	1431.4	0.36
4	fâșii plantate	0.0	0.00
5	spații verzi publice de folosință specializată	0.0	0.00
6	grădini botanice	0.0	0.00
7	zoologice	0.0	0.00
8	muzee în aer liber	0.0	0.00
9	parcuri expoziționale	0.0	0.00
10	zone ambientale și de agrement pentru animalele dresate în spectacolele de circ	0.0	0.00
11	creșe	400.6	0.10
12	grădinițe	3009.3	0.76
13	școli	2521.9	0.64
14	unități sanitare sau de protecție socială	1474.2	0.37
15	instituții	1474.2	0.36
16	edificii de cult	0.0	0.00
17	cimitire	74783.2	19.10
18	baze de agrement	13247.9	3.24
19	poli de agrement	0.0	0.00
20	complexuri și baze sportive	9169.1	2.34
21	spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă	139463.3	35.62
22	culoare de protecție față de infrastructura tehnică	32977.7	8.42
23	păduri de agrement	0.0	0.00
24	pepiniere și sere	0.0	0.00
	Total	391486.3	100

În urma întocmirii Registrului s-au înregistrat 2398 de arbori și arbuști, fiind identificate 44 de grupe principale de specii și 31 de varietăți ale acestora, ce însumează 75 specii distincte de arbori și arbuști. Raportul arbori/arbuști este de 89% arbori, respectiv 11% arbuști. La nivelul încrengăturii din care face parte vegetația analizată raportul este de 52% specii foioase și 48% specii de rășinoase, cei mai mulți dintre arborii de rășinoase fiind regăsiți în parcul central.

2.10 Probleme de mediu

Ca urmare a analizei situației existente, principalele disfuncționalități și aspecte critice rezultate din modul de desfășurare a activităților atât în teritoriu cât și în localitățile ce compun Municipiul **VATRA DORNEI** sunt :

Tabel nr. 24 Disfuncționalități de mediu

CATEGORIE/DOMENIU	DISFUNCȚIONALITATE
ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	Pantele destul de accentuate și energia de relief mare a zonei montane nu permit construirea ușoară a unor imobile necesitând structuri de rezistență suplimentare, drumuri accidentate și materiale costisitoare
	Variațiile de temperatură precum și fenomenele meteorologice extreme (îngheț, inundații, zăpoare) constituie disfuncționalitate în asigurarea calității vieții
	Suprafețele ocupate cu păduri tind să se reducă din ce în ce mai mult
	Speciile faunistice se reduc numeric ca urmare a scăderii suprafețelor ocupate de păduri
	Unele tipuri de sol (podzoluri, prepodzoluri) sunt sărace în minerale și substanțe nutritive
FACTORUL DE MEDIU – APĂ	Gradul de acoperire și deservire a populației cu servicii edilitare este mediu astfel că o bună parte a gospodăriilor deversează apele menajere în pânza freatică și apele curgătoare
	Utilizarea frecventă, inclusiv în zona periferică a municipiului Vatra Dornei, a closetelor uscate
	Operatorii economici cu activități extractive și de prelucrare a materialelor deversează apele de spălare a minereurilor și a utilajele în resursele de apă dulce
	Dejecțiile lichide rezultate din activitatea agricolă nu sunt colectate și transportate pe platformele speciale de gunoi de grajd și levigat
	Utilizarea de pesticide pentru combaterea dăunătorilor poate ajunge în pânza freatică
	Lipsa asigurării zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de aprovizionare cu apă potabilă
	Nerespectarea specificațiilor autorizațiilor de mediu prin care operatorii economici cu impact asupra mediului pot polua apele freatice
FACTORUL DE MEDIU - AER	Procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor socio – economice generează particule în suspensie (cenușă, funingine, monoxid de carbon-CO, dioxid de carbon - CO ₂ , oxizi de azot – Nox, oxizi de sulf-SO _x , PM ₁₀ etc.)
	Lipsa unei stații de monitorizare de fond urban și tip trafic în municipiul Vatra Dornei
	Inexistența unei șosele de centură care să ocolească zona de intravilan și spațiul locuibil din municipiul Vatra Dornei
	Nerespectarea condițiilor de funcționare din autorizația de mediu pentru operatorii economici cu potențial impact asupra

	mediului Incinerarea de către populație a deșeurilor menajere și a resturilor vegetale Utilizarea combustibililor fosili la instalațiile de ardere în scop energetic sau industrial
FACTORUL DE MEDIU - SOL	Despădurirea, pășunatul excesiv, incendiile de vegetație precum și activitățile din domeniul construcțiilor pot cauza eroziunea în suprafață și implicit conduce la degradarea solului Contaminarea învelișului pedologic cu diferite substanțe chimice nocive de tipul metalelor grele, uleiurilor și ale vopselurilor provenite din industrie Utilizarea irațională a aratului din deal în vale antrenează orizontul superior de sol astfel că substanțele nutritive se dispersează Dejecțiile zootehnice nu sunt depozitate și compostate corespunzător normelor în vigoare Poluarea cu scurgeri accidentale de produse petroliere, substanțe chimice utilizate în fluxurile tehnologice Fenomenul de inundabilitate care poate afecta solurile aluviale scot din circuitul agricol suprafețe pretabile la practicarea agriculturii Existența solurilor cu volum edafic redus (cu material scheletic în zona montană) permite doar exploatarea lor ca suprafață de pășunat sau cu fâneată Înlocuirea pădurilor cu suprafețe acoperite de pășune are ca efect degradarea compoziției floristice dar și acidifierea solului
MANAGEMENTUL DEȘEURILOR	Lipsa facilităților pentru compostarea deșeurilor biodegradabile Imposibilitatea colectării și valorificării ambalajelor din sticlă
SPAȚII VERZI	Spațiile verzi existente destinate odihnei și recreerii nu respectă cadrul legislativ cu privire la Normele de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației. Nevalorificarea terenurilor libere din intravilan care permit amenajarea unor zone de recreere precum și a terenurilor degradate. Lipsa perdelelor verzi de protecție.
RISCURI NATURALE	Utilizare inadecvată a terenului prin defrișări haotice și practici agricole excesive Lipsa acțiunilor de împădurire pe versanții expuși în vederea reducerii scurgerii rapide a apei pe suprafața solului Nerespectarea zonei de protecție a cursurilor de apă Nerealizarea de lucrări de decolmatare și curățare a rigolelor, podurilor și a podețelor în intravilan Lipsa măsurilor cu rol antierozional (împăduriri masive, perdele de protecție, benzi de arbuști, lucrări de amenajare hidrotehnică etc.)

RISCURI ANTROPICE	Situarea unor locuințe în proximitatea haldelor și iazurilor de decantare a sterilului
	Transporturile grele, agabaritice și inclusiv cele ce transportă materiale chimice, periculoase, explozive tranzitează localitățile în lipsa unei șosele ocolitoare
	Existența pe raza teritoriului delimitat de municipiul Vatra Dornei a muniției neexplodate din timpul conflagrațiilor militare
	Apariția unor construcții disonante care pot altera imaginea zonelor cu valoare istorică sau ambientală.
	Străzile din interiorul localității nu sunt echipate cu mijloace pentru stingerea incendiilor.
	Deranjarea habitatului faunei și florei protejate prin activități agricole și zootehnice.

2.12 Potențialul turistic al municipiului

Forme de turism practicabile

În zona limitrofă municipiului Vatra Dornei și în cadrul municipiului se practică următoarele forme de turism:

Turismul balnear

Printre edificiile devenite monumente arhitectonice ale municipiului se numără și stabilimentul balnear construit în anul 1895, în care se executau proceduri cu ape carbogazoase și nămol de Dorna. Localitatea Vatra Dornei s-a dezvoltat începând din secolul al XVIII-lea în jurul stațiunii balneare și concomitent cu aceasta.

Acest tip de turism se practică în stațiunea balneo-climaterică Vatra Dornei, care dispune de patru baze de tratament, cu secții de băi carbogazoase, împachetări cu nămol, hidroterapie, sala de sport pentru medicina recuperatorie. Bogăția și diversitatea izvoarelor minerale (carbogazoase, bicarbonatate, calcice, feruginoase, magneziene, ușor sulfurate, oligometaline, atermale) permit utilizarea lor cu scop medical, pentru tratarea diverselor afecțiuni. Astfel, există șase izvoare pentru cura internă și peste 30 pentru cura externă. Factorii naturali favorabili curei balneare sunt reprezentați de apele minerale, mofetele naturale, nămolul de turbă din Tinovu Mare Poiana Stampei, bioclimatul tonic și aeroionizarea negativă.

Indicațiile de tratament cu apele minerale și nămolul din Vatra Dornei sunt recomandate pentru diverse boli, precum: afecțiuni ale aparatului cardio-vascular, afecțiuni ale aparatului locomotor, boli ale aparatului respirator, boli ginecologice, boli endocrine, boli ale sistemului nervos, boli ale sângelui, boli digestive, boli renale, boli

metabolice sau profilaxie pentru persoane sănătoase și aparent sănătoase, pentru persoane care prezintă sensibilitate la factori predispozanți la îmbolnăvire sau la o serie factori constituționali sau din mediul extern.

Activitatea medico-balneară se desfășoară, fie la cabinete medicale în care practică medici primari, fie la serviciul de explorări funcționale, la două baze de tratament care dispun de următoarele secții: băi carbogazoase; hidroterapie (băi cu plante sau dușuri specifice); electroterapie (curenți diadinamici, ultrasunete, ionogalvanizări, băi galvanice); fosfoterapie (ultraviolete); kinetoterapie (săli de gimnastică, bazin acoperit și saună); pneumoterapie (aerosoli și inhalații); masaj – împachetări parafină; secție ginecologie și nămol (împachetări); mofete naturale.

Factori naturali

- apele minerale apele minerale carbogazoase, hipotone, atermale, bicarbonatate sodice, calcice și magneziene, feruginoase;
- mofete naturale de sondă cu mare puritate și concentrație de CO₂;
- nămolul de turbă adus de la Poiana Stampei, cu conținut mare de coloizi organici și acizi humici;
- bioclimat tonic, stimulent cu nuanțe de sedare; concentrație crescută de ioni negativi.

Indicații de tratament

- profilaxie;
- tratament curativ și de recuperare (afecțiuni ale aparatului cardiovascular, afecțiuni ale aparatului locomotor, boli asociate).

Baze de tratament

- în stațiune serviciile balneare sunt asigurate prin intermediul a patru baze de tratament și centre spa.

Turismul montan

Vatra Dornei, datorită așezării sale, reprezintă destinația ideală pentru amatorii de turism montan:

- schi alpin

La nivel local există trei pârtii utilizate pentru practicarea schiului alpin:

- pârtia Telescaun, pârtie în curs de omologare, 3.200 m lungime, 400 m diferență de nivel, instalație de transport pe cablu tip Telescaun;
- pârtia Parc, pârtie omologată, 900 m lungime, 150 m diferență de nivel, instalație de transport pe cablu tip teleschi și baby-schi;
- pârtia Veverița, 780 m lungime, 183 m diferență de nivel, iluminare nocturnă i instalație de transport pe cablu tip teleschi.

- **schi tour**

Toate traseele montane cu plecare din Vatra Dornei și de pe creastă sunt optime pentru schi tour.

- **schi fond**

Există o pistă betonată pentru schi alpin pe Dealul Runc, lungimile traseelor de schi fiind de 3 sau 5 km.

- **schi extrem**

Zonele optime pentru practicarea schiului extrem se afla in masivul Calimani, versantul Nordic din caldera Calimanului (Retitis) sau versantul estic al platoului format de vf. Negoitul Unguresc si Pietrosul Calimani;

- **trasee montane parcurse cu snowmobile** – în Țara Dornelor se pot organiza excursii pe diverse trasee în masivele Suhard și Giumalău sau pe drumuri forestiere;

- *Traseul 1.* Pârția Telescaun. Traseu cu grad mediu de dificultate, lungime 7,4 km (dus - întors). Diferența de nivel este de 400 m. Punctul de plecare este baza pârtiei Telescaun, punctul terminal Vârful Diecilor, 1.301 m.

- *Traseul 2.* Masivul Călimani. Traseul principal are o lungime de aproximativ 55 km. Punctul de plecare este la Neagra Șarului (Pârâul Tăieturi – altitudine 850 m), punctul maxim fiind reprezentat de Vârful Rețitis (2.021 m.). Traseul se desfășoară în proporție de 60% în zona alpină.

- *Traseul 3.* Masivul Giumalău. Traseu cu grad mediu de dificultate, lungime 32 km. Punctul de plecare este pârâul Chilia (Vatra Dornei), iar punctul terminus este cabana Giumalău.

- **drumeție montană** - există 17 trasee turistice montane omologate, care au ca punct de plecare zona Vatra Dornei: 5 trasee în Masivul Giumalău, 2 trasee în Munții Bistriței, 4 trasee în Munții Suhard și 6 trasee în Munții Călimani. Traseele montane sunt întreținute de primăria Vatra Dornei prin formația de Salvamont. Traseele turistice montane omologate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, aflate în administrarea Consiliului local Vatra Dornei sunt:

- Vatra Dornei – Dealul Drăncani – Obcina Mică – Poiana Ciungi – Cabana Giumalău cu ramificație spre Vârful Giumalău;

- Vatra Dornei – Vârful Bârnăbel – Obcina Mică – Poiana Fierului – Pasul Mestecăniș;

- Sat Rusca – Drumul Forestier Rusca – Cabana Giumalău;

- Sat Rusca – Piciorul Rusca – Cabana Giumalău;

- Zugreni – Pârâul Colbu – Piciorul Țepușelor – Cabana Giumalău – Vârful. Giumalău;

- Zugreni – Vf. Pietrosul – Piatra Tăieturii – Pasul Păltiniș;

- Sat Rusca – Pârâul Rusca II – Plaiu Gruului;

- Vatra Dornei – Vârful Runc – Vârful Icoana – Vârful Omu – Pasul Rotunda;

- Comuna Ciocănești – Drum Forestier Recele – Schitul Sfânta Cruce;
- Comuna Dorna Candreni – Șesul Muntelui – Pârâul Haju;
- Șesul Muntelui – Vârful Oușorul;
- Vatra Dornei – Poiana Spânzului – Poiana Snopului – apa Rece – Comuna Șarul Dornei;
- Sat Neagra Șarului – Vârful 12 Apostoli – Poiana Izvoarele – Vârful Rețițiș – Vârful Iezerul Călimanului – Sat Neagra Șarului;
- Sat Poiana Negrii – Vârful 12 Apostoli – Sat Gura Haitii – Vârful Călimanul Cerbului – Sat Coverca;
- Sat Gura Haitii – Pietrele Roșii – Sat Dornișoara;
- Sat Gura Haitii – Poiana Izvoarele- Vârful. Pietrosul Călimani –Vârful Rețițiș – Vârful Iezerul Călimanului – Pasul Păltiniș;
- Sat Dornișoara – Izvoarele Dornei – intersecție Poiana Izvoarelor.

Turismul activ

Bucovina reprezintă locul ideal pentru practicarea turismului activ, de aventură, datorită factorilor naturali și a poziției geografice.

Turismul extrem se poate desfășura într-un cadru geografic specific, iar Munții Bucovinei oferă condiții excelente pentru practicarea unor activități recreative ce aparțin acestei forme de turism: snowboarding, rafting, zbor cu parapanta, mountain-biking, alpinism, off-road, etc.

Zborul cu parapanta se poate practica la Vatra Dornei datorită condițiilor deosebite oferite de Munții Suhardului; zona Vârful Oușorul este considerat a fi una dintre cele mai prielnice zone pentru practicarea sporturilor aeronautice, în special a zborului cu parapanta și cu deltaplanul.

Alpinismul este practicat mai ales în Călimani, Rarău – Giumalău, Suhard, atât vara, cât și iarna. Turnul ascuțit al Pietrelor Doamnei reprezintă unul din bastioanele necucerite încă de alpinismul românesc. Chiar dacă peretele nu este la fel de mare ca în alte zone de cățărare din țară, este de departe unul dintre cele mai spectaculoase.

În afară de alpinism se mai pot practica: rapel (coborâre autocontrolată pe stâncă sau structură artificială), tiroliană (coborâre pe o coardă întinsă între doi copaci sau două stânci) sau via ferrata (traversarea râului Dorna pe două cabluri paralele în plan vertical). „Atelierele” de via ferrata și tiroliană sunt montate chiar în centrul stațiunii.

Iarna se poate face cățărare pe gheață pe Cascada Moara Dracului din Cheile Zugreni.

Rafting-ul se practică pe Valea Bistriței. Râul Bistrița este considerat unul dintre cele mai bune râuri repezi de munte pentru practicarea acestui sport, întrucât are grade de dificultate diferite, atât pentru agrement turistic, pentru începători, cât și pentru profesioniști. Cele mai dificile locuri sunt în Cheile Zugreni, la 20 de km în aval de Vatra Dornei și la Toance - 35 de km în aval de Vatra Dornei.

Multe dintre masivele montane din Carpați se pretează la practicarea mountain-biking-ului, la toate nivelele de dificultate, de la trasee ușoare pe drumuri auto forestiere până la lungi ture de creastă, pe poteci mai accidentate. Există numeroase trasee, de la cele mai ușoare, la adevărate ture de forță. O plimbare cât se poate de lejeră și de frumoasă, de 2-3 ore, este pe Drumul Tătarilor, de lângă Vatra Dornei. O tură mult mai lungă și epuizantă, impune urcarea în masivul Suhard, traversarea culmii și coborârea pe la turbăria de la Poiana Stampei. Pentru amatorii de down-hill, pârtia Dealul Negru reprezintă o variantă interesantă.

Turismul activ atrage mai mulți turiști pe perioade mai lungi de timp comparativ cu cel balnear, în zona Sucevei fiind tipul de turism de cel mai mare interes. Stațiunile cu care concurează municipiul Vatra Dornei sunt Gura Humorului și comuna Ceahlău. Toate aceste 3 stațiuni au valori apropiate ale sosirilor turistice, municipiul plasându-se pe locul al doilea, după Gura Humorului.

Turismul Cultural

Este favorizat de bogăția patrimoniului etnografic existent în Depresiunea Dornelor dar și de modul de viață tradițional, obiceiurile străvechi, ritualurile bine pastrate și practicate cu ocazia diverselor evenimente semnificative. Dintre evenimentele culturale, reprezentative sunt Festivalul Bujorului de Munte, care se desfășoară în localitatea Șaru Dornei, și Festivalul Ouălor Încondeiate de la Ciocănești, unul dintre cele mai importante evenimente de acest fel din România, al cărui scop este să prezinte un meșteșug cu tradiție îndelungată și bine pătrată în zonă.

Manifestările culturale active din Vatra Dornei sunt reprezentate de: „Serbările zăpezii” din ianuarie – februarie, „Prichindei și ghiocel” din martie, expoziția de ouă încondeiate (din preajma Paștelui), Zilele municipiului Vatra Dornei, Sărbătoarea limbii române, Festivalul Internațional de Datini și Obiceiuri de Iarnă (din preajma Crăciunului), precum și numeroasele festivaluri dedicate unor personalități românești de seamă (Mihai Eminescu, Ion Creangă, George Enescu, Ion Luca Caragiale).

Un alt punct de atracție turistică sunt muzeele din stațiune. Muzeul de Științele Naturii din Vatra Dornei, inaugurat în anul 1956, prezintă vizitatorilor diversitatea vegetației și faunei din întreaga regiune. În expoziție pot fi întâlnite familii de cerbi, ciute, căprioare și căpriori, urși bruni, vulturul pleșuv brun, cocoșul de munte, cocoșul de mesteacăn precum și specii de păsări și mamifere. Pentru a cunoaște și mai bine cultura locală, în Vatra Dornei turiștii au la dispoziție Muzeul Etnografic. Deschis în 1986, muzeul ilustrează tradiția culturală, socială și economică a societății țărănești din Țara Dornelor. Cele 12 expoziții permanente prezintă obiecte de uz casnic, elemente de arhitectură, ceramică, țesături, cusături, obiecte de port popular, elemente de plutărit și păstorit, măști, ouă încondeiate, obiecte din metal și os.

Totalitatea monumentelor istorice de pe raza municipiului favorizează de altfel practicarea turismului cultural în Vatra Dornei.

Pe raza Municipiului Vatra Dornei, județul Suceava, sunt declarate următoarele monumente istorice (conform Listei Monumentelor Istorice 2015 publicată în MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, NR. 113 bis/15.II.2016) pentru care se vor respecta reglementările aflate în vigoare:

Tabel 25 Lista monumentelor istorice din municipiul Vatra Dornei

Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
446	SV-II-m-A-05658	Clădirea Izvorului "Santinela"	oraș VATRA DORNEI	În parcul orășenesc	1896
447	SV-II-m-B-05659	Gara Băi	oraș VATRA DORNEI	Str. Dornelor 7	1910
448	SV-II-m-B-05661	Casa Vladimir, azi Intreprinderea Minieră Vatra Dornei	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 1	sf. sec. XIX
449	SV-II-m-B-05665	Hotel	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 15	1896
450	SV-II-m-B-05662	Primărie	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 17	1897
451	SV-II-m-B-05663	Poștă	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 24	1929
452	SV-II-s-B-05664	Zona veche comercială a orașului	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 28-34, 23-31	sec. XIX
453	SV-II-s-B-05666	Biblioteca orășenească	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 56	1901
454	SV-II-s-B-05667	Zona veche comercială a orașului	oraș VATRA DORNEI	Str. Luceafărului 1-13, 4-14	sec. XVIII
456	SV-II-m-B-05660	Gară	oraș VATRA DORNEI	Str. Podu Verde 17	1902
457	SV-II-m-B-05668	Clădirea băilor	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 1	1898
458	SV-II-m-B-05669	Clădirea Izvorului "Unirea"	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 3	1896
459	SV-II-m-A-05670	Cazinoul Băilor	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 5	1898
460	SV-II-m-B-05671	Hotel Carol (Fosta Vila 1)	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 5A	1896
518	SV-IV-m-B-05717	Grup statuar : Eminescu, Caragiale, Sadoveanu, Enescu, Porumbescu, Kogălniceanu, Negri, Russo	oraș VATRA DORNEI	În parcul stațiunii balneare	1964-2000

Pentru practicarea acestui tip de turism este recomandată zona Parcului Național Călimani. La inițiativa acestuia (Parcului Național Călimani) a fost amenajat un Centru de echitație în Vatra Dornei. Este necesară însă experiență și un echipament adecvat pentru munte, cu bocanci, haină impermeabilă, haină călduroasă, jambiere de călărie, mănuși pentru călărie, ochelari de soare și crema de protecție solară.

Turismul rural

Turismul rural deține o pondere considerabilă în Bucovina, fiind concentrat în jurul zonelor Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc, Putna, Gura Humorului și, în general, în localitățile învecinate mănăstirilor, unde există numeroase sate pitorești, păstrătoare de tradiții. Această formă de turism este favorizată și de calitatea deosebită a peisajului natural, a aerului curat, a vestitelor izvoare de apă minerală din Bazinul Dornelor și, nu în ultimul rând, de existența numeroaselor obiective turistice de factură religioasă. Un element cheie pentru turismul rural este ospitalitatea oamenilor, o trăsătură definitorie pentru ținuturile bucovinene.

Alte forme de turism

- turism de odihnă și recreere (formă de turism favorizată de microclimatul localității);
- turism de tranzit și de sfârșit de săptămână (derivă din amplasarea stațiunii și din apropierea de obiective turistice de interes istoric, cultural, etnografic etc.)
- turism științific (facilitat de existența ariilor protejate);

Unul dintre traseele ecvestre urmărește catena vestică a calderii vulcanice din Masivul Călimani, cea mai mare calderă vulcanică din Europa (diametru de 10 km) și se desfășoară prin rezervația "12 Apostoli" trecând prin vârful Lucaciu (1.760 m).

- turism de afaceri (congrese și reuniuni) – există structuri turistice de cazare care oferă posibilitatea organizării de întâlniri de afaceri, fiind dotate cu săli de conferințe;
- turism de evenimente – în Vatra Dornei se organizează anual o serie de evenimente la care se strâng numeroși amatori de astfel de manifestări.

Festivalurile Bucovinene au crescut în notorietate în ultimii ani aducând din ce în ce mai mulți turiști. Sunt organizate evenimente cu tradiție, festivaluri ce se petrec din creasta Munților Călimani până jos în albia Bistriței Aurii sau evenimente care adună tineri pentru a îmbrățișa natura și toate cele ce vin cu ea, cu festivaluri de muzică și film sau concursuri și tabere de sporturi extreme - Serbările Zăpezii, Festivalul Folcloric Internațional – Întâlniri Bucovinene, Festivalul Național al Teatrelor Municipale "Ion Luca", Festivalul Internațional de Datini și Obiceiuri de Iarnă - Porniți plugul Feți-Frumoși!

- turism de vânătoare și pescuit sportiv – se pot organiza partide de vânătoare prin organizațiile de profil.

Dotări turistice

Structurile turistice existente pe teritoriul municipiului Vatra Dornei se prezintă după cum urmează:

- **Categoria: Instituții și servicii publice**

Tipul: Hoteluri și restaurante

Numărul unităților la data întocmirii P.U.G.: 10

- Hotel Belvedere - Str. Lucian Blaga nr. 9
- Hotel Bucovina - Str. Republicii nr. 35
- Hotel Bradul - Str. Republicii nr. 5
- Hotel Calimani - Str. Republicii nr. 5
- Hotel Carol - Str. Republicii nr. 3
- Hotel Dorna - Str. Tudor Vladimirescu Nr. 5a
- Hotel Intus - Str. Republicii nr. 5b
- Hotel Maestro - Str. Republicii fn
- Hotel Minut - Str. Negrești nr. 33
- Hotel Silva - Str. Dornelor nr. 10

- **Categoria: Instituții și servicii publice**

Tipul: Vile și pensiuni

Numărul unităților la data întocmirii P.U.G.: 50

- Vila Dana - Str. Vasile Deac nr. 5
- Vila Iulia - Str. Runc nr. 3C
- Vila Franz Joseph - Str. Republicii nr. 5
- Vila Jianu - Str. Tudor Vladimirescu nr. 5
- Vila Simina - Str. Negrești nr. 42A
- Pensiunea Coliba Drumetului - Str. Negrești nr. 50B
- Pensiunea Paraul Rosu - Str. Negrești nr. 50A
- Pensiunea Flori de Camp - Str. Unirii nr. 147A
- Pensiunea Grohinschi - Str. Unirii nr. 51
- Pensiunea Dornelor - Str. Unirii nr. 198
- Pensiunea Poiana Izvoarelor - Str. Popeni nr. 80
- Pensiunea Gentiana - Str. Petreni nr. 64A
- Pensiunea Beatrice - Str. Vasile Deac nr. 12A
- Pensiunea Vânătoru - Str. Runc nr. 8A
- Pensiunea Iris - Str. Schitului nr. 2
- Pensiunea Dariana - Str. Negrești nr. 20A
- Pensiunea Casa di David - Str. Gării nr. 5
- Pensiunea Magda - Str. Bârnărel nr. 13
- Pensiunea Confort - Str. Lumea Noua nr. 24
- Pensiunea Antonia - Str. Minelor nr. 12

- Pensiunea Catalina - Str. Miriștei nr. 2
- Pensiunea Dany - Str. Oborului nr. 39A
- Pensiunea Elena - Str. Nicolae Bălcescu nr. 11
- Pensiunea Elenuca - Str. Bârnărel nr. 39C
- Pensiunea Pop - Str. Runc nr. 2
- Pensiunea Biker's House - Str. Bârnărel nr. 38B
- Pensiunea Jordach - Str. Lumea Noua nr. 24A
- Pensiunea Adristel - Str. Sondei nr. 7
- Pensiunea Stanisoara - Str. Chilia nr. 2
- Pensiunea Monica - Str. Aluniș nr. 5
- Pensiunea Angela - Str. Petreni nr. 20A
- Pensiunea Corina - Str. T. Vladimireascu nr. 19
- Pensiunea Izvoru Alb - Str. Diecilor nr. 20
- Pensiunea Huian - Str. Runc nr. 19
- Pensiunea Musetti - Str. Republicii nr. 19
- Pensiunea Inka - Parcul Stațiunii
- Pensiunea Cabana Telescaun - Str. Negreăți nr. 48
- Casa Runc - Str. Runc nr. 13
- Casa Tamara - Str. Vasile Deac nr. 23
- Casa Emma - Str. 22 Decembrie nr. 16
- Casa George - Str. Unirii nr. 92
- Casa Dranca - Str. Bârnărel nr. 4B
- Casa Valandi - Str. Lumea Nouă nr. 24
- Casa Ruxy - Str. Popeni nr. 4
- Casa Geta - Str. Petreni nr. 83
- Casa Sofia - Str. Negrești nr. 48
- Casa Zamfira - Str. Negrești nr. 17b
- Casa Mara - Str. Sondei nr. 8A
- Casa Vultur - Str. Popeni nr. 26
- Casa Alexandra - Str. N. Bălcescu nr. 11
- Casa Bogadi - Str. Unirii nr. 162
- Casa Bucovineana - Str. Vasile Deac nr. 2
- Casa Lucia - Str. T. Vladimirescu nr. 20
- Casa Viorica - Str. Păcii nr. 17
- Casa Caprioara - Str. Parcului nr. 27
- Cabana Ieșeanul - Str. Negrești nr. 49A

La nivelul anului 2022 în municipiul Vatra Dornei își desfășurau activitatea un număr de 108 de hoteluri și restaurante, hosteluri, vile, pensiuni și case de vacanță, apartamente și camera de închiriat, din care cea mai mare parte S.R.L. - uri (din punct de vedere al formei juridice).

Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare

Într-o stațiune, turismul se poate dezvolta numai în ipoteza existenței posibilităților de cazare și odihnă a turiștilor. Tocmai de aceea, dintre elementele bazei turistice, capacitățile de cazare condiționează în cea mai mare măsură volumul activității turistice (eficiența activității turistice fiind susținută de un număr sporit de turiști și mai puțin de numărul de vizitatori, adică cei care se cazează în alte localități).

Pentru a putea realiza analiza evoluției structurilor de cazare din stațiune au fost utilizate date furnizate de INS – Baza de date TempoOnline.

Tabel 26 Evoluția structurilor de cazare

Structuri primire turistica	Anul 2002	Anul 2007	Anul 2012	Anul 2017	Anul 2022
Apartamente si camere de inchiriat					42
Campinguri		2	2	2	1
Casute turistice					2
Hosteluri			2	1	2
Hoteluri	6	6	11	13	13
Hoteluri pentru tineret		1			
Moteluri			1	2	1
Pensiuni turistice	6	16	16	32	39
Vile turistice	12	13	9	7	8
Total	24	38	41	57	108

Conform datelor statistice prezentate mai sus, structurile de cazare din stațiunea Vatra Dornei au urmat o tendință crescătoare, tendință susținută de creșterea numărului de pensiuni turistice. Numărul unităților de tip hotel a rămas constant pe toată perioada analizată. Se constata și apariția unităților de tip apartament și camere de închiriat.

Tabel 27 Evoluția locurilor de cazare pe structuri de primire turistica

Structuri de primire turistica	Anul 2002	Anul 2007	Anul 2012	Anul 2017	Anul 2022	Total general
Apartamente si camere de inchiriat					448	448
Campinguri		148	148	132	104	532
Casute turistice					27	27
Hosteluri			66	12	76	154
Hoteluri	867	1071	1362	1433	1452	6185
Hoteluri pentru tineret		18				18
Moteluri			39	98	39	176
Pensiuni turistice	69	207	365	632	721	1994
Vile turistice	437	463	237	155	201	1493
Total	1373	1907	2217	2462	3068	11027

Se constată o creștere de la an la an a numărului de locuri de cazare, concomitent cu creșterea numărului de structuri turistice. Modificări importante ale numărului de locuri de cazare înregistrează vilele turistice și pensiunile. De asemenea apartamentele și camerele de închiriat dispun de un număr important de locuri de cazare.

Din punct de vedere al categoriei de confort, cele mai multe structuri de cazare din Vatra Dornei sunt de 2 stele (respectiv flori pentru pensiunile turistice), mai exact, 72%. La o distanță destul de mare se plasează unitățile de 3 stele, cu 21%, în timp ce structurile de 1 stea și de 4 stele înregistrează procente sub 5%. Nu există unități clasificate la categoria 5 stele.

Structuri turistice de tratament

Desfășurarea activităților de tratament balnear și a celor profilactice este legată în mod direct nu doar de existența factorilor naturali terapeutici, ci și de cea a structurilor specifice tratamentului, care se constituie ca elemente definitorii ale stațiunilor balneoturistice. În majoritatea cazurilor, structurile de tratament din localitățile care dispun de factori naturali terapeutici sunt amplasate în cadrul unor unități de cazare, respectiv hoteluri și vile turistice.

Din datele puse la dispoziție de primăria Vatra Dornei rezultă un număr de 3 baze de tratament existente în stațiune și un centru SPA:

Baza de tratament a Complexului Bradul – Călimani

Cea mai mare realizare în plan investițional a S.C. Dorna S.A, proprietarul hotelurilor Bradul și Călimani o reprezintă noua bază de tratament și agrement, pusă în funcțiune în primăvara anului 2006, care este printre cele mai moderne din țară. Investiția a vizat atât extinderea și modernizarea bazei de tratament din complexul hotelier cât și înlocuirea în totalitate a aparaturii medicale și achiziționarea în plus a unor aparate ultraperformante, care conferă posibilitatea realizării de explorări medicale funcționale (electrocardiografie, oscilometrie, osteodensitometrie, testare glicemie). Capacitatea – circa 1.500 proceduri/zi.

Oferta de servicii a noii baze de tratament se adresează unui segment mai larg de turiști, atât celor veniți la tratament, cât și celor veniți pentru odihnă și relaxare, prin prestarea următoarelor tipuri de proceduri:

- hidrokinetoterapie în piscină încălzită;
- duș subacval și duș Jacuzzi;
- duș scoțian;
- masaj general;
- solar;
- saună;
- sală de fitness.

Bază de tratament (Hotel Intus) - bază de tratament cu profil cardiovascular; capacitatea - 540 proceduri/zi

Baza de tratament Sind România (Vila Ozon) - bază de tratament pentru vindecarea sau ameliorarea afecțiunilor cardiovasculare, reumatismale, post traumatice, neurologice periferice și centrale; capacitatea - 850 proceduri/zi.

Centru SPA (Hotel Alpin)

- piscină;
- jacuzzi;
- sală de fitness;
- saună uscată;
- saună pe aburi;
- solar;
- masaj.

Structuri turistice de agrement

Structurile turistice cu funcțiuni de agrement reprezintă o componentă importantă și bine definită în cadrul activității de turism. Aceste echipamente au ca obiectiv crearea condițiilor optime pentru distracție și recreere, pentru petrecerea plăcută a timpului liber, fiind indispensabile pentru realizarea unui turism de sejur modern și în special pentru atragerea unor segmente tot mai mari de turiști.

Pârții de schi

- Pârția de schi alpin Parc
- Pârția de schi alpin Telescaun
- Pârția de schi alpin Veverița
- Pârția de schi fond Runc

Parcul natural - reprezintă o zonă cu valoare peisagistică deosebită, fiind principalul loc de punere în valoare a microclimatului stațiunii, întrunește calitățile specifice de parc balnear, prin oferirea unor condiții optime de odihnă și refacere în aer liber, de divertisment și chiar cură de teren. Parcul este amenajat cu terenuri de sport, teren de joacă pentru copii și vestitul „Foișor” unde, în fiecare vară, răsună acordurile fanfarei municipale.

Cazinoul, un edificiu de mare valoare arhitecturală al orașului, se află la marginea parcului, în prezent fiind în stadiu de consolidare și restaurare. Tot în parc, se află Catedrala „Sfânta Treime” (construită după anul 1990).

Alte structuri: *patinoar* amenajat în parcul stațiunii (vara teren de sport), *stadionul municipal* (2 terenuri de fotbal), *terenuri de tenis* – 3, *sală de sport*, *facilitățile aferente structurilor de cazare* – saune, piscine, săli de fitness, cluburi etc.

Prezentarea unor structuri turistice de cazare reprezentative

Hotel Bradul 3* și hotel Călimani 3* formează împreună un **complex hotelier**, aparținând S.C. Dorna Turism S. A. Cele două hoteluri au acces la o bază de tratament și agrement comună.

Hotel Bradul 3* este situat lângă parcul stațiunii și foarte aproape de pârtia de schi.

Capacitatea de cazare este de 305 locuri repartizate în apartamente (dormitor și living); camere cu pat matrimonial și camere duble. Toate camerele sunt renovate, au mobilier nou, televizor, telefon, cablu, baie proprie.

Facilități: restaurant, seif la recepție, sală de conferințe, piscină și saună.

Sala de conferințe are o capacitate de 120 de locuri și este dotată cu flipchart, video-proiector, ecran de proiecție. Hotelul Bradul este o locație ideală pentru organizarea unor întâlniri de afaceri, conferințe, simpozioane, mese festive.

Hotel Călimani 3* întregeste ansamblul hotelier, având culoar de legătură cu hotelul Bradul și cu baza de tratament și agrement.

Capacitatea de cazare este de 284 locuri, dispuse în apartamente (living și dormitor), camere cu pat matrimonial și camere duble. Camerele sunt renovate, dotate cu mobilier nou, telefon, televizor, cablu, baie proprie.

Facilități: seif la recepție, restaurant, sala de conferințe, bar de zi, terasă, acces direct spre baza de tratament și agrement (piscină, saună, sală de fitness, solar, masaj).

Sala de conferințe are o capacitate de 100 de locuri și prezintă dotările necesare desfășurării seminarilor, întâlnirilor etc.

Hotelul Carol 3* - monument istoric, construit în 1894 - este situat la aproximativ 100 m de baza de tratament a complexului Călimani - Bradul, la circa 250 de m de pârtia de schi și la 25 de m de parcul orașului.

Dispune de o capacitate de cazare de 32 de locuri, distribuite în camere duble sau single, garsoniere și apartamente cu unul sau două dormitoare. De asemenea, hotelul pune la dispoziția clienților o sală de conferințe, cu o capacitate de 16 locuri. În incinta hotelului, la demisol, se află restaurantul cu o capacitate de 100 de locuri și cafe-barul Time-Out, cu o capacitate de 35 locuri, iar în fața hotelului este amenajată o terasă.

Hotel Intus 2* pune la dispoziția turiștilor 295 de locuri de cazare. Dispune de cabinete de consultații pe diferite specialități.

Baza de tratament este dotată cu instalații moderne pentru:

- băi la cadă cu apa minerală încălzită;
- electroterapie;
- hidroterapie (afuziuni, băi de plante);
- masaj;
- sală de gimnastică medicală și gimnastică aerobă;
- împachetări cu parafină, mofete artificiale.

Profil și indicații de tratament: afecțiuni ale aparatului cardio-vascular; afecțiuni ale aparatului locomotor; afecțiuni neurologice; boli asociate (respiratorii, endocrine, digestive, metabolice, de nutriție).

Pensiunea Dornelor oferă turiștilor posibilitatea de a se caza fie în cadrul pensiunii de 4 stele, cu 36 de locuri, fie în campingul de 3 stele, cu 16 locuri.

Servicii și facilități:

- separeu cu șemineu;
- restaurant;
- sauna;
- sală de fitness;
- terasă și foișor (suspendat deasupra iazului cu păstrăvi);
- parcare;
- se pot organiza partide de pescuit la păstrăv, carp și caras;
- drumeții, călărie, plimbări cu sania.

Prezentarea structurilor turistice a urmărit evidențierea câtorva dintre serviciile turistice oferite în cadrul acestora, servicii ce depășesc sfera cazării, acordându-se o importanță deosebită și serviciilor de agrement și tratament.

2.13 Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și localității)

➤ *Disfuncționalități socio-economice*

Municipiul Vatra Dornei are o structură complexă a activităților economice. Inclusiv satele Argestru și Roșu au o structură complexă a activităților economice. Doar în satul Todireni profilul principal este cel agricol. Profilul principal al orașului orașului Vatra Dornei este cel turistic. Un aport important este asigurat și de profilul industrial. Acest profil, realizat printr-o industrializare forțată, a contribuit la dezvoltarea calitativă a structurilor, dar a redus, în mare parte, șansele de dezvoltare calitativă. Acest tip de dezvoltare, care s-a bazat, în cea mai mare parte, pe creșterea cantitativă a structurilor și pe dezvoltarea extensivă a activităților industriale, este, în prezent, generatorul unor disfuncționalități (cu caracter permanent sau conjunctural).

Disfuncționalitățile create de inadecvarea structurală a activităților cu perspective de abordare sau schimbare a profilului de bază actual

Cele mai puternice manifestări ale acestui tip de disfuncție se resimt în activitățile industriale și în special în cele extractive desfășurate în teritoriul administrativ al municipiului. Costurile mari de producție, cererea diminuată, fie prin reducerea consumului, fie prin creșterea accentuată a prețurilor, poate conduce la abandonarea fie și conjuncturală a activităților unităților mari.

Aproape toate unitățile de profil și-au redimensionat activitatea, o parte și-a diversificat gama productivă, existând premise ca unele unități să suporte reprofilări care vor face viabile unele din marile unități industriale.

Cele mai multe, însă, disfuncționalități de acest gen se manifestă și se vor manifesta în cazul marilor unități de depozitare care și-au redus activitatea, existând premise ca spațiile cu destinație specifică unui anumit gen de activitate să fie realocat altor activități (fără sau cu abandonarea activității de depozitare), astfel:

- S.C. "DORNA MECANICA" S.A. - unitate economică profilată pe producția de mașini și accesorii pentru mașini – unelte pentru industria lemnului; profil de bază, posibil în viitor, producția de utilaje agricole și inventar gospodăresc.

- S.C. "REGNAFOR" S.A. - unitate economică profilată pe prelucrarea lemnului; reconversie posibilă - hypermarket.

- S.C. "FOREX" S.A. - unitate economică profilată pe prelucrarea lemnului; profil posibil – reconversie zonă de locuințe.

Unitățile amintite nu trebuie să facă eforturi mari în schimbarea parțială sau totală a profilului, ele dispunând de structurile de bază pentru desfășurarea unor noi procese de producție.

Disfuncționalități create de situația forței de muncă

Atât unitățile cu profil agro-alimentar, cât și cele cu profil industrial, și-au redus efectivele în urma redimensionării activității. Pe de altă parte, sectorul serviciilor și în special, comerțul, a absorbit o parte a celor disponibilizați din activitățile productive. Cea mai mare reducere de personal s-a produs în activitățile industriale, mai ales din industria extractivă. Astfel, de la 2.799 salariați în industrie în anul 1991, s-a ajuns la 1.005 salariați în anul 2012 (35,91% - 2012/1991).

Problemele sociale create prin disponibilizările succesive a personalului din industrie au fost, într-o oarecare măsură atenuate și de posibilitățile create prin Legea fondului funciar, salariații navetiști din localitățile componente sau din zona preorășenească (sate), revenind la practicarea agriculturii pe terenurile proprietate personală.

Disfuncția care derivă din această situație este slabă valorificare a unei forțe de muncă edificate.

O disfuncție mai puțin controlabilă și care a avut o evoluție ascendentă este utilizarea forței de muncă disponibilizate din unitățile industriale mari ale municipiului sub forma "muncii la negru" în unități nou înființate din inițiativă privată, ceea ce conduce la manifestarea a două efecte: utilizarea forței de muncă calificate sub potențialul ei real și sustragerea utilizatorilor unei asemenea categorii de forță de muncă de la plata impozitelor către bugetul statului.

Disfuncționalități create de localizarea în cadrul orașului

Disfuncționalități create de accesibilitate:

- Zona S.C. "COSRAM" S.R.L. și S.C. "SILVARUN" S.R.L. - acces rutier dificil datorat traversării CF în zona de manevrare; posibilitate redusă a rezolvării unui acces care să evite traversarea CF;

- Acces pietonal (pentru angajați) incomod mai ales în anotimpurile reci.

Disfuncționalități create de utilizarea terenurilor:

- S.C. "REGNAFOR" S.A., S.C. "FOREX" S.A., S.C. "CONSTRUCT" S.A. - subutilizare prin reducerea accentuată a producției.

Disfuncționalități create de riscul tehnologic

- Depozitul PECO din zona Argeștru, prin nerespectarea distanțelor între depozite și construcțiile învecinate.

Disfuncționalități create de aspectul oferit către spațiile publice

Întreaga zonă industrială din lungul căii ferate prezintă aspecte ce pot fi încadrate ușor insalubrității - hale, construcții anexe, în multe cazuri, cu aspect neîngrijit, spațiile largi ale Depoului Vatra Dornei neîntreținute, etc.

Unitățile economice din lungul străzii Calea Transilvaniei, care sunt dispuse dezorganizat, cu construcții diverse, unele aflate în stare de degradare sau lipsite de expresie arhitecturală. Activitățile productive și de depozitare de pe strada Podu Verde - S.C. "DEFEL CORP" S.R.L., S.C. LPC Metal Wood Dorna S.R.L. și Depozitul S.C. AIS TRADING S.R.L..

Disfuncționalități legate de potențialul turistic

În ciuda potențialului turistic de iarnă al Municipiului, unitățile de cazare sunt mai ocupate în anotimpul de vară, sosirile crescând începând cu luna iunie.

Oferta turistică consistentă poate fi și mai bine valorificată, iar capacitatea de cazare la fel. În prezent, stațiunea ar putea să își contureze mai clar un brand, în jurul elementelor aer-apă și a ecoturismului, și să ofere facilități diversificate în cadrul structurilor de cazare. La fel de utilă este și instruirea personalului din sectorul HoReCa, pentru a crește calitatea serviciilor oferite.

Analiza situației existente în domeniul turismului a permis identificarea unor puncte slabe dintre care pot fi menționate:

- insuficienta dezvoltare și promovare a potențialului turistic existent;
- nevoia de modernizare a unor capacități de cazare pentru turiști care să corespundă standardelor internaționale;
- aplicarea și respectarea unor reglementări specifice zonificărilor funcționale favorabile turismului, monumentelor istorice și ariilor naturale protejate.

➤ **Disfuncționalități privind evoluția demografică**

Variații bruște anterioare și dezechilibre actuale a indicatorilor care determină tendințe generale defavorabile

Din analiza demografică anterioară rezultă o scădere a populației în cifră absolută între ultimele trei recensăminte și chiar după 2002, dar și cu unele scăderi ale ritmului mediu anual de creștere a populației între cele trei recensăminte și mai ales după 2002.

Reîntoarcerea în mediul rural, mai ales ca urmare a retrocedării pământului, este redusă și cu un caracter de soluție provizorie până la relansarea economiei.

Evoluția populației

Reflectă ritmuri de scădere relative ridicate pe ansamblu.

Natalitatea

Într-o scădere proporțională cu tendințele pe județ, nu prezintă simptome alarmante. Necorelarea dintre marea pondere a populației fertile și natalitate se datorează faptului că în această grupă sunt multe eleve și studenți, de la care nu se pot aștepta copii decât în mod accidental.

Mortalitatea

Din aceleași motive de populație foarte tânără mortalitatea este la jumătatea nivelului mediu pe județ. Această structură pe grupe de vârstă, puternic imprimată de dinamica creșterii, asigură un curs favorabil pentru cel puțin 15 - 20 ani.

Mișcarea migratorie

Se remarcă:

- ponderea redusă a tinerilor în totalul celor sosiți;
- ponderea relativ mare a celor proveniți din mediul urban, în cadrul unei migrații selectate pe trepte ierarhice.

Structura pe grupe de vârstă

Aceasta reflectă o pondere incomparabil mai mare a populației cuprinse între 15 și 65 de ani și un procent redus de populație tânără (0-15 ani), ceea ce face ca rata de înlocuire să fie redusă fapt ce va genera probleme substanțiale în anii viitori.

Indicele de îmbătrânire a populației a atins valori alarmante în ultimii 20 de ani, fiind una dintre problemele cele mai mari cu care se confruntă municipiul. Gradul de atractivitate al acestuia a scăzut considerabil, pe fondul îmbătrânirii populației. Presiunea pe care populația inactivă o exercită asupra populației active este ridicată și semnalează posibilitatea unui deficit substanțial de muncă în următorii 10-15 ani. Cu o populație îmbătrânită, o forță de muncă redusă, Vatra Dornei nu este în prezent pe lista destinațiilor pe care tinerii o vizează când vor să facă o mutare de domiciliu. În municipiu lipsesc facilitățile de petrecere a timpului liber pentru tineret.

Modul de ocupare a resurselor de muncă

Participarea la activitatea economică a populației a înregistrat după 1991 o scădere, determinând:

- scăderea continuă a ponderii forței de muncă ocupate în totalul populației active aflată și ea în scădere, ca rezultat al evoluției demografice;
- supradimensionarea sectorului terțiar în condițiile unei dezvoltări insuficiente a sectorului terțiar;
- un nivel foarte scăzut de asimilare și reintegrare a forței de muncă în economie.

În concluzie, aceste disfuncționalități sunt determinate de starea generală a economiei naționale de care în mod direct este influențată și populația stabilită pe teritoriul municipiului Vatra Dornei.

Chiar problemele legate de creșterea șomajului care tind să egaleze media pe județ sunt strict conjuncturale și nu pot fi luate în considerare decât pe termen scurt.

➤ **Disfuncționalități privind asigurarea cu utilități**

Disfuncționalități la alimentarea cu apă și canalizare

- Betonul prezintă degradări ale plăcilor și a părții superioare a pereților laterali și elementele metalice prezintă urme de coroziune;
- Stare de uzură avansată a grătarelor și stăvilor (vechime mare de funcționare, pif 1963- 1967), care împiedică funcționarea continuă a sistemului;
- Zona de protecție sanitară nu este împrejmuită și securizată corespunzător;

- Acoperișul stației de pompare prezintă urme semnificative de uzură, ceea ce conduce la infiltrații. Elementele metalice (uși, ferestre, scări, balustrade) sunt afectate de procesul de coroziune, acestea prezentând urme de rugină și degradări locale;

- Echipamentele electrice sunt ieșite din uz;

- Lipsa unui sistem automatizat de control al pompelor.

- Conductele de refulare, din oțel, sunt corodate în profunzime din exterior spre interior datorită vechimii, a condițiilor agresive ale solului și lipsei protecției catodice. Pierderile de la nivelul conductelor de aducțiune sunt estimate la 10-15%, s-au înregistrat 4 avarii pe an.

- Stare de uzură avansată a instalațiilor hidraulice aferente filtrelor, rezultând întreruperi în funcționare și imposibilitatea asigurării continuității alimentării cu apă a sistemului;

- Starea avansată de degradare a finisajelor clădirii laboratorului și a cuvelor filtrelor;

- Conductele din oțel sunt afectate de coroziune (vechime mare de funcționare, pif – 1963), având depășită cu mult durata de viață.

- Rezervorul Runc 1 - rezervorul prezintă deteriorări ale hidroizolației, infiltrații. Elementele metalice ale rezervorului sunt afectate de procesul de coroziune;

- Rezervorul Runc 2 - există fisuri și desprinderi ale stratului de acoperire și a tencuielilor speciale, aspect de decolorare (culoare brun verzuie) la pereți, eflorescență și umeziri, pete de rugină a armăturilor neacoperite cu beton, armături vizibile la intrados planșeu și vute.

- Conductele din oțel sunt afectate de coroziune (vechime mare de funcționare), având depășită cu mult durata de viață;

- Conductele din azbociment sunt vechi și explodează frecvent în urma traficului intens și a încărcărilor dinamice din trafic;

- Pierderi de apă (71 avarii în anul 2015) și neasigurarea alimentării continue cu apă potabilă a consumatorilor;

- Lipsa rețelelor de distribuție în zonele periferice ale municipiului.

- Canalizarea prezintă o serie de deficiente, cum ar fi deficiente tehnice: pante inverse, subdimensionari, deficiente de operare cauzate de extinderea contorizării la apă potabilă.

Disfuncționalități la alimentarea cu energie electrică și rețeaua de iluminat public

Corpurile de iluminat nu mai corespund standardelor tehnice din punct de vedere lumino-tehnic, de consum și estetic, prezentând următoarele probleme în exploatare:

- au caracteristici fotometrice slabe și sunt energofage (mari consumatoare de energie);
- prezintă stare avansată de depreciere, pierderi mari de energie în aparataj și randament luminos extrem de mic (<45%);
- prezintă caracteristici generale tehnice și estetice care nu corespund cerințelor unui iluminat modern și nu satisfac condițiile minime impuse de standarde și nici normele de iluminat în vigoare;
- starea tehnică a corpurilor de iluminat este precară (reflectoarele sunt zgâriate și depreciate de trecerea timpului) reducându-se astfel fluxul luminos produs, (indiferent că sursa de iluminat este nouă);

- oglinzile existente în interiorul corpurilor de iluminat sunt depășite din punct de vedere al tehnologiei, factorul de concentrare al fluxului luminos fiind scăzut;
- consolele și confecțiile metalice existente urmăresc un model estetic depășit și se află, de asemenea, într-o stare avansată de degradare, nefiind îndeplinite condițiile de siguranță în exploatare;
- nu există posibilitatea de coordonare și monitorizare a funcționării corpurilor de iluminat în anumite intervale orare, iar eventualele defecțiuni sunt sesizate cu întârziere, ceea ce influențează în mod direct siguranța traficului auto și pietonal în orele nopții.

Toate aceste aspecte problematice legate de corpurile de iluminat existente, conduc la rezultate nefavorabile:

- obținerea unui iluminat neuniform ("pete de lumină") și a unui raport dintre iluminatul minim și cel maxim dezavantajos rezultând un disconfort funcțional;
- un consum de energie electrică în creștere de la an la an;
- creșterea emisiilor de CO₂;
- costuri foarte mari, în prezent, atât în ceea ce privește funcționarea sistemului de iluminat, energia electrică consumată, cât și în ceea ce privește întreținerea și reparațiile aferente în varianta actuală;
- intervenții întârziate pentru remedierea potențialelor defecțiuni;
- risc crescut sub aspectul siguranței traficului auto și pietonal pe timp de noapte.
- Rezultatele implementării proiectului se vor concretiza în montarea a 259 stâlpi noi, 731 corpuri de iluminat cu sursă LED, cat și în implementarea unui sistem modern de telegestiune, conducând astfel la reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor de CO₂ și reducerea poluării luminoase.
- Rețeaua electrică de distribuție a municipiului Vatra Dornei este dezvoltată corespunzător, acoperind întreg teritoriul localității, cu toate acestea, din analiza situației existente rezultă următoarele disfuncționalități:
 - existența cablurilor electrice pozate aerian, pe stâlpi;
 - existența unor gospodării neelectrificate;
- Pe teritoriul administrativ al municipiului sunt amplasate instalații electrice de distribuție care au prevăzute zone de protecție și de siguranță, iar nerespectarea acestora constituie o disfuncționalitate.
- Sistemul de iluminat public din municipiul Vatra Dornei este uzat, cu o eficiență energetică redusă, iluminatul în anumite zone ale orașului fiind necorespunzător din punct de vedere calitativ și estetic. Sistemul de iluminat nu acoperă toate zonele locuite ale orașului.
- În ceea ce privește utilizarea surselor regenerabile de energie, deși există potențial regenerabil, instalațiile de valorificare a acestuia sunt slab dezvoltate pe teritoriul municipiului Vatra Dornei. Potențialul existent nu este valorificat corespunzător, mai ales în contextul actual, ce incurajează exploatarea rațională a resurselor și protejarea mediului ambiant.

Disfuncționalități la rețelele de telecomunicații

Din analiza situației existente rezultă că telecomunicațiile reprezintă un sector bine dezvoltat în municipiul Vatra Dornei prin toate componentele, telefonie fixă, telefonie mobilă, televiziune, acces la internet.

Rețeaua de telefonie fixă, existentă în municipiu, asigură legătura acestuia cu restul localităților. Rețeaua de telefonie mobilă completează rețeaua fixă existentă, astfel că sunt îndeplinite necesitățile actuale ale locuitorilor municipiului în ceea ce privește

accesul la serviciile de telefonie. Sunt asigurate accesul locuitorilor atât la serviciile de televiziune prin cablu cât și la internet.

Existența cablurilor de telecomunicații pozate aerian, în anumite zone ale orașului, reprezintă o disfuncționalitate, fiind necesară trecerea acestora în subteran, prin realizarea unei canalizații corespunzătoare, în concordanță cu legile în vigoare, eliminându-se, astfel, cablurile amplasate pe stâlpii rețelelor electrice sau de iluminat.

Disfuncționalități la alimentarea cu energie termică

O problemă importantă este dată de izolarea termică necorespunzătoare a clădirilor care conduce la:

- inconfort termic,
- consum mare de energie necesară pentru încălzire,
- apariția condensului – ce duce în timp la deteriorarea construcțiilor prin fenomenul de îngheț- dezgheț a masei de vapori în interiorul structurii anvelopei.

➤ Disfuncționalități privind mediul natural

- Cadrul natural nu este valorificat corespunzător. Cu toate că potențialul existent în zonă oferă largi perspective în acest sens, se remarcă o lipsă de atractivitate turistică.
- Zonele de sport/parc/agrement existente nu sunt suficient amenajate/întreținute.
- Alăturarea arbitrară de construcții, dizarmonioase ca funcțiune și arhitectură (mai ales fațade), lipsa unei dispuneri urbane coerente privind silueta localității și a unei legături fluente între unități/zone/subzone de interes public;
- Dezvoltarea relativ liniară a comunei a condus la lipsa unei zone centrale autentice și reprezentative în cea ce privește unitățile de interes general;
- Lipsa suprafetelor special amenajate, destinate organizării de picnicuri.

➤ Disfuncționalități privind mediul construit și modul de utilizare a terenului

- drumuri de acces impracticabile, mai ales pe timp ploios; alăturarea/vecinătatea față de zone și subzone locuințe abandonate și/sau aflate în stadii avansate de degradare;
- Nu toate construcțiile noi respectă condițiile urbanistice optime recomandate de ocupare și amplasare prin autorizația de construire (respectiv retrageri, orientări față de punctele cardinale, volumetrii, estetica fațadelor etc.), ceea ce va conduce la o exploatare necorespunzătoare și ineficientă din punct de vedere al utilităților;
- Un alt fenomen nedorit este începerea construcției și abandonarea sa la faza de fundație, astfel creându-se imposibilitatea de utilizare a terenului;
- Deprecierea fațadelor clădirilor și refacerea necorespunzătoare, mai ales a celor cu orientare către drumuri importante sau de interes vizual;
- Insuficiența sau inexistența spațiilor aferente/complementare locuirii (locuri de joacă pentru copii, spații plantate amenajate, parcaje, elemente de mobilier urban, pavimente, pietonale de legătură funcțională între zone/subzone de interes, spații de întâlnire, socializare și stimulare tradițională etc.).

➤ Disfuncționalități la nivelul căilor de comunicații

- Utilizarea actuală a străzii Mihai Eminescu ca parte din rețeaua principală de străzi este principalul punct slab al structurii existente a tramei majore de circulație.

- Problemă specifică municipiului, datorată traversării sale de către calea ferată, o constituie punctele de trecere la nivel cu aceasta, care măresc mult durata deplasărilor.
- Tranzitarea localității de către traficul greu prin zona centrală, pe strada Dornelor, stradă prevăzută cu o singură bandă pe sens și care datorită elementelor sale geometrice nu corespunde nivelului de trafic actual, reprezentând o disfuncționalitate majoră, problemele fiind accentuate de repartitia disproporționată a componentei de trafic ușor între strada Dornelor și strada Mihai Eminescu. Autovehiculele parcate longitudinal pe suprafața carosabilă, îngreunează și mai mult fluiditatea traficului sporind numărul de accidente.
- Chiar dacă o parte din traficul greu dinspre Piatra Neamț (DN 17B) este restricționat în Municipiul Vatra Dornei, dirijarea vehiculelor de mare tonaj între DN 17B est spre DN 17 nord este una complicată, confuză și incompatibilă cu străzile utilizate, afectând zonele periferice.
- Unele străzi secundare prezintă încărcări de trafic neadecvate, ca o consecință a oferte curente de parcare în zona centrală, depășită de cerere, dar și a faptului că străzile din rețeaua majoră nu-și îndeplinesc funcția principală, cea de colectare a traficului.
- În zona centrului istoric (vechi) străzile sunt înguste, aglomerate de vehicule parcate, de fluxurile de trafic și nu oferă un spațiu adecvat pentru pietoni. Nu există zone atractive pietonale pentru rezidenți și turiști.
- În zona turistică a Stațiunii Balneoclimaterice și în zona pârtiilor de schi nu sunt suficiente locuri de parcare destinate turiștilor, în special în sezonul rece când numărul autovehiculelor crește semnificativ.
- Municipiul Vatra Dornei nu dispune de mijloace de transport public de călători.
- Spațiile de parcare existente pe străzi cauzează restricții privind eficiența, aspectul și trebuie reduse în special în cartierele din orașul vechi, care sunt caracterizate prin grad de ocupare ridicat și volume de trafic, care rezultă prin căutarea de locuri de parcare.
- Spațiile de parcare existente în centru sunt insuficiente, în special în zona străzii Mihai Eminescu, care preia atât traficul local cât și traficul ușor de tranzit.
- Lipsa pistelor pentru bicicliști.
- Lipsa amenajărilor pentru circulația pietonală.
- Principalele intersecții (unde arterele ce acced în intersecții se suprapun cu DN 17, DN 17B) nu sunt amenajate corespunzător astfel încât să fluidizeze traficul, să asigure siguranță și comoditate în traversarea intersecției, atât pentru vehicule cât și pentru pietoni.
- Lipsa marcajelor rutiere orizontale, a indicatoarelor rutiere verticale și lipsa semafoarelor fac dificilă circulația în zonele aglomerate cu trafic rutier și pietonal.
- În lipsa unui drum ocolitor, traficul de tranzit, inclusiv traficul greu, se desfășoară pe arterele din interiorul orașului. De altfel, DN 17 și DN 17B se constituie ca obstacole între nordul, vestul și estul orașului, pe lângă celelalte: Râul Dorna, Râul Bistrița și calea ferată.
- Depășirile capacității de circulație pe diverse sectoare de străzi (în special pe arterele care se constituie în principalele axe de tranzit – strada Podu Verde, strada Dornelor, Calea Transilvaniei, strada Unirii etc.), și a capacității intersecțiilor principale, depășiri care au un caracter aleator în timp, conduc la un regim instabil de circulație și uneori până la blocarea acestora, impunându-se măsuri de îmbunătățire a exploatării și amenajării străzilor și intersecțiilor, prin asigurarea circulației continue cu dirijarea coordonată a traficului, redistribuirea pe rețea a fluxurilor pentru echilibrarea încărcării, cu reducerea intensității traficului și amenajarea corespunzătoare a intersecțiilor.

La momentul actual, în municipiul Vatra Dornei nu funcționează trasee de transport local în comun. În anul 1999 s-a renunțat la transportul în comun cu autobuze și microbuze, acesta reluându-se ulterior în 2012, dar fiind sistat din nou.

Cele trei rute pe care circula un autobuz școlar, la nivelul anului 2017, și care asigurau în principal transportul copiilor către unitățile școlare erau:

- Centru – Argestru
- Centru – Roșu
- Centru – Todireni

Aceste linii de transport în comun nu aveau un program cu continuitate și punctele de oprire în interiorul orașului erau limitate. Traseele nu răspundeau în mod atractiv cererii de transport.

În vederea asigurării mobilității durabile în oraș, se impune înființarea unui sistem de transport public local, ca o alternativă la transportul cu automobilul personal. Se observă concentrarea funcțiunilor în zona centrală și în zona stațiunii și se evidențiază necesitatea asigurării unui serviciu de transport public care să ofere legături către străzile: Mihai Eminescu, Gării, Minieră, Republicii, Parcului, Tudor Vladimirescu, Păcii, Dealu Negru și Oușorului. În procesul de identificare a traseelor optime de transport public trebuie avut în vedere conectarea zonei centrale cu zonele rezidențiale, pe cele trei direcții principale ale orașului (Argestru, Roșu, Todireni).

Autoturismele personale reprezintă astfel principalul mijloc de transport utilizat de populația municipiului pentru deplasările locale.

Transportul feroviar

- existența punctelor de traversare nereglementate ale căii ferate și de multitudinea acestora – fapt ce mărește mult durata deplasărilor autovehiculelor și crește exponențial riscul accidentelor
- existența construcțiilor și a cailor de acces ale acestora ce traversează calea ferată, cu precădere pe tronsonul aflat între localitatea Rosu și gara Vatra Dornei Bai, aflate în zonele de siguranță și de protecție ale căii ferate

Transport de marfă

- Tranzitarea localității de către traficul greu prin zona centrală, pe strada Dornelor, strădă prevăzută cu o singură bandă pe sens și care datorită elementelor sale geometrice nu corespunde nivelului de trafic actual, reprezentând o disfuncționalitate majoră, problemele fiind accentuate de repartitia disproporționată a componentei de trafic ușor între strada Dornelor și strada Mihai Eminescu.
- Lipsa marcajelor rutiere orizontale, a indicatoarelor rutiere verticale și lipsa semafoarelor fac dificilă circulația în zonele aglomerate cu trafic rutier
- În lipsa unui drum ocolitor, traficul de tranzit, inclusiv traficul greu, se desfășoară pe arterele din interiorul orașului. De altfel, DN 17 și DN 17B se constituie ca obstacole între nordul, vestul și estul orașului, pe lângă celelalte: Râul Dorna, Râul Bistrița și calea ferată.
- Neimplementarea proiectului de realizarea a variantei ocolitoare va duce la creșterea gradului de poluare a atmosferei. De asemenea se va încetini dezvoltarea infrastructurii din zona și nu vor fi respectate strategiile CNAIR.

Mijloace alternative de deplasare – bicicleta

- La momentul redactării studiului Municipiul Vatra Dornei nu dispune de o infrastructura pentru biciclete, acest mijloc de deplasare fiind dificil de practicat de către locuitorii municipiului.
- Deplasările cu bicicleta se fac pe suprafața carosabilă, preponderant pe următoarele străzi: Mihai Eminescu, Unirii, Republicii, Podu Verde, 22 Decembrie, Calea Transilvaniei, Runc, Negrești și Foresta.
- Lipsa infrastructurii pentru biciclete crește exponențial riscul la accidente.

➤ **Disfuncționalități la nivelul relațiilor periurbane ale municipiului**

- Teritoriul “dornelor” acoperă zona de sud-vest a județului, se structurează în jurul municipiului Vatra Dornei, oraș-stațiune de interes național și împreună cu localitățile componente formează un pol zonal, bogat în tradiții, resurse naturale cu un patrimoniu turistic excepțional dar slab valorificat în prezent. Sistemul urban coordonat de municipiul Vatra Dornei acoperă un teritoriu întins cu o populație dispersată și nu foarte numeroasă. Consolidarea acestui sistem cu rol de echilibru la nivel județean și potențial rol sub-regional este importantă pentru dezvoltarea echilibrată a rețelei de localități.
- Zona periurbană a municipiului Vatra Dornei este un teritoriu cu o dinamică demografică neobișnuită, cu accesibilitate ridicată conferită de drumul european E58 / DN17, care face legătura între nordul Moldovei și centrul țării, dar și de drumurile naționale și județene DN17B Vatra Dornei – Poiana Teiului respectiv DJ 174 Vatra Dornei – Broșteni. Pe de altă parte, în raport cu statisticile de la nivel județean se manifestă două procese opuse, evoluție demografică, urbanizare și dezvoltare economică în zonele de deal și podiș, în special în zona metropolitană a municipiului reședință de județ, și regres socio-economic al populației din zonele montane (regres demografic, migrație accelerată, natalitate scăzută, populație îmbătrânită, urbanizare slabă etc). Declinul localităților urbane din România, în termeni de populație, poate fi pus pe seama închiderii marilor platforme industriale după 1990 urmată de migrația masivă, fie spre localitățile urbane cu rol important la nivel regional și național fie în statele din Uniunea Europeană.
- În zona suburbană imediată (localități componente) sau învecinată (comune învecinate) există relații funcționale care nu sunt însă în acord cu prevederile legale (servicii sanitare, de educație, transport etc). Relațiile cu localitățile componente și comunele din zona suburbană deși sunt identificate, din perspectivă funcțională, nu sunt operaționalizate și formalizate. Trebuie regândite conexiunile existente și promovate noi relații între municipiul și comunele din zona periurbană, este necesară stimularea unei mixități funcționale păstrând în același timp tradițiile și obiceiurile locale, sunt necesare proiecte și politici comune cu impact la nivel zonal și județean în scopul asigurării unei mai bune accesibilități a populației și a turiștilor la dotări și echipamente diverse.
- Deși cadrul legal permite cooperarea dintre unitățile administrativ-teritoriale vecine (zona suburbană) în vederea îndeplinirii eficiente a serviciilor de utilitate publică, în cazul municipiului Vatra Dornei aceste prevederi legale nu sunt utilizate. Astfel, zona periurbană rămâne doar un concept teoretic fără aplicabilitate practică, iar relațiile dintre U.A.T. vecine municipiului nu sunt instituite și valorificate în sensul prevederilor legale.

3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ - PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1 Studii de fundamentare

Sintezele studiilor de fundamentare, sunt integrate în capitolele memoriului P.U.G. referitoare la domeniile pe care le tratează.

Deasemenea, informații necesare acestei etape au fost furnizate proiectantului de către instituțiile cu rol în teritoriu: Primăria Vatra Dornei, Poliția municipiului Vatra Dornei, A.C.E.T. S.A. Vatra Dornei, C.N.T.E.E. Transelectrica Bacău – Centrul de Exploatare Suceava, S.C. Delgaz Distribuție S.A. Suceava, C.N.A.D.N.R. D.R.D.P. Iași și S.D.N. Câmpulung Moldovenesc, Directia Județeană pentru Cultură Suceava, I.N.S. D.J.S. Suceava, etc.

Recomandările studiilor au avut o influență majoră în stabilirea reglementărilor urbanistice, prin faptul că delimitează o zonare geotehnică care impune un anumit regim de construire în funcție de specificul și caracteristicile cadrului natural al municipiului și al localităților aparținătoare.

Studiul de fundamentare economic realizează o radiografie a viabilității întreprinderilor importante, pe sectoare de activitate, evidențiind principalele disfuncționalități generate de platformele industriale ale municipiului în relația cu celelalte zone funcționale.

Acest studiu constituie baza de fundamentare a viitoarelor direcții de dezvoltare, în concordanță cu potențialul și favorabilitățile zonei, motivând rolul și funcția municipiului Vatra Dornei în cadrul rețelei de localități, sistemului teritorial propriu și al județului.

Pe aceleași coordonate, dar pe un teritoriu mult mai amplu, se situează și studiul zonei periurbane, care în plus analizează nivelul de accesibilitate la dotările socio-culturale și administrative ale municipiului Vatra Dornei. Studiul abordează cu prioritate relațiile în teritoriu pe căile de comunicație ce au loc în cadrul sistemului.

Din analiza situației existente prin studiile de fundamentare, a resurselor economice și demografice, rezultă următoarele direcții:

-Dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale; Amenajarea de parcări; implementarea și creșterea gradului de atractivitate al transportului în comun; Implementarea proiectului de mobilitate urbană;

- Dezvoltarea economiei locale;
- Interdicția realizării de construcții în zonele cu riscuri naturale;
- Echiparea edilitară a municipiului în condiții ecologice pentru susținerea dezvoltării durabile a municipiului;
- Protecția și îmbunătățirea calității mediului înconjurător;
- Protecția și valorificarea patrimoniului cultural istoric;
- Valorificarea potentialului de odihnă și turism, a patrimoniului cultural și a celor două axe majore de circulație rutieră la nivelul municipiului și al teritoriului periurban
- Diminuarea efectelor negative ale evoluției populației;
- Reducerea impactului schimbărilor climatice la nivelul municipiului.

3.2 Politici și programe de investiții publice necesare pentru implementare - Evoluție posibilă, priorități

Direcțiile posibile de dezvoltare economică, potrivit P.A.T.J., a municipiului Vatra Dornei și a localităților aparținătoare provin în primul rând din poziția și rolul ce-l dețin în cadrul județului și a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est.

Importanța municipiului va crește prin faptul că el mijlocește schimbul de produse din regiunea montană, submontană Neamț – Suceava și Câmpia Moldovei cu regiunea montană și submontană a Bistriței, precum și cu Câmpia Transilvaniei prin șoseaua DN 17 și calea ferată Suceava – Ilva Mică – Bistrița. În aceste condiții, rolul cel mai important în teritoriu, al municipiului Vatra Dornei, va fi cel de principal nod de comunicație al zonei. Alături de acest rol foarte important sunt premise pentru dezvoltarea funcțiilor complexe actuale: funcția industrială, funcția comercială, funcția de transport și nu în ultimul rând funcția turistică.

Priorități:

-Dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale; Amenajarea de parcuri; implementarea și creșterea gradului de atractivitate al transportului în comun; Implementarea proiectului de mobilitate urbană;

- Dezvoltarea economiei locale;
- Interdicția realizării de construcții în zonele cu riscuri naturale;
- Echiparea edilitară a municipiului în condiții ecologice pentru susținerea dezvoltării durabile a municipiului;
- Protecția și îmbunătățirea calității mediului înconjurător;
- Protecția și valorificarea patrimoniului cultural istoric;
- Valorificarea potentialului de odihnă și turism, a patrimoniului cultural și a celor două axe majore de circulație rutieră la nivelul municipiului și al teritoriului periurban;
- Diminuarea efectelor negative ale evoluției populației;
- Reducerea impactului schimbărilor climatice la nivelul municipiului.

Termenele exacte pentru realizarea obiectivelor se vor include în programele de dezvoltare ale administrației publice locale, funcție de fondurile avute la dispoziție de Consiliul Local (fonduri proprii și fonduri de la bugetul de stat).

Direcțiile de dezvoltare prioritare sunt în concordanță cu Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, care promovează creșterea economică sustenabilă, protecția mediului, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și dezvoltarea comunităților locale.

3.3 Elemente de mobilitate urbană – propuse - Optimizarea relațiilor în teritoriu

În baza planurilor de amenajare a teritoriului rezultă că localitățile se vor dezvolta în limitele intravilanțelor stabilite prin P.U.G. și aprobate.

Măsurile strategice de la nivel teritorial stau la baza propunerilor prezentate în planul urbanistic general, vor urmări:

- realizarea unui sistem integrat, sustenabil de transport în zonele metropolitane și ariile funcționale urbane - căi de circulație diversificate, noduri și mijloace de transport durabile prin care se asigură buna conectivitate a comunelor cu polii urbani.
- studierea problemelor specifice sectorului primar, corelat cu problemele de proprietate, pentru crearea unui sistem de protejare a modului tradițional de locuire în arealele rurale, reducerea construirii inadecvate, încurajarea și facilitarea desfășurării activităților tradiționale;
- valorificarea potențialului de odihnă și turism existent în teritoriul periurban;
- valorificarea patrimoniului cultural prezent în municipiu, în zona periurbană și în împrejurimi, competează atractivitatea cadrului natural și face din Vatra Dornei o destinație turistică atractivă;
- valorificarea celor două axe majore de circulație rutieră, drumul european și drumul național 17B, cărora li se alătură axă naturală subutilizată în prezent, respectiv cursurile râurilor Dorna și Bistrița care asigură condiții de mediu deosebite pentru funcția de locuire dar și condiții favorabile pentru activități economice, eco-turism, și alte funcțiuni de agrement.

Lista cu posibilele soluții pentru optimizarea relațiilor în teritoriu cuprinde:

- A. Înființarea transportului public de călători:
- Înființarea transportului în comun prin amenajarea de linii între centrul Municipiului Vatra Dornei, stațiunea turistică și zonele adiacente: Argestru, Roșu și Todireni.
 - Crearea de stații pentru transportul în comun și spații de așteptare pentru călători.
 - Realizarea trecerilor pentru pietoni în dreptul stațiilor de transport în comun.
 - Achiziționarea vehiculelor electrice/hibride pentru deservirea celor patru trasee de transport public.
 - Înființarea unor stații de alimentare rapidă a vehiculelor electrice destinate transportului în comun.
 - Asigurarea unor legături între mijloacele de transport.
 - Reducerea numărului de autoturisme din zona stațiunii, a pârtiilor de schi și a centrului orașului prin adoptarea sistemului park&ride.
- B. Realizarea unor piste pentru biciclete
- Realizarea unor piste pentru biciclete separat, pe străzile principale și asigurarea de treceri pentru bicicliști (controlate prin semnal).
 - - Încurajarea utilizării bicicletelor prin deschiderea unor centre de închiriere și de reparații și amplasarea suporturilor de fixare a bicicletelor cu adăposturi împotriva intemperiilor.

- Prin proiectul “Municipiul verde – Mobilitate urbană durabilă în Vatra Dornei” se va crea infrastructura specifica pentru deplasările cu bicicleta după cum urmează:
 - *Infrastructura pentru biciclete în zona centrală a municipiului*
 - *Serviciu de închiriere biciclete – bike sharing*
 - *Pentru sistemul de bike-sharing se propune amplasarea a trei puncte de închiriere biciclete în zona centrală a municipiului. Fiecare punct de închiriere va fi dotat cu 20 de biciclete. Pentru buna funcționare a serviciului se va stabili un sistem de tarifyare și monitorizare, precum și a unui sistem de mentenanță și reparații.*

- C. Dezvoltarea traficului pietonal
 - Înființarea de treceri suplimentare pentru pietoni pe arterele principale.
 - Crearea legăturii pietonale între strada Mihai Eminescu și strada Republicii prin reabilitarea pasajului pietonal de sub calea ferată, care continuă pe podul peste râul Dorna până la baza Parcului, prin Parc până la baza pârtiei de schi și prin reamenajarea străzii Luceafărului concomitent cu modernizarea și reabilitarea podului peste râul Dorna.
 - Schimbarea regimului de circulație pe strada Republicii, între Cazino și strada Oborului pentru încurajarea activităților de loisir și promenadă.

- D. Eliminarea parcarilor din zona centrală (de pe strada Mihai Eminescu) în vederea rezolvării problemelor actuale de circulație și reducerea numărului de accidente. Astfel, se propune înființarea a două parcuri în zona centrală pentru relocarea parcarilor de pe strada Mihai Eminescu (cuprinse în proiectul Municipiul Verde - Mobilitate Urbană Durabilă în Vatra Dornei) și amenajarea locurilor de parcare rezidențială.

- E. Modernizarea străzii Mihai Eminescu și a străzii Republicii.

- F. Modernizarea pasajului pietonal existent și a podului peste râul Dorna.

- G. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere în stațiunea Balneoclimaterică Vatra Dornei. Modernizare străzi de acces și locuri de recreare.

- H. Amenajarea intersecțiilor și reorganizarea circulației în vederea creșterii fluentei și siguranței circulației (DN17(Podu Verde) - DN17B(22 Decembrie) - Schitului, incluzând intersecțiile Mihai Eminescu - Dornelor și Podu Verde - 22 Decembrie – Schitului; Calea Transilvaniei – Republicii; Unirii - Republicii – Oborului; Unirii – Parcului; Unirii - 22 Decembrie - Lumea Nouă; Oborului - 22 Decembrie; Unirii – Foresta).

- I. Introducerea sistemelor inteligente de monitorizare a traficului și informare a călătorilor, se realizează la fiecare dintre cele 3 intrări/ieșiri principale din oraș, înainte de intrarea în zona centrală a orașului.

3.4 Dezvoltarea activităților economice

Punctele forte potențiale pentru dezvoltarea economiei locale sunt următoarele:

- Sectorul comerț cu ridicata și amănuntul bine dezvoltat;
- Contribuția importantă adusă de sectorul HoReCa la cifra de afaceri județeană;
- Ponderea scăzută a terenurilor degradate și neproductive;
- Ponderea ridicată a numărului de locuri de cazare înregistrate în județul Suceava (3,6%) și în Municipiul Vatra Dornei
- Creșterea numărului mediu al salariaților în perioada 2009-2019 (deși cu valori sub 1%)
- Existența solurilor favorabile pădurilor de conifere, fântânilor de bună calitate, pășunilor și plantelor de nutreț cultivate;
- Ponderea ridicată a pădurilor și vegetațiilor forestiere;
- Valorificarea din punct de vedere economic a apelor minerale, pe raza municipiului Vatra Dornei;
- Existența unui subsector economic al industriei prelucrătoare cu o cifră de afaceri considerabilă, raportat la economia locală și anume sectorul fabricării de băuturi răcoritoare non-alcoolice; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate.

Șansele de relansare economico – socială a municipiului Vatra Dornei și a localităților aparținătoare provin în primul rând din poziția și rolul ce-l dețin în cadrul județului și a Regiunii de Dezvoltare Nord-Est.

Importanța municipiului va crește prin faptul că el mijlocește schimbul de produse din regiunea montană, submontană Neamț – Suceava și Câmpia Moldovei cu regiunea montană și submontană a Bistriței, precum și cu Câmpia Transilvaniei prin șoseaua DN 17 și calea ferată Suceava – Ilva Mică – Bistrița. În aceste condiții, rolul cel mai important în teritoriu, al municipiului Vatra Dornei, va fi cel de principal nod de comunicație al zonei. Alături de acest rol foarte important sunt premise pentru dezvoltarea funcțiilor complexe actuale: funcția industrială, funcția comercială, funcția de transport și nu în ultimul rând funcția turistică.

Profilul actual și cel de perspectivă al producției agricole pe teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei este mixt – culturi vegetale (cultura cartofului) și creșterea animalelor.

În privința producției industriale se apreciază că relansarea economică va fi susținută de ramurile ce constituie certitudini, astfel:

- au condiții foarte bune de dezvoltare acele ramuri industriale care au asigurată baza de aprovizionare din teritoriul administrativ, cel limitrof și cel al județului;
- au condiții bune de dezvoltare acele ramuri care pot atrage resurse relativ abundente din țară.

Incertitudinile se pot manifesta, pe termen mediu și lung, pentru acele ramuri care depind de producția din interrāmuri și care sunt integrate puternic pe verticală. Aceste ramuri pot suferi reorganizări, reprofilări care să le facă capabile să reziste concurenței de pe piață. În această perioadă de tranziție dificilă au fost menționate o serie de unități care au confirmat viabilitatea și adaptabilitatea rapidă la contextul economiei de piață, constituind nucleul sigur al dezvoltării, reprezentând în acest moment unitățile de prestigiu ale municipiului.

Privind în perspectivă, noile favorabilități vor constitui un potențial ce va fi valorificat de sectorul particular care, se va alătura nucleului format de unitățile de prestigiu.

Dezvoltarea turismului

Dezvoltarea activităților economice și turistice în stațiunea turistică de interes național Vatra Dornei se bazează pe valorificarea integrată a resurselor naturale, balneare, culturale și de agrement, în concordanță cu obiectivele și direcțiile strategice prevăzute în documentele naționale și locale de dezvoltare.

Conform **Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Turismului 2025–2035**, România trebuie să își concentreze dezvoltarea turistică pe segmente competitive cu potențial ridicat de creștere: patrimoniu cultural și turism cultural, natură și aventură, sănătate și wellness, respectiv turism MICE (meetings, incentives, conferences, exhibitions). Totodată, strategia evidențiază importanța dezvoltării segmentelor dedicate turismului intern, precum sporturile de iarnă, turismul de weekend și city-break-urile.

Prin specificul său natural și balnear, Vatra Dornei se încadrează direct în aceste direcții strategice, având potențial de dezvoltare ca destinație de turism balnear, montan, ecoturistic și cultural. Resursele naturale terapeutice, infrastructura pentru sporturi de iarnă, patrimoniul cultural al zonei Dornelor și cadrul natural montan permit dezvoltarea unor produse turistice integrate și competitive atât pe piața internă, cât și pe cea internațională.

Direcțiile de dezvoltare sunt susținute și de **Planul de Acțiune al Strategiei Naționale pentru Turism 2025–2035**, care promovează:

- modernizarea infrastructurii turistice și balneare;
- dezvoltarea produselor turistice integrate;
- reducerea sezonality;
- digitalizarea și promovarea destinațiilor turistice;
- susținerea turismului sustenabil și a economiei locale;
- dezvoltarea resurselor umane și creșterea calității serviciilor turistice.

În același timp, dezvoltarea stațiunii este corelată cu **Strategia pentru Dezvoltarea Turismului Balnear din România**, care urmărește valorificarea resurselor naturale terapeutice și transformarea stațiunilor balneare în destinații competitive la nivel european. În cazul Vatra Dornei, această strategie susține modernizarea bazelor de tratament, dezvoltarea infrastructurii wellness și SPA, diversificarea serviciilor de sănătate și prevenție, precum și extinderea activităților turistice pe tot parcursul anului.

Totodată, direcțiile de dezvoltare sunt în concordanță cu **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030**, care promovează creșterea economică sustenabilă, protecția mediului, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și dezvoltarea comunităților locale. În acest context, turismul reprezintă un factor important pentru dezvoltarea economică locală, stimularea antreprenoriatului, crearea de locuri de muncă și protejarea patrimoniului natural și cultural al zonei Dornelor.

Toate aceste obiective sunt corelate la nivel local cu Strategia de Dezvoltare a Municipiului Vatra Dornei, care urmărește consolidarea rolului stațiunii ca pol regional de turism balnear, montan și de agrement. Strategia locală susține modernizarea infrastructurii urbane și turistice, creșterea atractivității stațiunii, valorificarea patrimoniului local și dezvoltarea unui model de turism sustenabil și competitiv.

Prin corelarea acestor documente strategice la nivel local și național, Vatra Dornei are premisele dezvoltării ca destinație turistică integrată, sustenabilă și competitivă, capabilă să atragă turiști pe tot parcursul anului, să stimuleze economia locală și să contribuie la creșterea calității vieții comunității locale.

Concluzia care se desprinde este că municipiul Vatra Dornei are capacitatea reală de a produce o parte din produsele și mărfurile necesare consumului propriu, dar are și capacitatea de a produce surplus economic, certitudine în dezvoltarea ulterioară. Relansarea economico-socială va determina o echilibrare între ponderile celor trei sectoare ale economiei, urmată implicit de o dezvoltare a dotărilor de tip urban.

Ramurile industriale vor menține municipiul în circuitul comercial prin aportul unităților vechi, dar și prin unele noi, furnizând o parte însemnată de produse prelucrate pentru nevoile proprii.

Serviciile vor cunoaște evoluția cea mai importantă prin dezvoltarea celor existente, mai ales, prin modernizare și creșterea operativității în deservire, precum și apariția unor profile ce vor susține ramurile cu șansele cele mai mari de a se impune (transporturi, construcții, depozitare, etc.).

3.5 Evoluția populației

Din datele prezentate în tabelele care se referă la populație, elemente demografice și sociale se pot face estimări privind evoluția populației. În tabelele respective sunt prezentate datele referitoare la anii 1992-2022 inclusiv.

Municipiul Vatra Dornei a avut, de-a lungul perioadei analizate, o evoluție constantă, înregistrându-se atât o serie de evenimente negative cât și o serie de evenimente pozitive.

Există o reducere accentuată a populației în ultimii 20 de ani, fapt ce se datorează ratei negative a soldului migratoriu precum și scăderii constante a ratei natalității. Astfel, la nivelul municipiului Vatra Dornei se remarcă o tendință accentuată de îmbătrânire a populației.

Un element pozitiv pentru Vatra Dornei îl reprezintă existența unităților de învățământ liceal și profesional, fapt ce oferă populației oportunitatea de a se forma fără a fi necesară mutarea temporară sau definitivă din localitate. Acest fapt este susținut și de valoarea constantă a numărului absolvenților de liceu, fapt ce determină prezența unei forțe de muncă atractive la nivelul municipiului (forță de muncă cu studii medii și superioare), acest fapt reprezentând o oportunitate pentru atragerea de noi companii și implicit pentru diversificarea activităților economice. Cu toate acestea, în perioada analizată s-a înregistrat o reducere a numărului de elevi, inclusiv pe fondul scăderii ratei natalității și a nupțialității.

Reducerea accentuată, pe termen lung, a numărului de locuitori poate determina trecerea municipiului în categoria localităților urbane cu potențial economic foarte redus.

Una dintre principalele amenințări pentru municipiul Vatra Dornei în următorii 10 ani, conform evoluției demografice, o reprezintă scăderea populației care atrage după sine reducerea posibilității de întinerire a populației și de refacere a fondului demografic.

În vederea diminuării acestor efecte negative ale evoluției populației sunt necesare măsuri care să aibă în vedere creșterea calității vieții:

- crearea de noi activități recreative,

- diversificarea activităților economice atât pentru creșterea numărului locurilor de muncă precum și pentru diversificarea sortimentului de produse și servicii la care populația are acces;

- creșterea accesibilității în toate cartierele municipiului precum și diversificarea, acolo unde este posibil, a mijloacelor de transport (de exemplu: propunerea unor noi trasee pentru biciclete);

- alocarea de noi zone destinate locuirii.

Municipiul Vatra Dornei este unul dintre cele mai atractive localități din România, din punct de vedere turistic. Creșterea atractivității urbane a municipiului va trebui să fie strâns legată de evoluția turistică a acestuia.

Creșterea populației va fi susținută de mărirea suprafeței intravilanului comunei și de dezvoltarea economică a comunei.

Prin prezentul P.U.G se urmărește înlesnirea apariției a noi factori de dezvoltare economică care să ducă la creșterea economică a zonei implicit a numărului locurilor de muncă.

3.6 Organizarea circulației

3.6.1 Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun

Măsuri necesare:

- A. Înființarea transportului public de călători:
 - Înființarea transportului în comun prin amenajarea de linii între centrul Municipiului Vatra Dornei, stațiunea turistică și zonele adiacente: Argeștru, Roșu și Todireni.
 - Crearea de stații pentru transportul în comun și spații de așteptare pentru călători.
 - Realizarea trecerilor pentru pietoni în dreptul stațiilor de transport în comun.
 - Achiziționarea vehiculelor electrice/hibride pentru deservirea celor patru trasee de transport public.
 - Înființarea unor stații de alimentare rapidă a vehiculelor electrice destinate transportului în comun.
 - Asigurarea unor legături între mijloacele de transport.
 - Reducerea numărului de autoturisme din zona stațiunii, a pârtiilor de schi și a centrului orașului prin adoptarea sistemului park&ride.
- B. Realizarea unor piste pentru biciclete
 - Realizarea unor piste pentru biciclete separat, pe străzile principale și asigurarea de treceri pentru bicicliști (controlate prin semnal).
 - Încurajarea utilizării bicicletelor prin deschiderea unor centre de închiriere și de reparații și amplasarea suporturilor de fixare a bicicletelor cu adăposturi împotriva intemperiilor.
- C. Dezvoltarea traficului pietonal
 - Înființarea de treceri suplimentare pentru pietoni pe arterele principale.

- Crearea legăturii pietonale între strada Mihai Eminescu și strada Republicii prin reabilitarea pasajului pietonal de sub calea ferată, care continuă pe podul peste râul Dorna până la baza Parcului, prin Parc până la baza pârtiei de schi și prin reamenajarea străzii Luceafărului concomitent cu modernizarea și reabilitarea podului peste râul Dorna.
- Schimbarea regimului de circulație pe strada Republicii, între Cazino și strada Oborului pentru încurajarea activităților de loisir și promenadă.

D. Eliminarea parcărilor din zona centrală (de pe strada Mihai Eminescu) în vederea rezolvării problemelor actuale de circulație și reducerea numărului de accidente. Astfel, se propune înființarea a două parcuri în zona centrală pentru relocarea parcărilor de pe strada Mihai Eminescu (cuprinse în proiectul Municipiul Verde - Mobilitate Urbană Durabilă în Vatra Dornei) și amenajarea locurilor de parcare rezidențială.

E. Modernizarea străzii Mihai Eminescu și a străzii Republicii.

F. Modernizarea pasajului pietonal existent și a podului peste râul Dorna.

G. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere în stațiunea Balneoclimaterică Vatra Dornei. Modernizare străzi de acces și locuri de recreare.

H. Amenajarea intersecțiilor și reorganizarea circulației în vederea creșterii fluenței și siguranței circulației (DN17(Podu Verde) - DN17B(22 Decembrie) - Schitului, incluzând intersecțiile Mihai Eminescu - Dornelor și Podu Verde - 22 Decembrie – Schitului; Calea Transilvaniei – Republicii; Unirii - Republicii – Oborului; Unirii – Parcului; Unirii - 22 Decembrie - Lumea Nouă; Oborului - 22 Decembrie; Unirii – Foresta).

I. Introducerea sistemelor inteligente de monitorizare a traficului și informare a călătorilor, se realizează la fiecare dintre cele 3 intrări/ieșiri principale din oraș, înainte de intrarea în zona centrală a orașului.

Amplasarea față de drumurile publice:

A. În zonele drumului public se pot autoriza pe bază de proiecte de specialitate și avizele de specialitate ale administrației publice:

- a. construcții și instalații aferente drumurilor publice, cu deservire de întreținere și exploatare;
- b. parcaje, garaje și stații de alimentare cu carburanți;
- c. conducte de alimentare cu apă și de canalizare, sisteme de transport a energiei electrice, de telecomunicații și infrastructuri ori alte instalații și construcții de acest gen.

B. Modernizarea drumurilor publice se va executa după realizarea lucrărilor și infrastructură pe bază de studii și proiecte specifice avizate și aprobate legal.

Amplasarea față de drumurile publice sa va face conform Regulamentului Local de Urbanism aferent prezentului Plan Urbanistic General.

În legătură cu obiectivele de interes public se vor amenaja parcuri conform prevederilor H.G. 525/96 și a Normativului pentru proiectarea parcajelor – Indicativ NP 24-2022.

Pe zonele de extindere a intravilanului din zona drumului național, accesele rutiere la drumul național se vor proiecta fie prin intermediul unor accese rutiere aprobate anterior de către D.R.D.P. Iași, fie prin intermediul unor drumuri clasate ale căror

intersecții existente cu drumul național sunt amenajate corespunzător, fie prin intermediul unor intersecții noi amenajate conform Normativului C173/1986 (distanța între două intersecții va fi de minim $10xV$, în care V este viteza de circulație pe sectorul respectiv de drum național). Accesul rutier la aceste intersecții se va proiecta numai prin intermediul unor drumuri colectoare. Drumurile colectoare vor fi proiectate astfel:

- În afara amprizei și a zonei de siguranță a drumurilor naționale cu care se învecinează;
- Distanțele de amplasare ale drumurilor colectoare față de axa drumului național (în zona de intersecție a drumului de servitute cu drumul național) vor fi proiectate astfel încât să permită un viraj corespunzător al autovehiculelor;
- Elementele drumurilor colectoare se vor proiecta în afara zonei de siguranță a drumului național (zonă de siguranță definită în Anexa 1 din Ordonanța nr. 43/1997) și se vor reprezenta în consecință pe planșe;
- Drumurile colectoare vor fi prevăzute cu facilități și pentru traficul pietonal, bicicliști, inclusiv pentru persoanele cu handicap locomotor (conform O.G. 43/1997);
- Intersecțiile proiectate vor asigura colectarea și evacuarea apelor pluviale în lungul drumului național;
- Pe zona de intravilan existent limitrofă drumului național și situată în afara indicatoarelor de intrare/ieșire în/din localitate, zonă pe care nu s-au executat construcții, se vor proiecta drumuri colectoare conform prezentelor reglementări;
- Pentru terenurile pe care se proiectează intersecții noi sau pe care se extind intersecțiile existente cu drumul național se vor prezenta acte notariale din care să rezulte fără echivoc că proprietarii terenurilor respective sunt de acord cu construirea intersecțiilor noi/extinderii intersecțiilor existente pe proprietățile acestora și că vor permite necondiționat accesul riveranilor;
- Pentru terenurile pe care se proiectează drumuri colectoare se vor prezenta acte notariale din care să rezulte fără echivoc că sunt de acord cu construirea drumurilor colectoare pe proprietățile acestora și că vor permite necondiționat accesul riveranilor;
- Extinderea intravilanului nu va fi proiectată la o distanță mai mică de 50 m față de zonele de centură a municipiilor sau variantele de ocolire a municipiilor pentru a nu fi afectate din punct de vedere fonc.

Pentru evitarea congestionării traficului în afara localităților se interzice amplasarea oricăror construcții care generează un trafic suplimentar la o distanță mai mică de 50,00 m de marginea îmbrăcămintei asfaltice în cazul autostrăzilor, al drumurilor expres și al drumurilor naționale europene, respectiv de 30,00 m pentru celelalte drumuri de interes național și județean. Prin construcții care generează trafic suplimentar se au în vedere unități productive, complexe comerciale, depozite angro, unități tip show-room, obiective turistice, cartiere, rezidențiale, parcuri industriale, precum și orice alte obiective și/sau construcții asemănătoare în care se desfășoară activități economice.

Pentru asigurarea scurgerii apelor de suprafață în lungul căilor de comunicații se vor executa șanțuri și podețe pentru colectarea și evacuarea apelor din zona drumului.

La amplasarea construcțiilor în zona drumurilor se va avea în vedere amenajarea acceselor rutiere sau pietonale care să asigure prin podețe tubulare de capacitate corespunzătoare scurgerea apelor pluviale în lungul drumurilor.

Drumurile laterale de acces se vor amenaja la aceeași cotă cu drumurile de categorie superioară și vor fi modernizate pe o lungime de minim 20m.

Amplasarea stațiilor pentru oprirea vehiculelor care efectuează transport de persoane prin servicii regulate se stabilește de către autoritățile administrației publice locale cu avizul administratorului drumului și al poliției rutiere.

Stațiile de autobuz se vor amplasa înafara platformei drumului (parte carosabil + acostament). Lucrările de amenajare a stațiilor vor asigura continuitatea șanțurilor pentru

scurgerea apelor.

Punctele de colectare selectivă a deșeurilor constau din amenajarea unor platforme din beton rutier împrejmuite cu plasă metalică pe stâlpi metalici.

Amplasamentul acestor spații de colectare va fi la minim 8,00 m față de axul drumului județean.

Pentru accesul autospecialelor la punctele de colectare se vor amenaja podețe tubulare care să asigure continuitatea șanțului drumului în dreptul accesului.

Pentru proiectarea și execuția unor construcții și instalații în zona drumurilor se vor avea în vedere regelementările Ordinului nr. 45/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor.

Pentru amenajarea intersecțiilor se va avea în vedere prevederile Normativului CD 173/2001 privind amenajarea intersecțiilor la același nivel a drumurilor publice și Normativ CNADNR 2009 de amenajarea intersecțiilor la nivel în sens giratoriu.

Amplasarea în zona drumurilor publice a construcțiilor și instalațiilor se face numai cu acordul administratorul drumului.

3.7 Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial

Noua limită a intravilanului include toate suprafețele de teren ocupate de construcții și amenajări, precum și suprafețele de teren necesare dezvoltării pe o perioadă de 10 ani.

În componența intravilanului propus intră următoarele areale:

Tabel 28 Suprafete intravilan propus

Intravilan	Suprafata intravilan propus (Ha)
Vatra Dornei	1147,64
Argestru	465,10
Roșu	378,78
Todireni	75,46
TOTAL	2066,98

În vederea efectuării zonificărilor se va avea în vedere prezentarea unei zonificări funcționale existente și a unei zonificări funcționale propuse.

La baza acestor zonificări vor sta date din baza grafică digitală creată pentru această lucrare, date din P.U.G. existent, cerințele de dezvoltare ale comunei și necesitățile de dezvoltare, toate acestea coraborate cu cadrul legal al dezvoltării urbane din România.

Astfel conform introducerii datelor reale din situația existentă suprapusă cu intravilanul propus se prezintă astfel:

Tabel 29 Intravilan propus – municipiul Vatra Dornei Zonificare existentă

Zonificare functionala	Intravilan UAT Vatra Dornei	
	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	293.92	14.22
Unitati industriale si depozite	57.97	2.80
Unitati Agro	1.07	0.05
Institutii publice si servicii	68.26	3.30
Cai de comunicatie - transport rutier	121.98	5.90
Cai de comunicatie - transport feroviar	24.50	1.19
Spatii verzi, sport, agrement	241.83	11.70
Constructii tehnico-edilitare	7.45	0.36
Zona gospodarie comunala, cimitire	7.10	0.34
Terenuri libere	922.43	44.63
Ape	287.04	13.89
Terenuri neproductive	5.76	0.28
Zona cu destinatie speciala	27.68	1.34
Total	2066.98	100.00

Pe baza celor sus prezentate zonificarea funcțională propusă va reglementa funcțiunea terenurilor libere distribuindu-le către zonificarea funcțională dominantă și/sau către zonarea funcțională solicitată, cu respectarea funcțiunilor existente, a necesităților de dezvoltare ale comunei și a dreptului asupra proprietății. Astfel zonificarea propusă devine conform tabelului:

Tabel 30 Intravilan propus – municipiul Vatra Dornei Zonificare propusă

Zonificare functionala	Intravilan UAT Vatra Dornei	
	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	1578.84	76.38
Unitati industriale si depozite	47.47	2.30
Unitati Agro	1.07	0.05
Institutii publice si servicii	118.99	5.76
Cai de comunicatie - transport rutier	122.07	5.91
Cai de comunicatie - transport feroviar	24.50	1.19
Spatii verzi, sport, agrement	106.79	5.17
Constructii tehnico-edilitare	7.45	0.36
Zona gospodarie comunala, cimitire	7.10	0.34
Terenuri libere	0.00	0.00
Ape	25.04	1.21
Terenuri neproductive	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	27.68	1.34
Total	2066.98	100.00

Tabel 31 Intravilan propus – Localitatea Vatra Dornei Zonificare existentă

Zonificare functionala	UTR 1a - Vatra Dornei		UTR 1b - Vatra Dornei		UTR 1c - Vatra Dornei		UTR 1d - Vatra Dornei		UTR 1e - Vatra Dornei		UTR 1f - Vatra Dornei		UTR 1g - Vatra Dornei		UTR 1h - Vatra Dornei		UTR 1i - Vatra Dornei	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	5.87	17.49	0.73	1.93	58.25	30.61	16.11	12.73	0.00	0.00	7.44	18.08	2.48	9.85	52.50	29.46	0.56	17.39
Unitati industriale si depozite	0.07	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.93	9.54	0.00	0.00	12.24	6.87	0.00	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	0.72	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	10.38	30.94	0.63	1.66	12.38	6.50	3.54	2.79	0.02	2.55	5.48	13.31	0.00	0.00	11.77	6.60	0.58	17.93
Cai de comunicatie - transport rutier	7.56	22.53	0.50	1.33	15.71	8.26	7.25	5.73	0.00	0.00	2.68	6.52	0.47	1.87	16.68	9.36	0.45	13.99
Cai de comunicatie - transport feroviar	1.08	3.22	0.00	0.00	1.75	0.92	0.00	0.00	0.00	0.00	0.81	1.96	0.00	0.00	0.98	0.55	1.60	49.30
Spatii verzi, sport, agrement	6.30	18.79	31.70	83.66	10.11	5.31	18.09	14.29	0.00	0.00	0.17	0.40	9.79	38.82	11.87	6.66	0.04	1.38
Constructii tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.40	0.32	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.77	1.55	0.00	0.00
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.01	0.03	0.00	0.00	4.12	2.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.01	0.00	0.00
Terenuri libere	0.65	1.93	4.25	11.21	67.41	35.42	74.89	59.15	0.65	97.45	4.46	10.85	7.48	29.67	53.76	30.17	0.00	0.00
Ape	1.09	3.24	0.08	0.21	19.53	10.26	6.33	5.00	0.00	0.00	15.23	37.01	4.80	19.05	15.33	8.61	0.00	0.00
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.89	0.47	0.00	0.00	0.00	0.00	0.66	1.61	0.19	0.74	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.55	1.63	0.00	0.00	0.16	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.15	0.00	0.00
Total	33.56	100.00	37.89	100.00	190.30	100.00	126.61	100.00	0.67	100.00	41.15	100.00	25.22	100.00	178.18	100.00	3.24	100.00

Zonificare functionala	UTR 1j - Vatra Dornei		UTR 1k - Vatra Dornei		UTR 1l - Vatra Dornei		UTR 1m - Vatra Dornei		UTR 1n - Vatra Dornei		UTR 1o - Vatra Dornei		UTR 1p - Vatra Dornei		Vatra Dornei	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	72.90	15.79	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.16	0.52	0.00	0.00	217.01	18.91
Unitati industriale si depozite	14.29	3.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30.53	2.66
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	0.03
Institutii publice si servicii	10.59	2.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.17	3.76	0.00	0.00	56.53	4.93
Cai de comunicatie - transport rutier	28.80	6.24	0.00	0.00	0.13	3.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.72	2.33	0.00	0.00	80.97	7.06
Cai de comunicatie - transport feroviar	3.59	0.78	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.80	0.85
Spatii verzi, sport, agrement	37.06	8.03	1.02	49.99	1.92	48.68	0.00	0.00	0.00	0.00	0.97	3.13	0.00	0.00	129.05	11.24
Constructii tehnico-edilitare	1.20	0.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.37	0.38
Zona gospodarire comunala, cimitire	2.57	0.56	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.72	0.59
Terenuri libere	224.88	48.72	1.02	50.01	1.90	48.06	1.83	100.00	2.46	100.00	28.02	90.19	7.94	100.00	481.60	41.96
Ape	63.33	13.72	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	125.71	10.95
Terenuri neproductive	2.33	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.07	0.35
Zonă cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.07	0.00	0.00	0.99	0.09
Total	461.54	100.00	2.05	100.00	3.95	100.00	1.83	100.00	2.46	100.00	31.06	100.00	7.94	100.00	1147.64	100.00

Tabel 32 Intravilan propus – Localitatea Vatra Dornei Zonificare propusă

Zonificare functionala	UTR 1a - Vatra Dornei		UTR 1b - Vatra Dornei		UTR 1c - Vatra Dornei		UTR 1d - Vatra Dornei		UTR 1e - Vatra Dornei		UTR 1f - Vatra Dornei		UTR 1g - Vatra Dornei		UTR 1h - Vatra Dornei		UTR 1i - Vatra Dornei	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	5.87	17.49	1.00	2.64	147.22	77.36	107.34	84.78	0.00	0.00	27.23	66.18	24.52	97.22	125.07	70.19	0.56	17.39
Unitati industriale si depozite	0.07	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.93	9.54	0.00	0.00	0.13	0.07	0.00	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	0.72	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	10.38	30.94	0.63	1.66	13.27	6.97	4.55	3.59	0.67	100.00	5.82	14.15	0.00	0.00	24.01	13.47	0.58	17.93
Cai de comunicatie - transport rutier	7.56	22.53	0.50	1.33	15.71	8.26	7.25	5.73	0.00	0.00	2.68	6.52	0.47	1.87	16.78	9.42	0.45	13.99
Cai de comunicatie - transport feroviar	1.08	3.22	0.00	0.00	1.75	0.92	0.00	0.00	0.00	0.00	0.81	1.96	0.00	0.00	0.98	0.55	1.60	49.30
Spatii verzi, sport, agrement	6.95	20.72	35.76	94.37	5.77	3.03	7.05	5.57	0.00	0.00	0.26	0.64	0.23	0.91	5.65	3.17	0.04	1.38
Constructii tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.40	0.32	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.77	1.55	0.00	0.00
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.01	0.03	0.00	0.00	4.12	2.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.01	0.00	0.00
Terenuri libere	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ape	1.09	3.24	0.00	0.00	2.29	1.21	0.02	0.01	0.00	0.00	0.12	0.30	0.00	0.00	2.53	1.42	0.00	0.00
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.55	1.63	0.00	0.00	0.16	0.08	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.26	0.15	0.00	0.00
Total	33.56	100.00	37.89	100.00	190.30	100.00	126.61	100.00	0.67	100.00	41.15	100.00	25.22	100.00	178.18	100.00	3.24	100.00

Zonificare functionala	UTR 1j - Vatra Dornei		UTR 1k - Vatra Dornei		UTR 1l - Vatra Dornei		UTR 1m - Vatra Dornei		UTR 1n - Vatra Dornei		UTR 1o - Vatra Dornei		UTR 1p - Vatra Dornei		Vatra Dornei	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	371.68	80.53	0.00	0.00	3.78	95.74	0.00	0.00	0.00	0.00	0.16	0.52	7.94	100.00	822.37	71.66
Unitati industriale si depozite	15.00	3.25	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19.12	1.67
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	0.03
Institutii publice si servicii	11.49	2.49	0.00	0.00	0.00	0.00	1.83	100.00	2.46	100.00	29.83	96.02	0.00	0.00	105.51	9.19
Cai de comunicatie - transport rutier	28.80	6.24	0.00	0.00	0.13	3.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.72	2.33	0.00	0.00	81.07	7.06
Cai de comunicatie - transport feroviar	3.59	0.78	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	9.80	0.85
Spatii verzi, sport, agrement	16.08	3.48	2.05	100.00	0.04	1.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.33	1.07	0.00	0.00	80.21	6.99
Constructii tehnico-edilitare	1.20	0.26	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.37	0.38
Zona gospodarire comunala, cimitire	2.57	0.56	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.72	0.59
Terenuri libere	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ape	11.14	2.41	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17.19	1.50
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zonă cu destinație specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.07	0.00	0.00	0.99	0.09
Total	461.54	100.00	2.05	100.00	3.95	100.00	1.83	100.00	2.46	100.00	31.06	100.00	7.94	100.00	1147.64	100.00

Tabel 33 Intravilan propus – Localitatea Roșu Zonificare existentă

Zonificare functionala	UTR 2a - Rosu		UTR 2b - Rosu		UTR 2c - Rosu		UTR 2d - Rosu		UTR 2e - Rosu		UTR 2f - Rosu		UTR 2g - Rosu		UTR 2h - Rosu		Rosu	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	28.23	10.75	0.00	0.00	4.01	7.46	0.94	10.01	0.00	0.00	0.39	100.00	0.66	6.29	1.29	12.38	35.53	9.38
Unitati industriale si depozite	14.69	5.59	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14.69	3.88
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.77	7.41	0.00	0.00	0.77	0.20
Institutii publice si servicii	3.05	1.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.25	2.42	3.30	0.87
Cai de comunicatie - transport rutier	10.65	4.06	0.00	0.00	2.16	4.02	0.00	0.00	0.34	4.74	0.00	0.00	0.41	3.97	1.53	14.66	15.09	3.98
Cai de comunicatie - transport feroviar	3.43	1.31	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.43	0.91
Spatii verzi, sport, agrement	25.73	9.80	0.00	0.00	19.23	35.76	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.11	48.96	50.07	13.22
Constructii tehnico-edilitare	1.83	0.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.83	0.48
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Terenuri libere	123.04	46.85	0.00	0.00	20.87	38.80	8.47	89.99	6.75	95.26	0.00	0.00	8.59	82.33	8.79	84.25	176.50	46.60
Ape	50.65	19.29	0.00	0.00	7.50	13.96	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.20	11.53	59.35	15.67
Terenuri neproductive	1.30	0.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.39	3.77	1.69	0.45
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	16.50	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16.50	4.36
Total	262.60	100.00	16.50	100.00	53.78	100.00	9.42	100.00	7.08	100.00	0.39	100.00	10.44	100.00	18.57	177.95	378.78	100.00

Tabel 34 Intravilan propus – Localitatea Roșu Zonificare propusă

Zonificare functionala	UTR 2a - Rosu		UTR 2b - Rosu		UTR 2c - Rosu		UTR 2d - Rosu		UTR 2e - Rosu		UTR 2f - Rosu		UTR 2g - Rosu		UTR 2h - Rosu		Rosu	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	223.96	85.29	0.00	0.00	48.84	90.83	9.42	100.00	6.75	95.26	0.39	100.00	9.02	86.43	15.30	146.65	313.68	82.81
Unitati industriale si depozite	14.69	5.59	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14.69	3.88
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.77	7.41	0.00	0.00	0.77	0.20
Institutii publice si servicii	3.05	1.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.62	5.96	3.67	0.97
Cai de comunicatie - transport rutier	10.65	4.06	0.00	0.00	2.16	4.02	0.00	0.00	0.34	4.74	0.00	0.00	0.41	3.97	1.53	14.66	15.09	3.98
Cai de comunicatie - transport feroviar	3.43	1.31	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.43	0.91
Spatii verzi, sport, agrement	4.54	1.73	0.00	0.00	2.76	5.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.23	2.19	1.05	10.06	8.58	2.27
Constructii tehnico-edilitare	1.83	0.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.83	0.48
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Terenuri libere	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ape	0.45	0.17	0.00	0.00	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.07	0.63	0.52	0.14
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	16.50	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16.50	4.36
Total	262.60	100.00	16.50	100.00	53.78	100.00	9.42	100.00	7.08	100.00	0.39	100.00	10.44	100.00	18.57	177.95	378.78	100.00

Tabel 35 Intravilan propus – Localitatea Argestru Zonificare existentă

Zonificare functionala	UTR 3a - Argestru		UTR 3b - Argestru		UTR 3c - Argestru		UTR 3d - Argestru		UTR 3e - Argestru		Argestru	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	35.63	8.21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.70	11.26	0.00	0.00	36.33	7.81
Unitati industriale si depozite	3.37	0.78	0.00	0.00	9.37	65.36	0.00	0.00	0.00	0.00	12.75	2.74
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	7.35	1.69	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.11	100.00	7.46	1.60
Cai de comunicatie - transport rutier	22.58	5.20	0.00	0.00	0.65	4.52	0.00	0.00	0.00	0.00	23.23	5.00
Cai de comunicatie - transport feroviar	10.37	2.39	0.00	0.00	0.89	6.20	0.00	0.00	0.00	0.00	11.26	2.42
Spatii verzi, sport, agrement	43.90	10.11	0.00	0.00	1.01	7.05	0.00	0.00	0.00	0.00	44.91	9.66
Constructii tehnico-edilitare	1.06	0.24	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.06	0.23
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.38	0.09	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.38	0.08
Terenuri libere	218.88	50.40	0.00	0.00	0.35	2.42	5.50	88.74	0.00	0.00	224.73	48.32
Ape	90.74	20.90	0.00	0.00	2.07	14.44	0.00	0.00	0.00	0.00	92.82	19.96
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	10.18	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.18	2.19
Total	434.27	100.00	10.18	100.00	14.34	100.00	6.20	100.00	0.11	100.00	465.10	100.00

Tabel 36 Intravilan propus – Localitatea Argestru Zonificare propusă

Zonificare functionala	UTR 3a - Argestru		UTR 3b - Argestru		UTR 3c - Argestru		UTR 3d - Argestru		UTR 3e - Argestru		Argestru	
	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	367.33	84.59	0.00	0.00	0.35	2.42	6.20	100.00	0.00	0.00	373.88	80.39
Unitati industriale si depozite	2.22	0.51	0.00	0.00	11.45	79.80	0.00	0.00	0.00	0.00	13.66	2.94
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	8.73	2.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.11	100.00	8.84	1.90
Cai de comunicatie - transport rutier	22.58	5.20	0.00	0.00	0.65	4.52	0.00	0.00	0.00	0.00	23.23	5.00
Cai de comunicatie - transport feroviar	10.37	2.39	0.00	0.00	0.89	6.20	0.00	0.00	0.00	0.00	11.26	2.42
Spatii verzi, sport, agrement	14.33	3.30	0.00	0.00	1.01	7.05	0.00	0.00	0.00	0.00	15.34	3.30
Constructii tehnico-edilitare	1.06	0.24	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.06	0.23
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.38	0.09	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.38	0.08
Terenuri libere	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Ape	7.27	1.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.27	1.56
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	10.18	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10.18	2.19
Total	434.27	100.00	10.18	100.00	14.34	100.00	6.20	100.00	0.11	100.00	465.10	100.00

Tabel 37 Intravilan propus – Localitatea Todireni Zonificare existentă

Zonificare functionala	UTR 4 - Todireni		Todireni	
	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	5.06	6.70	5.06	6.70
Unitati industriale si depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	0.97	1.29	0.97	1.29
Cai de comunicatie - transport rutier	2.68	3.55	2.68	3.55
Cai de comunicatie - transport feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00
Spatii verzi, sport, agrement	17.21	22.81	17.80	23.59
Constructii tehnico-edilitare	0.20	0.26	0.20	0.26
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.00	0.00	0.00
Terenuri libere	40.20	53.27	39.60	52.48
Ape	9.15	12.13	9.15	12.13
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	0.00	0.00
Total	75.46	100.00	75.46	100.00

Tabel 38 Intravilan propus – Localitatea Todireni Zonificare propusă

Zonificare functionala	UTR 4 - Todireni		Todireni	
	Ha	%	Ha	%
Locuinte si functiuni complementare	68.91	91.32	68.91	91.32
Unitati industriale si depozite	0.00	0.00	0.00	0.00
Unitati Agro	0.00	0.00	0.00	0.00
Institutii publice si servicii	0.97	1.29	0.97	1.29
Cai de comunicatie - transport rutier	2.68	3.55	2.68	3.55
Cai de comunicatie - transport feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00
Spatii verzi, sport, agrement	2.65	3.51	2.65	3.51
Constructii tehnico-edilitare	0.20	0.26	0.20	0.26
Zona gospodarire comunala, cimitire	0.00	0.00	0.00	0.00
Terenuri libere	0.00	0.00	0.00	0.00
Ape	0.06	0.08	0.06	0.08
Terenuri neproductive	0.00	0.00	0.00	0.00
Zona cu destinatie speciala	0.00	0.00	0.00	0.00
Total	75.46	100.00	75.46	100.00

Tabel 39 Bilanț teritorial propus pe categorii de folosință, municipiul Vatra Dornei

TERITORIU ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	CATEGORII DE FOLOSINTA										TOTAL (Ha)
	AGRICOL (Ha)				NEAGRICOL (Ha)						
	ARABIL	PASUNI FANETE	VII	LIVEZI	SPATII VERZI	APE	DRUMURI CAI FERATE	CC	NEPRODUCTIV	DESTINATIE SPECIALA	
Intravilan	2.99	1087.99	0.00	1.20	73.40	287.13	146.49	433.97	6.14	27.68	2066.98
Extravilan	0.00	1980.16	0.00	0.04	5610.37	54.76	54.53	3.20	60.24	152.59	7915.88
Total	2.99	3068.15	0.00	1.24	5683.77	341.89	201.02	437.16	66.38	180.27	9982.87
% din total	0.03	30.73	0.00	0.01	56.94	3.42	2.01	4.38	0.66	1.81	100.00

Tabel 40 Balanță comparativă Intravilan existent/Intravilan propus, municipiul Vatra Dornei

Intravilan	Suprafata intravilan existent (Ha)	Suprafata intravilan propus (Ha)	Diferenta (Ha)	Diferenta % fata de existent
Vatra Dornei	1081.56	1147.64	66.08	6.11
Argestru	407.91	465.10	57.19	14.02
Rosu	119.94	378.78	258.84	215.82
Todireni	59.83	75.46	15.63	26.13
TOTAL	1669.23	2066.98	397.75	23.83

3.7.1 Zone cu funcțiune predominantă

Pentru fiecare zonă funcțională, cu funcțiune predominantă, prezentăm următoarele aspecte:

- categorii de intervenții propuse pentru valorificarea potențialului existent și înlăturării disfuncționalităților.

Pentru modernizarea zonelor funcționale, Strategia Integrată de dezvoltare urbană a municipiului Vatra Dornei 2021-2027 prevede următorul Portofoliu de proiecte prioritare pentru perioada 2021-2027:

Căi de comunicație

- Investiții în căile de acces pietonale, extinderea și modernizarea traseelor pietonale și adaptarea infrastructurii la nevoile persoanelor cu dizabilități
- Înființarea de piste de biciclete continue și sigure, precum și infrastructura de bike-sharing
- Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere de interes local din municipiul Vatra Dornei
- Dezvoltarea sistemului de transport public local de călători
- Elaborarea și implementarea unei politici a parcărilor la nivelul întregului municipiu, inclusiv infrastructura și logistica necesară implementării și gestiunii acestora
- Construirea variantei ocolitoare a municipiului
- Dezvoltarea de sisteme integrate tip străzi inteligente

Construcții tehnico-edilitare

- Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în ceea ce privește distribuția de gaze naturale
- Extindere și modernizare sursa de producție energie termică în municipiul Vatra Dornei
- Extindere sistem canalizare și extindere sistem alimentare cu apă în municipiul Vatra Dornei, județul Suceava

Instituții publice și servicii

- Sprijinirea dezvoltării economiei non-poluante productive și în mod deosebit a activităților din sectorul terțiar și cuaternar
- Construire piață agroalimentară
- Reabilitarea laboratoarelor de biologie, fizică, chimie, a terenului de sport și a parcului dendrologic al Liceului Teoretic Ion Luca
- Reabilitare Sala Sport la Școala Gimnazială nr. 4 Vatra Dornei
- Extindere corp clădire unitate de învățământ- Lucrări construcție corp nou (laborator, cabinet și CDI) la Școala Gimnazială Nr. 1 Vatra Dornei
- Extinderea spațiului educațional al Grădiniței cu Program Prelungit “Albă ca Zăpada” și lucrări generale de reabilitare
- Reabilitarea integrală a Grădiniței cu Program Prelungit “Scufița Roșie”
- Construire Secție de boli infecțioase a Spitalului Municipal Vatra Dornei
- Reabilitare Pavilion Central al Spitalului Municipal Vatra Dornei
- Construcție Spital Municipal Vatra Dornei, municipiul Vatra Dornei, județul Suceava

- Centrul de cercetare, recuperare și reabilitare a sănătății inimii
- Îmbunătățirea serviciilor medicale publice și încurajarea investițiilor în servicii medicale private de specialitate
- Reamenajarea urbanistică completă și unitară a zonei centrale și a celor cu circulație turistică ridicată și acțiuni de regenerare urbană
- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice
- Reamenajarea și dotarea spațiilor publice care să încurajeze mersul pe jos, petrecerea timpului în natură, interacțiunile sociale
- Fructificarea potențialului economic local, cultural în municipiul Vatra Dornei
- Restaurarea, consolidarea, protecția clădirii Izvorului „Santinela”, monument istoric situat în municipiul Vatra Dornei
- Reabilitarea termică și eficientizarea energetică a clădirii din str. Mihai Eminescu, nr. 15
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ –Liceul Tehnologic Vasile Deac
- Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - GPP “Albă ca zăpada” și GPN “Licuricii”
- Dezvoltarea și utilizarea de instrumente TIC la nivelul administrației locale ca alternativă la procesul clasic de planificare-implementare-control-monitorizare
- Crearea unei structuri dedicate și a unei platforme digitale pentru furnizarea de servicii publice simplificate pentru întreprinderi

Locuințe și funcțiuni complementare

- Construirea de locuințe pentru tineri și pentru specialiști din sănătate și învățământ.
- Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale în municipiul Vatra Dornei

Spații verzi, sport, agrement

- Amenajarea malurilor râului Dorna și amenajarea peisagistică cu respectarea principiilor de conservare a biodiversității
- Crearea de noi parcuri și mini păduri în interiorul municipiului Vatra Dornei
- Creare, amenajare și dotare spații verzi în municipiul Vatra Dornei, precum și creșterea accesibilității la spațiile verzi
- Proiect integrat privind reabilitarea și accesibilitatea parcurilor și spațiilor verzi din municipiul Vatra Dornei: Parcul municipal Vatra Dornei și Zona Runc
- Dezvoltarea domeniului schiabil în municipiul Vatra Dornei

Zona gospodărire comunală, cimitire

- Dezvoltarea managementului integrat al deșeurilor în municipiul Vatra Dornei

3.8 Măsuri în zonele cu riscuri naturale

Zonele inundabile de pe teritoriul comunei sunt identificate pe planșele de reglementări urbanistice și zonificare și sunt reprezentate ca zone cu interdicție temporară/definitivă de construcție.

S-a inclus ca prioritate de intervenție imediată a proiectelor privind limitarea zonelor inundabile, de protecție a malurilor, de limitare a proceselor de degradare, prin alunecări de teren, și asigurarea de fonduri pentru realizarea acestora, în primă etapă acelea care să asigure protecția zonelor din intravilan.

Conform propunerii proiectantului și însoțită de municipiul Vatra Dornei în cadrul dezbaterilor ce au avut loc, limitele de intravilan s-au constituit prin excluderea (acolo unde a fost posibil) a zonelor cu factor de risc (alunecări de teren, zone inundabile etc.), iar zonele rămase în intravilanul propus, materializate pe planuri cu semne specifice, au fost constituite cu restricții de construire până la eliminarea factorului de risc.

Majoritatea zonelor cu factor de risc ce au intrat în intravilanul propus sunt situate de-a lungul apelor ce străbat intravilanul, pentru toate acestea fiind constituite interdicții conform înscrisurilor din R.L.U.

Nu se recomandă realizarea de construcții în vecinătatea albiilor râurilor sau în zonele depresionare (vechi albi), după caz. Se va respecta zona de protecție pentru cursurile de apă impusă de A. N. Apele Române. După caz, eventualele construcții vor fi realizate prin ridicarea cotei terenului desupra cotelor maxime de inundabilitate și / sau realizarea de lucrări de protecție la eroziunea fluvială. Este necesară menținerea capacității albiilor din zonă de a prelua debitele maxime, prin întreținerea / decolmatarea periodică a văilor, în special în zonele de intravilan. Se interzice depunerea deșeurilor pe viroage sau văi. De asemenea, se impune consolidarea zonelor afectate de eroziuni.

Riscul geotehnic

Orice autorizație de construcție pentru viitoarele clădiri care urmează să se ridice pe teritoriul municipiului Vatra Dornei se va emite doar în urma efectuării, de către o firmă autorizată, a unui studiu geotehnic, conform legii numărul 50 din 21 iulie 1991, cu modificările și completările ulterioare.

Presiunile convenționale și parametrii geotehnici de calcul pentru dimensionarea fundațiilor vor fi stabiliți în baza studiilor geotehnice ce vor fi realizate la fazele de proiect D.T.A.C. și P.T., în funcție de valorile caracteristice litologiilor interceptate și în conformitate cu normativele în vigoare.

În funcție de litologia interceptată, se vor avea în vedere prescripțiile Normativului privind fundarea construcțiilor pe pământuri sensibile la umezire – indicativ NP 125- 2010, Normativului privind fundarea construcțiilor pe pământuri cu umflări și contracții mari - indicativ NP 126 – 2010, inclusiv amendamentele sau anexele asociate acestuia, în vigoare la data proiectării.

Având în vedere tipurile de teren de fundare, vecinătăți, necesitatea de epuismențe, zonarea seismică, etc., teritoriile intravilane se situează, în prealabil, în categoria geotehnică 2, cu risc geotehnic mediu. În funcție de punctajul acordat la aceste criterii pentru fiecare caz în parte, unele proiecte de construcții pot fi încadrate în categoria geotehnică 3, prezentând risc geotehnic major. Având în vedere că adâncimea de îngheț în terenul natural, conform STAS 6054-77, este de $-0,90 \pm 1,10$ m, adâncimea minimă de fundare recomandată, condiționată de depășirea adâncimii de îngheț și încastrarea în stratul portant, este $D_f \text{ min} = -1,10\text{m}$ față de nivelul.

În concluzie, avându-se în vedere natura terenului de fundare, condițiile morfologice, seismice și hidraulice, putem spune că suprafețele amplasamentului studiat sunt adecvate proiectării unor lucrări de construcții, cu mențiunile specificate pe parcursul documentației.

Apa subterana. Nivelul apei este situat la adâncimi variabile funcție de zona, de aceea la executarea excavatiilor gropilor de fundare pot fi necesare epuizmente normale.

Încadrarea noilor construcții în mediul natural și în mediul construit se va face în așa fel încât să se evite sporirea riscurilor implicate de efectele potențiale, directe sau indirecte, ale unor viitoare cutremure puternice. În acest scop se recomandă să se limiteze densitatea de construire, precum și a numărului de persoane care pot ocupa pe perioade lungi de timp construcțiile de tip curent, cum sunt clădirile de locuit. Aceasta înseamnă, de regulă, limitarea înălțimii acestor construcții, măsură care poate avea și efecte economice favorabile. De asemenea, se vor asigura căi multiple de acces și de comunicare pentru eventuala necesitate a evacuării de urgență în scopul limitării efectelor unor cutremure puternice.

Se va limita durata situațiilor provizorii care pot apărea în timpul executării construcțiilor în care gradul de protecție structurală este mai redus și riscul unor efecte grave sporește în eventualitatea unor acțiuni seismice de intensitate ridicată.

Activitatea de realizare a construcțiilor noi se va corela cu activitatea de înlocuire sau de consolidare în timp util a fondului construit vechi, vulnerabil seismic.

Amplasamentele construcțiilor se vor alege, de regulă, în zone în care structura geologică și alcătuirea straturilor superficiale de teren permite realizarea protecției seismice în condiții economice, fără măsuri costisitoare.

Se va evita, ca regulă generală, amplasarea construcțiilor pe maluri, râpe sau alte terenuri care prezintă risc de alunecare sau surpare. În cazul în care amplasamentele de acest fel nu se pot evita, se vor lua măsurile necesare pentru stabilizarea terenurilor.

În cazurile în care amplasarea construcțiilor pe terenuri cu proprietăți mecanice inferioare (nisipuri cu grad mare de afânare, refulante sau lichefiabile, mълuri, umpluturi neconsolidate, etc) nu poate fi evitată, se vor lua măsurile necesare pentru consolidarea terenurilor, astfel încât aceasta să poată asigura o bună comportare seismică a construcțiilor.

Pentru construcțiile a căror eventuală avariere poate avea urmări de gravitate deosebită se vor preciza, în funcție de specificul construcțiilor și al proceselor tehnologice, criterii specifice de excludere a anumitor categorii de amplasamente.

3.9 Dezvoltarea echipării edilitare

3.9.1 Gospodărirea apelor

Cursurile apelor care străbat municipiul nu sunt, în totalitate, regularizate și prezintă risc de inundabilitate. Podurile pentru autovehiculele sau punțile pietonale sunt insuficiente pentru traversarea cursurilor de apă care străbat municipiul, de aceea se impune acordarea unei importanțe sporite acestui capitol.

Este necesară amenajarea și consolidarea albiilor, crearea de șanțuri laterale drumurilor secundare.

Având în vedere faptul că în timp configurațiile malurilor se pot modifica, prin agradări sau depuneri de material aluvionar, se recomandă ca în viitor în situația necesității amplasării de obiective în vecinătatea cursurilor de apă să fie solicitat Aviz de Gospodărire a Apelor pentru stabilirea pe de o parte a limitelor zonelor inundabile, și pe de altă parte, în situația în care sunt necesare, a lucrărilor de apărare de mal care să protejeze obiectivele propuse.

Ca măsuri generale care să asigure nedepășirea zonelor inundabile determinate conform planurilor anexate sunt:

- Stabilirea tehnologiilor de exploatare a zonelor cu defrisări forestiere, din amonte, prin care să se interzică depozitarea materialului exploatat și a resturilor ce rămân în amplasament (crengi, arbori ce nu se ustifică exploatați), în zona albiilor cursurilor de apă, chiar dacă acestea sunt cu caracter nepermanent, pentru că în situații de ape mari plutitorii și materialul lemnos este purtat de viitura și transportat spre aval unde crează reale pericole prin obturarea secțiunilor îngustate de scurgere;

- Promovarea la nivelul municipiului a lucrărilor de regularizări, apărări și consolidări de maluri, și a lucrărilor de corectare a scurgerii de pe versanți, lucrări ce se vor executa numai conform proiectelor de specialitate, și după obținerea Avizului de Gospodărire a Apelor.

Șanțurile de gardă și rigolele existente pentru drenajul apelor pluviale, precum și albiile pâraurilor afluate râurilor Dorna și Bistrița vor trebui să fie reabilitate și amenajate, pentru a putea prelua debitele suplimentare de ape pluviale provenite ca urmare a sistematizării zonelor de extindere, cuprinse în Planul Urbanistic General al municipiului Vatra Dornei.

În zona luncii Bistriței Aurii sunt necesare lucrări de amenajare a malurilor pe sectorul cuprins între SC COSRAM SRL și podul de cale ferată.

În unele zone, cum este zona aval de confluența dintre Bistrița și Dorna și stația de epurare vor fi necesare și lucrări de amenajare a malurilor și apărărilor de mal ale râului Bistrița.

Prioritare sunt lucrările de amenajare și sistematizare a șanțurilor de scurgere/drenare ape pluviale, din zonele de dezvoltare urbanistică.

Constituirea zonelor de protecție sanitară a surselor de apă și prevenirea poluării acestora este și ea o prioritate imediată.

3.9.2 Alimentarea cu apă

Pentru reabilitarea și dezvoltarea infrastructurilor de alimentare cu apă și canalizare apă uzată există disponibilitatea de fonduri europene, guvernamentale (Programul Național de Dezvoltare Locală), locale.

Studiul de fezabilitate pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată, are ca propuneri următoarele investiții pentru municipiul Vatra Dornei:

- reabilitarea/ inlocuire filtre rapide;
- reabilitarea clădirii de laborator, atât structural, cât și tehnologic. De asemenea, procesul tehnologic va fi monitorizat prin sistem automatizat SCADA;
- inlocuire conducte de apă brută, PAFSIN Dn 500 mm, L = 15 m;
- inlocuire conductă de apă decantată, PAFSIN Dn 500 mm, L = 70 m;
- inlocuire conductă de namol primar, PVC Dn 200 mm, L = 30 m;
- inlocuire conducte de apă potabilă, PAFSIN Dn 600 mm, L = 90 m;
- inlocuire conductă de refulare DN 500, din oțel, situată între stația de tratare a apei brute și camera de admisie / amestec a stației de tratare Rosu, cu o lungime de 350 m, construită în 1967;
- inlocuire conductă de refulare DN 600, din oțel, situată între stația de tratare a apei ROSU și rezervorul Runc, cu o lungime de 3,820 m, construită în 1967;
- inlocuire conductă de refulare DN 500, din oțel situată între stația de pompare a apei brute, camera de admisie / amestec a stației de tratare Rosu și conductă de refulare DN 600, și între stația de tratare ROSU și rezervorul Runc.

Atenuarea disfuncționalităților din sistemele centralizate de alimentare cu apă și canalizare apă uzată este urmărită și prin Strategia de dezvoltare a municipiului Vatra Dornei, pentru perioada 2021- 2027. Aceasta are ca țintă pentru anul 2027, conectarea cetățenilor municipiului la rețelele tehnico- edilitare, conectare care se va asigura și prin finalizarea lucrărilor la stația de tratare a apei brute, la stația de epurare a apelor uzate, precum și prin extinderea rețelei de distribuție apă potabilă și de canalizare apă uzată în zonele neacoperite în prezent. De asemenea, se vor asigura surse alternative pentru aprovizionarea cetățenilor cu apă potabilă de calitate și va fi extinsă rețeaua de distribuție în noile zone rezidențiale.

Se va avea în vedere funcționarea hidranților existenți și echiparea cu hidranți exteriori pentru toate zonele din intravilanul existent și din intravilanul propus al Municipiului Vatra Dornei.

Prin prezentul Plan Urbanistic General s-a propus extinderea rețelei de alimentare cu apă la nivelul tuturor străzilor din municipiu.

3.9.3 Canalizare

Pentru reabilitarea și dezvoltarea infrastructurilor de alimentare cu apă și canalizare apă uzată există disponibilitatea de fonduri europene, guvernamentale (Programul Național de Dezvoltare Locală), locale.

Studiul de fezabilitate pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă uzată, are ca propuneri următoarele investiții pentru municipiul Vatra Dornei:

- inlocuire conducte de canalizare generală, PVC Dn 400 mm, L = 200 m;
- inlocuire conductă de evacuare apă uzată provenită de la spălarea filtrelor și decantoarelor, beton, Dn 500 mm, L = 300 m;

Atenuarea disfuncționalităților din sistemele centralizate de alimentare cu apă și canalizare apă uzată este urmărită și prin Strategia de dezvoltare a municipiului Vatra Dornei, pentru perioada 2021- 2027. Aceasta are ca țintă pentru anul 2027, conectarea cetățenilor municipiului la rețelele tehnico- edilitare, conectare care se va asigura și prin

finalizarea lucrărilor la stația de tratare a apei brute, la stația de epurare a apelor uzate, precum și prin extinderea rețelei de distribuție apă potabilă și de canalizare apă uzată în zonele neacoperite în prezent. De asemenea, se vor asigura surse alternative pentru aprovizionarea cetățenilor cu apă potabilă de calitate și va fi extinsă rețeaua de distribuție în noile zone rezidențiale.

Prin prezentul Plan Urbanistic General s-a propus extinderea rețelei de canalizare la nivelul tuturor străzilor din municipiu.

3.9.4 Alimentare cu energie electrică

Se impune realizarea unor investiții în scopul modernizării rețelei de energie electrică.

Extinderea rețelei electrice de 20 și 0,4 kV, montarea de noi posturi de transformare existente se va face la solicitarea beneficiarului prin studiu de soluții efectuate de operatorul de rețea.

Prezenta documentație nu înlocuiește avizul de amplasament ce trebuie solicitat entităților ce gestionează aceste instalații.

Datorită extinderii intravilanului, a creșterii numărului de locuințe, de obiective socialadministrative, economice și comerciale, se poate aprecia o creștere a consumului de energie electrică la nivelul municipiului Vatra Dornei.

Soluția de racord la rețeaua electrică se va stabili de către proiectanții de specialitate F.T.D.E.E. Suceava conform prescripțiilor în vigoare PE 132 și PE 136.

Lucrări prioritare

1. Branșarea la rețeaua electrică a construcțiilor neelectrificate și a noilor construcții;
2. Electrificarea zonelor deficitare și creșterea gradului de siguranță în exploatare;
3. Refacerea traseelor degradate și înlocuirea stâlpilor de lemn cu cei de beton;
4. Extinderea rețelei de joasă tensiune în zonele de extindere a intravilanului;
5. Înlocuirea posturilor de transformare defecte.

În Vatra Dornei sunt prevăzute două proiecte care vizează reabilitarea sistemului de iluminat public în intervalul 2021-2023, respectiv:

- Reabilitarea Sistemului de Iluminat public în municipiul Vatra Dornei, finanțat prin POR 2014-2020;
- Modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public stradal în municipiul Vatra Dornei, finanțat prin AFM.

Investiția majoră în sistemul de iluminat public o reprezintă “Reabilitarea Sistemului de Iluminat Public în municipiul Vatra Dornei”. Obiectivul general al proiectului constă în creșterea eficienței energetice a sistemului de iluminat public din municipiul Vatra Dornei. Proiectul se afla în derulare la momentul redactării prezentului studiu.

Obiective specifice

Reabilitarea Sistemului de Iluminat Public de 33.046 m, și cuprinde realizarea următoarelor activități:

- Se vor achiziționa și monta 229 de stâlpi metalici, complet echipați, din care 20 stâlpi noi pentru iluminatul pietonal, alimentați cu panouri fotovoltaice, montați la trecerile de pietoni, pe străzile: Unirii, Gării și Dornelor;
- Se vor achiziționa și monta 731 corpuri de iluminat cu sursa LED, pentru iluminatul stradal (pentru înlocuirea celor existente);
- Refacerea traseelor de cablu în zonele unde UAT Municipiul Vatra Dornei

deține proprietate asupra Sistemului de Iluminat Public: Azurului, Bârnărel, Bistriței, Chilia, Dornelor, Foresta, Gării, Tudor Vladimirescu, Unirii, Vicilicilor). Cablurile vor fi pozate îngropat în pământ, în tub pvc și vor fi montate în zona pietonală a străzilor. Astfel, se va elimina aspectul inestetic al cablurilor aeriene.

- Implementarea unor soluții cu caracter inovativ, constând în gestionarea corectă și eficientă a Sistemului de Iluminat Public, prin care se propune realizarea unui sistem de management al Sistemului de Iluminat Public care să asigure diminuarea consumului de energie și implicit scăderea emisiilor de CO₂.

3.9.5 Telefonie

Municipiul Vatra Dornei este traversat de cablu telefonic cu fibră optică montată în subteran.

Rețelele telefonice ce deservește din centrala telefonică abonații, respectă traseul drumurilor principale fiind montate pe stâlpi de beton.

Este necesară pozarea subterană a rețelelor de comunicații aeriene, existente și propuse. Pentru zonele de urbanizare, această măsură este specificată în Regulamentul Local de urbanism.

Extinderea rețelelor telefonice comunale, montarea de centrale telefonice în localitățile componente ale municipiului cât și instalarea de noi posturi telefonice se vor face la solicitarea beneficiarului prin studiul de soluție elaborate de ORANGE ROMANIA COMMUNICATIONS în urma căruia se poate stabili numărul de abonați telefonici ce pot fi racordați din centrala telefonică existentă cât și necesitatea instalării de noi centrale telefonice.

3.9.6 Alimentare cu energie termică

În municipiul Vatra Dornei, optimizarea alimentării cu energie termică a tuturor obiectivelor de utilitate publică și mai ales a celor cu aglomerări de persoane (școli, grădinițe, creșe, spitale, etc.), s-a realizat prin creșterea eficienței energetice a anvelopei acestora și prin racordarea la sistemul centralizat, pentru diminuarea punctelor de foc și implicit a riscului de incendiu și accidente. În acest mod s-a creat și posibilitatea preparării apei calde menajere și utilizarea ei la toate punctele de consum din aceste clădiri.

Pentru eficientizarea alimentării cu căldură a municipiului este necesară continuarea reabilitării termice a clădirilor de interes public, a blocurilor de locuințe și a locuințelor individuale. Este important ca anvelopa construcțiilor, prin care acestea pierd căldura în timpul iernii (și o primesc din mediul exterior vara) să îndeplinească o serie de condiții care sunt prevăzute în Normativul C 107/2005 privind calculul termotehnic al elementelor de construcție ale clădirilor (în special Partea 1–Normativ privind calculul coeficienților globali de izolare termică la clădirile de locuit C 107/1), publicat în Monitorul Oficial nr. 1124 bis din 13.12.2005, și modificat prin Ordinul nr. 2513 din 22.11.2010 – intrat în vigoare din 01.01.2011. Detaliile de execuție ale anvelopei și izolațiilor termice se vor defini definitiv în condiții de eficiență economică, pentru ca locuințele și celelalte clădiri proiectate să se încadreze în prevederile normativului amintit și, implicit, ale Legii 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor.

3.9.7 Alimentare cu gaze naturale

UAT Vatra Dornei a preluat de la Ministerul Economiei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012 – legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, “Contractul de concesiune a serviciului public de distribuție a gazelor naturale în localitatea Vatra Dornei, aparținătoare municipiului Vatra Dornei”. În acest sens s-a încheiat Actul adițional nr. 4 la Contractul de concesiune nr. MECMA 3/25.01.2010, act înregistrat la Primăria mun. Vatra Dornei sub nr. 33602/22.11.2012, respective la Nova Power & Gas S.R.L. sub nr. 3362/29.11.2018.

Contractul de concesiune este încheiat pe o perioadă de 49 de ani. În conformitate cu prevederile art. 11.2 din contract concesionarul are obligația de a executa investiții de înființare a rețelei de distribuție a gazelor naturale cu o lungime de 30,5 km, în valoare de 5.970.970 lei, fără TVA, (conform Studiului de Fezabilitate nr. 104/2009 întocmit de societatea Bucovina Ecotermgaz S.A. Suceava).

Au fost finalizate lucrările de aducțiune a magistralei de gaz pe tronsonul Pojorîta-Vatra Dornei.

La momentul redactării prezentului studiu a fost finalizat proiectul de înființare sistem distribuție gaze naturale în localitățile Vatra Dornei și Roșu, aparținătoare Municipiului Vatra Dornei.

Nova Power & Gas SRL, în calitate de operator al sistemului de distribuție al gazelor naturale, este responsabilă de racordarea la rețea a imobilelor.

Prin prezentul Plan Urbanistic General s-a propus extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale la nivelul tuturor străzilor din municipiu.

3.9.8 Gospodărire comunală

Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor pentru județul Suceava cuprinde Municipiul Vatra Dornei în Zona 5 (Zonă principală de gestionare). Zona 5 acoperă 9 UAT-uri (Municipiul Vatra Dornei, orașul Broșteni și 7 comune: Coșna, Dorna Candrenilor, Dorna Arini, Crucea, Poiana Stampei, Șaru Dornei și Panaci), este situată în partea de sud-vest a județului Suceava și deservește o populație totală de 41.420 de locuitori, înregistrată la nivelul anului 2019. Zona este deservită de stația de transfer Vatra Dornei (PHARE) și Centrul Public de Colectare a deșeurilor speciale (POS Mediu 2007-2013).

Deșeurile colectate din zonele de gestionare a deșeurilor vor fi transportate către stația de transfer și sortare existentă, iar reziduurile rămase sunt eliminate prin depozitare finală la depozitul ecologic Moara.

Un aspect important în gestionarea deșeurilor este constituit de managementul deșeurilor electrice și electronice DEE, astfel încât este necesară promovarea reciclării deșeurilor la nivel local, și reutilizarea deșeurilor la nivel local, și reutilizarea deșeurilor provenite din urma demolărilor sau reparațiilor din construcții și un numai.

Situația existentă prevede 11 cimitire la nivelul întregului municipiu.

Cimitirele se vor gospodări sub controlul administrației locale și se vor înființa zone de protecție sanitară 100 m în cazul înființărilor de cimitire noi (H.G. 741/2016).

Gestiunea serviciului public de salubritate al municipiului Vatra Dornei este efectuate de operatorul S.C. FRITEHNIC S.R.L., Suceava.

Recomandăm amplasarea unor platforme de depozitare a gunoiului animalier (platformă gunoi grajd). Aceasta va fi prevăzută cu zona de protecție sanitară de stabilită în urma efecutării studiului de impact, conform Ord. 119/2014.

Se recomandă și înființarea unui **centru temporar de colectare a deșeurilor de origine animalieră cu camera frigorifică**, prevăzut cu sursă de alimentare cu apă și evacuare a apei uzate într-un bazin vidanjabil, energie electrică în care vor fi depuse cadavrele de animale până la ridicarea acestora de către un operator autorizat si inregistrat, conform Regulamentului CE 1069/2009, 142/2011.

În zonele agroindustriale sau de prestări servicii, deșeurile care rezultă din procesul tehnologic se vor colecta într-un depozit propriu din incinta si acestea se vor recicla sau distruge în baza unor tehnologii specifice (contract cu firme specializate), asa fel încât sa nu polueze subsolul, solul, apele sau aerul.

Deșeurile lichide vor fi preepurate si dirijate la statia de epurare a Municipiului.

Spațiile verzi definite în conformitate cu Legea 24/2007 și regulamentul de aplicare al acesteia, incluse în registrul spațiilor verzi ale comunei vor fi administrate și protejate în conformitate cu prevederile legale.

Pentru aplicarea articolului 10 (aliniatul 3), ținând cont de extinderea intravilanului în cadrul dezvoltării urbane se va avea în vedere realizarea de noi spații verzi, conform prezentărilor din articolul 4, Legea 24/2007.

Conform Registrului Spatiului Verzi al Municipiului Vatra Dornei **spatiul verde cuprins in UAT Vatra Dornei are o suprafata totala de 391486 mp, rezultand 31.12 mp/locuitor.**

În urma întocmirii Registrului s-au înregistrat 2398 de arbori și arbuști, fiind identificate 44 de grupe principale de specii și 31 de varietăți ale acestora, ce însumează 75 specii distincte de arbori și arbuști. Raportul arbori/arbuști este de 89% arbori, respectiv 11% arbuști. La nivelul încrengăturii din care face parte vegetația analizată raportul este de 52% specii foioase și 48% specii de rășinoase, cei mai mulți dintre arborii de rășinoase fiind regăsiți în parcul central.

Se recomanda înființarea de parcele verzi în lungul căilor de acces, realizarea de fâșii plantate în lungul cursurilor de apă, respectiv înființarea altor spații verzi conorm descrierilor cadrului legal. Se va impune prin certificat de urbanism realizarea de spații verzi pentru toate solicitările de dezvoltare de construcții pe terenuri libere si in cazurile in care nu este respectata latimea tramei stradale conform categoriei de drum simbolizata pe planurile de reglementare urbanistica zonificare, fiind obligatoriu identificarea și realizarea unei parcele pe proprietate privată, ce va fi prezentată prin proiectul de realizare a construcției. Acest parcele vor fi înregistrate în registrul spațiilor verzi, preluând responsabilitățile ce decurg din lege.

Suprafața cartată corespunzătoare zonificării funcționale “Spatii verzi, sport, agrement, păduri” relativ raportată la limitele intravilanului propus este de 106,79 Ha.

Raportat la populația de 15481 locuitori rezultă o suprafața cu potențial de amenajare ca spatiu verde de pana la 68 m² pe cap de locuitor.

3.10 Protecția mediului

3.10.1 Protecția biodiversității, florei și faunei

Prin reglementările impuse prin aprobarea P.U.G. – ului se vor regulariza pâraiele cu potențial de inundabilitate, se vor asigura zonele de restricții contribuind și la protejarea fondului forestier, fauna și flora din această zonă.

Arii naturale protejate suprapuse cu teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei

Pe teritoriul administrativ al municipiului Vatra Dornei se află aria naturală protejată ROSAC0010 Bistrița Aurie. Această zonă protejată a fost înființată prin Ordinul MMP nr.776/2007 din 05/05/2007 privind declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. ROSCI0010 Bistrița Aurie este situată în sectorul superior al râului Bistrița, respectiv pe cursul Bistriței Aurii. Sectorul Bistriței Aurii se desfășoară între „casele Rotunda” și Vatra Dornei, pe o lungime de 45 km. Suprafața totală a ariei naturale protejate este de 320 hectare, din care doar **11,66 hectare se află pe teritoriul municipiului Vatra Dornei. Extremitatea sudică a ariei protejate ce reprezintă doar 3,36 % din toată aria se află în partea de nord a unității administrativ-teritoriale, în nordul localității Argeștru.**

Tabel nr. 41 Evidențierea suprafețelor propuse să fie scoase/introduse în intravilan în raport cu limita ariei naturale protejate ROSCI0010 Bistrița Aurie situate pe suprafața UAT Vatra Dornei

Intravilan	Suprapunere cu ROSAC0010 Bistrița Aurie
Intravilan existent	9,06 ha
Intravilan propus	6,97 ha

Se vor respecta prevederile referitoare la ariile naturale protejate conform Ordonanței de urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005, privind protecția mediului.

Articolul 52(1) Respectarea prevederilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate, aprobate conform legislației specifice, este obligatorie.(2) Pe suprafața ariilor naturale protejate este interzis accesul cu mijloace motorizate care utilizează carburanți fosili în scopul practicării de sporturi, cu excepția drumurilor permise accesului public.(3) Pe suprafața ariilor naturale protejate, pe lângă interdicțiile prevăzute în planurile de management și regulamente, este interzisă exploatarea oricăror resurse minerale neregenerabile din parcurile naționale, rezervațiile naturale, rezervațiile științifice, monumentele naturii și din zonele de protecție strictă, zonele de protecție integrală și zonele de management durabil ale parcurilor naturale.

Autorizarea executării construcțiilor în parcuri naționale, rezervații naturale, precum și în celelalte zone protejate, de interes național, delimitate potrivit legii, se face cu avizul conform al Ministerului Apelor și Protecției Mediului, Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor și al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

Autorizarea activitatilor in perimetrul rezervatiilor naturale si in vecinatatea acestora se face cu acordul Custodelui.

Autorizarea activitatilor in perimetrul rezervatiilor naturale si in vecinatatea acestora se face cu acordul administratorului ariei.

Activitățile care se desfășoară pe suprafața **ROSCI0010 Bistrița Aurie**, se supun avizării Agenției Naționale pentru Aree Naturale Protejate. Emiterea actelor de reglementare pentru planuri/ proiecte/ activități în aceste arii și, după caz, în vecinătatea acestora, se realizează cu avizul Agenției Naționale pentru Aree Naturale Protejate.

Tabel nr. 42 Excluderi/extinderi suprapuse cu Ariile naturale protejate – Zonificare funcțională

Excluderi suprapuse cu ROSAC0010 Bistrița Aurie			
Zonificare	H (Ape)	P (Spatii verzi sport agrement)	Total
Suprafata (ha)	1.51	0.57	2.08
Nu există Extinderi de intravilan suprapuse cu ROSAC0010 Bistrița Aurie			

Limitele intravilanului propus

Au fost scoase suprafețe de teren din fond forestier prin corectii de limita si limite naturale (ape).

3.10.2 Protecția pădurilor și a altor forme de vegetație

Protejarea pădurilor se va realiza prin:

- ❖ se vor aplica măsuri specifice de conservare pentru pădurile cu funcții speciale de protecție, situate pe terenuri cu pante foarte mari, cu procese de alunecare și eroziune etc.
- ❖ se vor ocroti și se vor conserva în regim de protecție, cu rol de coridoare ecologice, perdelele forestiere, tufărișurile naturale, vegetația malurilor și a luncilor din lungul râurilor, zonele umede naturale, pajiștile naturale, vegetația de pe terenurile marginale ale culturilor agricole, vegetația naturală din lungul căilor de comunicație rutieră și feroviară, fiind interzise orice lucrare și acțiuni care le afectează integritatea, cu excepția cazurilor temeinic justificate și aprobate de autoritatea competentă pentru protecția mediului;
- ❖ pentru gestionarea durabilă a pădurilor se vor promova acțiuni specifice orientate pe următoarele direcții: asigurarea integrității fondului forestier local, în condițiile și cu respectarea situației rezultate în urma schimbării formei de proprietate a acestuia, menținerea volumului recoltelor anuale de lemn la nivelul posibilităților pădurilor și conservarea biodiversității și asigurarea stabilității, sănătății și polifuncționalității pădurilor;
 - ❖ extinderea tratamentelor intensive de gospodărire a pădurilor;
 - ❖ aplicarea susținută a măsurilor tehnice prevăzute în aranjamentele silvice;
 - ❖ turismul, sportul, recreerea, agrementul și alte asemenea, se pot desfășura în cuprinsul fondului forestier numai cu respectarea reglementărilor legale, stabilite de organele de specialitate competente;
- ❖ suprafața totală a pădurilor nu poate fi micșorată decât cu aprobare specială.

În vederea asigurării condițiilor de agrement, recreație și turism trebuie:

- ❖ extinse spațiile verzi în interiorul și în jurul localităților în conformitate cu planurile de sistematizare și trebuie asigurată amenajarea acestora;
- ❖ întreținute spațiile verzi existente în acord cu tehnicile stabilite de organele de specialitate;
- ❖ să se planteze arbori, flori și alte plante ornamentale pe marile căi de acces, trasee turistice, în jurul clădirilor și în alte locuri unde există terenuri care pot fi destinate acestor scopuri;
- ❖ interzisă micșorarea spațiilor verzi sau tăierea arborilor, metodele de exploatare a florei și vegetației spontane, care împiedică regenerarea și dezvoltarea lor normală și influențează în mod negativ echilibrul ecologic.

3.10.3 Protecția populației și sănătatea umană

Adoptarea și implementarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local a municipiului Vatra Dornei va avea un impact social și economic pozitiv prin crearea de noi locuri de muncă și ridicarea standardului de viață a locuitorilor zonei.

Există o reducere accentuată a populației în ultimii 20 de ani, fapt ce se datorează ratei negative a soldului migratoriu precum și scăderii constante a ratei natalității. Astfel, la nivelul municipiului Vatra Dornei se remarcă o tendință accentuată de îmbătrânire a

populației.

Un element pozitiv pentru Vatra Dornei îl reprezintă existența unităților de învățământ liceal și profesional, fapt ce oferă populației oportunitatea de a se forma fără a fi necesară mutarea temporară sau definitivă din localitate. Acest fapt este susținut și de valoarea constantă a numărului absolvenților de liceu, fapt ce determină prezența unei forțe de muncă atractive la nivelul municipiului (forță de muncă cu studii medii și superioare), acest fapt reprezentând o oportunitate pentru atragerea de noi companii și implicit pentru diversificarea activităților economice. Cu toate acestea, în perioada analizată s-a înregistrat o reducere a numărului de elevi, inclusiv pe fondul scăderii ratei natalității și a nupțialității.

Reducerea accentuată, pe termen lung, a numărului de locuitori poate determina trecerea municipiului în categoria localităților urbane cu potențial economic foarte redus.

Planul Urbanistic General conține direcții și strategii de dezvoltare care se referă la creșterea gradului de confort a populației.

3.10.4 Protecția solului

Zona studiată în cadrul Planului Urbanistic General reactualizat este caracterizată prin alunecări de teren și eroziuni în perioadele cu ploi torențiale. Se propune consolidarea solului prin înierbare și plantare de arbori pe solurile supuse fenomenelor de eroziune.

Măsuri de diminuare a poluării solurilor

- Respectarea tehnologiilor de utilizare și tratare a terenurilor cu îngrășăminte chimice. Aplicarea îngrășămintelor organice și a celor minerale se va face în zonele vulnerabile pe baza Planului de Management al Nutrienților elaborat în acord cu prevederile Codului de Bune Practici Agricole;
- Nu se vor introduce substanțe poluante în sol și nu se va modifica structura sau tipul solului;
- Utilizarea îngrășămintelor organice din gospodăriile proprii se va realiza astfel încât să se evite scurgerile în cursurile de apă;
- Compostarea în gospodăriile individuale a deșeurilor biodegradabile și gunoierii de grajd se va realiza astfel încât să se asigure protecția solului și protecția apei împotriva poluării cu nitrați;
- Se vor realiza lucrări de combatere a eroziunii solului, iar pe o suprafață de cca. 30 ha teren degradat situate în extravilan se vor realiza lucrări de împădurire;
- Aplicarea de fertilizanți și utilizarea rațională a pășunilor, prin evitarea suprapășunatului și introducerea pășunatului alternativ pe parcele;
- Pe durata executării lucrărilor de construcții se vor lua măsuri pentru evitarea pierderilor de sol vegetal. La eliberarea Autorizației de construire se va însera obligația investitorului de a transporta pământul dislocat pentru regenerarea sau refacerea unor terenuri degradate sau mai puțin productive;
- Pentru colectarea deșeurilor menajere și a celor asimilate acestora se vor înființa platforme betonate dotate cu eurocontainere de 1,1 m³;
- Se interzice evacuarea necontrolată a apelor uzate din gospodării și agenții economici situați în teritoriul administrativ al municipiului;
- Se interzice depozitarea necontrolată a deșeurilor pe malurile cursurilor de ape sau în zone neamenajate.
- Se vor lua măsurile de salubritate a terenurilor neocupate productiv sau funcțional, în special a celor situate de-a lungul căilor de comunicații rutiere;

- Deținătorii cu orice titlu ai fondului forestier, ai vegetației forestiere din afara fondului forestier și ai pajiștilor, precum și orice persoană fizică sau juridică care desfășoară o activitate pe un astfel de teren, fără a avea un titlu juridic, au următoarele obligații:
 - să mențină suprafața împădurită a fondului forestier, a vegetației forestiere din afara fondului forestier, inclusiv a tufișurilor și pajiștilor existente, fiind interzisă reducerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;
 - să exploateze masa lemnoasă în condițiile legii, precum și să ia măsuri de reîmpădurire și, respective, de completare a regenerărilor naturale;
 - să gestioneze corespunzător deșeurile de exploatare rezultate, în condițiile prevăzute de lege;
 - să asigure respectarea regulilor silvice de exploatare și transport tehnologic al lemnului, stabilite conform legii, în scopul menținerii biodiversității pădurilor și a echilibrului ecologic;
 - să respecte regimul silvic în conformitate cu prevederile legislației în domeniul silviculturii și protecției mediului;
 - să asigure aplicarea măsurilor specifice de conservare pentru pădurile cu funcții speciale de protecție, situate pe terenuri cu pante foarte mari, cu procese de alunecare și eroziune, pe grohotișuri, stâncării, la limita superioară de altitudine a vegetației forestiere, precum și pentru alte asemenea păduri;
 - să respecte regimul silvic stabilit pentru conservarea vegetației lemnoase de pe pășunile împădurite care îndeplinesc funcții de protecție a solului și a resurselor de apă;
 - să asigure exploatarea rațională, organizarea și amenajarea pajiștilor, în funcție de capacitatea de refacere a acestora;
 - să exploateze resursele pădurii, fondul cinegetic și piscicol, potrivit prevederilor legale în domeniu;
 - să exploateze pajiștile, în limitele bonității, cu numărul și speciile de animale și în perioada stabilită, în baza studiilor de specialitate și a prevederilor legale specifice;
 - să protejeze patrimoniul forestier, cinegetic, piscicol și al pajiștilor din cadrul ariilor naturale protejate, în termenii stabiliți prin planurile de management și regulamentele specifice;
 - să sesizeze autoritățile pentru protecția mediului despre accidente sau activități care afectează ecosistemele forestiere sau alte asemenea ecosisteme terestre.

3.10.5 Protecția apelor

Toate lucrările ce se vor executa pe ape sau în legătură cu apele se vor face numai în baza Avizului de gospodărire a apelor, respectiv a notificării de începere a execuției conform reglementărilor legale în vigoare.

Pentru gospodărirea durabilă a resurselor de apă se va ține seama de:

- identificarea și implementarea unor mijloace de prevenire, limitare și diminuare a efectelor poluării accidentale a apelor;
- pentru protecția apelor de suprafață și subterane se recomandă utilizarea cu precauție a dejecțiilor animaliere ca îngrășământ natural, cu respectarea prevederilor legale în domeniu;
- consumul de apă potabilă și evacuarea apelor uzate vor fi monitorizate;
- se va implementa un sistem de verificare periodică a integrității sistemelor de distribuție apă și canalizare, de intervenție rapidă în caz de avarie, de eliminarea pierderilor și evitarea contaminării solului, a apelor de suprafață și a pânzei freatice;
- în timpul executării lucrărilor de construcții, indiferent de natura lor sau a proprietarului, se va interzice depozitarea materialelor pe malurile cursurilor de apă sau în albiile acestora;
- se vor respecta prevederile H.G. nr. 930/2005 privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică pentru instalațiile de aducțiune, înmagazinare și distribuție a apei potabile.
- realizarea de habitate corespunzătoare și îmbunătățirea celor existente în vederea conservării biodiversității naturale;
- asigurarea de debite corespunzătoare pe cursurile de apă regularizate în scopul protecției ecosistemelor acvatice;
- stabilirea zonelor de protecție sanitară a cursurilor de apă prin aplicarea Anexei nr. 2 din Legea Apelor nr. 107/1996;
- interzicerea executării construcțiilor de orice fel în albiile minore ale cursurilor de apă și în chivetele iazurilor, cu excepția construcției de poduri și a drumurilor de traversare a albiilor cursurilor de apă;
- se va monitoriza calitatea receptorilor naturali de pe teritoriul Municipiului;
- lucrările de traversare a cursurilor de apă: podețe, poduri, sau cu rețele edilitare, se vor realiza numai pe baza autorizațiilor de construire și a proiectelor tehnice ce fundamentează elementele caracteristice ale fiecărei lucrări.

Pentru managementul apelor uzate și pluviale:

- implementarea sistemului de canalizare și a stațiilor de epurare;
- stațiile de epurare care vor deservi sistemul de canalizare vor fi dotate cu aparate de proprii de măsură a parametrilor de desfășurare a fluxului tehnologic:
 - debit evacuat;
 - durata fazelor ciclului tehnologic;
 - oxigenul dizolvat;
 - pH-ul apei epurate;
 - încărcarea în suspensii;
 - încărcarea în substanță organică exprimată în CBO5.
- pe durata funcționării stațiilor de epurare monitorizarea proprietăților fizice, chimice și biologice ale apei deversate va fi realizată de către laboratoare specializate prin prelevare de probe la solicitarea administratorului stației de epurare;
- capacitatea sistemului de canalizare- epurare a apelor uzate va fi corelată cu capacitatea sistemului de alimentare cu apă;
- indicatorii de calitate ai apelor evacuate într-o rețea de canalizare se vor încadra în prevederile HG nr.188/2002, modificat prin HG nr.352/2005, NTPA 002;
- apa uzată epurată evacuată în emisarii naturali va respecta prevederile HG nr.188/2002, modificata prin HG nr.352/2005, NTPA 001.
- realizarea șanțurilor de scurgere de-a lungul căilor de acces, dimensionate astfel

încât acestea să permită atât colectarea apelor pe fiecare tronson de drum, cât și scurgerea spre aval a debitelor provenite din amonte;

- regularizarea, consolidarea și amenajarea cursurilor locale de apă pentru evitarea fenomenelor de eroziune, ruperi de mal, colmatări.

Alte obiective de protecția apelor de suprafață și subterane, prevăzute și în P.U.G. se referă la:

- Consolidarea malurilor, regularizarea porțiunilor de cursuri de ape pe care nu s-au efectuat astfel de lucrări, decolmatarea albiilor, acolo unde apa de-a lungul timpului a acumulat o cantitate impresionantă de aluviuni;
- Se vor organiza campanii de curățare a malurilor apelor, cu ajutorul localnicilor, voluntarilor de mediu și sub îndrumarea Primăriei Municipiului Vatra Dornei;
- Se interzice depozitarea deșeurilor menajere și animaliere pe malurile cursurilor de apă;
- Se interzice construirea de locuințe și alte obiective în zonele de protecție a ale apelor și în zonele inundabile;
- Se interzice construirea de locuințe și alte obiective în zonele de protecție ale culoarelor de medie (20 kv) și înaltă tensiune (100 kv, 220 kv și 400 kv), până la obținerea acordului sau a autorizației de construcție din partea administratorului de rețea.
- Se vor inventaria toate evacuările de ape uzate necontrolate și se va impune construirea de bazine etanșe vidanjabile pentru apele uzate menajere rezultate de la locuințe și celelalte obiective existente în zonă, care sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă.
- Se vor amenaja și decolmata rigolele stradale pentru evacuarea apelor pluviale.
- Se vor lua toate măsurile astfel încât:
 - Să nu spele obiecte, produse, ambalaje, materiale care pot produce impurificarea apelor de suprafață;
 - Să nu deverseze în apele de suprafață și subterane, ape uzate, fecaloid-menajere, substanțe petroliere sau substanțe periculoase;
 - Să nu arunce și să nu depoziteze pe maluri, în albiile râurilor și în zonele umede și de coastă deșeuri de orice fel;
 - Să nu introducă în ape substanțe explozive, tensiune electrică, narcotice, sau substanțe periculoase.

3.10.6 Gestionarea deșeurilor

❖ În conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență nr. 5 din 2 aprilie 2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice* - autoritățile administrației publice locale au obligația de a colecta separat de la gospodăriile particulare și de a pune la dispoziția producătorilor spațiile necesare pentru înființarea punctelor de colectare selectivă a acestora;

❖ În conformitate cu *prevederile Ordinului nr. 344 din 16 august 2004 pentru aprobarea Normelor tehnice privind protecția mediului și în special a solurilor, când se utilizează nămolurile de epurare în agricultură* (în cazul realizării de stații de epurare în localități);

- Nămolurile provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate din localități și din alte stații de epurare a apelor uzate cu o compoziție asemănătoare apelor uzate orășenești pot fi utilizate în agricultură numai dacă sunt în conformitate cu normele tehnice;

- Se interzice utilizarea nămolurilor sau livrarea acestora în vederea utilizării lor pe:

- terenurile folosite pentru pășunat;
- terenurile destinate cultivării arbuștilor fructiferi;
- terenurile destinate culturii legumelor;
- terenurile destinate culturilor pomilor fructiferi cu 10 luni înainte de recoltare și în timpul recoltării.

- ❖ **În conformitate cu prevederile H.G. nr. 124/2003 privind prevenirea, reducerea și controlul poluării mediului cu azbest (M.Of. 109 din 20 februarie 2003)** – plăcile cu azbest (eternita) care vor rezulta din urma demolării locuințelor vechi, a obiectivelor existente se va colecta separat într-o zonă specială prevăzută cu containere speciale pentru depozitare și se vor transporta către un depozit de deșeuri periculoase.

- ❖ În conformitate cu prevederile *Ordinul MSF nr. 219/2002 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitățile medicale, modificat prin Ordinul 997/2004 (M.Of. nr. 386 din 6 iunie 2002)* deșeurile medicale rezultate de la activitățile medicale din localități (dispensare umane, dispensare veterinare) vor fi colectate în recipiente speciali etanși și se vor transporta în condiții de siguranță pe bază de contract de societăți autorizate în acest sens:

- ❖ În conformitate cu prevederile din *Legea nr. 101/2006 serviciului de salubritate a localităților (modificată și completată cu (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 92/2007)* Consiliul Local are obligația înființării serviciului propriu de salubritate: se vor încheia contracte de preluare a deșeurilor cu fiecare agent economic și cu locuitorii localităților;

- ❖ **Preluarea și gestionarea deșeurilor se va realiza printr-un serviciu de specialitate, în baza unui contract, transportul făcându-se la stația de transfer/depozitul la care municipiul este arondat.**

- ❖ Se vor face acțiuni de informare și conștientizare pentru populație cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor și introducerea conceptului de obținere a compostului în gospodărie;

- ❖ Se vor încheia contracte cu unități tip Protan pentru ridicarea cadavrelor din animale și se vor desființa puțurile seci existente;

- ❖ Se vor prevedea platforme pentru depozitarea deșeurilor rezultate din construcții și demolări în vederea valorificării și refolosirii acestora.

3.10.7. Protecția calității aerului

Măsuri de diminuare a poluării aerului:

- respectarea legislației pe linie de protecție a mediului în vigoare, astfel încât viitoarele obiective să nu se amplaseze decât în baza *acordului de mediu obținut prin evaluarea impactului asupra mediului*;
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin mărirea eficienței energetice în activitățile economice;
- respectarea distanțelor minime de protecție sanitară recomandate între zonele protejate și o serie de unități care produc/pot produce disconfort și/sau unele riscuri

sanitare, conform Ordinului MS nr. 119/2014 (activități industriale, ferme de creșterea animalelor, stații de epurare, cimitire, etc.);

- orientarea în viitor pentru implementarea de tehnologii cu potențial redus de poluare sau nepoluante;
- amenajarea de noi spații verzi și parcuri;
- asigurarea racordării funcțiunilor în cadrul localităților cu scoaterea, pe cât posibil, a funcțiunilor industriale și agroindustriale în afara localităților;
- modernizarea infrastructurii rutiere care traversează teritoriul administrat;
- asigurarea măsurilor pentru evitarea disipării de pământ sau materiale de construcții pe carosabilul drumurilor de acces;
- interzicerea depozitărilor de pământ excavat sau materiale de construcții în afara obiectivelor sau în locuri neautorizate;
- crearea de perdele de protecție în jurul surselor cu potențial de emisie.
- pe durata lucrărilor de execuție a proiectelor avute în vedere, a execuției de construcții de noi obiective de interes economic sau gospodăresc se vor lua măsuri pentru a diminua, până la eliminare, emisiile de praf, zgomot și vibrații, se va menține curățenia pe drumurile publice.

3.10.8 Protecția așezărilor umane

❖ Se vor lua măsuri de îmbunătățire a microclimatului localităților din municipiul Vatra Dornei, prin amenajarea și întreținerea izvoarelor și a luciilor de apă din interiorul și din zonele limitrofe acestora, să înfrumusețeze și să protejeze peisajul, să mențină curățenia stradală;

❖ pentru îmbunătățirea calității peisajului, se vor realiza funcțiuni urbanistice noi, reconversia altora și măsuri administrative, lucrări de ecologizare a unor zone;

❖ calitatea peisajului se va îmbunătăți prin realizarea: spațiilor verzi, spații pentru sport și agrement, alcătuirea perdelelor de protecție, amenajarea scuarurilor, plantațiilor de aliniament, fâșii plantate la intrarea în localitățile municipiului, fâșii plantate pentru însoțirea căilor de circulație;

❖ să informeze publicul asupra riscurilor generate de funcționarea sau existența obiectivelor cu risc pentru sănătatea populației și mediu;

❖ să adopte elemente arhitecturale adecvate, să optimizeze densitatea de locuire, concomitent cu menținerea, întreținerea și dezvoltarea spațiilor verzi, a parcurilor, a aliniamentelor de arbori și a perdelelor de protecție stradală, a amenajamentelor peisagistice cu funcție ecologică, estetică și recreativă;

❖ se vor ocroti și se vor conserva în regim de protecție, cu rol de coridoare ecologice, perdelele forestiere, tufărișurile naturale, vegetația malurilor și a luncilor din lungul râurilor, zonele umede naturale, pajiștile naturale, vegetația de pe terenurile marginale ale culturilor agricole, vegetația naturală din lungul căilor de comunicație rutieră și feroviară, fiind interzise orice lucrări și acțiuni care le afectează integritatea, cu excepția cazurilor temeinic justificate și aprobate de autoritatea competentă pentru protecția mediului;

❖ se vor efectua lucrări de ecologizare a zonelor afectate de implementarea proiectelor prevăzute prin PUG;

❖ se interzice evacuarea de ape uzate în ape curgătoare;

❖ se interzice spălarea în apele râului și pe maluri, a obiectelor de uz casnic cu folosirea substanțelor de orice fel;

❖ se interzice spălarea în apele curgătoare și pe maluri a autovehiculelor, a altor utilaje și agregate mecanice, precum și a ambalajelor sau obiectelor care conțin substanțe periculoase;

❖ în zonele de protecție a lacurilor din sit, este interzisă depozitarea și folosirea de îngrășăminte, pesticide și alte substanțe periculoase și se vor respecta restricțiile pentru construcții și zone agricole prevăzute de legislația în vigoare;

❖ în cazul apariției de noi activități să reglementeze, inclusiv prin interzicerea temporară sau permanentă, accesul anumitor tipuri de autovehicule sau desfășurarea unor activități generatoare de disconfort pentru populație în anumite zone ale localităților, cu predominanță în spațiile destinate locuințelor, în zonele destinate tratamentului, odihnei, recreerii și agrementului;

❖ se vor impune măsuri obligatorii, pentru persoanele fizice și juridice, cu privire la întreținerea și înfrumusețarea, după caz, a clădirilor, curților și împrejurimilor acestora, a spațiilor verzi din curți și dintre clădiri, a arborilor și arbuștilor.

Deoarece amplasamentul depozitului de combustibil SC ROMPETROL VATRA DORNEI, situat într-o zonă în care există o planificare a utilizării terenului, pentru evaluare s-a utilizat Tabelul 2 (Matrice de compatibilitate cu alternativă construită) din Anexa 3 la *Metodologia pentru stabilirea distanțelor adecvate față de sursele potențiale de risc din cadrul amplasamentelor care se încadrează în prevederile Legii nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase în activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.*

Au fost reprezentate zonele amenintate conform Scenariului de accident 2.B. Explozie rezervor R1-BLEVE.

Categoriile de terenuri, notate în tabelul anterior cu A, B, C, D sunt definite conform Art. 10 din metodologie după cum urmează:

1.tip A: - industrie și depozitare;

2.tip B:

a) zone funcționale - industrie și depozitare, spații verzi, transporturi cu excepția aeroporturilor, autostrăzilor, drumurilor expres, gospodărie comunală, destinație specială, echipamente tehnice majore;

b) construcții - amenajări sportive și de agrement cu o capacitate mai mică de 100 de persoane, gări, noduri intermodale, stații de transport public cu flux mai mic de (în cadrul cărora se înregistrează un număr de) 100 de persoane/oră;

3.tip C:

a) zone funcționale - rezidențiale cu regim scăzut de înălțime (maxim P+2), zone industriale și depozitare, spații verzi, transporturi, gospodărie comunală, destinație specială, echipamente tehnice majore;

b) construcții - comerciale cu capacitate mai mică de 1.000 persoane, de învățământ, de cult, de cultură, de sănătate - spitale cu capacitate mai mică 25 de paturi sau de 100 de persoane, amenajări sportive, de agrement și turism cu capacitate mai mică de 1.000 de persoane, gări, noduri intermodale, stații de transport public cu flux mai mic de 1.000 de persoane/oră;

4.tip D:

a) toate categoriile de zone functionale și toate categoriile de constructii;

b) zone protejate;

c) arii naturale protejate.

Zonele de impact pentru scenariul de accident 2.B. *Explozie rezervor R1 - BLEVE* al depozitului de combustibil SC ROMPETROL VATRA DORNEI (conform *Sinteza evaluării consecințelor scenariilor de accident majore identificate SC ROMPETROL SA VATRA DORNEI*) au fost reprezentate pe planuri; Categoriile de construcții premise în funcție de zonele de impact sunt stabilite pentru fiecare U.T.R. în parte în conformitate cu *Metodologia din 19 iulie 2017 pentru stabilirea distanțelor adecvate față de sursele potențiale de risc din cadrul amplasamentelor care se încadrează în prevederile Legii nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase în activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.*

3.10.9 Protejarea valorilor materiale, patrimonial cultural, inclusiv cel arhitectonic arheologic și peisagistic

Tabel 43 Lista Monumentelor istorice din județul Suceava 2015 – Municipiul Vatra Dornei

Nr. Crt.	Cod LMI	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
446	SV-II-m-A-05658	Clădirea Izvorului "Santinela"	oraș VATRA DORNEI	În parcul orașenesc	1896
447	SV-II-m-B-05659	Gara Băi	oraș VATRA DORNEI	Str. Dornelor 7	1910
448	SV-II-m-B-05661	Casa Vladimir, azi Intreprinderea Minieră Vatra Dornei	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 1	sf. sec. XIX
449	SV-II-m-B-05665	Hotel	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 15	1896
450	SV-II-m-B-05662	Primărie	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 17	1897
451	SV-II-m-B-05663	Poștă	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 24	1929
452	SV-II-s-B-05664	Zona veche comercială a orașului	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 28-34, 23-31	sec. XIX
453	SV-II-s-B-05666	Biblioteca orașenească	oraș VATRA DORNEI	Str. Eminescu Mihai 56	1901
454	SV-II-s-B-05667	Zona veche comercială a orașului	oraș VATRA DORNEI	Str. Luceafărului 1-13, 4-14	sec. XVIII
456	SV-II-m-	Gară	oraș VATRA	Str. Podu Verde	1902

	B-05660		DORNEI	17	
457	SV-II-m-B-05668	Clădirea băilor	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 1	1898
458	SV-II-m-B-05669	Clădirea Izvorului "Unirea"	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 3	1896
459	SV-II-m-A-05670	Cazinoul Băilor	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 5	1898
460	SV-II-m-B-05671	Hotel Carol (Fosta Vila 1)	oraș VATRA DORNEI	Str. Republicii 5A	1896
518	SV-IV-m-B-05717	Grup statuar : Eminescu, Caragiale, Sadoveanu, Enescu, Porumbescu, Kogălniceanu, Negri, Russo	oraș VATRA DORNEI	În parcul stațiunii balneare	1964-2000

• ZONE CONSTRUITE PROTEJATE

Zona construită protejată de interes național din Vatra Dornei

Se caracterizează printr-o valoare urbanistică, arhitecturală și peisagistică ridicată, rezultată din evoluția istorică a stațiunii balneoclimaterice dezvoltate în perioada habsburgică și consolidată în prima jumătate a secolului XX. Fondul construit istoric păstrează în mare măsură structura urbană specifică stațiunilor central-europene, articulată în jurul parcului balnear, al ansamblurilor turistice și al infrastructurii feroviare istorice.

Inițial, zona a fost delimitată ca zona de protecție comasată a monumentelor istorice aflate în centul istoric din Vatra Dornei, având principalul scop protejarea valorilor clasate și ca efect eliminarea zonelor de protecție arbitrare ale acestora. Însă analiza de pe teren a arătat, că în afara monumentelor istorice sunt numeroase clădiri de epocă, care contribuie la rândul lor la valoarea ambientală a zonei centrale.

Calitatea acestei zone construite protejate este determinată de coerența țesutului urban istoric, de prezența a numeroase monumente istorice clasate și a unor clădiri reprezentative realizate în stil eclectic, secesion sau în variante ale arhitecturii montane central-europene, precum și de relația armonioasă dintre cadrul construit și peisajul natural al Depresiunii Dornelor. Elementele de patrimoniu sunt completate de parcul balnear, promenadele, aliniamentele istorice și perspectiva asupra versanților împăduriți, care conferă localității un caracter identitar distinct.

Zona centrală istorică a municipiului concentrează principalele valori culturale și ambientale, incluzând clădiri publice monumentale, foste hoteluri și vile balneare, gara istorică, cazinoul și ansamblurile asociate infrastructurii turistice și terapeutice dezvoltate între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Structura urbană păstrează parcelarul istoric, trama stradală și relațiile funcționale dintre spațiile publice și fondul construit, aspecte care contribuie la autenticitatea și integritatea zonei.

Zona construită protejată de interes local din Vatra Dornei

Această zonă a fost delimitată în vederea protejării unor valori urbanistice, arhitecturale și ambientale care, deși nu beneficiază de statutul juridic de monument istoric, reflectă evoluția istorică a cartierelor de vile din Vatra Dornei. Ansamblul este asociat dezvoltării urbane generate de Parcul Central și cuprinde o parte a străzilor adiacente acestuia, caracterizată printr-un fond construit valoros, specific stațiunii balneoclimaterice de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Prin amplasarea sa, zona constituie prim-planul perspectivelor către biserică din Parcul Central și contribuie în mod direct la calitatea cadrului urban și peisager al acesteia. Totodată, fondul construit de scară redusă funcționează ca o zonă-tampon între biserică, parcul istoric și volumele blocurilor de locuințe realizate ulterior. Păstrarea acestei tranziții graduale este esențială pentru evitarea unei confruntări directe între scara edificiului de cult și frontul construit de mari dimensiuni.

Protecția zonei va urmări menținerea parcellarului, a modului de ocupare a terenurilor, a alinierilor, a regimului redus de înălțime, a volumetriei și a vegetației existente. În cazul clădirilor cu valoare ambientală, se vor conserva elementele care contribuie la caracterul ansamblului: forma acoperișurilor, ritmul și proporțiile golurilor, tâmplăriile, prispele, galeriile, decorațiile și finisajele tradiționale. Extinderile și construcțiile noi vor respecta scara și caracterul țesutului existent, precum și perspectivele către biserică și relația vizuală cu Parcul Central.

Se recomandă elaborare PUZ ZCP pentru cele două zone construite protejate identificate. În cazul fiecărei construcții se va elabora studiu istoric separat.

Pentru zonele de intravilan suprapuse cu zona de protecție a monumentelor s-au constituit UTR-uri separate, reglementate prin Regulamentul Local de Urbanism conform legislației de protecție a monumentelor.

Limitele zonei de protecție stabilite au avut la baza:

- **Contextul urbanistic (trama stradala, parcellar istoric, relatia monumentului cu cladirile vecine)**
- **Vizibilitatea si perspective (culoare vizuale catre monument, axe vizuale importante)**
- **Caracteristicile arhitecturale și istorice ale zonei (fronturi construite istorice, înălțimi ale clădirilor)**
- **Elemente naturale (relief, limite cadastrale, detalii liniare)**

Autorizarea executării construcțiilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit, declarate și delimitate prin hotărâre a Consiliului Județean, se face cu avizul Ministerului Culturii sau a Direcției Județene pentru Cultură Suceava în funcție de valoarea monumentului.

Orice intervenție asupra monumentelor istorice se va face cu avizul comisiilor de specialitate ale Ministerului Culturii.

• CONSTRUCȚII CU VALOARE ISTORICĂ SAU ARHITECTURALĂ DEOSEBITĂ

În urma inventarierii realizate pe teren, au fost identificate construcții (delimitate și reprezentate pe planuri), care, fără a reprezenta obiective de valoare arhitecturală excepțională, constituie martori ai fondului construit tradițional și contribuie la păstrarea caracterului ambiental și a imaginii istorice a localităților componente, inclusive a

atmoferei specific centrului istoric al stațiunii, prin prezența unor elemente specifice arhitecturii vernaculare din lemn, caracteristice spațiului bucovinean.

Prin hotărâre a consiliului local, se poate institui o politică locală de protejare și valorificare a construcțiilor cu valoare ambientală. Pe baza unui inventar aprobat prin HCL, administrația publică locală poate contribui la conservarea acestora prin:

- acordarea unor facilități fiscale proprietarilor care păstrează și restaurează elementele valoroase;
- instituirea unor programe locale de finanțare sau cofinanțare a lucrărilor de întreținere și reabilitare;
- oferirea de consultanță tehnică și punerea la dispoziție a unor modele de intervenție adecvate;
- sprijinirea documentațiilor, expertizelor și studiilor necesare;
- premierea și promovarea exemplelor de bună practică;
- condiționarea intervențiilor de respectarea criteriilor stabilite prin regulamentul local de urbanism.

Astfel, protecția nu se va limita la instituirea unor interdicții, ci va fi susținută prin stimulente și mecanisme concrete de cooperare între administrația locală și proprietari. Lista imobilelor poate fi revizuită periodic prin HCL, pe baza unor evaluări de specialitate, pentru a permite completarea, reclasificarea sau, în cazuri temeinic justificate, eliminarea unor poziții.

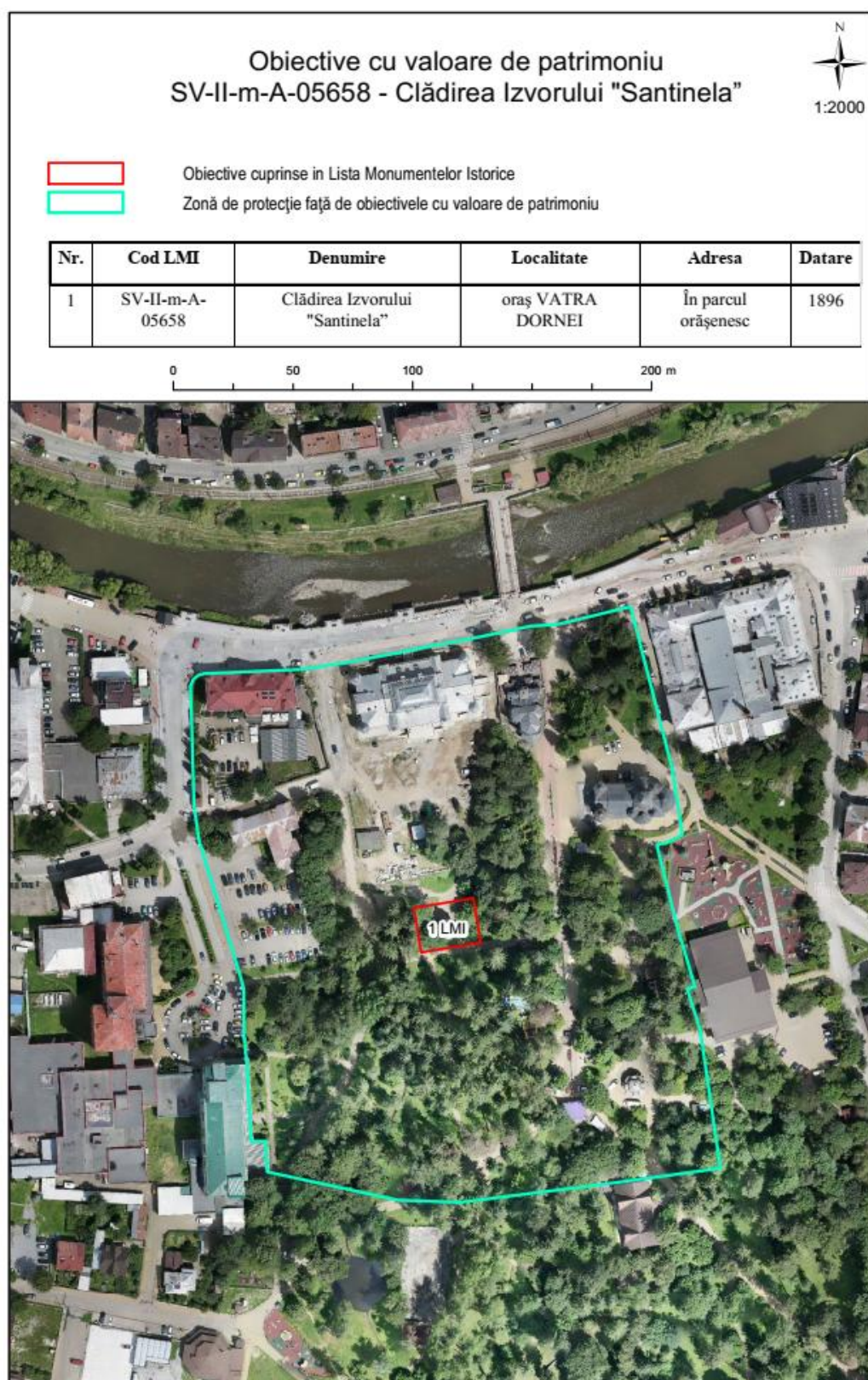

Fig. 51 – Zonă de protecție Clădirea Izvorului "Santinela"

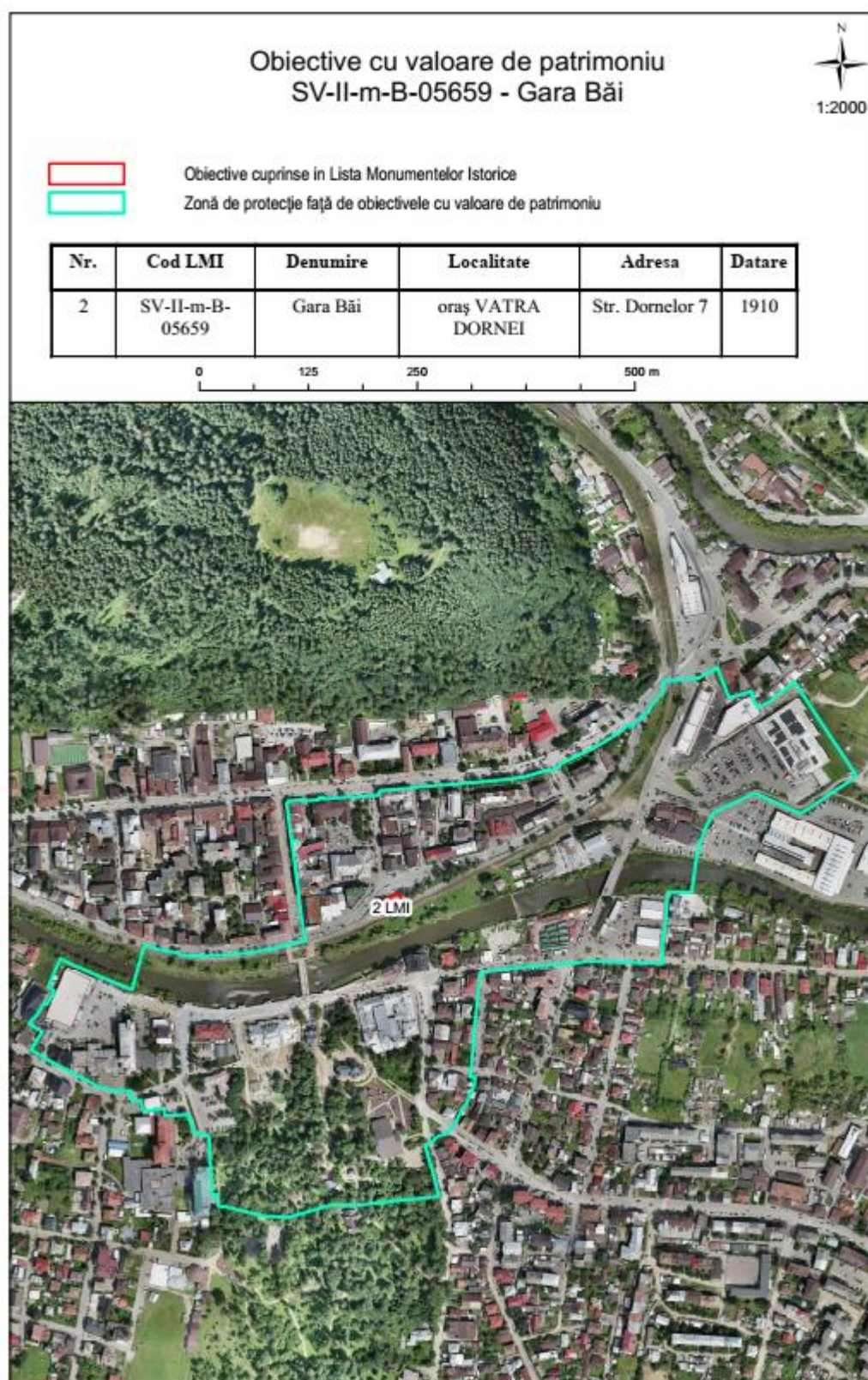

Fig. 52 – Zonă de protecție Gara Băi

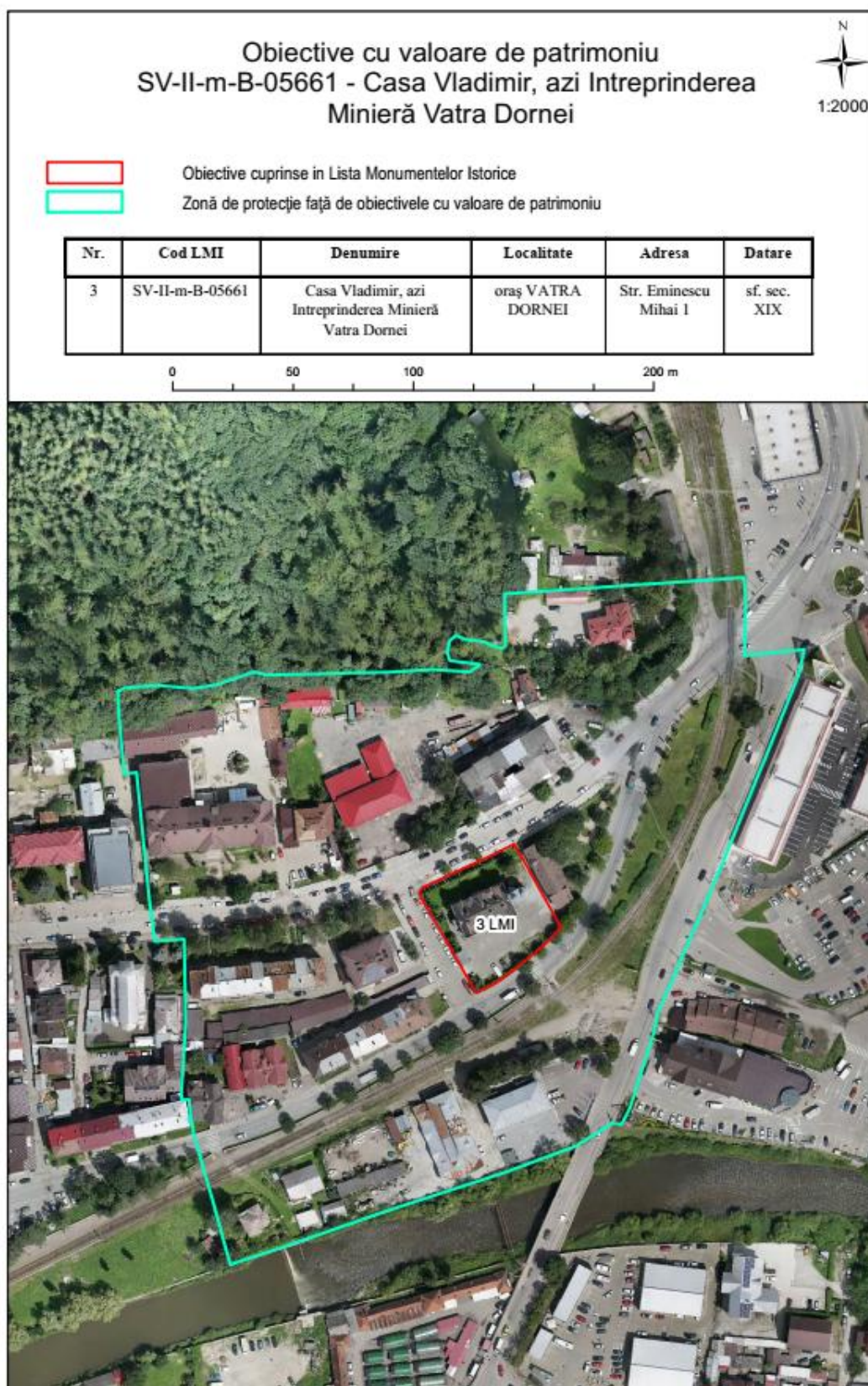

Fig. 53 – Zonă de protecție Casa Vladimir

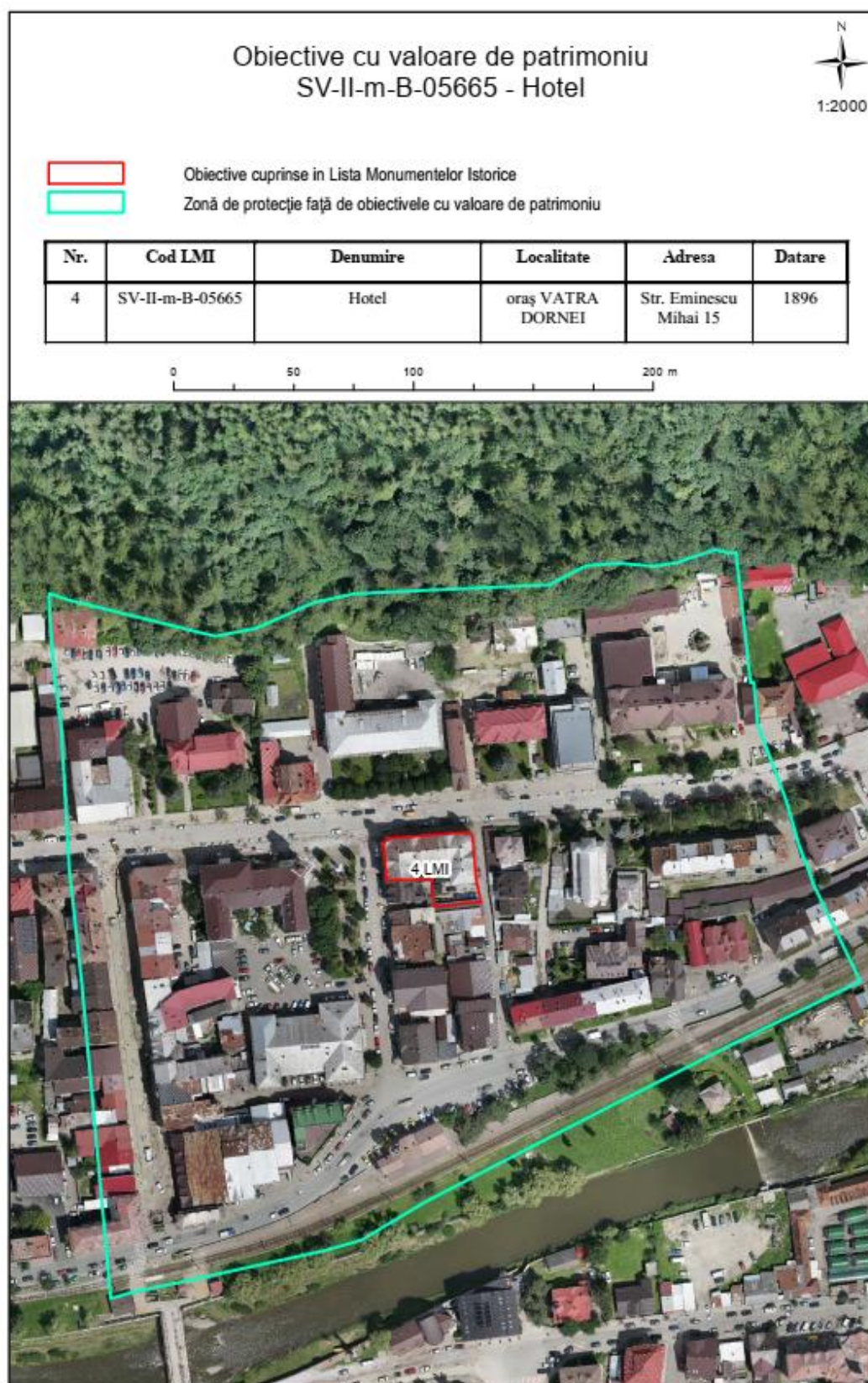

Fig. 54 – Zonă de protecție Hotel (clădirea fostului Hotel Dorna)

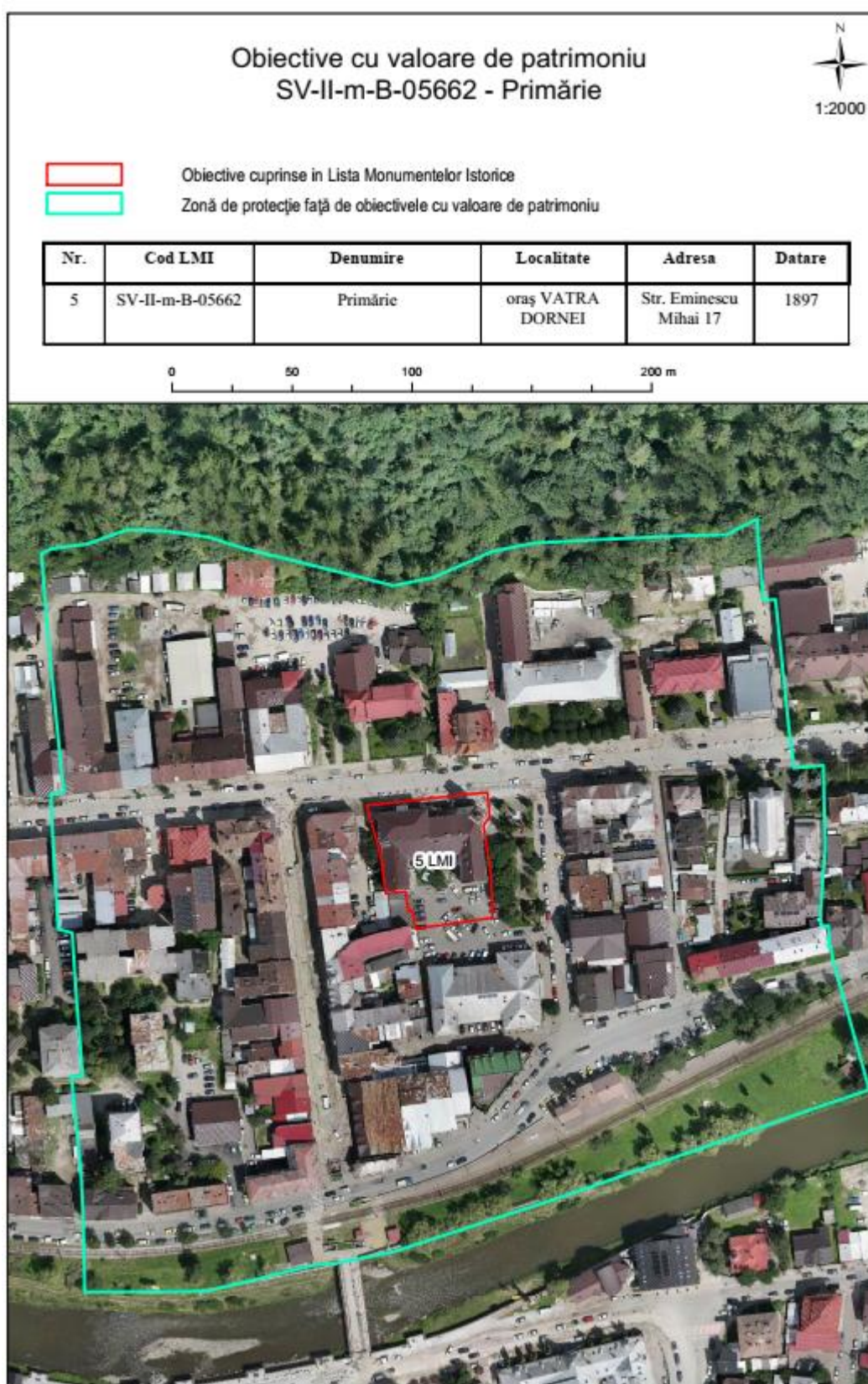

Fig. 55 – Zonă de protecție Primărie

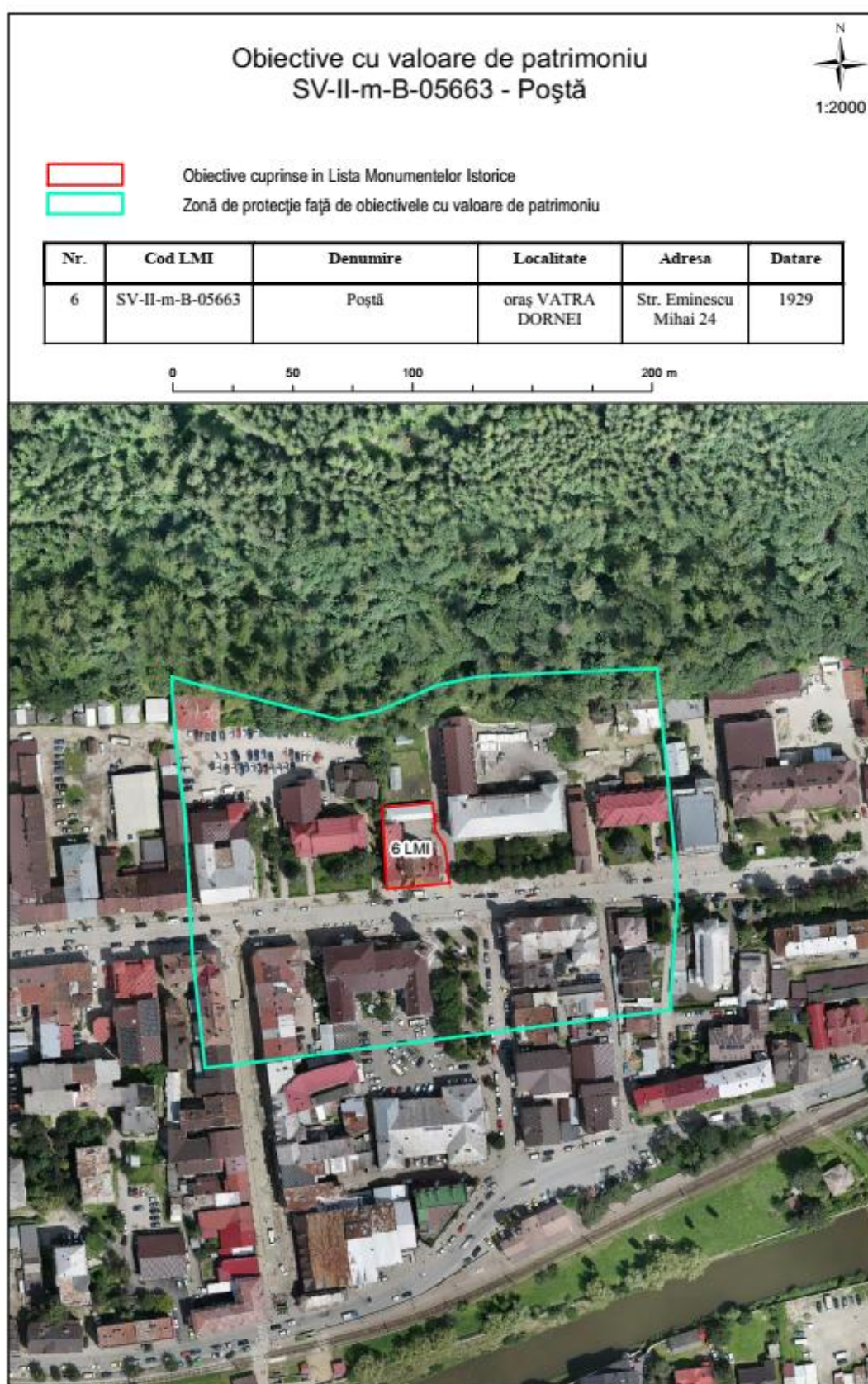

Fig. 56 – Zonă de protecție Poștă (azi institutii publice si servicii)

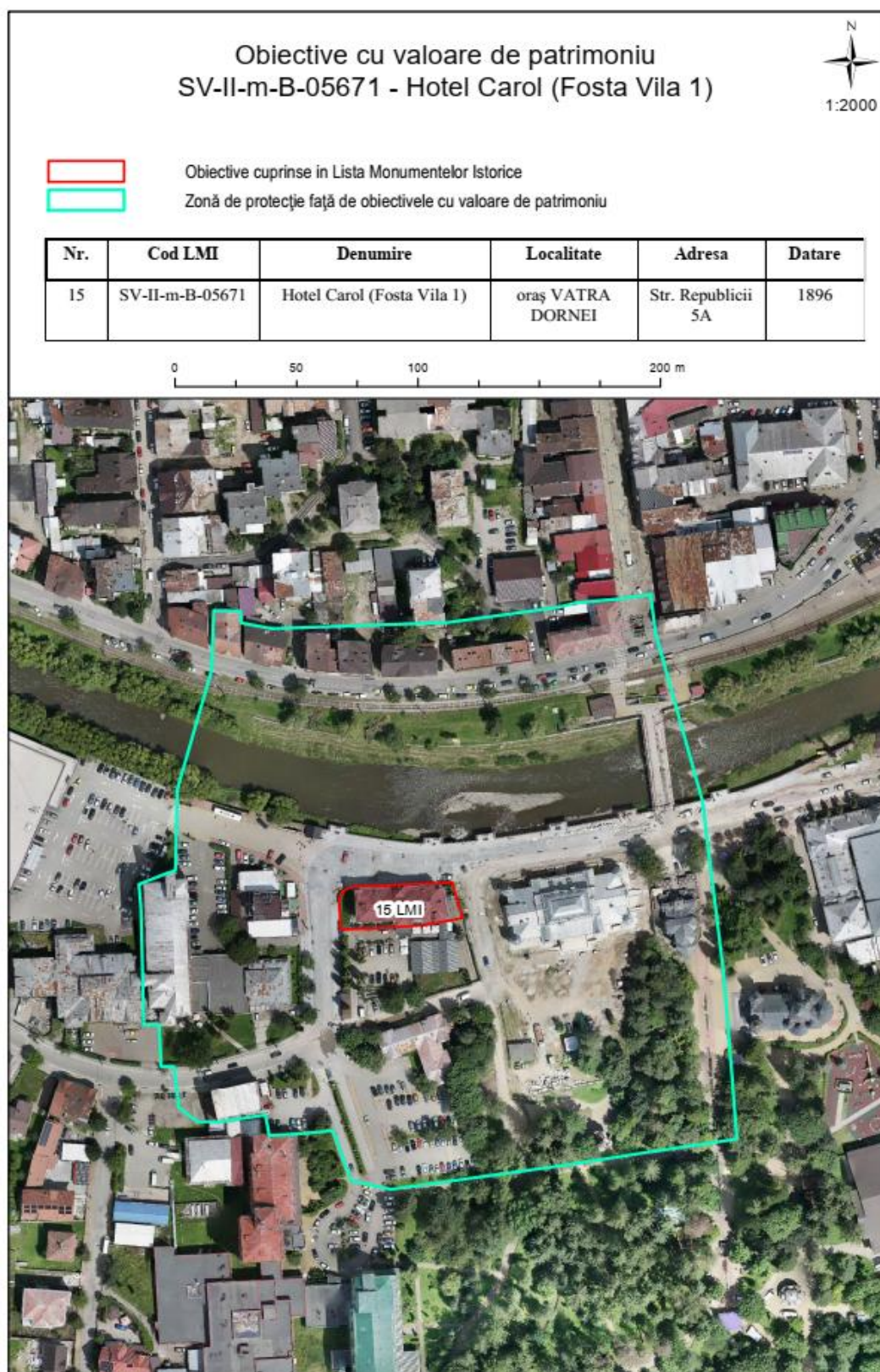

Fig. 57 – Zonă de protecție Hotel Carol (Fosta Vila 1)

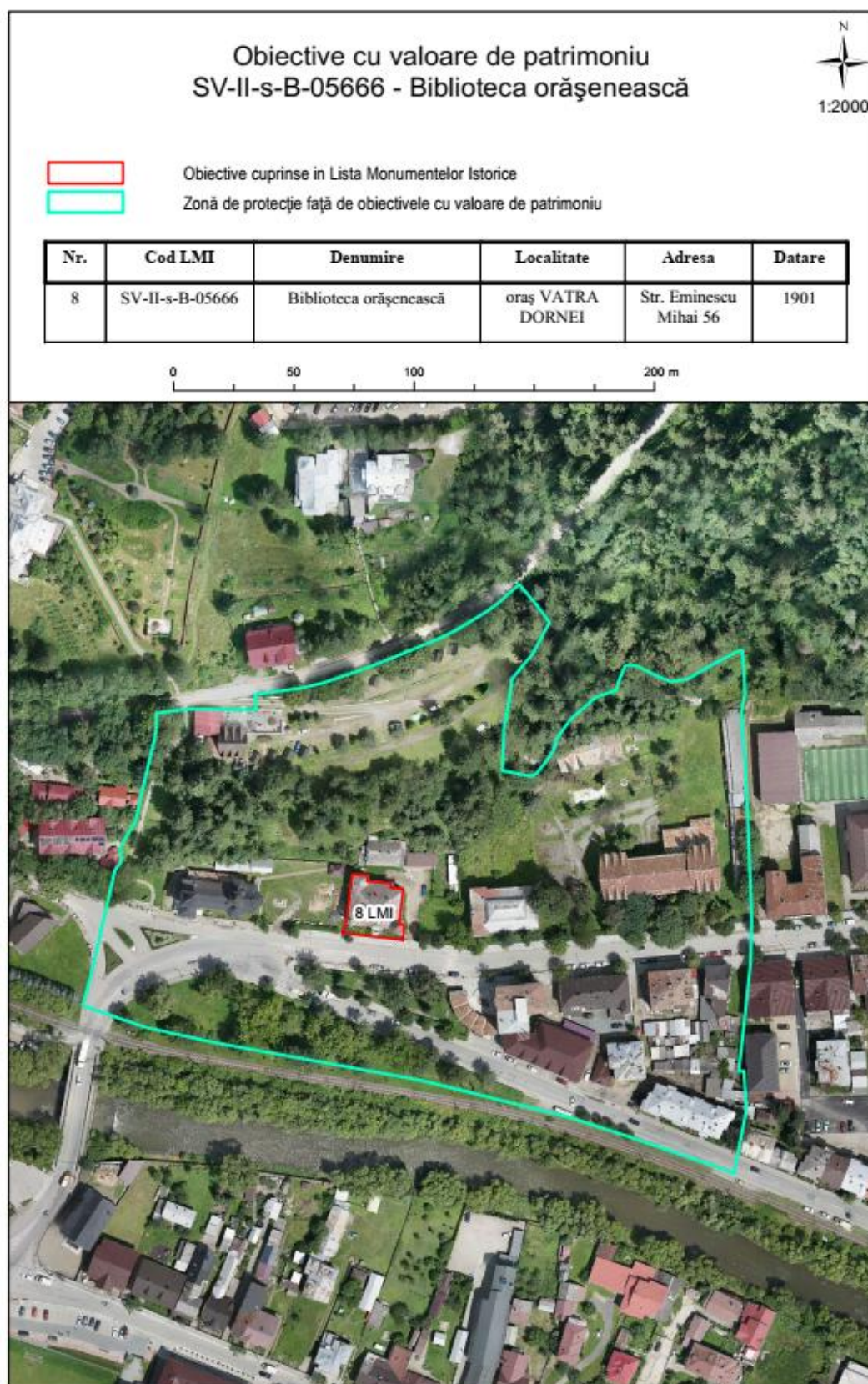

Fig. 58 – Zonă de protecție Biblioteca orașenească

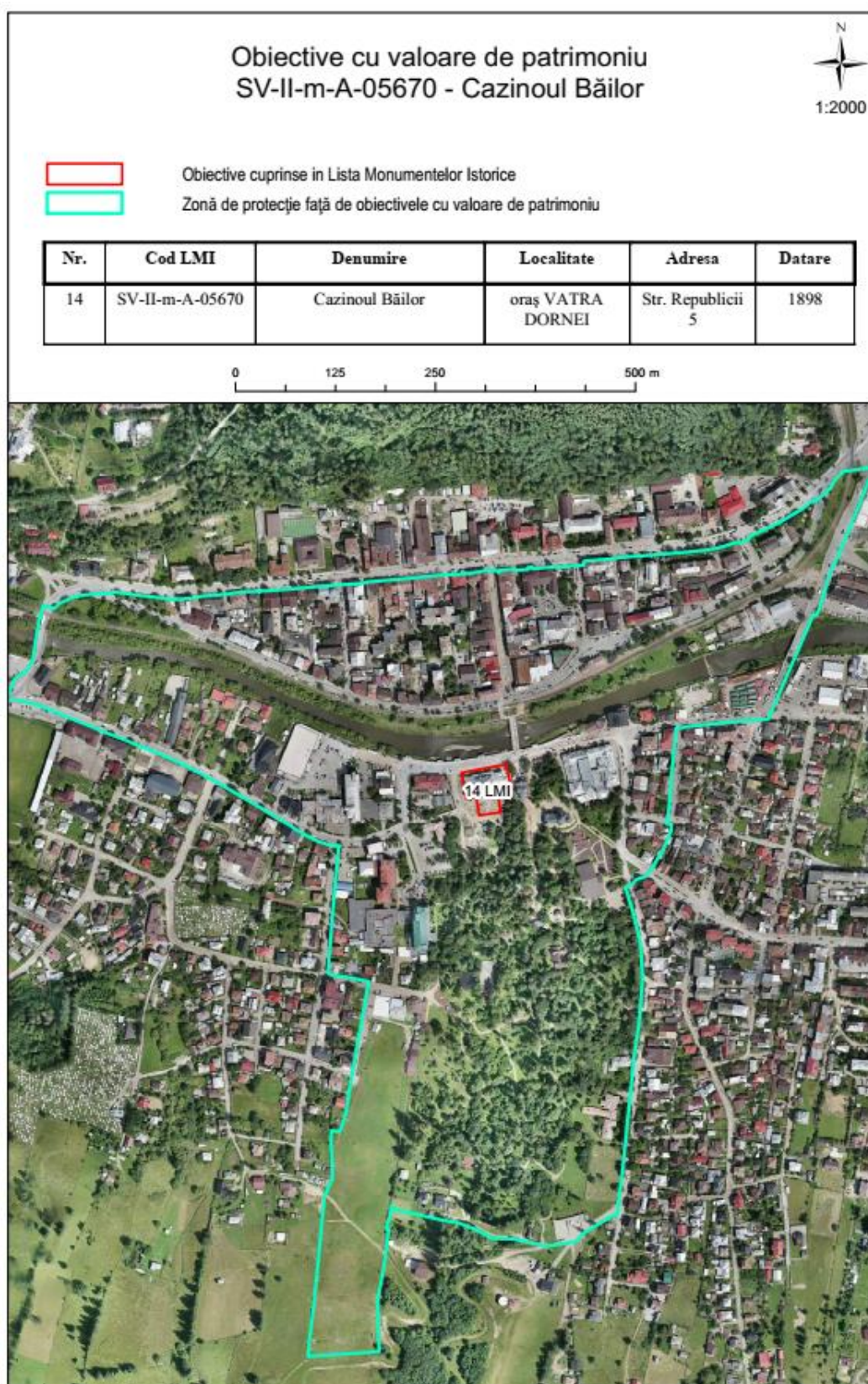

Fig. 59 – Zonă de protecție Cazinoul Băilor

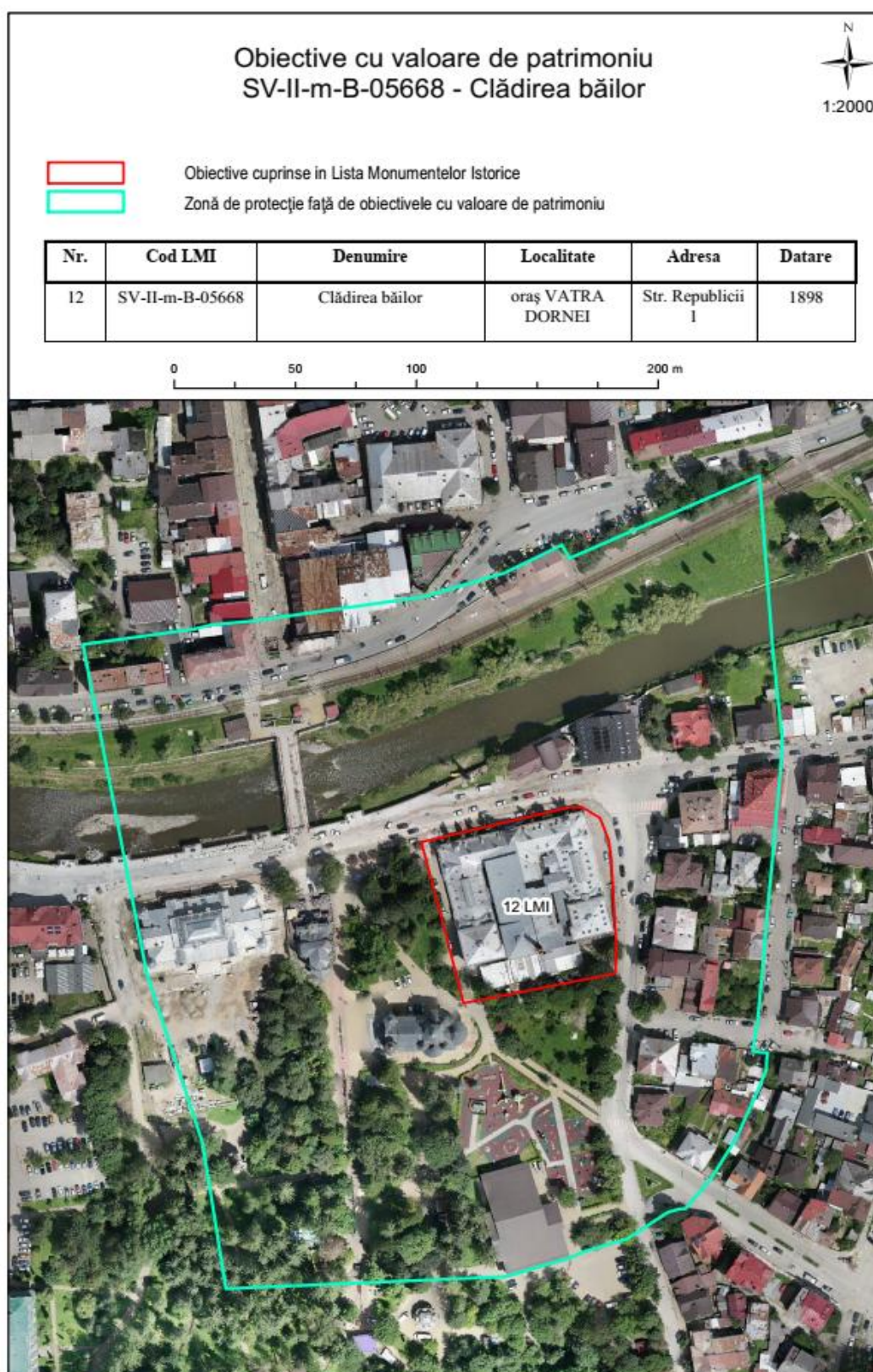

Fig. 60 – Zonă de protecție Clădirea băilor

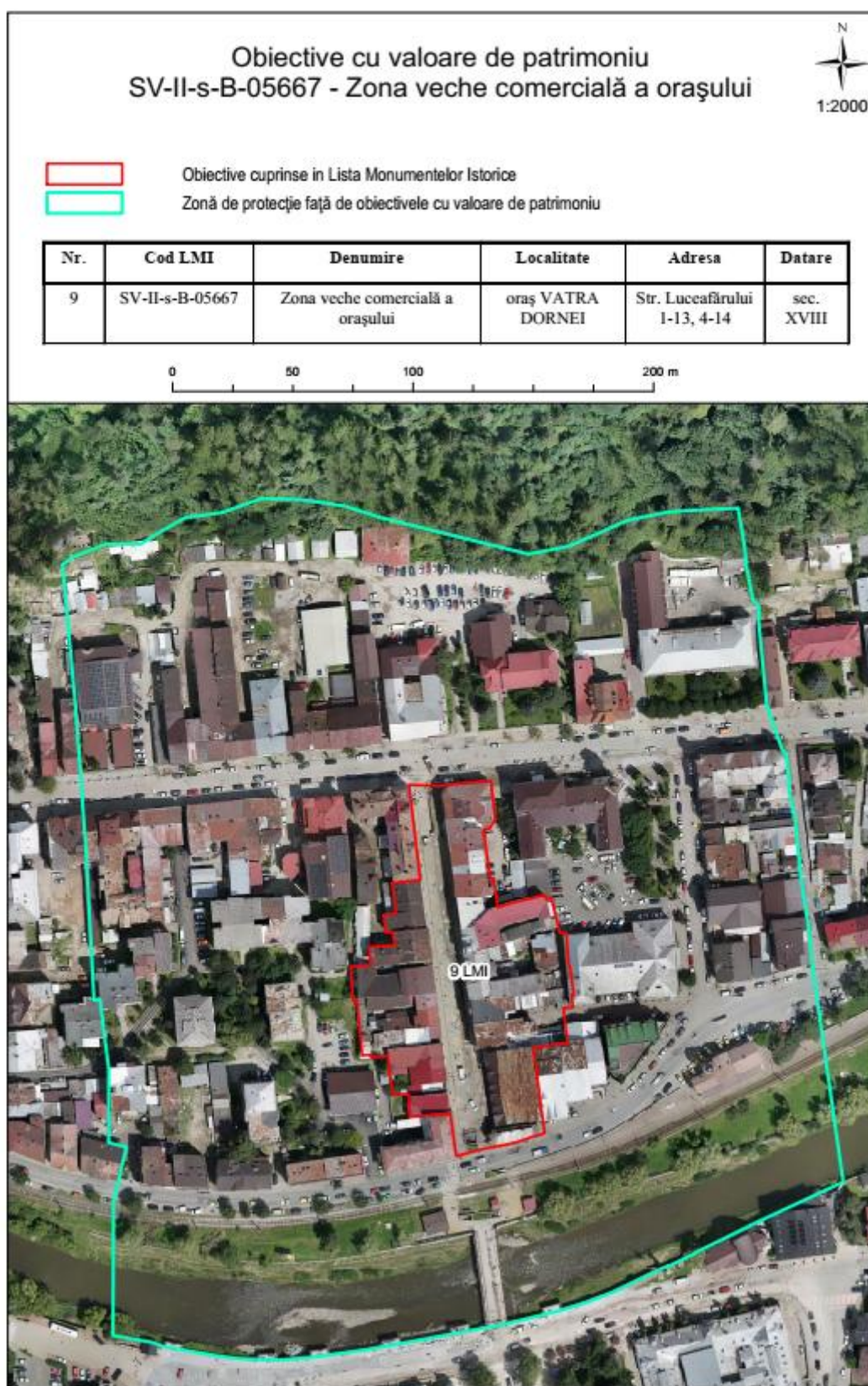

Fig. 61 – Zonă de protecţie Zona veche comercială a oraşului (Str. Luceafărului)

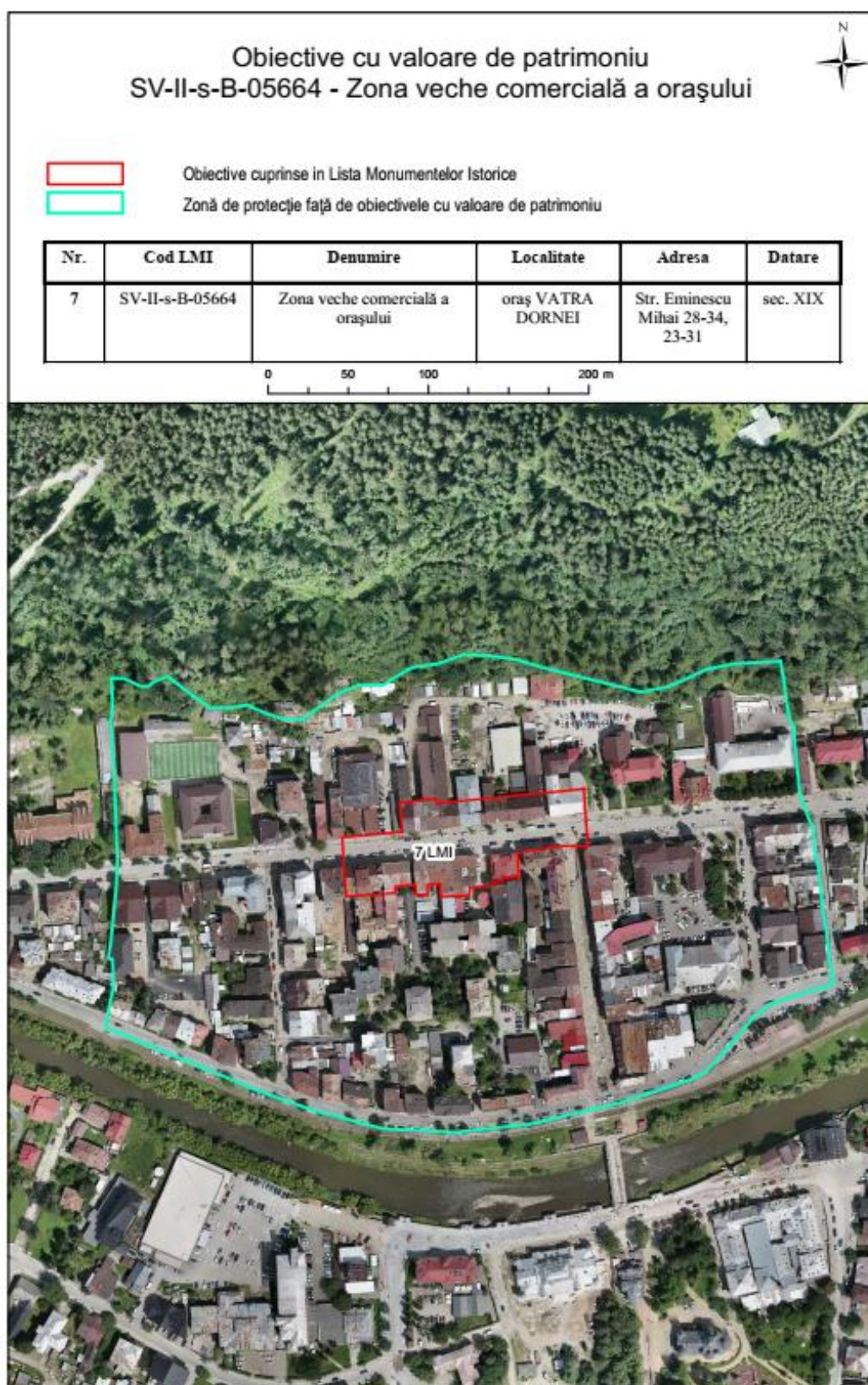

Fig. 62 – Zonă de protecţie Zona veche comercială a oraşului (Str. Mihai Eminescu)

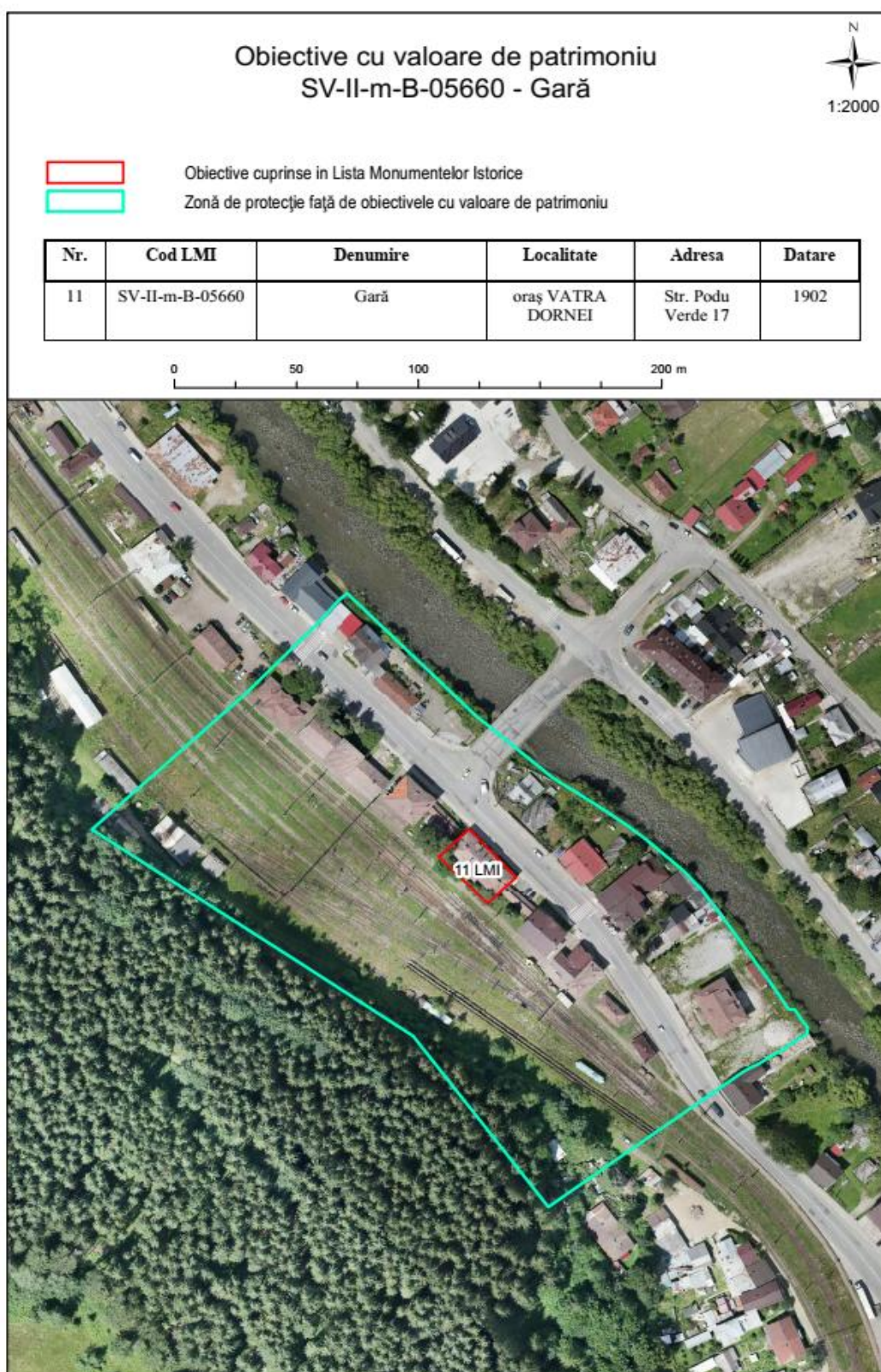

Fig. 64 – Zonă de protecție Gară

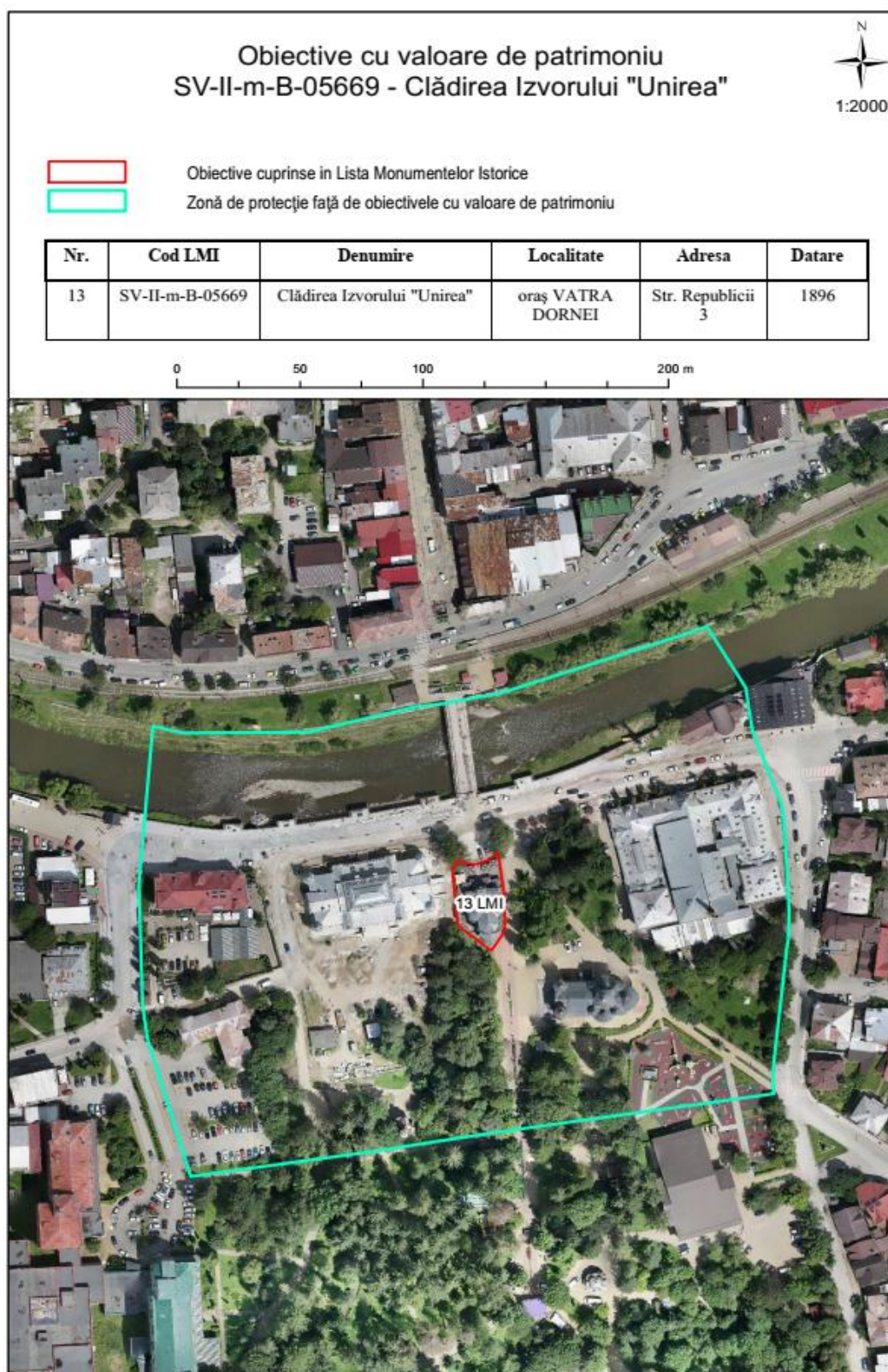

Fig. 65 – Zonă de protecție Clădirea Izvorului “Unirea”

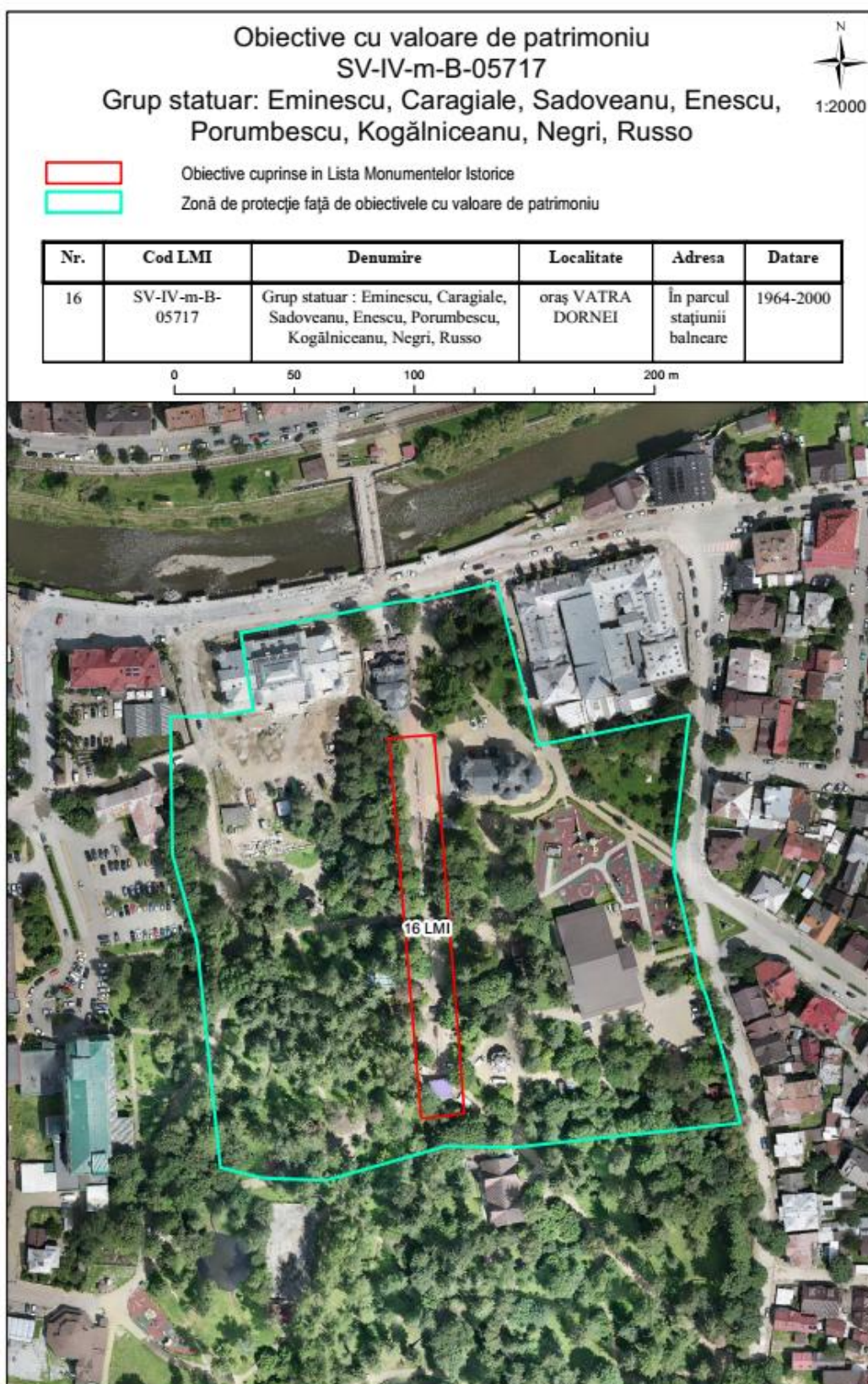

Fig. 66 – Zonă de protecție Grup statuar: Eminescu, Caragiale, Sadoveanu, Enescu, Porumbescu, Kogălniceanu, Negri, Russo

Fig. 67 – Zonă Construită Protejată de importanță națională – UTR 1a și UTR 1b Vatra Dornei

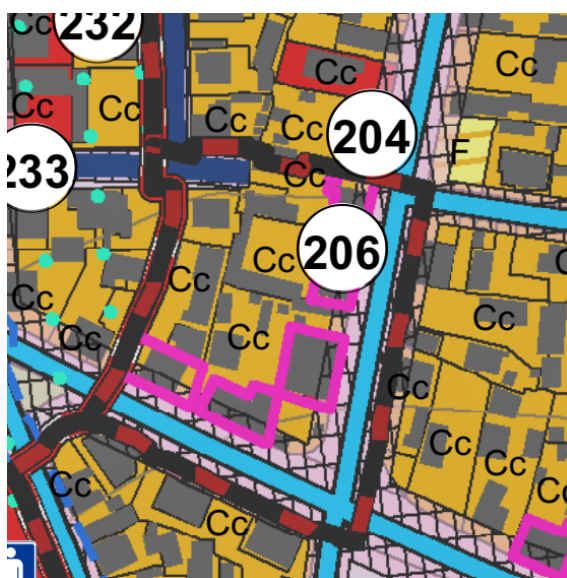

Fig. 68 – Zonă Construită Protejată de interes local – in interiorul UTR 1h Vatra Dornei

• ZONE ISTORICE DE REFERINȚĂ – ZIR

În completarea delimitării zonelor construite protejate, a zonelor de protecție ale monumentelor istorice și a construcțiilor cu valoare arhitecturală sau ambientală, **Studiul Istoric aferent PUG Municipiul Vatra Dornei identifică și delimitează Zone Istorice de Referință (ZIR)**, stabilite în raport cu evoluția istorică a localității, caracteristicile morfologice ale țesutului construit, parcelarul, tipologia fondului construit, funcțiunile dominante, relația cu relieful și vegetația, precum și cu valorile peisajului cultural.

ZIR-urile reprezintă areale cu caracteristici urbanistice, arhitecturale, istorice, funcționale și/sau peisagistice relativ omogene, utilizate ca bază pentru diferențierea măsurilor de protecție și a condițiilor de intervenție. Delimitarea acestora permite ca protecția patrimoniului să nu fie limitată la monumentele istorice individuale, ci să includă structurile urbane și rurale, relațiile dintre construcții și spațiile libere, peisajul montan, perspectivele, vegetația, cursurile de apă și elementele reprezentative ale evoluției municipiului.

În cadrul ZIR-urilor, intervențiile vor urmări conservarea și punerea în valoare a caracteristicilor urbanistice, arhitecturale, istorice și peisagistice specifice fiecărui areal, conform Anexei Studiului Istoric – Zone istorice de referință, ale cărei reglementări sunt preluate și detaliate prin Regulamentul Local de Urbanism aferent PUG.

Zonele istorice de referință identificate prin Studiul Istoric sunt:

- ZIR 1 – Parcelar tradițional bucovinean, dispersat în peisaj; documentul îl caracterizează prin gospodării dispersate pe parcele mari, în relație directă cu relieful, pajiștile, fânețele și vegetația.
- ZIR 2 – Zona comercială a orașului „imperial”;
- ZIR 3 – Parcul balnear central, Cazinoul și izvoarele minerale;
- ZIR 4 – Malurile râului Dorna în zona centrală;
- ZIR 5 – Gara stațiunii și traseul istoric de acces către parcul balnear;
- ZIR 6 – Ansamblul central istoric, balnear și peisagistic – cu rol integrator pentru ZIR 2, ZIR 3, ZIR 4 și ZIR 5;
- ZIR 7, ZIR 8 și ZIR 9 – Țesutul urban al orașului de provincie;
- ZIR 10 – Ansambluri de locuințe colective P+3;
- ZIR 11 – Ansambluri de locuințe colective P+2 și P+3 cu acoperiș șarpantă;
- ZIR 12 – Ansambluri de locuințe colective P+3 cu acoperiș șarpantă;
- ZIR 13 – Ansamblu monahal existent;
- ZIR 14 – Stadionul municipal amplasat pe parcele tradiționale unificate;
- ZIR 15 – Autogară/stație de autobuz, realizată pe parcele tradiționale unificate;
- ZIR 16 – Ansamblul hotelier modernist-brutalist și zona comercială recentă;
- ZIR 17 – Unitatea de îmbuteliere a apei minerale „Bucovina”;
- ZIR 18 – Zonă industrială cu hale de mari dimensiuni;
- ZIR 19 – Ansambluri de locuințe colective P+4;
- ZIR 20 – Zona Kaufland și terenurile libere din vecinătatea zonei construite protejate centrale.

Delimitarea ZIR-urilor este reprezentată în planșele Studiului Istoric și se corelează cu UTR-urile stabilite prin PUG. În situația suprapunerii unui UTR cu unul sau mai multe ZIR-uri, **reglementările funcționale și indicatorii urbanistici ai UTR se aplică împreună cu condițiile specifice de protecție și intervenție stabilite pentru ZIR-ul respectiv.** În cazul unor prevederi diferite, intervenția va respecta condiția care asigură conservarea valorilor identificate prin Studiul Istoric și conformarea la regimul juridic de

protecție aplicabil.

Reglementările detaliate aferente fiecărui ZIR – privind utilizările admise, admise condiționat și interzise, parcelarul, amplasarea și conformarea construcțiilor, regimul de înălțime și volumetria, arhitectura și materialele, vegetația, spațiile publice, perspectivele protejate și condițiile de autorizare – sunt cuprinse în Anexa „Zone istorice de referință” a Studiului Istoric și sunt preluate în Regulamentul Local de Urbanism aferent PUG Municipiul Vatra Dornei, constituind condiții specifice pentru autorizarea intervențiilor în arealele delimitate.

• IDENTIFICAREA SPAȚIILOR ȘI PERSPECTIVELOR VALOROASE

O valoare esențială care necesită protecție și valorificare în cadrul dezvoltării viitoare a municipiului este reprezentată de structura peisageră, care constituie unul dintre principalele elemente de identitate teritorială și urbană ale Municipiului Vatra Dornei. Aceasta este alcătuită din ansamblul elementelor naturale și antropice care definesc caracterul stațiunii balneoclimaterice și al peisajului montan specific depresiunii Dornelor, respectiv râurile Dorna și Bistrița, parcul balnear istoric, plantațiile mature, spațiile verzi urbane, aliniamentele de arbori, promenadele, traseele pietonale și fondul construit cu valoare istorică.

Printre cele mai valoroase relații urbanistice și peisagere ale municipiului Vatra Dornei se remarcă ansamblul format de Gara CFR, podul peste râul Dorna, zona pietonală centrală, Parcul Central și Cazinou. Aceste elemente compun una dintre cele mai reprezentative secvențe urbane istorice ale stațiunii, definitorie pentru imaginea și funcționarea sa balneară din perioada de maximă dezvoltare, de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX.

Gara reprezenta principala poartă de acces către stațiune, iar traseul către parc și Cazinou era conceput ca un parcurs urban coerent, articulat prin traversarea râului Dorna. În această compoziție, podul are un rol esențial, funcționând simultan ca element de infrastructură, punct de perspectivă și spațiu de legătură între nucleul urban, zona comercială și ansamblul balnear. Relațiile Gara – Pod – Cazinou și Pietonal – Pod – Parc definesc axele istorice de acces și reprezentare ale stațiunii, marcând continuitatea spațiului public și legătura directă dintre centrul urban și principalele amenajări peisagere.

Valoarea acestei zone derivă din coerența relației dintre infrastructura feroviară, spațiile publice, amenajările peisagere și arhitectura reprezentativă a stațiunii. Apa, podul, vegetația și fronturile construite funcționează împreună ca elemente compoziționale majore, care structurează percepția urbană și definesc una dintre imaginile identitare fundamentale ale Vatra Dornelor. Această secvență urbană este frecvent prezentă în fotografiile și cărțile poștale istorice, ceea ce confirmă importanța sa simbolică și reprezentativă în imaginea publică a stațiunii.

Râurile Dorna și Bistrița nu reprezintă doar limite naturale ale țesutului urban, ci constituie axe structurante ale dezvoltării spațiale, cu rol determinant în organizarea peisajului, a mobilității urbane, a sistemului de spații publice și a infrastructurii verzi. Coridoarele riverane asigură continuitatea ecologică, contribuie la conectarea principalelor zone funcționale ale municipiului și oferă cadrul necesar dezvoltării unor trasee pietonale și velo continue, a zonelor de recreere și agrement, precum și a unor spații publice de înaltă calitate urbană.

De asemenea, malurile râului Dorna și perspectivele deschise de-a lungul cursului de apă, în special în zona centrală comercială, în dreptul parcului și în proximitatea gării, constituie perspective urbane și peisagere de mare valoare. Relația dintre apă, vegetație, spațiile publice și fundalul montan conferă acestor zone o calitate ambientală aparte și

contribuie semnificativ la caracterul specific al localității.

Parcul balnear istoric, împreună cu plantațiile mature și aliniamentele de arbori, reprezintă elemente fundamentale ale infrastructurii verzi a municipiului, având un rol esențial în menținerea biodiversității urbane, ameliorarea microclimatului, reducerea efectului de insulă de căldură și creșterea rezilienței la schimbările climatice. Conservarea și completarea acestor elemente trebuie realizate printr-o abordare unitară, care să asigure continuitatea spațiilor verzi și integrarea lor într-o rețea ecologică coerentă.

Amenajările existente și propuse de-a lungul râurilor funcționează ca promenade urbane și coridoare verzi, oferind perspective controlate asupra fronturilor construite, asupra patrimoniului arhitectural și asupra peisajului montan caracteristic Bucovinei. Aceste trasee constituie suportul dezvoltării mobilității nemotorizate și al activităților recreative, contribuind la creșterea atractivității turistice și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

Având în vedere aceste valori, se recomandă protejarea relațiilor vizuale istorice, a perspectivelor către Cazinou, parc și fronturile construite reprezentative, precum și controlul atent al intervențiilor asupra spațiului public și al construcțiilor adiacente.

În acest context, protecția patrimoniului construit și peisager trebuie să urmărească nu doar conservarea monumentelor individuale, ci și păstrarea relației dintre arhitectură, vegetație, apă și peisajul montan, relație care constituie esența identității istorice și urbane a municipiului Vatra Dornei.

- **CULOARE MAJORE DE PERCEPȚIE A CADRULUI MONTAN DESCHISE DIN SPAȚIILE PUBLICE CU VALOARE PATRIMONIALĂ ȘI TURISTICĂ (DIN STRADA MIHAI EMINESCU, MALURILE DORNEI ȘI ZONA CAZINOULUI)**

Relația vizuală directă dintre zona centrală protejată și cadrul montan constituie una dintre componentele definitorii ale imaginii și identității stațiunii Vatra Dornei. Versanții vizibili din strada Mihai Eminescu, de pe malurile râului Dorna și din zona Cazinoului formează fundalul natural al ansamblului balnear și susțin percepția unei stațiuni montane aflate în contact nemijlocit cu natura.

În aceste perspective, alternanța dintre silueta construită a centrului, vegetația malurilor și versanții împăduși conferă profunzime imaginii urbane și permite orientarea în raport cu relieful înconjurător. Ocuparea progresivă a versanților cu construcții, mai ales în partea lor superioară, ar produce fragmentarea fundalului natural, artificializarea liniei de orizont și diminuarea caracterului montan al localității.

Culoarele de percepție sunt delimitate pornind de la spațiile publice cu utilizare frecventă și valoare reprezentativă. Acestea cuprind atât axul propriu-zis al perspectivei, cât și suprafețele de versant care formează fundalul vizibil. **Limitele sunt reprezentate distinct în planșele de Delimitare a zonelor de peisaj protejat.**

Culoarele de percepție a cadrului montan cuprind suprafețele vizibile ale versanților percepuți:

- din strada Mihai Eminescu;
- de pe promenadele și spațiile publice amenajate de-a lungul râului Dorna;
- din zona Cazinoului și a Parcului Central;
- din alte puncte de observație reprezentative indicate pe planșă.

În interiorul acestor culoare se va proteja:

- continuitatea vizuală a versanților;

- caracterul predominant natural și împădurit al fundalului;
- silueta naturală a culmilor;
- lizibilitatea reliefului;
- alternanța dintre vegetație, spații deschise și construcțiile tradițional dispersate;
- relația vizuală dintre ansamblul balnear, râul Dorna și cadrul montan.

• CONCLUZIILE STUDIULUI ISTORIC PENTRU PUG MUNICIPIUL VATRA DORNEI

Evoluția istorică a municipiului Vatra Dornei reflectă transformarea treptată a unei așezări montane cu caracter rural și pastoral într-una dintre cele mai reprezentative stațiuni balneoclimaterice ale spațiului central-european. Poziționarea sa strategică la contactul dintre Moldova istorică, Transilvania și Bucovina a favorizat încă din Evul Mediu dezvoltarea unor funcțiuni comerciale, pastorale și de tranzit, ulterior consolidate prin politicile administrative și economice ale Imperiului Habsburgic.

Analiza surselor istorice, cartografice și documentare evidențiază faptul că dezvoltarea urbană a localității a fost determinată în principal de valorificarea resurselor naturale, în special a izvoarelor minerale și a cadrului peisager montan. Descoperirea și exploatarea terapeutică a apelor minerale au constituit factorul decisiv în apariția nucleului balnear modern, iar investițiile realizate în secolul al XIX-lea au transformat localitatea într-un important centru turistic și terapeutic al Bucovinei.

Perioada austro-ungară reprezintă etapa definitorie pentru configurarea imaginii urbane a Vatra Dornei. Amenajarea parcului balnear, construirea Cazinoului, a garilor, a hotelurilor și vilelor, precum și realizarea infrastructurii de tratament au generat un ansamblu urban coerent, inspirat de modelul stațiunilor balneare central-europene. Structura urbană realizată între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX constituie și astăzi baza identității arhitecturale și peisagere a orașului.

Ridicările topografice militare austriece demonstrează continuitatea structurilor teritoriale și evoluția graduală a localităților componente Argeștru, Roșu și Todireni, dezvoltate inițial ca așezări dispersate de tip montan, ulterior consolidate prin densificare și extindere liniară de-a lungul văilor și căilor de comunicație. Aceste structuri istorice păstrează încă relația organică dintre habitat, relief și peisajul natural, reprezentând un element esențial al identității teritoriale locale.

Intervențiile realizate în perioada postbelică au introdus noi scări de dezvoltare și noi tipologii arhitecturale, specifice realismului socialist și modernismului târziu, modificând parțial caracterul urban tradițional al stațiunii. Cu toate acestea, nucleul istoric central și principalele repere arhitecturale și peisagistice ale epocii austro-ungare și interbelice s-au păstrat în mare măsură, conferind localității o valoare patrimonială și memorială deosebită.

Fondul construit istoric, structura urbană, peisajul cultural și relația dintre arhitectură și cadrul natural justifică necesitatea protejării și valorificării coerente a patrimoniului cultural al municipiului Vatra Dornei în cadrul documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului. Delimitarea zonelor protejate și stabilirea unor reglementări adecvate reprezintă condiții esențiale pentru conservarea identității istorice și pentru integrarea sustenabilă a dezvoltărilor contemporane în contextul cultural și peisager existent.

Interdicții, restricții, obligativități și recomandări privind protejarea patrimoniului construit și a peisajului cultural din Vatra Dornei din ZCP și ZIR-uri propuse, identificate prin Studiul istoric

Interdicții

- Se interzice demolarea, desființarea sau alterarea clădirilor cu valoare ambientală fără documentații de specialitate avizate conform legislației în vigoare.
- Se interzice modificarea volumetriei, a compoziției fațadelor, a acoperișurilor și a elementelor decorative originale ale clădirilor istorice prin intervenții incompatibile cu caracterul arhitectural existent.
- Se interzice utilizarea materialelor, culorilor și finisajelor discordante în zonele construite protejate și în proximitatea monumentelor istorice.
- Se interzice amplasarea construcțiilor parazitare, a panourilor publicitare agresive, a instalațiilor tehnice aparente sau a mobilierului urban neadecvat în cadrul zonelor istorice și al parcului balnear.
- Se interzice afectarea perspectivelor urbane și a relațiilor vizuale dintre principalele repere istorice ale stațiunii, în special în zona Cazinoului, a parcului central și a axelor istorice de circulație.
- Se interzice parcelarea necontrolată și ocuparea excesivă a terenurilor cu construcții care alterează caracterul peisajului montan și al structurii istorice a localităților componente.
- Se interzice distrugerea vegetației mature cu rol peisager și ambiental (mai ales în cazul celor aflate pe malurile cursurilor de apă).

Restricții

- Intervențiile asupra monumentelor istorice și a clădirilor situate în zonele de protecție se vor realiza exclusiv pe baza unor documentații elaborate de specialiști atestați și avizate conform legislației privind protejarea patrimoniului cultural.
- Intervențiile în parcul central se vor face după realizarea unui studiu istoric realizat de un specialist atestat în domeniul parcurilor și grădinilor istorice
- Regimul de înălțime al construcțiilor noi din zonele istorice va fi limitat astfel încât să nu afecteze scara tradițională a stațiunii și relația cu peisajul montan, respectiv coerența imaginii văzute de pe malul râului.
- Construirea în zonele cu valoare peisageră ridicată va fi condiționată de integrarea armonioasă în relief, de păstrarea vegetației existente și de limitarea impactului vizual.
- Se vor restricționa intervențiile care implică densificări excesive, extinderi disproportionale sau ocupări incompatibile cu caracterul istoric și balnear al localității.
- În cadrul nucleului istoric se recomandă limitarea traficului auto și reducerea presiunii auto asupra spațiilor publice și a zonelor turistice.
- Lucrările edilitare și infrastructurale vor fi realizate cu protejarea fondului construit valoros și a traseelor istorice de circulație.

Obligații

- Proprietarii și administratorii monumentelor istorice au obligația întreținerii, conservării și utilizării adecvate a imobilelor protejate.
- Orice intervenție asupra clădirilor istorice trebuie să respecte principiile autenticității, reversibilității și compatibilității materialelor și tehnicilor utilizate.
- Se impune conservarea relației istorice dintre fondul construit, parcul balnear, izvoarele minerale și cadrul natural montan.
- Documentațiile de urbanism și investițiile publice trebuie să includă măsuri de

protejare și valorificare a patrimoniului cultural și peisager.

- Se vor păstra și valorifica traseele istorice, aliniamentele tradiționale, plantațiile mature și compozițiile peisagere specifice stațiunii balneare istorice.
- Intervențiile asupra spațiilor publice vor urmări utilizarea unor soluții unitare și coerente, adaptate caracterului istoric al localității.

În cadrul zonelor construite protejate și al zonelor de protecție ale monumentelor istorice, orice intervenție asupra fondului construit trebuie fundamentată printr-o analiză atentă a contextului urban, arhitectural și peisager existent. Calitatea unei construcții nu poate fi evaluată exclusiv prin expresia sa arhitecturală individuală, ci și prin modul în care aceasta se raportează la vecinătăți, la fronturile construite, la parcelarul istoric și la caracterul general al țesutului urban.

▪ Astfel, pentru toate intervențiile propuse în cadrul zonei protejate, planurile de situație vor include în mod obligatoriu parcelele și construcțiile învecinate, evidențiind relațiile de aliniament, retrageri, înălțimi, volumetrii, accese și raporturi spațiale. Analiza fațadelor va avea în vedere integrarea armonioasă în cadrul fronturilor existente, luând în considerare ritmul compozițional, proporțiile gurilor, materialitatea, cromatică și relația cu clădirile adiacente.

▪ Proiectarea trebuie să urmărească continuitatea și coerența țesutului istoric, evitând atât mimetismul formal, cât și contrastele agresive sau intervențiile autoreferențiale care ignore specificul locului. Relația dintre construcția propusă și contextul său imediat — construit și natural — devine astfel la fel de importantă ca valoarea arhitecturală a obiectului în sine.

▪ Este obligatorie promovarea unei atitudini de proiectare bazate pe contextualism, compatibilitate și continuitate culturală, în care intervențiile contemporane să contribuie la consolidarea identității urbane și peisagere a Vatra Dornei, printr-un dialog echilibrat cu fondul construit istoric și cu caracterul stațiunii balneare montane.

Recomandări

▪ Se recomandă restaurarea și punerea în valoare a clădirilor istorice reprezentative, în special a ansamblurilor balneare, turistice și administrative din perioada austro-ungară și interbelică.

▪ Se recomandă elaborarea unor ghiduri de intervenție pentru arhitectura istorică și pentru construcțiile noi din zonele protejate.

▪ Se recomandă utilizarea materialelor naturale și a soluțiilor constructive compatibile cu specificul arhitecturii montane și balneare din Bucovina.

▪ Dezvoltările noi ar trebui să respecte scara tradițională a construcțiilor, ritmul parcelarului istoric și relația cu peisajul natural.

▪ Se recomandă revitalizarea spațiilor publice istorice și a traseelor pietonale prin intervenții minimale și reversibile.

▪ Se recomandă protejarea și extinderea suprafețelor plantate, precum și reabilitarea compozițiilor peisagere istorice ale parcului balnear.

▪ Se recomandă promovarea patrimoniului cultural și arhitectural al Vatra Dornei prin programe culturale, turistice și educaționale integrate.

• SITURI ARHEOLOGICE

Cercetările arheologice efectuate de-a lungul timpului pe actualul teritoriu al municipiului **Vatra Dornei** au dus la descoperirea a cinci situri arheologice, respectiv: **Vatra-Dornei - Hanul „Lăpușneanu” / Cimitirul „Sf. Arhangheli”, Vatra-Dornei - Băi / Parcul Central, Vatra-Dornei - Centrul Istoric / Zona Veche Comercială, Vatra-Dornei - Cimitirul Evreiesc, Vatra-Dornei - Cimitirul Eroilor din Primul Război Mondial.**

Vatra Dornei - Hanul „Lăpușneanu” / Cimitirul „Sf. Arhangheli”

Situl arheologic pluristratificat se află în partea de est a orașului, în Depresiunea Dornelor a Carpaților Orientali, în imediata apropiere a confluenței Pârâului Chilia cu Râul Bistrița Aurie (pe malurile stânga ale celor două artere hidrografice) și a confluenței Râului Bistrița Aurie cu Râul Dorna, în zona unui releu de telefonie mobilă.

Acesta are forma poligonală și suprafața de aproximativ 1,5 ha.

Obiectivul a fost descoperit de în anii **1970** de Emil Ioan Emandi de la *Muzeul Județean Suceava*, cercetat arheologic preventiv în anul **2002** de Florin Hău, Constantin-Emil Ursu și Viorel Blănaru și reconfirmat în **2007** de Mugur Andronic de la *Muzeul Național al Bucovinei* și respectiv în **2026** de Constantin Preoteasa de la *Complexul Muzeal Național Neamț*, în urma unor cercetări arheologice de suprafață (periegheze).

Cu aceste prilejuri au fost descoperite câteva artefacte de utilaj litic cioplit databile în paleoliticul superior și cercetate parțial ruinele unui han (construit din șist cristalin legat cu mortar și respectiv cu argilă) din epoca modernă (secolele **XVIII-XX**), evidențiindu-se cele două faze de construcție, planimetria, stratigrafia și cronologia edificiului, din care se mai păstrează doar o parte din parterul compartimentat în încăperi cu forme, dimensiuni și funcțiuni diferite.

În cuprinsul stațiunii se regăsesc biserica construită de comunitatea protestantă la începutul secolului **XX** (devenită ulterior capelă a comunității ortodoxe), precum și cimitirul *Sf. Arhangheli* (cu morminte de înhumatie din secolele **XIX-XXI**).

Artefactele descoperite se află în patrimoniul *Muzeului Național al Bucovinei* (*Muzeul de Istorie Suceava*) și *Muzeului de Științele Naturii și Cinegetică din Vatra Dornei*.

În prezent situl arheologic este afectat de eroziune, de cimitir și de construcțiile moderne (drumuri, imobile, releu).

Vatra-Dornei - Băi / Parcul Central

Situl arheologic pluristratificat se află în partea central-sudică a orașului, pe terasa dreaptă a Râului Dorna, în Depresiunea Dornelor a Carpaților Orientali, în apropierea sitului arheologic **Vatra Dornei - Centrul Istoric / Zona Veche Comercială** (aflat la aproximativ 100 m spre nord).

Acesta are forma poligonală și suprafața de aproximativ 15 ha.

Obiectivul cuprinde *Parcul Central* al orașului (care este și rezervație dendrologică) și mai multe imobile cu forme, dimensiuni și funcțiuni diferite, construite în epoca modernă (secolele **XIX-XX**) și perioada contemporană (secolele **XX-XXI**) în cuprinsul stațiunii balneare și balneoclimaterice în vederea valorificării apelor minerale, o parte dintre acestea fiind clasate ulterior ca monumente istorice (*Clădirea Izvorului „Sentinela”, Clădirea Băilor, Clădirea Izvorului „Unirea” / Hotel „Maestro”, Cazinoul Băilor, Hotel „Carol” / Fosta Vila 1, Grup Statuar: Eminescu, Caragiale, Sadoveanu, Enescu, Porumbescu, Kogălniceanu, Negri, Russo*).

În prezent situl arheologic este afectat de eroziune, de vegetația forestieră și de construcțiile moderne (drumuri și imobile).

Vatra-Dornei - Centrul Istoric / Zona Veche Comercială

Situl arheologic pluristratificat se află în partea central-nordică a oraşului, pe terasa stângă a Râului Dorna, în Depresiunea Dornelor a Carpaţilor Orientali, în apropierea sitului arheologic **Vatra Dornei - Băi / Parcul Central** (aflat la aproximativ 100 m spre sud).

Acesta are forma poligonală şi suprafaţa de aproximativ 20 ha.

Obiectivul cuprinde mai multe imobile cu forme, dimensiuni şi funcţiuni diferite, construite în epoca modernă (secolele **XIX-XX**) şi perioada contemporană (secolele **XX-XXI**) în zona comercială a oraşului, o parte dintre acestea fiind clasate ulterior ca monumente istorice (*Gara Băi, Casa „Vladimir” / Întreprinderea Minieră Vatra Dornei, Primăria, Poşta, Hotel, Biblioteca Orăşenească şi Zona Veche Comercială a Oraşului*).

În prezent situl arheologic se află în stare precară de conservare, fiind acoperit în mare parte de vegetaţie spontană (muşchi, licheni, iarbă).

Vatra Dornei - Cimitirul Eroilor din Primul Război Mondial

Situl arheologic se află pe terasa stângă a Râului Bistriţa Aurie, în Depresiunea Dornelor a Carpaţilor Orientali, în extremitatea estică a oraşului, pe str. Eroilor.

Acesta are forma poligonală şi suprafaţa de aproximativ 0,25 ha.

Obiectivul a beneficiat de o cercetare arheologică de suprafaţă (periegheză), efectuată în anul **2026** de către Constantin Preoteasa de la *Complexul Muzeal Naţional Neamţ*.

Cu acest prilej au fost identificate cele 246 de morminte ale militarilor ucişi în timpul luptelor din zona Dornelor, purtate în *Primului Război Mondial (1914-1918)*, dintre care 115 aparţin armatei române, 1 aparţine armatei germane şi 130 aparţin armatei austro-ungare, şase dintre defuncţi fiind identificaţi şi menţionaţi, în timp ce restul crucilor albe de beton poartă menţiunea „erou necunoscut”. Mormântul central este marcat printr-o troiţă de lemn amplasată pe un soclu de beton, realizată în anul **1937** de Ion Poinar. Pe faţa anterioară a sa este inscripţionat textul: „Întru cinstirea eroilor neamului / 1916-1919”, iar pe faţa posterioară se regăseşte textul: „Ridicatu-sa această troiţă în anul Domnului 1937, luna Mai, de către Stolul de Străjeri de pe lângă Gimnaziul Vatra Dornei / Lucrată de maestrul sculptor I. Poinar”. Cimitirul Eroilor a fost amenajat începând cu anul **1917**, în cuprinsul său regăsindu-se atât morminte de înhumăţie, cât şi reînhumări ale osemintelor militarilor care au fost aduşi din întreaga zonă a Dornelor, unde fuseseră înhumaţi iniţial.

În prezent situl arheologic este bine întreţinut de autorităţile locale.

Siturile arheologice si zonele de protectie aferente acestora au fost delimitate si reprezentate pe planuri.

• CONCLUZIILE STUDIULUI ARHEOLOGIC PENTRU PUG MUNICIPIUL VATRA DORNEI

Interdicţii, obligativităţi, conditii şi recomandări privind protejarea patrimoniului arheologic, identificate prin Studiul arheologic

Interdicţii

Intervenţiile antropice asupra siturilor arheologice / monumentelor istorice, care ar putea conduce la degradarea / distrugerea acestora sau la schimbarea funcţiei lor actuale sunt interzise.

Utilizarea detectoarelor de metale în cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice este interzisă.

Obligații

Se impune semnalizarea monumentelor istorice de către proprietari și administratori, conform prevederilor legale în vigoare.

Se impune realizarea cadastrului și intabulării parcelelor cadastrale ale siturilor arheologice / monumentelor istorice, precum și a celor aflate în zonele de protecție ale obiectivelor respective, de către proprietarii și administratorii acestora.

Se impune realizarea obligației de folosință a imobilelor și înscrierea lor în cartea funciară de către proprietarii și administratorii monumentelor istorice.

Toate artefactele de patrimoniu cultural material mobil descoperite întâmplător în urma diferitelor activități antropice se predau în termen de maxim 72 de ore autorităților publice locale (*Primăria Vatra Dornei*).

Condiții

Lucrările agricole în cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora se vor realiza doar în sol (pe proprietatea privată), nu și în subsol (pe proprietatea statului), până la adâncimea maximă de 0,30 m.

Diferitele lucrări antropice care afectează solul și / sau subsolul din cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice – indiferent de natura lor și de regimul de proprietate al terenurilor – se realizează în urma cercetărilor arheologice preventive efectuate de arheologi experți acreditați de *Ministerul Culturii*, din cadrul instituțiilor de specialitate cu atribuții în domeniul protejării, cercetării și valorificării patrimoniului arheologic (muzee, universități, institute de cercetare), în baza autorizațiilor emise de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*, cu avizul *Comisiei Naționale de Arheologie*.

În cazul descoperirii unor vestigii de patrimoniu cultural material mobil în timpul cercetării arheologice preventive, artefactele vor fi recoltate integral în vederea descărcării terenului de sarcină arheologică, caz în care cercetarea arheologică preventivă se va materializa prin eliberarea *Certificatului de Descărcare de Sarcină Arheologică* de către *Direcția Județeană pentru Cultură Suceava*, în baza *Raportului de Cercetare Arheologică Preventivă* aprobat de *Comisia Națională de Arheologie* și avizat de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*.

În cazul descoperirii unor vestigii de patrimoniu cultural material imobil în timpul cercetării arheologice preventive, acestea vor fi conservate *in situ* și – în măsura în care este posibil – valorificate expozițional, rezultatele fiind consemnate în *Raportului de Cercetare Arheologică Preventivă*.

În zonele de protecție ale siturilor arheologice / monumentelor istorice diferitele lucrări antropice care afectează solul și / sau subsolul se vor realiza sub supraveghere arheologică efectuată de arheologi experți acreditați de *Ministerul Culturii*, din cadrul instituțiilor de specialitate cu atribuții în domeniul protejării, cercetării și valorificării patrimoniului arheologic (muzee, universități, institute de cercetare), în baza autorizațiilor emise de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*, cu avizul *Comisiei Naționale de Arheologie*.

Diferitele proiecte de investiții din cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava* sau al *Ministerului Culturii*, eliberat în urma analizării proiectelor de către *Comisia Zonală a Monumentelor Istorice nr. 7 Suceava* sau de către *Comisia Națională a Monumentelor Istorice*.

Lucrările de consolidare, restaurare, conservare și valorificare ale siturilor

arheologice / monumentelor istorice se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava* sau al *Ministerului Culturii*, eliberat în urma analizării proiectelor de către *Comisia Zonală a Monumentelor Istorice nr. 7 Suceava* sau de către *Comisia Națională a Monumentelor Istorice*.

Reparațiile curente și lucrările de întreținere ale siturilor arheologice / monumentelor istorice se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava*.

Vânzările, cumpărările, concesiunile, arendările, dezmembrările și alipirile parcelelor cadastrale pe care se află situri arheologice / monumente istorice, precum și cele din zonele de protecție ale acestor obiective, se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava*.

Recomandări

Se recomandă instruirea angajaților *Primăriei Vatra Dornei* în vederea informării periodice, directe și indirecte, verbal și în scris, a locuitorilor localității cu privire la obligațiile legale ce le revin în ceea ce privește protejarea patrimoniului cultural material și imaterial, mobil și imobil al localității.

Se recomandă să se realizeze o mai bună gestionare și promovare a elementelor antropice valoroase (situri arheologice, monumente istorice, lăcașuri de cult, muzeul, alte imobile de utilitate publică), care oferă oportunitatea dezvoltării durabile a localității.

Se recomandă instalarea unor indicatoare în localitate, care să informeze atât localnicii, cât și potențialii turiști cu privire la existența obiectivelor de patrimoniu (situri arheologice, monumente istorice, lăcașuri de cult, muzeul, alte imobile de utilitate publică).

Se recomandă instalarea unor panouri de informare în preajma siturilor arheologice / monumentelor istorice, care să conțină o descriere succintă a acestora în limba română și în limbi de circulație internațională.

Se recomandă crearea unui circuit turistic local care să includă obiectivele importante (situri arheologice, monumente istorice, lăcașuri de cult, muzeul, alte imobile de utilitate publică).

Se recomandă revitalizarea tradițiilor și obiceiurilor etnografice locale, precum și diversificarea evenimentelor cultural-artistice, care să fie corelate cu momente de sărbătoare importante pentru comunitate, creându-se astfel premise favorabile dezvoltării turismului.

- **ÎN VEDEREA PROTEJĂRII PEISAJULUI ȘI AL PATRIMONIULUI CULTURAL ISTORIC ESTE NECESAR CA PRIMĂRIA MUNICIPIULUI VATRA DORNEI SĂ URMĂREASCĂ ȘI SĂ FINALIZEZE PROIECTELE PRIORITARE PREVĂZUTE ÎN STRATEGIA DE DEZVOLTARE 2021-2027 ȘI ÎN PLANUL DE ACȚIUNE AL P.U.G.:**

- Amenajarea malurilor raului Dorna și amenajarea peisagistică cu respectarea principiilor de conservare a biodiversității (Valorificarea malului raului Dorna în scopul asigurării unui spațiu vibrant și atractiv pentru locuitori și vizitatori);
- Crearea de noi parcuri și mini-păduri în interiorul municipiului;
- Proiect integrat privind reabilitarea și accesibilitatea spațiilor verzi din Municipiul Vatra Dornei: Parcul municipal Vatra Dornei și Zona Runc;
- Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere de interes local din municipiu;
- Elaborarea și implementarea unei politici a parcarilor la nivelul întregului

municipiu, inclusiv infrastructura si logistica necesara implementarii si gestiunii acesteia;

- Reamenajarea urbanistica completa si unitara a zonei centrale si a celor cu circulatie turistica ridicata si actiuni de regenerare urbana (Revitalizarea zonei centrale prin actiuni de planificare urbana; Punerea in valoare a cladirilor relevante din punct de Vedere istoric; Restaurarea fatadelor cladirilor monumente istorice);
- Dezvoltarea de sisteme integrate de tip strazi inteligente (sisteme de supraveghere video inteligente, mobilier urban intelligent, iluminat intelligent, etc.);
- Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice (Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice, modernizarea institutiilor culturale, reabilitarea si modernizare integrala a Bibliotecii Municipale, Muzeluri de Stiintele Naturii, etc.);
- Fructificarea potentialului economic local, cultural in Municipiul Vatra Dornei (Adaptarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru gazduirea de evenimente, activitati cultural recreative; Restaurarea, consolidarea si renovarea acestora).

3.11 Reglementări urbanistice

Reglementările urbanistice s-au făcut prin definirea zonelor funcționale, pe schema stradală existentă:

- Zonele funcționale sunt cu destinații bine definite;
- S-au identificat și delimitat zonele protejate care constau în monumentele de arhitectură și ansambluri de arhitectură;
- În cadrul P.U.G. s-au precizat terenurile cu interdicții temporare de construire, pentru zonele care necesită studii și cercetări suplimentare;
- S-au precizat zonele cu interdicții definitive pentru zonele cu riscuri naturale și zonele care au rezultat din considerente de protecție sanitară.
- Interdicțiile de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor care le-au determinat;
- Este obligatorie efectuarea evaluării impactului asupra sănătății populației în conformitate cu Metodologia de organizare a studiilor de evaluare a impactului anumitor proiecte publice și private asupra sănătății populației, aprobată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.524/2019, pentru următoarele obiective și activități:
 - a) ferme și crescătorii de cabaline, taurine, păsări, ovine, caprine, porci, iepuri, struți și melci;
 - b) complexuri industriale de porci și păsări;
 - c) spitale veterinare;
 - d) grajduri de izolare și carantină pentru animale;
 - e) adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare;
 - f) abatoare;
 - g) centre de sacrificare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor;
 - h) depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală;
 - i) platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale care deservesc mai multe exploatații zootehnice, platforme comunale;

- j) stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine;
- k) depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor);
- l) stații de epurare, inclusiv a apelor uzate menajere cu bazine acoperite, a apelor uzate industriale și apelor uzate menajere cu bazine deschise;
- m) stații de epurare de tip modular (containerizate);
- n) paturi de uscare a nămolurilor și bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor;
- o) depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase;
- p) incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase;
- q) crematorii umane;
- r) autobazele serviciilor de salubritate;
- s) stație de preparare mixturi asfaltice, betoane;
- t) bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport;
- u) depozitele de combustibil cu capacitate mai mare de 10.000 de litri;
- v) depozite de fier vechi, cărbuni și ateliere de tăiat lemne;
- w) bocșe (tradiționale) pentru producerea de cărbune (mangal);
- x) parcuri eoliene;
- y) cimitire și incineratoare pentru animale de companie;
- z) stații de stocare temporară a deșeurilor, precum și stații de transfer al deșeurilor.

Pentru obiective care nu se regăsesc mai sus și activități care nu sunt supuse reglementărilor de evaluare a impactului asupra mediului, specialiștii direcțiilor de sănătate publică județene vor evalua dacă funcționarea acestora implică riscuri asupra sănătății publice fie în stadiul de proiect, fie în faza de funcționare și, în caz afirmativ, vor solicita operatorului economic efectuarea unui studiu de evaluare a impactului asupra sănătății.

După prevederile H.G. 741/2016, înființarea cimitirului se realizează conform certificatului de urbanism, cu respectarea distanței minime de 100 metri față de zonele protejate, pentru a nu crea disconfort rezidenților din zonele respective.

Autorizarea lucrărilor de construcții se va putea face numai cu respectarea prevederilor noilor reglementări legislative: O.U.G. 214-2008 și H.G. 119-2009 și a prezentului regulament.

Interdicții, restricții și obligativități privind protejarea patrimoniului construit și a peisajului cultural din Vatra Dornei din ZCP și ZIR-uri propuse, identificate prin Studiul istoric

Interdicții

- Se interzice demolarea, desființarea sau alterarea clădirilor cu valoare ambientală fără documentații de specialitate avizate conform legislației în vigoare.
- Se interzice modificarea volumetriei, a compoziției fațadelor, a acoperișurilor și a elementelor decorative originale ale clădirilor istorice prin intervenții incompatibile cu caracterul arhitectural existent.
- Se interzice utilizarea materialelor, culorilor și finisajelor discordante în zonele construite protejate și în proximitatea monumentelor istorice.
- Se interzice amplasarea construcțiilor parazitare, a panourilor publicitare agresive, a instalațiilor tehnice aparente sau a mobilierului urban neadecvat în cadrul zonelor istorice și al parcului balnear.

- Se interzice afectarea perspectivelor urbane și a relațiilor vizuale dintre principalele repere istorice ale stațiunii, în special în zona Cazinoului, a parcului central și a axelor istorice de circulație.

- Se interzice parcelarea necontrolată și ocuparea excesivă a terenurilor cu construcții care alterează caracterul peisajului montan și al structurii istorice a localităților componente.

- Se interzice distrugerea vegetației mature cu rol peisager și ambiental (mai ales în cazul celor aflate pe malurile cursurilor de apă).

Restricții

- Intervențiile asupra monumentelor istorice și a clădirilor situate în zonele de protecție se vor realiza exclusiv pe baza unor documentații elaborate de specialiști atestați și avizate conform legislației privind protejarea patrimoniului cultural.

- Intervențiile în parcul central se vor face după realizarea unui studiu istoric realizat de un specialist atestat în domeniul parcurilor și grădinilor istorice

- Regimul de înălțime al construcțiilor noi din zonele istorice va fi limitat astfel încât să nu afecteze scara tradițională a stațiunii și relația cu peisajul montan, respectiv coerența imaginii văzute de pe malul râului.

- Construirea în zonele cu valoare peisageră ridicată va fi condiționată de integrarea armonioasă în relief, de păstrarea vegetației existente și de limitarea impactului vizual.

- Se vor restricționa intervențiile care implică densificări excesive, extinderi disproportionale sau ocupări incompatibile cu caracterul istoric și balnear al localității.

- În cadrul nucleului istoric se recomandă limitarea traficului auto și reducerea presiunii auto asupra spațiilor publice și a zonelor turistice.

- Lucrările edilitare și infrastructurale vor fi realizate cu protejarea fondului construit valoros și a traseelor istorice de circulație.

Obligații

- Proprietarii și administratorii monumentelor istorice au obligația întreținerii, conservării și utilizării adecvate a imobilelor protejate.

- Orice intervenție asupra clădirilor istorice trebuie să respecte principiile autenticității, reversibilității și compatibilității materialelor și tehnicilor utilizate.

- Se impune conservarea relației istorice dintre fondul construit, parcul balnear, izvoarele minerale și cadrul natural montan.

- Documentațiile de urbanism și investițiile publice trebuie să includă măsuri de protejare și valorificare a patrimoniului cultural și peisager.

- Se vor păstra și valorifica traseele istorice, aliniamentele tradiționale, plantațiile mature și compozițiile peisagere specifice stațiunii balneare istorice.

- Intervențiile asupra spațiilor publice vor urmări utilizarea unor soluții unitare și coerente, adaptate caracterului istoric al localității.

În cadrul zonelor construite protejate și al zonelor de protecție ale monumentelor istorice, orice intervenție asupra fondului construit trebuie fundamentată printr-o analiză atentă a contextului urban, arhitectural și peisager existent. Calitatea unei construcții nu poate fi evaluată exclusiv prin expresia sa arhitecturală individuală, ci și prin modul în care aceasta se raportează la vecinătăți, la fronturile construite, la parcelarul istoric și la caracterul general al țesutului urban.

- Astfel, pentru toate intervențiile propuse în cadrul zonei protejate, planurile de situație vor include în mod obligatoriu parcelele și construcțiile învecinate, evidențiind

relațiile de aliniament, retrageri, înălțimi, volumetrii, accese și raporturi spațiale. Analiza fațadelor va avea în vedere integrarea armonioasă în cadrul fronturilor existente, luând în considerare ritmul compozițional, proporțiile golurilor, materialitatea, cromatică și relația cu clădirile adiacente.

- Proiectarea trebuie să urmărească continuitatea și coerența țesutului istoric, evitând atât mimetismul formal, cât și contrastele agresive sau intervențiile autoreferențiale care ignore specificul locului. Relația dintre construcția propusă și contextul său imediat — construit și natural — devine astfel la fel de importantă ca valoarea arhitecturală a obiectului în sine.

- Este obligatorie promovarea unei atitudini de proiectare bazate pe contextualism, compatibilitate și continuitate culturală, în care intervențiile contemporane să contribuie la consolidarea identității urbane și peisagere a Vatra Dornei, printr-un dialog echilibrat cu fondul construit istoric și cu caracterul stațiunii balneare montane.

Interdicții, obligativități, condiții și recomandări privind protejarea patrimoniului arheologic, identificate prin Studiul arheologic

Interdicții

Intervențiile antropice asupra siturilor arheologice / monumentelor istorice, care ar putea conduce la degradarea / distrugerea acestora sau la schimbarea funcției lor actuale sunt interzise.

Utilizarea detectoarelor de metale în cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice este interzisă.

Obligații

Se impune semnalizarea monumentelor istorice de către proprietari și administratori, conform prevederilor legale în vigoare.

Se impune realizarea cadastrului și intabulării parcelelor cadastrale ale siturilor arheologice / monumentelor istorice, precum și a celor aflate în zonele de protecție ale obiectivelor respective, de către proprietarii și administratorii acestora.

Se impune realizarea obligației de folosință a imobilelor și înscrierea lor în cartea funciară de către proprietarii și administratorii monumentelor istorice.

Toate artefactele de patrimoniu cultural material mobil descoperite întâmplător în urma diferitelor activități antropice se predau în termen de maxim 72 de ore autorităților publice locale (*Primăria Vatra Dornei*).

Condiții

Lucrările agricole în cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora se vor realiza doar în sol (pe proprietatea privată), nu și în subsol (pe proprietatea statului), până la adâncimea maximă de 0,30 m.

Diferitele lucrări antropice care afectează solul și / sau subsolul din cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice – indiferent de natura lor și de regimul de proprietate al terenurilor – se realizează în urma cercetărilor arheologice preventive efectuate de arheologi experți acreditați de *Ministerul Culturii*, din cadrul instituțiilor de specialitate cu atribuții în domeniul protejării, cercetării și valorificării patrimoniului arheologic (muzee, universități, institute de cercetare), în baza autorizațiilor emise de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*, cu avizul *Comisiei Naționale de Arheologie*.

În cazul descoperirii unor vestigii de patrimoniu cultural material mobil în timpul cercetării arheologice preventive, artefactele vor fi recoltate integral în vederea descărcării terenului de sarcină arheologică, caz în care cercetarea arheologică preventivă se va materializa prin eliberarea *Certificatului de Descărcare de Sarcină*

Arheologică de către *Direcția Județeană pentru Cultură Suceava*, în baza *Raportului de Cercetare Arheologică Preventivă* aprobat de *Comisia Națională de Arheologie* și avizat de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*.

În cazul descoperirii unor vestigii de patrimoniu cultural material imobil în timpul cercetării arheologice preventive, acestea vor fi conservate *in situ* și – în măsura în care este posibil – valorificate expozițional, rezultatele fiind consemnate în *Raportului de Cercetare Arheologică Preventivă*.

În zonele de protecție ale siturilor arheologice / monumentelor istorice diferitele lucrări antropice care afectează solul și / sau subsolul se vor realiza sub supraveghere arheologică efectuată de arheologi experți acreditați de *Ministerul Culturii*, din cadrul instituțiilor de specialitate cu atribuții în domeniul protejării, cercetării și valorificării patrimoniului arheologic (muzee, universități, institute de cercetare), în baza autorizațiilor emise de *Direcția Patrimoniu Cultural* din cadrul *Ministerului Culturii*, cu avizul *Comisiei Naționale de Arheologie*.

Diferitele proiecte de investiții din cuprinsul siturilor arheologice / monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava* sau al *Ministerului Culturii*, eliberat în urma analizării proiectelor de către *Comisia Zonală a Monumentelor Istorice nr. 7 Suceava* sau de către *Comisia Națională a Monumentelor Istorice*.

Lucrările de consolidare, restaurare, conservare și valorificare ale siturilor arheologice / monumentelor istorice se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava* sau al *Ministerului Culturii*, eliberat în urma analizării proiectelor de către *Comisia Zonală a Monumentelor Istorice nr. 7 Suceava* sau de către *Comisia Națională a Monumentelor Istorice*.

Reparațiile curente și lucrările de întreținere ale siturilor arheologice / monumentelor istorice se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava*.

Vânzările, cumpărările, concesiunile, arendările, dezmembrările și alipirile parcelor cadastrale pe care se află situri arheologice / monumente istorice, precum și cele din zonele de protecție ale acestor obiective, se vor realiza cu avizul *Direcției Județene pentru Cultură Suceava*.

3.12 Lista proiectelor de dezvoltare și restructurare

1. Extinderea rețelei de alimentare cu gaze naturale;
2. Extindere sistem canalizare și extindere sistem alimentare cu apă în municipiul Vatra Dornei, județul Suceava
3. Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere de interes local din municipiul Vatra Dornei;
4. Dezvoltarea sistemului de transport public local de călători;
5. Construirea autostrăzii A14;
6. Dezvoltarea de sisteme integrate tip străzi inteligente;
7. Modernizarea unităților sanitare;
8. Construire Secție de boli infecțioase a Spitalului Municipal Vatra Dornei;
9. Reabilitare Pavilion Central al Spitalului Municipal Vatra Dornei;
10. Construcție Spital Municipal Vatra Dornei, municipiul Vatra Dornei, județul Suceava
11. Centrul de cercetare, recuperare și reabilitare a sănătății inimii;
12. Îmbunătățirea serviciilor medicale publice și încurajarea investițiilor în servicii medicale private de specialitate;
13. Extinderea iluminatului public cu panouri solare;
14. Fructificarea potențialului economic local, cultural în municipiul Vatra Dornei
15. Reabilitarea și modernizarea unităților de cultură;
16. Construirea de locuințe pentru tineri și pentru specialiști din sănătate și învățământ;
17. Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale în municipiul Vatra Dornei;
18. Reabilitarea termică și eficientizarea energetică a clădirii din str. Mihai Eminescu, nr. 15
19. Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ –Liceul Tehnologic Vasile Deac
20. Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ - GPP "Albă ca zăpada" și GPN "Licuricii"
21. Sprijinirea dezvoltării economiei non-poluante productive și în mod deosebit a activităților din sectorul terțiar și cuaternar
22. Amenajarea malurilor râului Dorna și amenajarea peisagistică cu respectarea principiilor de conservare a biodiversității
23. Crearea de noi parcuri și mini păduri în interiorul municipiului Vatra Dornei
24. Creare, amenajare și dotare spații verzi în municipiul Vatra Dornei, precum și creșterea accesibilității la spațiile verzi
25. Proiect integrat privind reabilitarea și accesibilitatea parcurilor și spațiilor verzi din municipiul Vatra Dornei: Parcul municipal Vatra Dornei și Zona Runc
26. Dezvoltarea domeniului schiabil în municipiul Vatra Dornei
27. Investiții în căile de acces pietonale, extinderea și modernizarea traseelor pietonale și adaptarea infrastructurii la nevoile persoanelor cu dizabilități
28. Înființarea de piste de biciclete continue și sigure, precum și infrastructura de bike-sharing
29. Elaborarea și implementarea unei politici a parcărilor la nivelul întregului municipiu, inclusiv infrastructura și logistica necesară implementării și gestiunii acesteia
30. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în ceea ce privește distribuția de gaze

naturale

31. Extindere si modernizare sursa de productie energie termica in municipiul Vatra Dornei
32. Reabilitarea laboratoarelor de biologie, fizică, chimie, a terenului de sport și a parcului dendrologic al Liceului Teoretic Ion Luca
33. Reabilitare Sala Sport la Școala Gimnazială nr. 4 Vatra Dornei
34. Extindere corp clădire unitate de învățământ- Lucrări construcție corp nou (laborator, cabinet si CDI) la Școala Gimnazială Nr. 1 Vatra Dornei
35. Extinderea spațiului educațional al Grădiniței cu Program Prelungit “ Albă ca Zăpada” și lucrări generale de reabilitare
36. Reabilitarea integrală a Grădiniței cu Program Prelungit “ Scufița Roșie”
37. Reamenajarea urbanistică completă și unitară a zonei centrale și a celor cu circulație turistică ridicată și acțiuni de regenerare urbană
38. Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice
39. Restaurarea, consolidarea, protecția clădirii Izvorului „Santinela”, monument istoric situat în municipiul Vatra Dornei
40. Reamenajarea și dotarea spațiilor publice care să încurajeze mersul pe jos, petrecerea timpului în natură, interacțiunile sociale
41. Dezvoltarea managementului integrat al deșeurilor în municipiul Vatra Dornei
42. Construire piață agroalimentară

4. PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI - CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

Planul de acțiune reprezintă instrumentul operațional pentru implementarea prevederilor Planului Urbanistic General al Municipiului Vatra Dornei. Prezentul capitol integrează măsurile, prioritățile și concluziile formulate în Memoriul General cu portofoliul de investiții din capitolul 3.12 – Lista proiectelor de dezvoltare și restructurare, detaliate în Anexa 1 – Planul de acțiune. Corelarea urmărește păstrarea terminologiei și a logicii documentației PUG: eliminarea disfuncționalităților, protecția factorilor de mediu, dezvoltarea infrastructurii și serviciilor, valorificarea potențialului turistic și economic, protejarea patrimoniului și reducerea riscurilor naturale.

4.1. Fundamentarea și rolul Planului de acțiune

Prioritățile de implementare, în special în domeniul mediului, se referă la măsurile necesare pentru rezolvarea disfuncționalităților majore și pentru cuantificarea intervențiilor care se impun pe termen scurt, mediu și lung. În acest sens, Planul de acțiune are rolul de a transforma direcțiile generale ale PUG în proiecte și măsuri verificabile, pentru care sunt stabilite prioritatea, perioada de implementare, etapizarea, sursele posibile de finanțare, responsabilitățile instituționale și indicatorii de realizare.

Implementarea prevederilor PUG nu se limitează la realizarea investițiilor din Anexa 1. Ea presupune și aplicarea măsurilor de protecție sanitară, de gospodărire a apelor, de reducere a riscurilor naturale, de protejare a monumentelor istorice și a zonelor construite protejate, precum și elaborarea documentațiilor urbanistice și studiilor de specialitate necesare. Proiectele din capitolul 3.12 sunt, astfel, nucleul investițional al Planului de acțiune, iar măsurile de reglementare și monitorizare din prezentul capitol constituie cadrul de implementare.

4.2. Priorități sectoriale și efecte asupra factorilor de mediu

Memoriul General stabilește priorități pentru agricultură, industrie, turism, echipare tehnică și edilitară, circulație, gospodărirea apelor, alimentarea cu apă, canalizare, alimentarea cu gaze naturale, gospodărirea comunală, zone de protecție sanitară și zone cu riscuri naturale. Acestea sunt corelate mai jos cu cele XVII domenii de intervenție și cu investițiile din Anexa 1.

Domeniu de activitate	Priorități din Memoriul General	Efecte semnificative urmărite
Agricultură	Protejarea solului și valorificarea terenurilor degradate; fertilizarea cu îngrășământ natural; mecanizarea pentru microferme; îmbunătățirea condițiilor de creștere și exploatare a	Reducerea impactului lucrărilor agricole asupra solului; diminuarea suprafețelor degradate; creșterea fertilității; gestionarea corespunzătoare a deșeurilor zootehnice și

	animalelor; mecanisme de preluare a produselor animale către industria de prelucrare.	reducerea riscului asupra solului și apelor subterane.
Industrie	Dezvoltarea unor capacități adaptate condițiilor locale; atragerea investitorilor; susținerea IMM-urilor în prelucrarea lemnului, laptelui și produselor agricole; aplicarea tehnologiilor nepoluante și instalarea echipamentelor de reținere a poluanților.	Diversificarea economiei locale, crearea de locuri de muncă și reducerea emisiilor și a riscurilor asupra aerului, solului și apelor.
Turism	Dezvoltarea formelor de turism practicate pe teritoriul municipiului; politica turistică partenerială; infrastructură și dotări de agrement; conservarea cadrului natural și a monumentelor; valorificarea luciilor de apă; conștientizarea patrimoniului sociocultural și natural.	Creșterea atractivității stațiunii, reducerea sezonalității, valorificarea durabilă a resurselor și îmbunătățirea calității mediului prin dezvoltarea și întreținerea spațiilor verzi.
Circulație	Reabilitarea drumurilor între localitățile componente; colectarea apelor meteorice; modernizarea podurilor și podețelor; parcări noi; transport public; piste velo; trasee pietonale și sisteme inteligente.	Reducerea impactului lucrărilor asupra solului prin sistematizare; creșterea accesibilității; dezvoltarea turismului; optimizarea legăturilor cu localitățile județului; creșterea siguranței.
Gospodărirea apelor	Depistarea surselor de apă poluată; menținerea capacității albiilor; decolmatarea periodică; interzicerea depozitării deșeurilor pe văi și viroage; avize pentru lucrările legate de ape.	Reducerea poluării apelor de suprafață și subterane și diminuarea riscului de inundare și eroziune.
Alimentare cu apă	Extinderea sistemului centralizat în întreg municipiul și protejarea captărilor, rezervoarelor și stațiilor de pompare.	Îmbunătățirea stării de sănătate, creșterea nivelului de trai și susținerea dezvoltării economice.
Canalizare și ape pluviale	Extinderea canalizării centralizate; reabilitarea sistemului de evacuare a apelor pluviale; eliminarea surselor de poluare.	Reducerea poluării apelor de suprafață și subterane; îmbunătățirea sănătății publice și a calității vieții.
Alimentare cu gaze naturale	Extinderea rețelei de gaze naturale și dezvoltarea infrastructurii de distribuție.	Reducerea poluării aerului prin substituirea combustibililor mai poluanți; creșterea confortului și susținerea activităților economice.

Gospodărire comunală	Puncte de precollectare selectivă și management integrat al deșeurilor.	Îmbunătățirea calității solului, subsolului și pânzei freatice și reducerea depozitării necontrolate.
Zone de protecție sanitară	Delimitarea zonelor de protecție pentru cimitire, platforme de deșeuri, captări de apă, cursuri de apă, stații de pompare, rezervoare și stația de epurare.	Respectarea distanțelor sanitare, evitarea disconfortului și menținerea calității apei potabile.
Riscuri naturale	Înlăturarea cauzelor degradării solului; consolidarea zonelor afectate de alunecări; plantații și împăduriri; desecare-drenaj; combaterea eroziunilor; lucrări de apărare a malurilor.	Reducerea vulnerabilității populației și fondului construit, limitarea degradării terenurilor și creșterea rezilienței teritoriale.

4.3. Corelarea cu obiectivele strategice OB1–OB8

OB1 – Vatra Dornei, municipiu verde și sustenabil

Obiectivul este susținut de proiectele privind amenajarea malurilor râului Dorna, crearea de noi parcuri și mini-păduri, amenajarea și accesibilizarea spațiilor verzi, proiectul integrat pentru Parcul Municipal și Zona Runc, managementul integrat al deșeurilor, eficiența energetică și modernizarea sursei de energie termică. Măsurile sunt completate de reglementările privind protecția apelor, solului, biodiversității și zonelor cu risc natural.

OB2 – Spații publice regenerate și pline de viață

Este pus în aplicare prin reamenajarea unitară a zonei centrale și a zonelor cu circulație turistică ridicată, modernizarea traseelor pietonale, accesibilizarea pentru persoanele cu dizabilități, amenajarea spațiilor publice, restaurarea monumentelor și a Izvorului «Santinela», precum și prin intervențiile asupra parcurilor și spațiilor verzi.

OB3 – Municipiu al antreprenoriatului inteligent, inovativ și nepoluant

Proiectele vizează fructificarea potențialului economic și cultural local, sprijinirea economiei nepoluante din sectoarele terțiar și cuaternar și construirea pieței agroalimentare. Acestea se corelează cu direcțiile din Memoriul General privind industria mică, serviciile, prelucrarea resurselor locale, integrarea activităților economice cu turismul și descentralizarea investițiilor către localitățile componente.

OB4 – Stațiune turistică atractivă la nivel național și internațional

Obiectivul este operaționalizat prin dezvoltarea domeniului schiabil, regenerarea zonei centrale, valorificarea malurilor râului Dorna, restaurarea patrimoniului, modernizarea unităților culturale și dezvoltarea infrastructurii de mobilitate. Măsurile sunt corelate cu turismul balnear, montan, ecoturistic, cultural și de agrement și cu necesitatea reducerii sezonality.

OB5 – Municipiu incluziv, sigur și sănătos

Planul de acțiune include construirea locuințelor pentru tineri și specialiști, modernizarea unităților sanitare, dezvoltarea Spitalului Municipal și a serviciilor medicale, accesibilizarea spațiilor publice și îmbunătățirea infrastructurii educaționale.

Aceste proiecte răspund riscului demografic și nevoii de menținere și atragere a populației active.

OB6 – Mobilitate inteligentă, sigură și incluzivă

Este susținut de reabilitarea căilor rutiere, varianta ocolitoare, transportul public local, traseele pietonale, piste de biciclete, politica parcarilor și sistemele integrate de tip străzi inteligente. Soluțiile detaliate în Memoriul General includ legături cu Argeștru, Roșu și Todireni, park&ride, modernizarea străzilor Mihai Eminescu și Republicii, pasajul pietonal și podul peste râul Dorna, reorganizarea intersecțiilor și monitorizarea inteligentă a traficului.

OB7 – Infrastructuri durabile și servicii publice de calitate

Include extinderea apei, canalizării și gazelor, modernizarea energiei termice și iluminatului, investițiile în sănătate și educație, reabilitarea unităților culturale și construirea pieței agroalimentare. Proiectele urmăresc conformarea serviciilor, creșterea accesibilității și reducerea diferențelor dintre zona centrală și localitățile componente.

OB8 – Administrație în serviciul cetățenilor și Smart City

Este realizat prin sistemele integrate de tip străzi inteligente, managementul inteligent al parcarilor, iluminatul cu panouri solare și telegestiune, precum și prin monitorizarea investițiilor și utilizarea instrumentelor digitale. Implementarea presupune coordonarea datelor PUG, a rețelelor, a mobilității și a serviciilor publice.

4.4. Domeniile de intervenție și integrarea măsurilor din Memoriul General

I. Mobilitate și transport

Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere de interes local (PA-003).

Dezvoltarea transportului public local (PA-004), inclusiv trasee către Argeștru, Roșu și Todireni, stații și spații de așteptare, vehicule electrice/hibride și stații de încărcare.

Construirea variantei ocolitoare (PA-005), cu rol în reducerea traficului greu și de tranzit.

Trasee pietonale accesibile (PA-027), piste pentru biciclete și bike-sharing (PA-028), politica parcarilor și park&ride (PA-029).

II. Poduri, pasaje și siguranță rutieră

Modernizarea pasajului pietonal de sub calea ferată și a podului peste râul Dorna, în cadrul proiectelor PA-003 și PA-027.

Amenajarea trecerilor pentru pietoni în dreptul stațiilor și reorganizarea intersecțiilor principale.

Modernizarea legăturii pietonale Mihai Eminescu – Republicii – Parc – pârtie și a străzii Luceafărului.

III. Alimentare cu apă

Extinderea alimentării cu apă în întreg municipiul, ca parte a PA-002.

Delimitarea și respectarea zonelor de protecție sanitară ale captărilor, rezervoarelor și stațiilor de pompare.

Monitorizarea calității apei potabile și depistarea surselor de poluare.

IV. Canalizare și ape pluviale

Extinderea canalizării centralizate și reabilitarea evacuării apelor pluviale, ca parte a PA-002.

Amenajarea rețelelor de colectare a apelor meteorice, rigolelor, podurilor și podețelor.

Reducerea poluării apelor de suprafață și subterane prin eliminarea surselor necontrolate.

V. Energie termică, electrică și gaze

Extinderea rețelei de gaze naturale (PA-001) și dezvoltarea infrastructurii de distribuție (PA-030).

Extinderea și modernizarea sursei de producție a energiei termice (PA-031).

Reducerea utilizării combustibililor poluanți și creșterea eficienței energetice.

VI. Iluminat public și telecomunicații

Extinderea iluminatului public cu panouri solare (PA-013).

Integrarea iluminatului inteligent și a sistemelor de monitorizare în proiectul de străzi inteligente (PA-006).

Asigurarea infrastructurii de comunicații necesare informării călătorilor și managementului traficului.

VII. Mediu, biodiversitate și deșeuri

Amenajarea malurilor râului Dorna cu respectarea biodiversității (PA-022).

Crearea de parcuri și mini-păduri (PA-023), spații verzi accesibile (PA-024) și reabilitarea Parcului Municipal și Zonei Runc (PA-025).

Managementul integrat al deșeurilor (PA-041), puncte de pre colectare selectivă și interzicerea depozitării în văi și viroage.

VIII. Riscuri naturale și reziliență climatică

Limitarea zonelor inundabile și protecția malurilor.

Consolidarea zonelor cu alunecări și eroziuni, plantații și împăduriri.

Studii geotehnice obligatorii pentru autorizarea construcțiilor și avize de gospodărire a apelor pentru lucrările în legătură cu apele.

Interdicții de construire până la eliminarea factorului de risc, conform planșelor și RLU.

IX. Spații verzi și regenerare urbană

Reamenajarea zonei centrale și a zonelor turistice (PA-037).

Amenajarea spațiilor publice pentru mers pe jos, natură și interacțiuni sociale (PA-040).

Proiectele PA-022–PA-025 pentru maluri, parcuri, mini-păduri și accesibilizare.

X. Patrimoniu construit

Restaurarea și conservarea monumentelor istorice (PA-038) și a Izvorului «Santinela» (PA-039).

Constituirea UTR-urilor separate pentru zonele de protecție și aplicarea RLU.

Elaborarea PUZCP pentru Zonele Construite Protejate.

Avizarea intervențiilor de către Ministerul Culturii sau Direcția Județeană pentru Cultură și realizarea lucrărilor numai pe baza studiilor istorice și proiectelor de restaurare.

XI. Turism și agrement

Dezvoltarea domeniului schiabil (PA-026).

Valorificarea patrimoniului cultural, natural și balnear și dezvoltarea produselor turistice integrate.

Modernizarea infrastructurii turistice, reducerea sezonality, digitalizarea și promovarea destinației.

Corelarea cu turismul de sănătate și wellness, sporturile de iarnă, turismul cultural, ecoturismul și turismul MICE.

XII. Educație

Eficiență energetică pentru Liceul Tehnologic Vasile Deac (PA-019), GPP «Albă ca Zăpada» și GPN «Licuricii» (PA-020).

Laboratoare, teren sport și parc dendrologic la Liceul Teoretic Ion Luca (PA-032).

Sala de sport a Școlii Gimnaziale nr. 4 (PA-033), extinderea Școlii nr. 1 (PA-034), extinderea și reabilitarea grădinițelor (PA-035 și PA-036).

XIII. Sănătate și servicii sociale

Modernizarea unităților sanitare (PA-007), Secția de boli infecțioase (PA-008), Pavilionul Central (PA-009), noul Spital Municipal (PA-010) și centrul pentru sănătatea inimii (PA-011).

Îmbunătățirea serviciilor medicale publice și încurajarea serviciilor private de specialitate (PA-012).

XIV. Cultură și sport

Fructificarea potențialului cultural local (PA-014) și reabilitarea unităților de cultură (PA-015).

Modernizarea infrastructurii sportive școlare prin PA-032 și PA-033.

Adaptarea obiectivelor culturale pentru evenimente și activități cultural-recreative.

XV. Locuire și eficiență energetică

Locuințe pentru tineri și specialiști din sănătate și învățământ (PA-016).

Eficiență energetică în clădiri rezidențiale (PA-017) și reabilitarea clădirii din str. Mihai Eminescu nr. 15 (PA-018).

Alocarea de noi zone de locuire și creșterea calității vieții ca răspuns la declinul demografic.

XVI. Dezvoltare economică și piață agroalimentară

Fructificarea potențialului economic și cultural (PA-014).

Susținerea economiei nepoluante și a sectoarelor terțiar și cuaternar (PA-021).

Construirea pieței agroalimentare (PA-042).

Descentralizarea investițiilor către localitățile componente și integrarea industriei mici și serviciilor cu turismul.

XVII. Smart City și administrație

Sisteme integrate de tip străzi inteligente (PA-006).

Management inteligent al parcarilor și informarea călătorilor (PA-029).

Iluminat inteligent și cu surse regenerabile (PA-013).

Monitorizarea anuală a proiectelor prin indicatori fizici, financiari și de rezultat.

4.5. Soluții de implementare pentru dezvoltarea circulației

A. Înființarea transportului public de călători

Linii între centrul municipiului, stațiunea turistică și zonele Argestru, Roșu și Todireni.

Stații de transport și spații de așteptare pentru călători.

Treceri pentru pietoni în dreptul stațiilor.

Vehicule electrice/hibride pentru traseele de transport public.

Stații de încărcare rapidă pentru vehiculele transportului public.

Legături și coordonare între mijloacele de transport.

Sistem park&ride pentru reducerea autoturismelor în stațiune, zona pârtiilor și centrul orașului.

B. Piste pentru biciclete

Piste separate pe străzile principale și treceri pentru bicicliști controlate prin semnal.
Centre de închiriere și reparații, suporturi pentru biciclete și adăposturi împotriva intemperiilor.

C. Dezvoltarea traficului pietonal

Treceri suplimentare pentru pietoni pe arterele principale.

Legătura Mihai Eminescu – Republicii prin pasajul pietonal de sub calea ferată, podul peste Dorna, Parc, baza pârtiei și strada Luceafărului.

Schimbarea regimului de circulație pe strada Republicii, între Cazino și strada Oborului, pentru loisir și promenadă.

D. Politica parcarilor

Eliminarea parcarilor de pe strada Mihai Eminescu și relocarea lor în două parcuri centrale.

Amenajarea parcarilor rezidențiale și aplicarea unei politici unitare de gestiune.

E. Modernizări și management inteligent

Modernizarea străzilor Mihai Eminescu și Republicii.

Modernizarea pasajului pietonal și a podului peste râul Dorna.

Reabilitarea infrastructurii rutiere în stațiunea balneoclimaterică și modernizarea acceselor și locurilor de recreare.

Reorganizarea intersecțiilor principale menționate în Memoriul General.

Sisteme inteligente de monitorizare și informare la cele trei intrări/ieșiri principale din oraș.

4.6. Protejarea patrimoniului construit, arheologic și a peisajului cultural

Implementarea Planului Urbanistic General va urmări protejarea integrată a patrimoniului construit, arheologic și peisager al municipiului Vatra Dornei. Măsurile propuse nu se limitează la conservarea monumentelor istorice individuale, ci vizează protejarea zonelor construite protejate, a clădirilor cu valoare istorică, arhitecturală și ambientală, a siturilor arheologice, a parcelarului și tramei stradale istorice, a spațiilor publice reprezentative, a vegetației mature, a perspectivelor valoroase și a relațiilor dintre fondul construit, cursurile de apă și cadrul montan.

Pentru suprafețele de intravilan suprapuse cu zonele de protecție ale monumentelor istorice au fost constituite Unități Teritoriale de Referință distincte, reglementate prin Regulamentul Local de Urbanism. În cadrul acestor UTR-uri se aplică prescripții specifice privind funcțiunile admise, regimul de construire, indicatorii urbanistici, amplasarea construcțiilor, protejarea perspectivelor și condițiile de autorizare.

Autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor în zonele care cuprind valori de patrimoniu cultural construit se realizează numai cu avizul Ministerului Culturii sau al Direcției Județene pentru Cultură Suceava, în funcție de categoria, valoarea și regimul juridic de protecție al obiectivului. Documentațiile vor fi elaborate de specialiști atestați, cu respectarea legislației privind protejarea monumentelor istorice și a patrimoniului arheologic.

Orice intervenție asupra monumentelor istorice se va realiza numai în baza unor proiecte detaliate, fundamentate prin studii istorice, expertize tehnice, investigații de arhitectură, cercetări de parament, studii de materiale și alte investigații de specialitate impuse de natura intervenției. Proiectele vor respecta principiile autenticității, compatibilității materialelor, intervenției minimale și reversibilității și vor fi avizate potrivit legislației aplicabile.

Pentru zonele construite protejate evidențiate prin Studiul istoric și prin Planul Urbanistic General se vor elabora, cu prioritate, Planuri Urbanistice Zonale pentru Zone Construite Protejate — PUZCP. Aceste documentații vor detalia regimul de protecție, subzonarea internă, categoriile de valoare ale fondului construit, condițiile de intervenție, regimul de construire, indicatorii urbanistici, regulile privind volumetria, fațadele, acoperișurile, materialele, cromatica, publicitatea, spațiile publice, vegetația și protejarea perspectivelor. Până la aprobarea PUZCP se aplică reglementările stabilite prin PUG și prin fișele UTR corespunzătoare din Regulamentul Local de Urbanism.

În cadrul zonelor construite protejate, documentațiile aferente intervențiilor vor analiza în mod obligatoriu relația construcției propuse cu parcelele și clădirile învecinate, aliniamentele, retragerile, regimul de înălțime, volumetria, ritmul fațadelor, proporția golurilor, materialele, cromatica și vegetația existentă. Proiectarea va urmări continuitatea și coerența țesutului istoric, evitând atât imitația formală nejustificată, cât și contrastele agresive sau intervențiile care ignoră caracterul locului.

Intervențiile prevăzute prin planul de acțiune vor respecta regimul de protecție al monumentelor, siturilor arheologice și zonelor construite protejate. Aceste proiecte vor fi corelate între ele și vor urmări protejarea ansamblului urban și balnear, nu numai restaurarea obiectivelor individuale.

În cadrul proiectului PA-037 vor fi protejate și valorificate relațiile urbanistice și peisagere dintre Gara CFR și Gara Băi, podul peste râul Dorna, zona pietonală centrală, strada Mihai Eminescu, Parcul Central, Cazinoul Băilor și fronturile istorice aferente. Reamenajarea spațiilor publice va urmări continuitatea traseelor pietonale, reducerea presiunii traficului și a parcărilor asupra nucleului istoric, utilizarea unui mobilier urban unitar, protejarea vegetației mature și menținerea perspectivelor către monumente și către cadrul montan.

PA-038 va fi implementat ca program multianual de conservare și restaurare, incluzând monumentele istorice clasate, clădirile cu valoare ambientală, ansamblurile balneare, infrastructura feroviară istorică și spațiile publice cu valoare patrimonială. Programul va cuprinde inventarierea stării de conservare, stabilirea priorităților de intervenție, elaborarea studiilor și expertizelor, restaurarea elementelor valoroase, eliminarea intervențiilor parazitare și introducerea unor măsuri de întreținere preventivă.

PA-039 va fi corelat cu reglementările privind Parcul Central, ansamblul balnear și situl arheologic „Vatra Dornei — Băi/Parcul Central”. Lucrările asupra Izvorului „Santinela” și asupra spațiului public aferent vor fi precedate de investigațiile istorice,

arhitecturale, tehnice și arheologice necesare și vor urmări conservarea autenticității monumentului și integrarea acestuia în circuitul balnear, cultural și turistic.

Protecția patrimoniului arheologic va fi integrată în toate proiectele care afectează solul sau subsolul în interiorul siturilor delimitate și în zonele lor de protecție. Lucrările vor fi precedate, după caz, de cercetări arheologice preventive sau vor fi realizate sub supraveghere arheologică, în baza avizelor și autorizațiilor prevăzute de legislația specifică. Siturile arheologice vor fi cadastrate, semnalizate, monitorizate și, în măsura posibilului, integrate în circuite culturale și turistice.

Municipiul va constitui și va actualiza o bază de date GIS privind monumentele istorice, siturile arheologice, clădirile cu valoare ambientală, zonele construite protejate, perspectivele valoroase, vegetația matură și spațiile publice cu valoare patrimonială. Pentru construcțiile cu valoare istorică sau arhitecturală deosebită se poate institui, prin hotărâre a Consiliului Local, un inventar local și un program de protecție bazat atât pe reglementări, cât și pe stimulente fiscale, cofinanțări, consultanță tehnică și promovarea exemplurilor de bună practică.

• Structura peisageră și sistemul albastru-verde

În cadrul Strategiei de dezvoltare spațială, structura peisageră a municipiului este tratată ca un sistem integrat albastru-verde. Infrastructura albastră, reprezentată în principal de râurile Dorna și Bistrița și de afluenții acestora, este corelată cu infrastructura verde formată din Parcul Central, spațiile verzi urbane, plantațiile mature, aliniamentele de arbori, versanții împăduriți și spațiile de agrement.

Sistemul albastru-verde reprezintă suportul principal al dezvoltării urbane durabile, al adaptării la schimbările climatice, al protejării biodiversității, al gestionării apelor, al mobilității nemotorizate și al valorificării patrimoniului natural și cultural. În același timp, acesta constituie o componentă esențială a identității stațiunii balneoclimaterice și a relației istorice dintre oraș, apă, vegetație și cadrul montan.

Râurile Dorna și Bistrița nu vor fi tratate exclusiv ca limite naturale sau elemente hidrotehnice, ci ca axe structurante ale dezvoltării urbane, recreative, ecologice și turistice. Coridoarele riverane vor asigura continuitatea ecologică și legătura dintre principalele zone funcționale, spațiile publice, parcuri, obiectivele de patrimoniu și traseele pietonale și pentru biciclete.

Proiectele din Planul de acțiune privind amenajarea malurilor râului Dorna, crearea de noi parcuri, reabilitarea și accesibilizarea Parcului Municipal și a Zonei Runc, dezvoltarea traseelor pietonale și pentru biciclete, regenerarea urbană a zonei centrale și dezvoltarea sistemelor inteligente de mobilitate vor fi implementate unitar, ca părți componente ale sistemului albastru-verde.

Amenajarea malurilor râului Dorna va urmări:

- conservarea și refacerea vegetației riverane;
- protejarea biodiversității și a continuității ecologice;
- menținerea suprafețelor permeabile;
- amenajarea unor promenade pietonale și trasee pentru biciclete;
- realizarea unor spații de odihnă și belvedere;
- protejarea perspectivelor către centrul istoric, Parcul Central, Cazinou și cadrul montan;
- utilizarea unor soluții peisagere și constructive adaptate riscului la inundații;
- evitarea artificializării excesive a malurilor.

Reabilitarea Parcului Municipal și a Zonei Runc se va realiza cu păstrarea caracterului peisager, a vegetației mature și a relației cu ansamblul balnear și cu fondul

construit istoric. Pentru intervențiile asupra Parcului Central se va elabora un studiu istoric realizat de un specialist atestat conform legislației în vigoare. Intervențiile vor evita standardizarea excesivă, eliminarea vegetației valoroase sau introducerea unor construcții și amenajări incompatibile cu caracterul istoric.

Traseele pietonale și pentru biciclete vor fi dezvoltate ca rețea continuă, conectând gările, centrul istoric, Parcul Central, Cazinoul, malurile râurilor, zonele rezidențiale, Zonele Runc și Dealul Negru, obiectivele turistice și domeniul schiabil. Traseele vor fi integrate în peisaj și vor evita afectarea vegetației, a siturilor arheologice și a elementelor de patrimoniu construit.

Sistemele inteligente de mobilitate vor fi utilizate pentru reducerea traficului auto în zona centrală, managementul parcărilor, prioritizarea transportului public, orientarea vizitatorilor și protejarea zonelor cu valoare patrimonială. Echipamentele tehnice, sistemele de supraveghere, iluminatul și mobilierul inteligent vor fi integrate discret, fără afectarea fațadelor istorice, a perspectivelor și a spațiilor publice reprezentative.

• Protejarea perspectivelor și a culoarelor de percepție

Sunt prioritare perspectivele deschise:

- din strada Mihai Eminescu;
- de pe malurile și promenadele râului Dorna;
- din zona Cazinoului și a Parcului Central;
- de pe traseul Gara–Pod–Cazinou;
- de pe traseul Pietonal–Pod–Parc.

În interiorul acestor culoare se vor proteja continuitatea vizuală a versanților, caracterul predominant natural și împădurit al fundalului, silueta culmilor, lizibilitatea reliefului și relația dintre ansamblul balnear, cursurile de apă și cadrul montan.

Autorizarea construcțiilor cu impact asupra acestor perspective va fi condiționată de prezentarea unor studii de impact vizual, fotomontaje sau simulări tridimensionale. Se vor limita înălțimile, volumele și ocuparea terenului atunci când acestea pot fragmenta fundalul natural, obtura reperele istorice sau altera imaginea stațiunii.

• Monitorizare și implementare

Monitorizarea se va realiza prin intermediul bazei de date GIS a municipiului, prin inspecții periodice și prin includerea rezultatelor într-un raport anual privind starea patrimoniului construit, arheologic și peisager. Raportul va evidenția proiectele realizate, riscurile identificate, necesarul de intervenție și prioritățile pentru perioada următoare.

4.8. Riscuri naturale, gospodărirea apelor și condiții de autorizare

Zonele inundabile sunt evidențiate în planșele de reglementări și sunt tratate ca zone cu interdicție temporară sau definitivă de construire. Prioritatea imediată o constituie proiectele de limitare a zonelor inundabile, protecția malurilor și reducerea degradării prin alunecări și eroziune, în primul rând pentru zonele intravilane.

Limitele intravilanului au fost stabilite, pe cât posibil, prin excluderea zonelor cu risc. Pentru zonele menținute în intravilan sunt instituite restricții până la eliminarea factorului de risc. Nu se recomandă amplasarea construcțiilor în vecinătatea albiilor sau în zone depresionare. Se vor respecta zonele de protecție stabilite de Administrația Națională «Apele Române», iar lucrările se vor realiza, după caz, prin

ridicarea cotei terenului și/sau protecții împotriva eroziunii fluviale.

Capacitatea albiilor de a prelua debitele maxime trebuie menținută prin întreținere și decolmatare periodică, în special în intravilan. Se interzice depozitarea deșeurilor pe văi și viroage și se impune consolidarea zonelor afectate de eroziuni. Orice autorizație pentru clădiri noi se va baza pe studiu geotehnic întocmit de o firmă autorizată, iar lucrările pe ape sau în legătură cu apele se vor realiza numai pe baza avizelor și notificărilor prevăzute de lege.

4.9. Metodologia de prioritizare și etapizarea implementării

Prioritizarea proiectelor s-a realizat în funcție de caracterul critic al disfuncționalității, impactul social și teritorial, obligațiile de conformare, maturitatea documentațiilor, posibilitatea atragerii finanțării și capacitatea instituțională de implementare. Investițiile sunt încadrate în priorități foarte ridicate și ridicate, potrivit Anexei 4.1.

Etapa I (2027–2029) cuprinde investițiile urgente în apă, canalizare, drumuri, transport public, sănătate, educație, eficiență energetică, iluminat, spații verzi și documentații pentru patrimoniu și riscuri.

Etapa a II-a (2030–2032) continuă proiectele de regenerare urbană, turism, patrimoniu, mobilitate și servicii publice.

Etapa a III-a (2033–2036) include proiectele strategice de mare amploare, precum varianta ocolitoare, noul spital, domeniul schiabil și programele multianuale.

4.10. Cadrul instituțional și sursele de finanțare

Coordonarea Planului de acțiune revine Municipiului Vatra Dornei. În funcție de proiect, implementarea implică ACET S.A. Suceava, Delgaz Grid, CNAIR, Spitalul Municipal, Consiliul Județean Suceava, Ministerul Sănătății, Ministerul Energiei, Ministerul Transporturilor, Ministerul Culturii, Inspectoratul Școlar Județean, Administrația Națională «Apele Române», Direcția Județeană pentru Cultură, OMD Țara Dornelor, operatorii de servicii și partenerii privați.

Sursele de finanțare se vor selecta pentru fiecare investiție dintre Programul Regional Nord-Est, Programul Dezvoltare Durabilă, Programul Transport, Programul Sănătate, Fondul pentru Modernizare, Administrația Fondului pentru Mediu, Programul Național «Anghel Saligny», Compania Națională de Investiții, PNRR, bugetul de stat, bugetul local, fondurile operatorilor și parteneriatele public-private. Eligibilitatea va fi verificată în raport cu ghidurile aflate în vigoare la data depunerii.

4.11. Monitorizare, documentații ulterioare și măsuri în continuare

Monitorizarea se realizează anual, prin urmărirea stadiului, valorii contractate și plătite, indicatorilor fizici, termenelor și rezultatelor pentru fiecare proiect din Anexa 1. Raportul anual va fundamenta actualizarea programului de investiții și, dacă este necesar, revizuirea priorităților și perioadelor de implementare.

Pentru aplicarea prevederilor PUG se vor elabora cu prioritate următoarele documentații:

- studii și proiecte pentru combaterea riscurilor naturale identificate, nominalizate în programele administrației locale și corelate cu sursele de finanțare;

- PUZCP pentru zonele de protecție ale monumentelor istorice, în acord cu Studiul istoric și metodologia specifică zonelor construite protejate;
- studii geotehnice, hidrologice și de gospodărire a apelor necesare autorizării investițiilor în zonele sensibile;
- documentații tehnico-economice SF/DALI/PT pentru proiectele din Anexa 1;
- actualizarea periodică a Planului de acțiune și a indicatorilor de monitorizare.

Termenul de valabilitate al PUG este propus pentru o perioadă de 10 ani, după care se va analiza oportunitatea prelungirii sau reactualizării. Dacă, în acest interval, apar modificări legislative sau elemente de dezvoltare care nu au putut fi anticipate la data elaborării, documentația se va actualiza pe baza unei noi teme de proiectare și a studiilor de fundamentare necesare.

4.12. Concluzii

Planul de acțiune integrează măsurile și concluziile Memoriului General cu investițiile prioritare. Domeniile de intervenție permit urmărirea coerentă a investițiilor, a măsurilor de reglementare și a efectelor asupra mediului și calității vieții. Implementarea etapizată pe o perioadă de 10 ani urmărește modernizarea infrastructurii, protejarea patrimoniului și cadrului natural, reducerea riscurilor, consolidarea funcției turistice și balneare și creșterea atractivității economice și rezidențiale a Municipiului Vatra Dornei.

Șef proiect,
Arh. Eugen Alexandru Micșa

Eugen-
Alexandru
Micșa

Digitally signed by Eugen-Alexandru
Micșa
DN: G=Eugen-Alexandru, C=RO,
SERIALNUMBER=MEA810, SN=Micșa,
CN=Eugen-Alexandru Micșa
Reason: I am the author of this document
Location:
Date: 2026.08.14 13:44:15+03'00'
Foxit PDF Reader Version: 2025.2.0

Cod proiect	Domeniu	Investiție / proiect	Prioritate	Perioada implementării	Etapizarea realizării investiției	Sursa posibilă de finanțare	Responsabil principal	Parteneri	Stadiul implementării	Indicator de rezultat	Observații / condiționări
PA-001	V. Energie termică, electrică și gaze	Extinderea rețelei de alimentare cu gaze naturale	Ridicată	2028–2033	Studiu de fezabilitate → avize operator → proiect tehnic → execuție rețea → probe și punere în funcțiune	Fondul pentru Modernizare; programe guvernamentale; operator distribuție; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Delgaz Grid; Ministerul Energiei	Propus prin PUG / studii necesare	creșterea gradului de racordare	Condiționat de fezabilitate și cererea de consum
PA-002	III. Alimentare cu apă / IV. Canalizare și ape pluviale	Extindere sistem canalizare și extindere sistem alimentare cu apă în municipiul Vatra Dornei, județul Suceava	Foarte ridicată	2027–2032	Actualizare masterplan → SF/PT → avize și autorizații → execuție rețele și branșamente → probe → recepție	Programul Dezvoltare Durabilă; Anghel Saligny; fonduri operator; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ACET S.A. Suceava; CJ Suceava; Apele Române	Propus / etapizare multianuală	creșterea gradului de conectare la apă și canalizare	Lucrări corelate cu modernizarea străzilor
PA-003	I. Mobilitate și transport	Reabilitarea și amenajarea căilor rutiere de interes local din municipiul Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2034	Inventariere și prioritizare tronsoane → DALI/PT → avize → achiziție lucrări → execuție etapizată → recepție	Programul Regional Nord-Est; Anghel Saligny; CNI; buget local	Municipiul Vatra Dornei	CJ Suceava; operatori de utilități; Poliția Rutieră	Program multianual propus	reducerea timpilor de deplasare și creșterea siguranței	Intervențiile la utilități trebuie realizate înaintea stratului rutier
PA-004	I. Mobilitate și transport	Dezvoltarea sistemului de transport public local de călători	Foarte ridicată	2027–2032	Studiu de mobilitate și operare → organizare serviciu → achiziție vehicule → amenajare depou și stații → sistem e-ticketing → operare	Programul Regional Nord-Est; Fondul pentru Modernizare; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Operator transport public; ADR Nord-Est; distribuitor energie	În pregătire / propus	creșterea numărului de călători și reducerea emisiilor	Necesită model de operare sustenabil
PA-005	II. Poduri, pasaje și siguranță rutieră	Construirea autostrăzii A14	Foarte ridicată	2028–2036	Studiu de traseu → SF și evaluare de mediu → rezervare coridor → exproprieri → PT → execuție pe tronsoane → recepție	Programul Transport; buget de stat; fonduri europene	CNAIR	Municipiul Vatra Dornei; CJ Suceava; Ministerul Transporturilor	Proiect strategic / studii necesare	reducerea traficului greu și de tranzit în intravilan	Necesită fundamentarea coridorului și exproprieri
PA-006	XVII. Smart City și administrație	Dezvoltarea de sisteme integrate tip străzi inteligente	Ridicată	2028–2032	Concept Smart Street → proiectare integrată → achiziție echipamente → lucrări și instalare senzori → integrare platformă → testare	Programul Regional Nord-Est; PNRR; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Poliția Locală; operatori utilități; furnizori ITS	Propus	reducerea consumurilor și îmbunătățirea gestionării traficului	Interoperabilitate cu platforma GIS și centrul de monitorizare
PA-007	XIII. Sănătate și servicii sociale	Modernizarea unităților sanitare	Foarte ridicată	2027–2034	Audit tehnic și funcțional → prioritizare → DALI/PT → execuție lucrări → dotare medicală → autorizare sanitară	Programul Sănătate; CNI; buget de stat; buget local	Spitalul Municipal Vatra Dornei / Municipiul Vatra Dornei	Ministerul Sănătății; DSP Suceava; CJ Suceava	În pregătire / etapizare necesară	creșterea calității și capacității serviciilor medicale	Asigurarea continuității serviciilor pe durata lucrărilor
PA-008	XIII. Sănătate și servicii sociale	Construire Secție de boli infecțioase a Spitalului	Foarte ridicată	2027–2030	SF → avize sanitare și ISU → PT → execuție corp nou → dotare → autorizare și punere în funcțiune	Programul Sănătate; CNI; buget de stat	Municipiul Vatra Dornei / Spitalul Municipal	Ministerul Sănătății; DSP Suceava; CJ Suceava	Propus / documentație necesară	creșterea capacității de izolare și tratament	Necesită circuite funcționale distincte

PLAN DE ACȚIUNE – PUG MUNICIPIUL VATRA DORNEI

Anexa 4.1 – Lista proiectelor de dezvoltare și restructurare | Perioada 2027–2036

		Municipal Vatra Dornei									
PA-009	XIII. Sănătate și servicii sociale	Reabilitare Pavilion Central al Spitalului Municipal Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2031	Expertiză tehnică → DALI → avize → execuție etapizată → dotare → recepție și autorizare	Programul Sănătate; CNI; buget local	Spitalul Municipal Vatra Dornei	Municipiul Vatra Dornei; Ministerul Sănătății; DSP Suceava	În pregătire / documentații necesare	îmbunătățirea condițiilor de spitalizare	Necesită relocări temporare ale activităților
PA-010	XIII. Sănătate și servicii sociale	Construcție Spital Municipal Vatra Dornei, municipiul Vatra Dornei, județul Suceava	Foarte ridicată	2028–2036	Studiu de necesitate și amplasament → SF → avize → proiect tehnic → execuție etapizată → dotare → acreditate	Programul Sănătate; buget de stat; BEI; CNI	Ministerul Sănătății / Municipiul Vatra Dornei	Spitalul Municipal; CJ Suceava; DSP Suceava	Proiect strategic / studii necesare	creșterea capacității și complexității serviciilor medicale	Necesită fundamentare regională și etapizare financiară
PA-011	XIII. Sănătate și servicii sociale	Centrul de cercetare, recuperare și reabilitare a sănătății inimii	Ridică	2029–2035	Studiu de oportunitate → parteneriat medical-academic → SF → proiectare → execuție → dotare → operaționalizare	Programul Sănătate; fonduri de cercetare; PPP; buget de stat	Municipiul Vatra Dornei / Spitalul Municipal	Universități medicale; Ministerul Sănătății; investitori	Propus	număr pacienți și proiecte de cercetare	Necesită model instituțional și operațional
PA-012	XIII. Sănătate și servicii sociale	Îmbunătățirea serviciilor medicale publice și încurajarea investițiilor în servicii medicale private de specialitate	Ridică	2027–2036	Analiza nevoilor → scheme de sprijin și facilități → modernizare servicii publice → atragere furnizori privați → monitorizare	Programul Sănătate; buget local; investiții private; PPP	Municipiul Vatra Dornei	Spitalul Municipal; DSP; furnizori privați	Program propus	reducerea deplasărilor pentru servicii medicale specializate	Respectarea regulilor privind ajutorul de stat
PA-013	VI. Iluminat public și telecomunicații	Extinderea iluminatului public cu panouri solare	Ridică	2027–2031	Audit al zonelor deficitare → proiectare → achiziție corpuri și panouri → instalare → telegestiune și recepție	AFM; Fondul pentru Modernizare; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Operator iluminat public; distribuitor energie	Propus / în pregătire	reducerea consumului și creșterea siguranței nocturne	Adaptare la condițiile climatice montane
PA-014	XVI. Dezvoltare economică și piață agroalimentară	Fructificarea potențialului economic local, cultural în municipiul Vatra Dornei	Ridică	2027–2036	Inventariere resurse → program integrat → proiecte culturale și economice → promovare → monitorizarea impactului	Programul Regional Nord-Est; AFCN; PEO; buget local; sponsorizări	Municipiul Vatra Dornei	OMD Țara Dornelor; instituții culturale; mediul de afaceri	În desfășurare / de extins	creșterea veniturilor locale și participării culturale	Program multianual și parteneriate locale
PA-015	XIV. Cultură și sport	Reabilitarea și modernizarea unităților de cultură	Ridică	2028–2033	Expertiză și audit energetic → DALI/PT → execuție → dotare și digitalizare → recepție	Programul Regional Nord-Est; CNI; Ministerul Culturii; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Ministerul Culturii; instituții culturale	Propus	creșterea numărului de utilizatori și evenimente	Accesibilizare și eficiență energetică
PA-016	XV. Locuire și eficiență energetică	Construirea de locuințe pentru tineri și pentru specialiști din sănătate și învățământ	Ridică	2028–2034	Identificare teren → SF → finanțare → proiectare → execuție → repartizare și administrare	ANL; buget local; PNRR/PR Nord-Est unde eligibil	Municipiul Vatra Dornei	ANL; Spitalul Municipal; ISJ Suceava	Propus	atragera și retenția specialiștilor	Necesită teren echipat edilitar
PA-017	XV. Locuire și eficiență energetică	Creșterea eficienței energetice în	Foarte ridicată	2027–2035	Audit energetic → prioritizare blocuri → proiectare → execuție	Programul Regional Nord-Est; Fondul	Municipiul Vatra Dornei	Asociații de proprietari;	Program multianual	reducerea consumului de	Necesită acordurile asociațiilor și cofinanțare

		clădiri rezidențiale în municipiul Vatra Dornei			lucrări integrate → certificat energetic și monitorizare	pentru Modernizare; contribuții proprietari		auditor energetic		energie și a emisiilor	
PA-018	I. Mobilitate și transport	Reabilitarea termică și eficientizarea energetică a clădirii din str. Mihai Eminescu, nr. 15	Ridicată	2027–2029	Expertiză și audit energetic → DALI/PT → avize → execuție → recepție și monitorizare consum	Programul Regional Nord-Est; Fondul pentru Modernizare; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Utilizatorii clădirii; auditor energetic	Propus / documentație necesară	reducerea consumului de energie	Clarificarea regimului juridic și funcțional
PA-019	XV. Locuire și eficiență energetică	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ – Liceul Tehnologic Vasile Deac	Ridicată	2027–2030	Audit energetic → DALI/PT → lucrări anvelopare și instalații → BMS → dotări → recepție	Programul Regional Nord-Est; Fondul pentru Modernizare; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; Liceul Tehnologic Vasile Deac	În pregătire / propus	reducerea consumului și creșterea confortului	Intervenții integrate și standard NZEB
PA-020	XV. Locuire și eficiență energetică	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ – GPP „Albă ca Zăpada” și GPN „Licuricii”	Ridicată	2027–2030	Audit energetic → proiectare → lucrări anvelopare și instalații → sisteme inteligente → recepție	Programul Regional Nord-Est; Fondul pentru Modernizare; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; unitățile de învățământ	În pregătire / propus	reducerea consumului și îmbunătățirea confortului	Lucrări corelate cu extinderea/reabilitarea funcțională
PA-021	XVI. Dezvoltare economică și piață agroalimentară	Sprijinirea dezvoltării economiei non-poluante productive și în mod deosebit a activităților din sectorul terțiar și cuaternar	Ridicată	2028–2036	Studiu de oportunitate → identificare spații/terenuri → infrastructură de sprijin → scheme de ajutor → atragere investiții → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; Program Creștere Inteligentă; InvestEU; PPP	Municipiul Vatra Dornei	CJ Suceava; Camera de Comerț; universități; investitori	Propus	diversificarea economiei locale	Respectarea normelor de mediu și ajutor de stat
PA-022	VII. Mediu, biodiversitate și deșeuri	Amenajarea malurilor râului Dorna și amenajarea peisagistică cu respectarea principiilor de	Foarte ridicată	2027–2032	Studii hidrologice și ecologice → concept peisagistic → avize → lucrări de stabilizare/renaturare → amenajări pietonale → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; PDD; AFM; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Apele Române; APM Suceava; OMD Țara Dornelor	Propus / studii necesare	creșterea accesibilității și îmbunătățirea stării ecologice	Prioritate soluții bazate pe natură

		conservare a biodiversității									
PA-023	IX. Spații verzi și regenerare urbană	Crearea de noi parcuri și mini păduri în interiorul municipiului Vatra Dornei	Ridicată	2027–2033	Identificare terenuri → studii de sol și peisaj → proiectare → plantare și amenajare → întreținere minimum 3 ani	AFM; Programul Regional Nord-Est; buget local; sponsorizări	Municipiul Vatra Dornei	Direcția Silvică Suceava; ONG-uri; proprietari	Propus	creșterea suprafeței verzi/locuitor	Utilizarea speciilor autohtone
PA-024	IX. Spații verzi și regenerare urbană	Creare, amenajare și dotare spații verzi în municipiul Vatra Dornei, precum și creșterea accesibilității la spațiile verzi	Ridicată	2027–2034	Inventariere spații → prioritizare → proiectare → lucrări peisagistice → mobilier și accesibilizare → mentenanță	AFM; Programul Regional Nord-Est; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Asociații de proprietari; ONG-uri	Program etapizat	creșterea accesului la spații verzi de calitate	Distribuție echilibrată la nivel municipal
PA-025	IX. Spații verzi și regenerare urbană	Proiect integrat privind reabilitarea și accesibilitatea parcurilor și spațiilor verzi din municipiul Vatra Dornei: Parcul municipal Vatra Dornei și Zona Runc	Foarte ridicată	2027–2032	Masterplan și studii de patrimoniu/peisaj → proiectare → reabilitare alei și vegetație → accesibilizare → dotări → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; AFM; buget local	Municipiul Vatra Dornei	DJC Suceava; OMD Țara Dornelor; APM Suceava	În pregătire / propus	creșterea numărului de utilizatori și vizitatori	Protejarea caracterului istoric și peisagistic
PA-026	XI. Turism și agrement	Dezvoltarea domeniului schiabil în municipiul Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2036	Masterplan domeniu schiabil → evaluare de mediu → SF → avize → execuție pârtii/instalații/parcări → operare etapizată	Programul Regional Nord-Est; buget de stat; PPP; Ministerul Turismului	Municipiul Vatra Dornei	OMD Țara Dornelor; operatori privați; Salvamont	Proiect strategic / etapizat	creșterea fluxului turistic și extinderea sezonului	Necesită model economic și evaluare de mediu
PA-027	I. Mobilitate și transport	Investiții în căile de acces pietonale, extinderea și modernizarea traseelor pietonale și adaptarea infrastructurii la nevoile persoanelor cu dizabilități	Foarte ridicată	2027–2033	Audit de accesibilitate → proiectare trasee → avize → execuție trotuare/rampe/suprafețe tactile → mobilier → recepție	Programul Regional Nord-Est; buget local; AFM	Municipiul Vatra Dornei	ONG-uri de profil; Poliția Rutieră	Propus / program multianual	creșterea ponderii deplasărilor pietonale și acces universal	Prioritate școli, sănătate, centru și obiective turistice
PA-028	I. Mobilitate și transport	Înființarea de piste de biciclete continue și sigure, precum și infrastructura de bike-sharing	Ridicată	2027–2032	Studiu de trasee → proiectare → execuție piste → stații și biciclete → sistem digital → operare și mentenanță	Programul Regional Nord-Est; AFM; buget local	Municipiul Vatra Dornei	CJ Suceava; OMD; operator bike-sharing	Studiu de oportunitate / propus	creșterea cotei modale velo	Continuitate și separare sigură de traficul auto

PA-029	XVII. Smart City și administrație	Elaborarea și implementarea unei politici a parcarilor la nivelul întregului municipiu, inclusiv infrastructura și logistica necesară implementării și gestiunii acestora	Ridicată	2027–2033	Inventariere și studiu de parcare → regulament și tarifare → proiectare parcare → execuție → sistem digital → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; buget local; PPP	Municipiul Vatra Dornei	Poliția Locală; operator parcare; investitori	În pregătire / propus	reducerea parcării neregulamentare și creșterea rotației	Corelare cu transportul public și Park&Ride
PA-030	V. Energie termică, electrică și gaze	Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în ceea ce privește distribuția de gaze naturale	Ridicată	2028–2034	Plan de dezvoltare rețea → avize → proiectare → modernizare/extindere → branșamente → recepție	Fondul pentru Modernizare; fonduri operator; buget local	Delgaz Grid	Municipiul Vatra Dornei; Ministerul Energiei	Program operator / propus	creșterea siguranței și acoperirii serviciului	Corelare cu proiectul de la pct. 1
PA-031	I. Mobilitate și transport	Extindere și modernizare sursă de producție energie termică în municipiul Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2033	Audit tehnico-economic → analiză soluții de decarbonizare → SF → proiectare → execuție și racordare → teste → operare	Fondul pentru Modernizare; Ministerul Energiei; buget local	Municipiul Vatra Dornei / operator termoficare	Ministerul Energiei; distribuitor energie; furnizori tehnologici	Studiu de fezabilitate necesar	reducerea costurilor, pierderilor și emisiilor	Analiză cogenerare, biomasă și pompe de căldură
PA-032	XII. Educație	Reabilitarea laboratoarelor de biologie, fizică, chimie, a terenului de sport și a parcului dendrologic al Liceului Teoretic Ion Luca	Ridicată	2027–2029	Expertiză și temă funcțională → proiectare → lucrări laboratoare și teren → dotare STEM → amenajare parc dendrologic → recepție	Programul Regional Nord-Est; PNRR/PEO; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; Liceul Teoretic Ion Luca	Propus	creșterea calității educației și activității sportive	Conservarea arborilor valoroși
PA-033	XII. Educație	Reabilitare Sala Sport la Școala Gimnazială nr. 4 Vatra Dornei	Ridicată	2027–2029	Expertiză tehnică → DALI/PT → avize → execuție și eficientizare → dotare → recepție	CNI; Programul Regional Nord-Est; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; Școala Gimnazială nr. 4	Propus	creșterea participării elevilor la activități sportive	Avizare ISU și accesibilizare
PA-034	XII. Educație	Extindere corp clădire unitate de învățământ – lucrări construcție corp nou (laborator, cabinet și CDI) la Școala Gimnazială nr. 1 Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2030	Studiu de capacitate → SF → proiectare → avize → execuție corp nou → dotare → autorizare	Programul Regional Nord-Est; CNI; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; Școala Gimnazială nr. 1	Propus / documentație necesară	creșterea capacității educaționale	Standard NZEB și conformare ISU
PA-035	XII. Educație	Extinderea spațiului educațional al	Foarte ridicată	2027–2029	Analiză capacitate → SF/DALI → proiectare → extindere și	Programul Regional Nord-	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; GPP Albă ca Zăpada	Propus	creșterea numărului de	Corelare cu proiectul de eficiență

		Grădiniței cu Program Prelungit „Albă ca Zăpada” și lucrări generale de reabilitare			reabilitare → dotare → autorizare	Est; CNI; buget local				locuri și confortului	energetică de la pct. 20
PA-036	XII. Educație	Reabilitarea integrală a Grădiniței cu Program Prelungit „Scufița Roșie”	Foarte ridicată	2027–2029	Expertiză și audit → DALI/PT → reabilitare structurală/energetică → dotare → recepție și autorizare	Programul Regional Nord-Est; CNI; buget local	Municipiul Vatra Dornei	ISJ Suceava; GPP Scufița Roșie	Propus	îmbunătățirea siguranței și calității educației	Accesibilizare și standard NZEB
PA-037	IX. Spații verzi și regenerare urbană	Reamenajarea urbanistică completă și unitară a zonei centrale și a celor cu circulație turistică ridicată și acțiuni de regenerare urbană	Foarte ridicată	2027–2035	Masterplan și concurs de soluții → PUZ/studii → proiectare pe zone → lucrări spații publice/rețele/fațade → mobilier și semnalistică → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; buget local; contribuții proprietari; PPP	Municipiul Vatra Dornei	DJC Suceava; OMD; comercianți; operatori utilități	Masterplan / propus	creșterea atractivității și activității economice în centru	Necesită coordonarea tuturor rețelelor și a patrimoniului
PA-038	X. Patrimoniu construit	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice	Foarte ridicată	2027–2036	Inventariere și prioritizare → expertize → proiecte de restaurare → avize cultură → execuție → punere în valoare → monitorizare	Programul Regional Nord-Est; Institutul Național al Patrimoniului; Ministerul Culturii; proprietari	Municipiul Vatra Dornei / proprietarii monumentelor	DJC Suceava; Ministerul Culturii; OMD	Documentații și avize necesare	creșterea patrimoniului conservat și valorificat	Intervenții numai cu specialiști atestați
PA-039	X. Patrimoniu construit	Restaurarea, consolidarea, protecția clădirii Izvorului „Santinela”, monument istoric situat în municipiul Vatra Dornei	Foarte ridicată	2027–2030	Expertiză și studii istorice → proiect de restaurare → avize cultură → execuție → amenajare și interpretare turistică → recepție	Programul Regional Nord-Est; Ministerul Culturii; buget local	Municipiul Vatra Dornei	DJC Suceava; INP; OMD Țara Dornelor	Propus / proiect de restaurare necesar	creșterea numărului de vizitatori și conservarea valorii culturale	Respectarea strictă a regimului de monument istoric
PA-040	IX. Spații verzi și regenerare urbană	Reamenajarea și dotarea spațiilor publice care să încurajeze mersul pe jos, petrecerea timpului în natură, interacțiunile sociale	Ridică	2027–2034	Inventariere și consultare publică → concept unitar → proiectare → amenajare piețete/alei/mobilier → accesibilizare → mentenanță	Programul Regional Nord-Est; AFM; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Comunitatea locală; OMD; ONG-uri	Program etapizat	creșterea utilizării spațiilor publice și satisfacției locuitorilor	Design unitar și adaptat climatului montan
PA-041	VII. Mediu, biodiversitate și deșeuri	Dezvoltarea managementului integrat al	Foarte ridicată	2027–2033	Analiza fluxurilor → proiectare centru/platforme →	Programul Dezvoltare Durabilă; AFM;	Municipiul Vatra Dornei / ADI deșeuri	Operator salubritate; CJ	În pregătire / propus	creșterea ratei de colectare separată și	Corelare cu SMID Suceava

PLAN DE ACȚIUNE – PUG MUNICIPIUL VATRA DORNEI

Anexa 4.1 – Lista proiectelor de dezvoltare și restructurare | Perioada 2027–2036

		deșeurilor în municipiul Vatra Dornei			achiziție echipamente → implementare colectare separată → digitalizare și campanii → monitorizare	PNRR; buget local		Suceava; APM Suceava		reducerea depozitării	
PA-042	XVI. Dezvoltare economică și piață agroalimentară	Construire piață agroalimentară	Foarte ridicată	2027–2030	Studiu de piață și amplasament → SF → avize sanitare → proiectare → execuție → dotare și autorizare → operare	Programul Regional Nord-Est; CNI; buget local	Municipiul Vatra Dornei	Producători locali; DSVSA Suceava; operatori economici	Propus	creșterea vânzărilor producătorilor locali și a siguranței alimentare	Spații frigorifice, logistică și gestionarea deșeurilor